

MERSİN İLİ TURİZM MASTER PLANI 2010

İÇİNDEKİLER

I. PLANLAMA SÜRECİNDE YÖNTEM	1
1. DÜNYA TURİZM SEKTÖRÜNÜN GELİŞİMİ	1
2. TÜRKİYE'DE TURİZM SEKTÖRÜNÜN GELİŞİMİ	3
3. MERSİN İLİNDE TURİZM PLANLAMASINA GENEL BİR BAKIŞ	5
4. DÜNYADA TURİZM PLANLAMA ÇALIŞMALARI	7
5. PLANLAMA VİZYONU	10
5.1. PLANLAMA DÖNEMİ	10
5.2. PLANLAMA DÖNEMİ İÇİNDE TURİZM SEKTÖRÜNDE BEKLENEN MUHTEMEL GELİŞMELER	10
5.2.1. Talep Boyutu	10
5.2.2 Talep Yapısı	10
5.2.3. Yatak Arzı Boyutu	10
5.2.4. Kalite Boyutu	10
5.3. MARKALAŞMA	11
6. BÜTÜNLEŞİK TURİZM YAKLAŞIMI	12
II. MEVCUT DURUM ANALİZİ	13
1. PLANLAMA ALANININ TANIMI	13
1.1. PLANLAMA ALANININ ÜLKEDEKİ YERİ, İDARİ YAPI, NÜFUS	13
1.2. FİZİKSEL VERİLER	14
1.2.1. Jeomorfolojik ve Topoğrafik Veriler	14
1.2.2. İklim Verileri	15
1.2.3. Jeolojik Yapı ve Deprem Durumu	16
1.2.3 1. Jeoloji	16
1.2.3 2. Deprem Durumu	17
1.2.4. Toprak Yapısı ve Nitelikleri	18
1.3. TARİH	20
1.4. NÜFUS	23
1.6. SOSYAL YAPI	24
1.6.1. Eğitim Durumu	24
1.6.2. Sosyo-Kültürel Yapı	24
1.7. ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI	25
1.7.1. Ulaşım-Haberleşme	25
1.7.1.1. Karayolu Ulaşımı	25
1.7.1.2. Demiryolu Ulaşımı	27
1.7.1.3. Havayolu Ulaşımı	28
1.7.1.4. Denizyolu Ulaşımı	29
1.7. 2. Teknik Altyapı ve Çevre Sorunları	30
1.7.2.1. İçmesuyu	30
1.7.2.2. Atık Su Sistemi, Kanalizasyon ve Arıtma Sistemi	31
1.7.2.3. Elektrik İletim Hatları	33
1.7.2.4. Doğalgaz Boru Hatları	33
1.7.2.5. Evsel Katı Atıklar	34
1.7.2.5. Çevre Sorunları	36
1.8. MERKEZİ YÖNETİM ÜST DÜZEY KARARLARI	39
1.8.1. D.P.T. - Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013)	39
1.8.1.1. Bölgesel Gelişim	39
1.8.1.2. Turizm	39
1.8.1.3. Çukurova Kalkınma Ajansı	41

MERSİN İLİ TURİZM MASTER PLANI

1.8.2. Kültür ve Turizm Bakanlığı	44
1.8.2.1. Türkiye Turizm Stratejisi (2023) ve Türkiye Turizm Stratejisi - Eylem Planı (2007-2013).....	44
1.8.2.2. Turizm Merkezleri	45
1.8.2.3. Arkeolojik ve Doğal Sit Alanları	50
1.8.3. Çevre ve Orman Bakanlığı.....	52
1.8.3.1. Tabiat Anıtları ve Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları	52
1.8.3.2. Özel Çevre Koruma Bölgesi.....	54
1.8.3.3. Mersin - Karaman Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı	54
1.8.4. RIS-Mersin Projesi.....	61
2. TURİZM POTANSİYELİ ENVANTERİ	68
2.1. TARİHSEL VE SOSYO-KÜLTÜREL ANALİZ	68
2.1.1. Tarihi ve Arkeolojik Değerler	68
2.1.1.1. Merkez.....	68
2.1.1.2. Anamur İlçesi	74
2.1.1.3. Aydıncık İlçesi.....	77
2.1.1.4. Bozyazı İlçesi.....	78
2.1.1.5. Çamlıyayla İlçesi	80
2.1.1.6. Erdemli İlçesi.....	80
2.1.1.7. Gülnar İlçesi	88
2.1.1.8. Mut İlçesi.....	89
2.1.1.9. Silifke İlçesi	91
2.1.1.10. Tarsus İlçesi	103
2.1.2. Kültürel Ve Folklorik Değerler	110
2.1.2.1. Halk Oyunları, Türküleri, Yerel Kültürler, Geleneksel Giyim,Şenlik ve Festivaller.....	110
2.1.2.2. Yöre Mutfağı	114
2.1.2.3. El Sanatları	115
2.2. ÇEVRESEL/DOĞAL DEĞERLERİN ANALİZİ	117
2.2.1. MERKEZ	118
A. Akdeniz.....	118
B. Mezitli İlçesi.....	118
C. Toroslar İlçesi	119
D. Yenişehir	121
2.2.2. ANAMUR İLÇESİ	121
2.2.3. AYDINCIK İLÇESİ.....	124
2.2.4. BOZYAZI İLÇESİ	125
2.2.5. ÇAMLIYAYLA İLÇESİ.....	126
2.2.6. ERDEMLİ İLÇESİ	128
2.2.7. GÜLNAR İLÇESİ	130
2.2.8. MUT İLÇESİ	131
2.2.9. SİLİFKE İLÇESİ	134
2.2.10. TARSUS İLÇESİ	137
3. TURİZM ANALİZİ.....	140
3.1. AKTÖR DAVRANIŞLARININ ANALİZİ.....	140
3.1.1. Kamu Kuruluşları.....	140
3.1.1.1. Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü	140
3.1.1.2. Mersin ve Çevresi Turizm Altyapı Hizmet Birliği (METAB)	143
3.1.1.3. Mersin Turizm Platformu	144
3.1.1.4. Mersin Üniversitesi	144
3.1.1.5. Karayolları Genel Müdürlüğü.....	146
3.1.1.6. Diğer Kuruluşlar	147
3.1.2. Özel Sektör Kuruluşları	147
3.1.2.1. Turizm İşletmeleri	147
3.1.2.2. Seyahat Acenteleri, Rehberler	150
3.1.2.3. Mersin Halkı.....	150
3.2. TURİZM EĞİTİMİ	153
3.3. TURİZM ÜRÜNLERİNİN VE PAZARLAMA STRATEJİLERİNİN	155

MERSİN İLİ TURİZM MASTER PLANI

3.3.1. Bölgedeki Tur Güzergâhları Ve Organize Turlar	155
3.3.1.1. Bir Destinasyon Olarak Mersin	155
3.3.1.2. Tur Güzergâhı Üzerinde Mersin.....	155
3.3.2. Bölgede Turizme Yönelik Üretilen Ürünler ve Bu Ürünlerin	155
3.3.3. Mevcut Durumda Turizmin Odaklaştığı Alanların	156
3.4. TURİZM ALTYAPISININ ANALİZİ	158
3.4.1. İldeki Konaklama Olanakları, Yatak Sayıları ve Dağılımı	158
3.4.2. Bölgede Turizm Çeşitlenmesini Sağlayacak Tesisler	162
3.5. TURİZM TALEP ANALİZİ	163
3.5.1. Ziyaretçilerin Nitelikleri	163
3.5.2. Konaklama, Geceleme ve Doluluk Oranları	166
3.5.3. Talep tahmini.....	173
3.5.3.1. Geçmişe dönük verilerin analizi	173
3.5.3.2. Talep Tahminine İlişkin Uzman Görüşü.....	173
3.5.3.3. 2015-2020-2025 Yılları İçin Farklı Senaryolar.....	174
3.6. REKABET ANALİZİ.....	176
3.6.1. Güneş-Deniz Turizmine Dayalı Yerli Talep Rekabeti	176
3.6.2. Güneş-Deniz Turizmine Dayalı Avrupa Kökenli Rekabet	176
3.6.3. Antalya-Kapadokya Bağlantısında Havayolu-Karayolu Rekabeti	176
3.6.4. Alışveriş Maksatlı Orta Doğu Ülkeleri Talebi Rekabeti	176
3.6.5. İnanç Turizmi Rekabeti	177
3.6.6. Rakipler Karşısında Mersin'in Güçlü Ve Zayıf Yönleri.....	177
3.7. TURİZM MERKEZLERİ, KÜLTÜR VE TURİZM KORUMA VE GELİŞİM BÖLGELERİNİN ANALİZİ ...	178
3.7.1. Mersin-Silifke- Ovacık Turizm Merkezi	178
3.7.2. Mersin-Silifke- Kargıcık Turizm Merkezi	178
3.7.3. Mersin-Gülnar-Ortaburun Tepesi Mevkii Turizm Merkezi	178
3.7.4. Mersin-Anamur-Melleç Turizm Merkezi.....	178
3.7.5. Mersin-Silifke-Taşucu-Boğsak Turizm Merkezi	179
3.7.6. Mersin-Silifke-Narlıkuyu-Akyar Turizm Merkezi.....	179
3.7.7. Mersin-Tarsus Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi.....	179
3.7.8. Mersin-Tarsus-Gülek Karboğazı Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi.....	179

III. VİZYONUN OLUŞTURULMASI VE TURİZM GELİŞME STRATEJİLERİ..... 181

1. SWOT ANALİZİ.....	181
1.1. MERSİN'İN GÜÇLÜ YÖNLERİ.....	181
1.2. MERSİN'İN ZAYIF YÖNLERİ.....	182
1.3. MERSİN'İN FIRSATLARI	182
1.4. TEHDİTLER.....	182
2. VİZYONUN GELİŞTİRİLMESİ	183
2.1. PLANIN AMAÇ VE HEDEFİ	184
3. STRATEJİLER.....	185
3.1. SOSYO-KÜLTÜREL STRATEJİLER	185
3.1.1. Turizm Tanıtım Kampanyaları İle İlgili Stratejiler.....	185
3.1.2. Turizme Yönelik Becerilerin Geliştirilmesine Yönelik Stratejiler	185
3.1.3. Turizm Farkındalık Stratejileri	185
3.1.4. Uygulama Araçları ve Eylem Planları.....	185
3.1.5. Turizm Personeli Yetiştirilmesi.....	185
3.2. EKONOMİK STRATEJİLER	186
3.3. TURİZM VE PAZARLAMA STRATEJİLERİ	186
3.4.1. Gelişme Koridorlarının Tanımlanması	187
3.4.2. Yeni Turizm Türlerinin Gelişmesi İçin Potansiyel Taşıyan Alanlar	187

IV. PLANLAMA KARARLARI..... 188

1. PLANLAMA KARARLARININ YORUMLANMASI	188
--	------------

MERSİN İLİ TURİZM MASTER PLANI

2. ULAŞIM PLANLANMASI	189
2.1.HAVAYOLU ULAŞIMI.....	189
2.2.DEMİRYOLU ULAŞIMI	189
2.3. DENİZYOLU ULAŞIMI	189
3. DETAY PLANLAMA KARARLARI.....	190
4. MEKÂNSAL OLMAYAN PLANLAMA KARARLARI.....	194
4.1. KALİTENİN KORUNMASI VE GELİŞTİRİLMESİ	194
4.2. TURİST İKİNCİL HARCAMALARININ YÜKSELTİLMESİ.....	194
4.3. ARKEOLOJİK ESERLER VE SİT ALANLARININ GELİŞTİRİLMESİ.....	194
4.4. KONAKLAMA BİRİMLERİNİN SAHİPLERİNİN EĞİTİLMESİ	196
4.5. BELEDİYE BAŞKANLARI, MECLİS ÜYELERİ, İL GENEL MECLİSİ ÜYELERİNİN EĞİTİLMESİ.....	196
V. PLANIN UYGULANMA SÜRECİ VE EYLEM PLANI.....	197
1. UYGULAMA ÖNERİLERİ.....	197
1.1. PROJE YÖNETİMİ.....	197
1.2. PROJE UYGULAMA ETAPLAMASI.....	197
1.3. KURUMSAL ÖRGÜTLENME ÖNERİSİ.....	198
VI. PROJE ÇIKTILARI	199

TABLolar

Tablo No	Konusu	Sayfa No
1	Mersin İli Nüfus ve İdari Bölünüşü	13
2	Mersin Meteorolojik Verileri	15
3	Mersin ve Civarında Deprem Tehlikesi (%) Olasılığı	17
4	Yerleşimlere göre Deprem Risk Bölgeleri	18
5	Mersin İli Kronolojisi	20
6	Mersin İli ve Türkiye Eğitim Verileri	24
7	Mersin il Merkezinin Türkiye'deki Bazı İl Merkezlerine Karayolu Uzaklıkları	26
8	Mersin il Merkezinin İlçe Merkezlerine Karayolu Uzaklıkları	26
9	Mersin İli Karayolları Yatırımları	27
10	Mersin İlindeki Belediyelerin Katı Atık Bertaraf Yöntemleri	34
11	İlçeler İtibariyle Sit Alanları ve Tescilli Eserler	51
12	Sit Alanlarının Müzelerine Göre Dağılımı	51
13	Kültür Ve Turizm Bakanlığına Bağlı Tescilli Binalar	52
14	Vakıflar Genel Müdürlüğüne Bağlı Tescilli Binalar	52
15	RİS-Mersin Projesi Revize Edilmiş Eylem Planı	62
16	Mersin İli Şenlik Ve Festivalleri	113
17	Müze Ve Ören Yerlerinin Ziyaretçi Sayıları (2009)	141
18	Müze Ve Ören Yerlerinin Ziyaretçi Sayıları (2010 ilk 9 ay)	141
19	Yıllara Göre Müze Ve Ören Yerleri Ziyaretçi Sayısı	142
20	Müzelerde Bulunan Eser Sayıları	142
21	2010 Yılı Kazı Çalışmaları	142
22	2010 Yılı Su Altı Araştırması	143
23	2010 Yılı Yüzey Araştırmaları	143
24	Seyahat Acentelerinin Yerleşmelere Göre Dağılımı	150
25	İlçelere Göre Anket Sayıları	151
26	Turizm Eğitimi Veren Eğitim Kuruluşları	153
27	Mersin İli Bütünündeki Yatak Kapasitesinin İlçelere Dağılımı (Mayıs 2010)	158
28	Mersin İli'nde Turizm Belgeli Konaklama Tesisleri (Mayıs 2010)	159
29	Mersin İli'nde Turizm ve Belediye Belgeli Tesislerde Yatak Arzındaki Gelişimi (Mayıs 2010)	159
30	Mersin İli Bütününde Yer Alan Turizm Belgeli Konaklama Tesislerinin Türlerine Dağılımı (Mayıs 2010)	160
31	Mersin İli Bütününde Yer Alan Konaklama Tesislerindeki Yatak Sayılarının Türlerine ve İlçelere Dağılım Oranları (Mayıs 2010)	160
32	Mersin İli Bütününde Yer Alan Konaklama Tesislerinin Türlerine Dağılımı (Eylül 2010)	161
33	Mersin İli Bütününde Yer Alan Turizm İşletme Belgeli Konaklama Tesisleri	161
34	Tesislerde Kalan Turistlerin Milliyetlerine Göre Dağılımı	163
35	Tesislerde Kalan Turistlerin Milliyetlerine Göre Dağılımı (Özet Tablo)	165

MERSİN İLİ TURİZM MASTER PLANI

Tablo No	Konusu	Sayfa No
36	Deniz Sınır Kapıları Giriş-Çıkış Sayıları	166
37	Son Beş Yılda İl Bazındaki Toplam Konaklayan Kişi Sayısı	167
38	Son Beş Yılda İl Bazındaki Toplam Geceleme Sayısı	167
39	Son Beş Yılda İl Bazındaki Ortalama Geceleme Sayıları	167
40	Tesislerde Gecelemelerin Milliyetlere Göre Dağılımı	168
41	Tesislerde Gecelemelerin Milliyetlere Göre Dağılımı (Özet)	170
42	Milliyetlere Göre Tesislerde Ortalama Geceleme Sayıları	170
43	Son Beş Yılda İl Bazındaki Konaklayan Kişilerin Dağılımı	171
44	Son Beş Yılda İl Bazındaki Gecelemelerin Dağılımı Sayıları	171
45	İl Bazındaki Turizm İşletme Belgeli Tesislerde Doluluk Oranları	172
46	Karboğazı Kar Rasatı	180

I. PLANLAMA SÜRECİNDE YÖNTEM

1. DÜNYA TURİZM SEKTÖRÜNÜN GELİŞİMİ

Turizm sektörü özellikle 1960'lı yıllar sonrasında bütün dünyada hızla gelişmiş ve günümüzde, en hızlı büyüyen sektör olmasının yanısıra, en fazla istihdam sağlayan sektör olmuştur.

Sektörün gelişmesi her ülkenin şartlarına göre farklı turizm türlerinde ihtisaslaşma şeklinde olduğu gibi, farklı dönemlerde de olmuştur. Yirminci yüzyılın ilk yıllarında buharlı teknelerin devreye girmesi ülkelerarası gezme ve görmeye dayalı turizm faaliyetlerinin temel başlangıcını oluşturmuştur. Yine aynı yüzyılın ilk çeyreğinde, sıcak denizlere sahip olmayan ülkelerin ve özellikle İngilizlerin, üst gelir gruplarının Fransa sahillerinde yazlık konut almaları ile sektörde sayıca küçük ancak, etkisi büyük ikinci bir ivme izlenmiştir. Birinci ve İkinci Dünya savaşları sektördeki gelişmeyi engellemiş, İkinci Dünya Savaşı'nın açtığı ekonomik yaraların giderilmesi ve sektörün tekrar canlanması, 1950'li yılların sonlarına kalmış, 1960'lı yıllarda ise gelişme hızlanmıştır. Bu tarihlerde güvenilir uçak yolculuğunun devreye girmesi ile ülkelerarası turizm faaliyetleri hız kazanmış, adeta patlama şeklinde gelişen talep ise o güne kadar kişi veya aile bazında yapılan faaliyetleri organize eden şirketlerin oluşmasına yol açmıştır. Bu kuruluşlar kanalıyla yapılan gezilerin çok daha ucuza temin edildiğini kısa zamanda fark eden tüketici kitlesi sistemi desteklemiş ve günümüzde tur operatörlüğüne dayalı kitle turizmi faaliyetleri münferit turizm faaliyetlerinin önüne geçmiştir. Diğer yandan turizm sektörünün önemli diğer bir ögesi olan ulaşım sektörü de hızla organize olmuş, acenteler, charter uçakları, kent içi ve yakın çevre gezilerini organize eden şirketler, kiralık araç hizmetleri veren kuruluşlar, günübirlik tekne turları v.b. hizmetler hızla gelişmiştir. Kamu ulaşım sistemlerindeki gelişmeler de bunlara eklenince günümüzde ulaşım sorun olmaktan çıkmıştır. Bu gelişmeler sektörü başka hiçbir sektörde olmadığı kadar hızlı geliştirmiştir.

Talebin gelişmesi tüm dünyada yatak arzını hızla geliştirmiş, bunun sonucu aşırı rekabet nedeniyle geceleme fiyatları son yıllarda düşmüştür. Ulaşım maliyetlerinin de düşmesine paralel olarak, bu durum, turizm talebinde ilave artışlar getirmiştir. Geçirdiğimiz son 20 yıl içinde sektördeki gelişmenin diğer bir itici gücü sağlık düzeyindeki genel yükseliş olmuştur. Bunun sonucu olarak özellikle Avrupa ülkelerindeki yaşlı nüfus artmış ve bu nüfus yüksek emeklilik gelirleri nedeniyle turizm sektörüne ek bir talep getirmiştir. Bu talep genellikle kış aylarının ucuzlatılmış fiyatlarını tercih etmektedir. Bu suretle bu talep sıcak ülkelerdeki tesislerin kış doluluğunu yükseltmektedir.

MERSİN İLİ TURİZM MASTER PLANI

Yukarıda özetlenen itici güçlerin yakın dönemde daha da gelişeceği şüphesizdir. Sonuç olarak turizm sektörü bugün olduğu gibi yakın gelecekte de dünyanın önemli bir istihdam kaynağı olacaktır. Yerel savaşlar veya salgın hastalıklar günümüzde olduğu gibi gelecekte de sektöre ancak bölgesel ve geçici nitelikli olumsuz etkiler yapacaktır.

2. TÜRKİYE'DE TURİZM SEKTÖRÜNÜN GELİŞİMİ

1960'lı yıllardan sonra dünyada hız kazanan turizm gelişimleri 1970'li dönemin ilk yıllarında Türkiye tarafından fark edilmiş ve bu yarışa katılabilmek için Turizm Bakanlığı kanalıyla, Turizm Bankası bünyesinde uzman elemanlardan kurulu özel planlama grupları kurulmuştur.

İlk planlama çalışmaları Antalya Kale İçi Projesi ve Güney Antalya Projesi olmuştur. Diğer taraftan Side- Manavgat- Titreyen Göl Sahil Şeridi Planlaması uluslararası yarışmaya çıkartılmıştır. Bu çalışmalardan Antalya Kale İçi Projesi kısa sürede başarı ile gerçekleşmiş ve uluslararası başarı ödülleri kazanmıştır. Beldibi-Tekirova sahil şeridini kapsayan Güney Antalya Projesi yaklaşık 25.000 yataklık bir kapasite öngörerek başlamış, günümüzde ise yaklaşık 100.000 yatak kapasitesine ulaşmıştır. Proje alanında konaklama tesisleri tüm Akdeniz çanağında yer alan konaklama tesisleri ile rahatça yarışabilecek kaliteye erişmiştir.

Antalya-Alanya arasındaki sahil şeridi de, kamu eliyle yapılmış 1/25.000 ölçekli çevre düzeni planları çerçevesinde, neredeyse kesintisiz olarak konaklama tesisleri ile dolmuş durumdadır. 1970'li yılların başında Türkiye sahillerinde o zamana kadar hissedilmeyen büyük bir ikinci konut baskısı başlamış ve bu baskı günümüze kadar devam etmiştir.

Ege-Akdeniz ve Marmara sahillerinde pek çok sahil şeridi ikinci konutlarla doldurulmuş ve güneş-deniz turizmine yönelik turistik tesislerin gelişebileceği alanlar kısıtlanmıştır. Bu alanlardaki imar kontrolünü temin maksadıyla, turizm merkezleri, özel çevre koruma alanları, sit alanları gibi kavramlar kamu eliyle hayata geçirilmiş ancak gecikmeler nedeniyle önemli kaynaklar turizm sektörünün elinden çıkmıştır. 1975 yılında Turizm Bankası bünyesinde Fiziksel Planlama Grubu (FPG), Dünya Bankası kanalıyla temin edilen yabancı uzmanlar, plancılar, mimarlar, tüm altyapı konularında uzman mühendisler, ekonomistler, sosyologlar ve jeologlardan oluşan bir teknik grup olarak kurulmuştur. FPG geniş alanlarda 1/25.000 ölçekli planlamalar yoluyla imar kontrolünü yerel belediyeler yerine kamuya yönlendiren planlar yapmış, ancak o zamanki adıyla İmar ve İskan Bakanlığı'nın bu planları tasdikindeki gecikmeler ek kaynak kayıplarına neden olmuştur. 1980 yılında, FPG Kalkınma Bankası'na devredilmesi nedeniyle dağılmıştır. Bu tarihten sonra turizm sektöründe bu şekilde interdisipliner çalışan başka bir planlama grubu kurulamamıştır. 1980 sonrasında o zamana kadar yapılan planlama çalışmaları ile imar ve mülkiyet sorunları çözülmüş, turizme açılacak arsalar kamu eliyle tahsise çıkarılmış ve daha sonraki on yıl içinde güçlü bir kamu teşvik politikası yardımıyla Türkiye'de, Dünya'da eşine ender rastlanır, bir

turizm patlaması olmuştur. İlk yıllarda 300 yataklı tesislerin finansmanı için yabancı ortak arayan Türk sermaye yapısı günümüzde 1200 yataklı tesisleri bir mevsimde işletmeye açacak noktaya gelmiştir. 80'li ve 90'lı yıllarda kamunun temel politikası yabancı turiste hitap eden ve döviz kazanımına yönelik yatırımların desteklenmesi olmuştur. Bu dönemlerde yapılan tesisler diğer Akdeniz ülkelerindeki eskimiş tesislerle rahatça rekabet edebilmiş ve o zamanki Dünya piyasasında en çok ikincil harcama yapan Alman talebini çekebilmiştir.

Ancak, aşırı fiyat rekabeti sonucu, fiyatlar düşmüş ve düşük gelirli Alman talebinin de yüksek gelirli gruplara hitap eden konaklama tesislerine gelmesi mümkün olmuştur. Bunun sonucunda yüksek gelirli Alman talebi zamanla azalmıştır. Buna karşılık, Sovyetler Birliği'nin yıkılması ile oluşan devletlerden gelen talep, Türkiye turizminin ağırlıklı olarak yeni yabancı talep yapısını oluşturmuştur.

Son 20 yılda iç turizmde önemli bir gelişme gözlenmektedir. Turizmde aracı kurumların gelişmesi, ulaşım maliyetlerinin düşmesi, ve özellikle, kitle turizmine katılanlar için taksitli ödeme imkânlarının oluşması, iç turizmi geliştiren temel faktörler olmuştur. Yakın gelecekte bu talebin artarak devam edeceği açıkça görülmektedir.

1990'lı yılların başlarında Turizm Bakanlığı'nın yaptırdığı önemli bir çalışma tüm illerin Turizm Envanteri ve Turizmi Geliştirme planlarının yapılmasıdır. Bu çalışmalar her ili münferit olarak inceleyip yorumlayan ve karar getiren çalışmalar olup, Mersin İli'ne ilişkin ilk master plan nitelikli çalışma da bu kapsamda yapılmıştır. Her ili çevre illerden bağımsız ve kendi içinde bir bütün olarak yorumlayan bu planlar genellikle uygulamaya geçememiştir. Bu planlardan elde edilen temel fayda ülke turizm potansiyelinin ilk defa profesyonel plancılar tarafından tespit edilmesi, belgelendirilmesi ve bu kapsamda önemli miktarda turizm merkezinin ilan edilmesi olmuştur. Daha sonraki yıllarda GAP Bölgesi ve Doğu Karadeniz Bölgesi'ni bir bütün olarak yorumlayan ve kararlar getiren bölge turizm master planları yapılmıştır. 90'lı yılların başlarında yapılan Türkiye Yat Turizmi Master Planı yaklaşık 12 yıl içinde uygulanmış ve bu plan kararları ile yat bağlama kapasitesinin 5.600'den 21.000'e yükselmesi gerçekleşmiştir. 2000'li yılların başında yapılan termal turizm planları ise uygulama aşamasındadır. 2000'li yıllardan sonra turizm sektörünün önemi pek çok ilde anlaşılmış, bazı iller turizm master planlarını yenilerken bazılarında ise mevzii planlarla sektörün gelişimi temin edilmiştir. Tüm bu çalışmalarla sektörün ülkedeki gelişimi kesintisiz olarak sürdürülebilmiştir.

3. MERSİN İLİNDE TURİZM PLANLAMASINA GENEL BİR BAKIŞ

1990'lı yılların başında Turizm Bakanlığı tüm illerin "Turizm Envanteri ve Turizm Geliştirme Planlarını" yaptırmış olup, bu çalışma kapsamında Mersin İli'nin ilk ve tek turizm master planı da elde edilmiştir. Adı geçen planın 1990 yılında turizmin gelişmesini engelleyen tespitleri aşağıda özetlenmiştir.

- a) Hatalı sanayi konumlamaları
- b) Kamu kampı gelişmeleri
- c) İkinci konut gelişmeleri
- d) Belediyelerin ve Bayındırlık ve İskân Müdürlüklerinin imar planlarına bakış açısı
- e) Antalya-Mersin devlet karayolunun hatalı güzergahtan geçmesi
- f) Çevre kirliliği (SEKA, Ataş Soda Krom tesisleri ve yaylacılık için orman kesimi)

Planın 1990 yılındaki temel önerisi hızla kaybolan turizm kaynaklarındaki imar kontrolünün kamu eline geçmesi olmuştur.

Planın hazırlandığı tarihte halen boş olan kıyı bantları tek tek incelenmiş ve bu alanlarda toplam 55.775 yatak kapasitesinin geliştirilebileceği hesaplanmıştır.

Planın Temel Hedefleri,

- Bölgeye kalıcı turist çekilmesi
- Mevcut ulaşım seviyesinin muhafaza edilmesi
- Yatak arzının arttırılması olmuştur.

Plan, il içinde turistlerin uzun süreli konaklayabileceği yatak kapasiteleri geliştirilemediği sürece, yakın çevreyi günübirlik gezme görmeye dayalı tamamlayıcı faaliyetlerde gelişme beklenemeyeceği o dönemde tespit etmiştir.

İl içinde uzun vadeli deniz, güneş amaçlı konaklamayı temin maksadıyla plan Boğsak Körfezi, Göksu Deltası ve Kazanlı doğu sahillerinde turizm merkezleri geliştirilmesini önermiş ve plan kararları doğrultusunda bu önerilerin ikisi gerçekleşmiştir. Ancak en büyük kaynak olan Göksu Deltası'nın Özel Çevre Koruma Bölgesi ilan edilmesi ile bu alanda turizm gelişimi imkanı ortadan kalkmıştır.

Yukarıda belirtilen temel kararlar dışında plan çok sayıda noktasal kararlar getirmiştir. Planın 1990'lı yıllarda öngördüğü temel tehlike olan kıyı şeridinin ikinci konutlarla dolması büyük oranda gerçekleşmiştir.

MERSİN İLİ TURİZM MASTER PLANI

Geçen süre içinde diğer önemli bir gelişme ise Kız Kalesi'ndeki ikinci konutların önemli bir bölümünün zaman içinde konaklama tesislerine dönüşmesi olmuştur.

4. DÜNYADA TURİZM PLANLAMA ÇALIŞMALARI

Turizm planlaması farklı ülkelerin, farklı konumların farklı tür kaynakların geliştirilmesine yönelik olarak çok değişik boyutlarda ele alınmaktadır. 2000 yılından sonra yapılmış ve genelde halen geçerli olan farklı nitelikte planlama çalışması incelenmiştir. Bu çalışmalar aşağıda verilmiştir.

Bölge ölçeğindeki planlama çalışması:

- Güney Asya Turizmi Geliştirme Planı (Bangladeş, Bhutan, Hindistan ve Nepal)

Ülke ölçeğindeki planlama çalışmaları:

- Botswana Turizm Master Planı
- İtalya-Kültür Turizmi için Uygulamalar
- Papua Yeni Gine Turizm Master Planı
- Fransa-Turizme'de Kalite Planı
- İspanya Turizm Master Planı
- Tanzanya Turizm Master Planı

Yerel Ölçekte Planlama çalışmaları:

- Kuzey İrlanda- Causeway Turizm Master Planı
- İngiltere – Wight Adası Turizmi Geliştirme Planı
- İngiltere – Batı Kesimi Turizmi Geliştirme Planı
- Filipinler – Vigan Tarihi Kenti Turizm Master Planı
- Filipinler-Ulugay Körfezi
- İtalya – Eski Roma Kenti Stabiae Master Planı
- Avustralya – New South Wales Turizm Master Planı
- Avustralya – East Arnhem Turizm Geliştirme Planı
- Fiji Turizmi Geliştirme Planı
- ABD- Buffalo City Turizm Master Planı
- Montenegro-Ulcinj Master Planı
- Sri Lanka- Ampara Bölgesi Master Planı
- Bosna-Jahorina Turizm Master Planı
- Güney Afrika-Tswane Turizm Master Planı
- Kanada-Monreal Turizmi Geliştirme Planı

Görüldüğü üzere bölge ölçeğinden kent ölçeğine ve çeşitli coğrafyalarda geniş bir yelpazede çalışmalar incelenmiştir.

Gelişmiş ülkelerde gerek bölge veya dar bölge gerek noktasal bazda hazırlanan planların istisnasız tümü kalite artırıcı tedbirlerin tanımlanması

ve hayata geçirilmesine ilişkin öneriler getirmektedir. Bu durum, bu ülkelerde temel turizm yatırımlarının daha önce yapılmış olması ve artık özellikle üstyapıda yenileme gereksiniminin doğması ve imajların eskimesinden kaynaklanmaktadır

Az gelişmiş ülkeler için hazırlanan planlar genellikle turizmin ekonomiye katkısını vurgulamakta, ülkenin hangi turizm türlerinde göreceli avantajları olduğunu açıklamakta ve hiçbir şekilde mekansal çözüm ölçeğine inmemektedir. Bu planlar turizmin mekansal gelişiminden ve bu konuda alınacak tedbirlerden çok konunun ekonomik çıktılarıyla ilgilidir.

Yapılan tüm planların ortak özellikleri ise planlama çalışmalarının yörenin/bölgenin envanterini içermemesidir. Genel nitelikler anlatılmaktadır. Diğer taraftan çalışmaların büyük çoğunluğu stratejik planlar olup, genel hedefleri içermektedir. Her planlama çalışması genelde ülkenin özelliklerine ve gereksinimlerine göre düzenlenmiştir. Diğer taraftan az gelişmiş ülkelerde yapılan planlama çalışmaları genelde uluslararası kuruluşların finansmanı ile ve yabancı uzmanlar tarafından gerçekleştirilmiştir.

Türkiye’de her dönemde yapılan master plan nitelikli çalışmalar ise daha detaylı çalışmalar olmuştur. Türkiye’de yapılan planlar sonucu Dünya’da benzersiz sayılabilecek bir turizm gelişmesi olmuştur. Ülkemizde turizm gelişimi maksadıyla yapılan planlamalardaki temel hedef ilk önce arazi kullanış kontrolünü merkezi yönetimin eline geçirmeyi hedeflemektedir. Zira yerel yönetimlerin ve özellikle belediyelerin kontrolünde yürütülen arazi kullanımı planlarında turizm istenilen önceliği alamamaktadır. Bu durum gelişmiş batı ülkelerinde arazi kullanışı yıllar önce kesinleşmiş olduğu için asla öne çıkmamakta bunun yerine kalite artırıcı yöntemler önem kazanmaktadır. Az gelişmiş ülkeler için yapılan master planlar ise arazi kullanış kararları seviyesinde detaylandırılmamış durumdadır. Bu açıdan bakıldığında turizm planlaması açısından Türkiye’nin 1970’li yıllar öncesindeki durumuna paralel bir görünüm ortaya çıkmaktadır.

Bugün için Türkiye turizm konusunda önemli aşamalardan geçmiştir ve uluslararası piyasada bir marka olmuştur. Planlama döneminde Türk turizm planlama ve uygulama anlayışının daha da gelişeceği düşünülerek biri İngiltere diğeri Fransa’da olmak üzere iki master plan örneği aşağıda özetlenmiştir.

Manche Denizi’nde yer alan Wight Adası (Isle of Wight) İngiltere nüfusunun ağırlıkla hafta sonu tatillerinde kullandığı ve Manche Denizi’ndeki yoğun yat trafiğinin temel konaklama noktası olarak hizmet veren, çalışan nüfusunun

yaklaşık % 20'si turizm sektöründe istihdam edilen önemli bir İngiliz turizm merkezidir. 2001 yılında hazırlanan ve 2020 yılını hedefleyen bir turizm gelişim planının temel hedefi kalite artışıdır.

Kalite yükselişinin temel hedefleri ise;

- Konaklama tesisleri
- Yeme içme eğlence gibi tamamlayıcı tesisler
- Hizmet düzeyi
- Çevrenin korunması; olarak özetlemek mümkündür.

En küçük bir arazi kullanım önerisi dahi getirmeyen planda, kalitenin artırılması ile ne tür müşteri profiline adaya çekilebileceği tanımlanmaktadır.

Geliştirilmesi önerilen konular;

- Daha iyi eğitilmiş bir turizm personeli
- Adaya ulaşım (Pazarlama ve organizasyon boyutu)
- Doğal ve insan yapısı çevre kalitesinin yükseltilmesi

olarak öne çıkmaktadır.

Fransa ise turizmde kalitenin geliştirilmesini milli bir politika olarak kabul etmiş ve bu maksatla kamu tarafından marka çalışması şeklinde özetlenebilecek bir master plan hazırlamıştır.

Hazırlanan plan, kendi ifadesi ile “Fransa'nın Dünya'nın Birinci Turizm Destinasyonu konumunu muhafaza etmesi ve turizm gelirinin artırılması amacıyla turizmde arz kalitesinin yükseltilmesini” milli bir öncelik kabul etmekte ve yine kendi ifadesi ile “Bu konuda bugüne kadar yapılan çalışmalarda koordinasyon ve düzen sağlanamadığını” beyan etmektedir.

Planın hedefi turizmin farklı alt dallarında yer alan işletmelere kalite belgesi verilmesi ve kalite belgesine sahip muhtelif işletmelerin kendi aralarında işbirliği sağlamasına dayanmaktadır. İşbirliği temini ise kalite belgesine sahip olmayan işletmeleri kalite belgesi alması için özendirici olarak yorumlanmaktadır. Kalite belgesi verilmesi ve denetlenmesi görevi meslek odalarına bırakılmıştır.

Görüldüğü üzere her ülkenin ve hatta aynı ülke içinde farklı bölgelerin kendi özel sorunları, avantajları ve gereksinimleri bulunmaktadır. Bu itibarla, her planlama çalışması da kendi içinde özel olmak durumundadır. Planlanan alanın özellikle, nitelikleri, planlamanın hedefleri çalışma çıktılarını belirlemektedir.

5. PLANLAMA VİZYONU

Mekansal kararlardan bağımsız olarak teorik bir çerçeve içinde kalmak kaydı ile planlama vizyonu aşağıda özetlenmiştir.

5.1. PLANLAMA DÖNEMİ

Planlama dönemi gerek dünyadaki pek çok planlamada gerekse Türkiye’de kabul edilmiş bir süre olan 15 yıl olarak kabul edilmiştir.

5.2. PLANLAMA DÖNEMİ İÇİNDE TURİZM SEKTÖRÜNDE BEKLENEN MUHTEMEL GELİŞMELER

5.2.1. Talep Boyutu

Planlama dönemi içinde gerek Türkiye’de gerekse Dünya’da turizm talebi artarak gelişecektir. Talebin düşmesine ilişkin herhangi bir gösterge yoktur. Talep düşmesinin ancak konjoktürel olaylara bağlı ve geçici nitelikli olması mümkündür.

5.2.2 Talep Yapısı

Planlama dönemi içinde Mersin İli’ne olacak turizm talebi yapısı planla önerilecek ilave arz türü, yerseçimi ve kalitesine bağlı olarak değişkenlik gösterecektir. Türkiye-Suriye arasındaki ilişkilerin iyileşmesi ve Mersin-Antalya duble yolunun tamamlanması, bu yolun Kapadokya’ya uzatılması gibi dış veriler, Mersin üzerindeki talep yapısını etkileyecektir. Planlama yoluyla yeni talep türlerinin yaratılması konusu çalışmanın ileri safhalarında anlatılmıştır.

5.2.3. Yatak Arzı Boyutu

Planlama dönemi içinde gelişecek talebe paralel olarak yatak arzının gelişeceği şüphesizdir. Ancak ideal arz imkanı veren alanlar ne yazık ki yıllar boyu devam eden hatalı arazi kullanım kararları nedeniyle turizm dışı kullanımlara tahsis edilmiş durumdadır. Planlama sırasında arazi kullanımının kontrolünü turizm gelişimi lehine çevirecek yaklaşımlar benimsenmiştir.

5.2.4. Kalite Boyutu

Gerek Türkiye’de, gerekse Dünya’da sektörün baş döndürücü bir hızla gelişmesi gerek fiyat gerekse kalite açılarından rekabeti en üst düzeye

çıkarmıştır. Bu eğilimin planlama döneminde de devam etmesi beklenmektedir. Serbest piyasa ekonomisinde fiyat rekabetini kontrol altına alabilecek kamu mekanizmaları turizm sektöründe son derece kısıtlıdır. Ancak sağlıklı planlama yatırım yönlendirmesi ve eğitim yoluyla gerek fizik çevre gerekse işletme boyutlarında kaliteyi yükseltmek mümkündür.

5.3. MARKALAŞMA

Günümüzde tüm sektörlerde markalaşma başarısının en temel taşlarından biri olmuştur. Markalaşma muhtelif türlerde olmaktadır. Örneğin Piramitler, New York'taki Hürriyet Heykeli, Eiffel Kulesi ve bununla rekabet etmek için Londra'da yaptırılan dev dönme dolap, İstanbul silueti, Çin Seddi gibi göze hitap eden simgeler markalaşmada çıkış noktası olarak kullanılacağı gibi gastronomide uzmanlaşma, ekstrem spor odakları, sağlık turizmi, havadaki oksijen miktarı yüksek alanlar, tarihi olayların yer aldığı mekanlar gibi değerleri de markalaşmada kullanmak mümkündür.

Markalaşmada kullanılacak elemanlar sonsuz sayıdadır. Önemli olan geniş bir kitlenin üzerinde kalıcı olarak zihinsel bir iz bırakabilmek ve zihni markalaşmada kullanılan imajı görmeye veya kullanmaya şartlandırabilmektedir.

Mersin'in gerek ulusal, gerekse uluslararası düzeyde ortalama bir turist kültürü çerçevesinde kayda değer imaj yaratacak bir markası henüz yoktur.

6. BÜTÜNLEŞİK TURİZM YAKLAŞIMI

Turizm sektörü temel olarak yer aldığı bölgenin turizm açısından diğer mekânlara olan göreceli üstünlüklerinin, bölge dışı misafirlere pazarlanması faaliyetidir.

Bu pazarlama sırasında lokomotif göreceli üstünlük sağlayan faaliyetlere yan faaliyetler eklenmesi gerek turist tatmin düzeyini yükseltmekte gerekse turizm gelirlerini daha geniş bir mekâna ve daha çok sayıda insana dağıtabilmektedir. Bu strateji Türkiye’de olduğu gibi Dünya’nın pek çok bölgesinde uygulanan bir stratejidir.

Planlama dönemi içinde Mersin’in lokomotif göreceli üstünlüğü güneş-denize dayalı uzun süreli konaklamaya imkan veren bir faaliyetler bütünü olacaktır. Gerek geceleme süresini uzatmak, gerek turist tatmin düzeyini yükseltmek, gerekse ikincil turizm gelirlerini arttırarak daha geniş bir kitleye yaymak maksadıyla güneş ve denize dayalı konaklama merkezlerinde konaklayacak turistlerin günübirlik gezilerle yakın çevredeki turist çekim unsurlarını ziyaret etmesini sağlamak ve temel konaklama ile diğer çekim unsurlarını bir bütün olarak yorumlamak bütünleşik turizm yaklaşımının ana çıkış noktası olmuştur.

II. MEVCUT DURUM ANALİZİ

1. PLANLAMA ALANININ TANIMI

1.1. PLANLAMA ALANININ ÜLKEDEKİ YERİ, İDARİ YAPI, NÜFUS

Mersin ili Akdeniz Bölgesinde yer almaktadır. 32° 56° ve 35° 11° doğu boylamları ile 37° 26° ve 36 ° 01° kuzey enlemleri arasında bulunan il, doğuda Adana Merkez, Karataş, Karaisalı ve Pozantı; kuzeybatıda Karaman Merkez ve Ermenek; kuzeyde Konya Ereğli ve doğuda Antalya Gazipaşa İlçeleri ile çevrilidir.

15.485 km²'lik yüzölçümü ile Türkiye topraklarının yaklaşık %2'sini kaplayan il, güneyden Akdeniz ile kuşatılmış olup, kuzeyde Batı ve Orta Toros dağlarının yüksek plato ve zirveleriyle Anadolu'nun iç kesimlerden ayrılmaktadır. İlin denizden yüksekliği 135m. Olup, kara sınırı 608km.,deniz sınırı 321km.'dir.

Mersin İli 4.'ü Mersin Büyükşehir Belediyesi'ne dahil ilçeler olmak üzere 13 ilçe, 510 köy ve ilçe belediyeleri dışında 41 belediyeden oluşmaktadır. 2010 ADNKS verilerine göre toplam nüfusu 1.640.888 olup, 1.270.621 il ve ilçe merkezlerinde (% 77.4) ve 370.267 (% 22.6) ise kırsal kesimde ikamet etmektedir. İlin ortalama nüfus yoğunluğu 106 kişi/km²'dir. 2010 itibariyle Mersin İli ilçelerinin nüfusları ve idari durumları Tablo:1'de verilmiştir.

Tablo 1: Mersin İli Nüfus ve İdari Bölünüşü (2010)

İLÇE	TOPLAM NÜFUS	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NUFÜS	BELEDİYE SAYISI (*)	KÖY SAYISI	ALAN (km ²)	YOĞUNLUK (kişi/km ²)
AKDENİZ	290.463	284.333	6.130	-	8	325	894
MEZİTLİ	130.450	119.092	11.358	2	15	486	268
TOROSLAR	275.852	251.838	24.014	5	32	931	196
YENİŞEHİR	192.038	186.967	5.071	1	8	163	1.178
MERKEZ TOP.	888.803	842.230	46.573	8	63	1.905	501
ANAMUR	62.702	34.227	28.475	2	37	1.338	47
AYDINCIK	11.651	8.004	1.851	-	10	442	26
BOZYAZI	26.295	15.615	5.283	2	14	566	46
ÇAMLIYAYLA	9.847	2.861	3.459	1	10	683	14
ERDEMLİ	125.391	45.241	80.150	10	50	1.976	61
GÜLNAR	30.441	8.357	22.084	4	41	1.563	19
MUT	63.673	28.966	34.707	1	90	2.518	25
SİLİFKE	113.404	51.684	61.720	8	66	2.560	44
TARSUS	308.681	233.436	75.245	5	128	1.934	154
TOPLAM	1.640.888	1.270.621	370.267	33	509	15.485	106

(*) İlçe Merkezi dışında

Kaynak: TÜİK, 2010 ADNKS verileri

1.2. FİZİKSEL VERİLER

1.2.1. Jeomorfolojik ve Topoğrafik Veriler

Mersin İli, Doğu Akdeniz Havzasında yer almaktadır. İlin yüzey şekillerini genel olarak dağlar oluşturmaktadır. İl alanı, şiddetli aşınmalar sonucu vadilerle parçalanmış ve geniş platolar ortaya çıkmıştır. Kalkerli ana yapı üzerinde oluşan bu platolar, il topraklarının % 24'ünü kaplamaktadır. Göksu Vadisi'nin batısında kalan Mut, Silifke ve Anamur ilçeleri, Türkiye'nin en önemli platolarından biri olan Taşeli platosunun üzerindedir.

Taşeli Platosu'nun Akdeniz'e ve Göksu Vadisi'ne bakan kesimlerinde, Silifke'de Balandız, Gökbelen ve Kırobası; Anamur'da Kaş, Beşoluk ve Kozagaç; Gülnar'da Bardat, Tersakan ve Balyaran; Mut'ta Kozlar, Çivi, Sögütözü, Sertavul yaylaları yer almaktadır.

Orta Toros Dağlarının, il alanı içinde kalan kesimine Bolkar Dağları adı verilmektedir. Sistemli sıralar oluşturan bu dağlar Mersin topraklarını İç Anadolu'dan bir duvar gibi ayırmakta olup, güç geçit vermektedir. Göksu Vadisi'nin doğusundan başlayan Limonlu Çayı Vadisi'nin kaynak alanından sonra, düzenli ve yüksek sıralar oluşturan Bolkar Dağları'nın tek geçidi, Gülek Bogazı'dır.(1.050m) İkinci önemli geçit ise Orta Toroslar ile Batı Torosları birbirinden ayıran Sertavul Geçidi'dir.

Bolkar Dağlarının Akdeniz'e bakan yüzlerinde, vadilerle parçalanmış plato düzlükleri uzanmaktadır. Kıyıda 30-60 km. uzaklıkta bulunan platolar üzerinde (700-1500m.) Merkez ilçe'de Gözne, Fındıkpınarı, Soğucak, Mührican, Ayvagediği ve Kızılbağ; Tarsus'ta Namrun ve Sebil; Erdemli'de Sorgun, Küçükfındık ve Güzeloluk yaylaları bulunmaktadır.

Taşeli Platosu'nun Batı sınırlarını oluşturan Batı Toros Dağları, Antalya körfezinin doğusundan Mersin iline doğru iki kol halinde uzanmaktadır. Birinci kol Alanya ve Gazipaşa ilçelerinin kuzeyinden geçerek Silifke'ye dek uzanmaktadır. İkinci kol, Ermenek Göksu Vadisi ile Hadim Göksu Vadisi arasında il topraklarına sokulmakta ve daha sonra Mut'un güneybatısında her iki vadinin birleştiği yerde son bulmaktadır.

Toros Dağları doğuya gidildikçe, denizden yavaş yavaş uzaklaşarak dağ sırasıyla deniz arasında geniş düzlükler oluşmuştur. Bu kesimde Mersin ve Tarsus yer almaktadır.

1.2.2. İklim Verileri

Mersin’de, Akdeniz ikliminin tipik özellikleri görülmektedir. Kıyı kesimlerinde, yazlar sıcak ve kurak, kışlar ise ılık ve yağışlı geçerken, iç kesimlerde ve dağlık alanlarda karasal iklim özellikleri hâkimdir. Mersin’in Mut İlçesi ise karasal iklim ile bu iki iklimin geçiş bölgesinde bulunmaktadır. Mersin meteoroloji istasyonunun verileri toplu olarak Tablo 2 ‘de verilmiştir.

Tablo 2: Mersin Meteorolojik Verileri

AYLAR	Ortalama Sıcaklık (°C)	Ortalama En Yüksek Sıcaklık (°C)	Ortalama En Düşük Sıcaklık (°C)	Ortalama Güneşlenme Süresi (saat)	Ortalama Yağışlı Gün Sayısı	Ortalama Yağış Miktarı (kg/m2)	En Yüksek Sıcaklık (°C)	En Düşük Sıcaklık (°C)
Ocak	10.5	14.8	6.9	5.1	9.9	104.5	21.8	-2.5
Şubat	11.0	15.4	7.2	5.7	9.3	77.8	24.0	-3.0
Mart	13.8	17.9	9.6	6.8	7.9	51.4	29.8	-1.5
Nisan	17.7	21.4	13.5	7.6	7.8	38.8	33.9	3.8
Mayıs	21.5	24.7	17.3	8.7	5.7	23.7	35.6	9.8
Haziran	25.2	27.8	21.3	10.0	2.7	8.9	35.0	5.3
Temmuz	27.9	30.5	24.4	10.1	1.9	6.6	36.6	18.1
Ağustos	28.2	31.2	24.6	10.1	1.7	4.5	37.2	18.0
Eylül	25.8	29.8	21.5	9.4	2.0	7.2	38.5	13.9
Ekim	21.4	26.7	17.1	7.8	5.3	41.4	36.4	8.0
Kasım	15.9	21.1	11.9	5.9	7.5	85.7	30.0	1.8
Aralık	11.9	16.3	8.4	4.8	10.5	132.6	25.5	-0.4
YILLIK	19.2	23.1	15.3	7.7	71.2	583.1	38.5	-3.0

Kaynak: Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü, 1975 – 2009 arası verileri

Mersin’de sahil kesimi ile sahilden 15 ila 25 km. iç kısımlarda ve yayla eteklerinde sıcaklıklarda 10°C’ye varan düşüşler görülmektedir. Sahil kesimlerinde kar yağışı olmamaktadır. Ancak kış aylarında Toros Dağları’nın eteklerinde ve yayla kesimlerinde yükseklik ile değişen miktarlarda kar yağışı olmaktadır.

Mersin İli’nde deniz suyu sıcaklığı ortalaması 21.4°C’dir. En düşük sıcaklık ortalaması 14.7°C ile Şubat ayında, en yüksek sıcaklık ortalaması ise 29°C ile Ağustos ayında ölçülmüştür. Yaz aylarında deniz suyu sıcaklığı genelde 25°C ile 28°C arasında değişmektedir. Bu mevsimde kuvvetli rüzgarların olmaması nedeniyle denize açık sahillerde denizde dalga yüksekliği çok düşük olmaktadır. Bu durum yaz ve sonbahar aylarında denizden istifade edilmesini sağlamaktadır ve turizm mevsimini uzatmaktadır.

Hakim rüzgar yönü güneybatıdır. Nisan-Eylül ayları arasındaki altı aylık sürede deniz ve kara meltemi olarak da bilinen rüzgar, gündüzleri denizden karaya doğru, geceleri Toroslar üzerinden denize doğru hafif olarak esmekte, bu rüzgarın yazın sıcak günlerinde bölgede serinletici özelliği olmaktadır. İlin

ortalama rüzgar hızı 2.3 metre/saniyedir. Kış aylarında sıklıkla kuzey rüzgarı esmektedir. Deniz ulaşımını etkileyen nitelikteki kuvvetli rüzgarlar az da olsa kış aylarında meydana gelmektedir. Yıllık kapalı günler sayısı ortalama olarak 45.2 gündür. Yılın büyük bir bölümünde hava açık ve az bulutlu geçmektedir. İlin nem ortalaması %72 olup, bütün aylarda birbirine çok yakındır.

1.2.3. Jeolojik Yapı ve Deprem Durumu

1.2.3 1. Jeoloji

Mersin ilinde dağlık ve ovalık alanlar jeolojik yapı itibariyle büyük farklılıklar göstermektedir. Dağlık alanlar kretase, eosen, miosen ve pliosen tortularından ibaret kireç taşı tabakalarından meydana gelmiştir. Bu tabakalarda genel meyil eteklere ve kıyıya doğru güney-batı yönündedir. Tabakaların meyil derecesi 30-35°C arasında değişmektedir. Katılmış miosen ve pliosen tabakaları ovanın altında 3° - 5°'lik bir meyil göstermektedir. Ovalar ise 4. zamanda başlamış olan alüvyal birikmelerin eseridir. Ovaların güneyinde sahil boyunca kumullar yer almaktadır. Ovalardan dağlık kesimlere genellikle miosen tabakaları ile geçilmekte, üst kısımlarda ise üst kretase ve devonien tabakaları bölgenin en yüksek alanlarını meydana getirmektedir.

Bölgenin muhtelif yerlerinde dere ve nehir yataklarında tatlı su taraçalarına, ova ile dağlık sahalar arasında ise deniz taraçalarına rastlanmaktadır. Yörede bulunan jeolojik birimler aşağıda sıralanmıştır.

a) Alüvyon: Kil, kum ve çakıldan oluşmaktadır. Deniz kıyısına yakın bazı kesimler kil içeriğinin yoğunlaştığı durumlarda bataklık özelliği kazanmıştır. Kalınlığı 60 m.'ye kadar ulaşmaktadır.

b) Traverten: Bej, açık kahverengi, yumuşak ve kırılğan özellikte, masiftir. Erime özelliğine sahiptir.

c) Miosen, Kireçtaşı: Bej, sarımsı renkli, yumuşak tebeşirimsi özellikte, masiftir. Erime özelliğine sahiptir.

d) Kretase Kireçtaşı: Krem-bej renkli, kıvrımlı ve kırıklıdır. Tabaka kalınlığının 10 metreye kadar ulaşması, bu birime masif görünüm kazandırmıştır. Karstik özellikle olup erime boşlukları mevcuttur.

e) Karışık Seri: Şist, kalker, konglomera, kuvarsit, şeyl ve kumtaşı ardışıklıdır. Üyelerine göre yer yer tabakalı şistik, yer yer de masif görünümündedir. Permiyen kireçtaşları da bu birim içinde incelenmiştir.

f) Kristalize Kireçtaşı (Mermer): Siyahımsı renkte ve mat özelliktedir. Bol çatlakları olup, çatlaklar kalsit dolguludur. Yer yer karstlaşma izleri görülmektedir.

g) Metamorfik Seri: Genel olarak gri-yeşil, kahverengidir. Şistik özellikte, 1-10 cm. şistleşme yüzeylerine sahip, kıvrımlanma ve kırık düzlemleri oldukça yaygındır.

1.2.3 2. Deprem Durumu

Mersin İli dört ayrı deprem kuşağında yer almıştır. İlin batısı, Anamur'dan Taşucu'na kadar 5. Derece (tehlikesiz) deprem kuşağı içinde bulunmaktadır. Taşucu'ndan başlayarak, Erdemli'nin doğusundan Çamlıyayla'ya kadar olan bölge 4. Derece, bu bölgenin doğusu ise genelde 3. Derece deprem bölgesi içinde yer almaktadır. İlin en doğu kesiminde çok küçük bir kesim ise 2. Derece deprem kuşağı içindedir. Mersin çevresinde deprem tehlike olasılıkları Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3: Mersin ve Civarında Deprem Tehlikesi (%) Olasılığı

Magnitüd	(% OLARAK OLASILIK)					Tekrarlanma
	1. Yıl	25. Yıl	49. Yıl	73. Yıl	97. Yıl	
5.0	5.7	77.2	94.5	98.7	99.7	16.9
5.5	3.4	57.9	81.6	92.0	96.5	28.9
6.0	2.0	39.7	62.9	77.2	86.0	49.4
6.5	1.2	25.6	44.0	57.9	68.3	84.4
7.0	0.7	15.9	28.8	39.7	49.0	144.2
7.5	0.4	9.6	18.0	25.6	32.5	246.4

Kaynak: Kandilli Rasathanesi, 2003

Mersin İli'nde yerleşimlere göre hazırlanan Deprem Risk Bölgeleri Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4: Yerleşimlere göre Deprem Risk Bölgeleri

YERLEŞİM YERİ	DEPREM RİSK BÖLGESİ
MERSİN (MERKEZ)	3
Aslanköy	4
Gözne	3
Kazanlı	3
Kuzucubelen	3
Fındıkpınarı	4
Tepeköy	4
ANAMUR	5
AYDINCIK	5
BOZYAZI	5
ÇAMLIYAYLA	3
ERDEMLİ	4
Elvanlı	4
Güzloluk	4
GÜLNAR	5
Ovacık	5
MUT	5
Sarıkavak	5
SİLİFKE	4
Kırobası	4
Taşucu	4
TARSUS	3
Gülek	3
Yenice	3

Kaynak : Kandilli Rasathanesi, 2003

Bölgede görülen afetler, yüksek topoğrafyada kaya kopmaları, yol yarmalarında ise toprak kayması ve heyelanlardır.

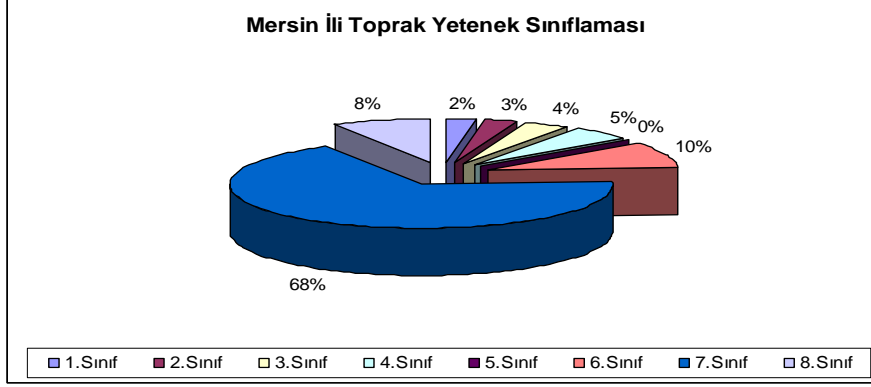
1.2.4. Toprak Yapısı ve Nitelikleri

Mersin İli, Alüviyal Topraklar, Kolüviyal Topraklar, Kireçsiz Kahverengi Orman Toprakları, Kırmızı Akdeniz Toprakları, Kırmızı Kahverengi Akdeniz Toprakları, Rendzina Toprakları, Regosal Topraklar, Kahverengi Orman Toprakları, Kırmızı Sarı Podzolik Topraklar, Alüviyal Sahil Toprakları ve Yüksek Dağ ve Çayır Toprakları'ndan oluşmaktadır.

Mersin ilinde mevcut durumda tarım yapılmakta olan taban araziler, genellikle I-III. sınıf toprak kabiliyetinde olan arazilerdir. Taban araziler dışında kalan yamaçlar, tepelik ve dağlık alanlar VI. ve VII. sınıf topraklardan oluşmaktadır. Çıplak kayalık ve bataklık alanlar VIII. sınıf topraklar olarak gösterilmiştir. I-IV. sınıf toprakların topluca bulunduğu en önemli alanlar

MERSİN İLİ TURİZM MASTER PLANI

mevcut durumda tarım yapılan Anamur, Bozyazı, Ovacık, Silifke düzlükleridir. Ayrıca Tekeli, Aydınçık, Sipahili, Büyükeceli, Akdere'de kıyı boyunca I.-IV. sınıf tarım arazileri vardır. Yine Mersin-Lamas, Berdan Ovası ve Efrenk-Berdan arasında I.-IV. sınıf tarım arazileri mevcuttur. İl topraklarının sınıflarına göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Kaynak: Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı-2005

1.3. TARİH

Bölgede yapılan kazı ve araştırmalara göre, Mersin İli'nde Kalkolitik, İlk Tunç ve Orta Tunç çağlarından bugüne yerleşim olduğu belirlenmiştir. İlin Kronolojisi aşağıda sunulmuştur.

Tablo 5 : Mersin İli Kronolojisi

DÖNEM	UYGARLIK/KRALLIK/DEVLET
M.Ö. 6300 - 5500	Neolitik Dönem
M.Ö. 5500 - 3000	Kalkolitik Dönem
M.Ö. 3000 - 2000	İlk Tunç Çağı
M.Ö. 2000 - 1700	Orta Tunç Çağı
M.Ö. 1700 - 1200	Kızuvatna Krallığı
M.Ö. 1200 - 612	Kue Krallığı
M.Ö. 546 - 333	Persler Dönemi
M.Ö. 334	Makedon (Büyük İskender) işgali
M.Ö. 301 - 101	Selevkos Dönemi
M.Ö. 101 - M.S.395	Roma Dönemi
395 - 661	Bizans Dönemi
661	Muaviye'nin Mersin'de bazı yöreleri ele geçirmesi
685 - 960	Bizans'lularla Araplar arasında el değiştirme dönemi
960-1082	Bizans Dönemi
1082	Süleyman Şah'ın yöreyi ele geçirmesi
1129	Ermenilerin Tarsus'u ele geçirmesi
1224-1254	Selçuklu Dönemi
1254-1473	Karamanoğulları Dönemi
1473	Silifke'nin Osmanlı topraklarına katılması
1516	Mersin-Tarsus yöresinin Osmanlı topraklarına katılması
1852	Mısırlı İbrahim Paşa'nın Mersin yöresini ele geçirmesi
1839	Mersin yöresinin yeniden Osmanlı topraklarına katılması
17 Aralık 1918	Mersin'in İngilizler tarafından işgali
19 Aralık 1918	Tarsus'un Fransızlar tarafından işgali
2 Ocak 1919	Mersin'in Fransızlar tarafından işgali
20 Temmuz 1920	Fransızlarla yapılan Bağlar savaşı
27 Aralık 1921	Tarsus'un kurtuluşu
3 Ocak 1922	Mersin'in kurtuluşu
1924	Mersin'in il olması
1933	Mersin'in Silifke ile birleştirilmesi ve İçel İli olması
2002	İçel adının Mersin olarak değiştirilmesi

Kaynak: Mersin Turizm Master Planı,1990, Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü Verileri ve Büro Çalışması

Yukarıdaki görüldüğü gibi tarihin ilk dönemlerinden itibaren yerleşim olan bölgede sırasıyla Hititlerle çağdaş Kızuvatna Krallığı, Kue Krallığı ve Persler hüküm sürmüştür. M.Ö. 334 yılında Makedonya Kralı Büyük İskender bölgeyi

işgal etmiş ve generallerinden Selefkos Nikator başta Silifke olmak üzere kendi adıyla anılan birçok şehir kurmuştur.

M.Ö. 66 yılında Roma imparatorluğu komutanlarından Pompeius, korsanların işgalindeki Mersin ve çevresini zapt ederek Soli şehrinin adını kendi adına izafeten Pompeipolis olarak değiştirmiştir. Böylece Kilikya ve Selefkoslar ülkesi bir Roma eyaleti olmuş, daha sonra Doğu bölgesi Antonius'a verilmiş ve onun yönetiminde Tarsus ile çevresi zenginleşerek bir bilim merkezi olmuştur. M.S. 330 yılına kadar bir yükselme devri yaşayan bölge İmparator Julianus (361-363) döneminde Hıristiyanlara baskı yapılması nedeniyle büyük karışıklıklar yaşamıştır.

Bizans döneminde şehirler gelişmiştir. Daha sonra, Araplar Kıbrıs'ı ve Silifke'yi, Muaviye döneminde de Kilikya'yı ele geçirmişler, ancak bir süre sonra Bizans kuvvetleri bölgeye yeniden hakim olmuştur. 705 yılında Araplar tekrar Tarsus, Silifke ve Mut'u ele geçirmişler ve 250 yıl bölgede hakimiyet sürmüşlerdir.

1082-1083 yıllarında Selçukluların eline geçen Çukurova, 1516 yılında Yavuz Sultan Selim tarafından Osmanlı topraklarına katılmıştır. Ancak Mısır Valisi Mehmet Ali Paşa ayaklanması sırasında Mersin ve çevresi İbrahim Paşa tarafından ele geçirilmiş, 1839 Kütahya Anlaşması ile Osmanlılar yörede yeniden egemen olmuşlardır. Birinci Dünya Savaşından sonra, 1918'de Çukurova'yı işgal eden Fransız ve İngilizler, Kurtuluş Savaşı sonunda Ankara Antlaşması ile 3 Ocak 1922'de bölgeyi terk etmişlerdir.

Osmanlı Devletinin son yıllarında Mersin müstakil mutasarrıflık halinde idare edilmiştir. Bu dönemde Sancağın merkezi Silifke ve bir süre de Ermenek olmuştur. 1850 yılına kadar Tarsus ilçesi Gökçeli Bucağına bağlı olan Mersin, bu tarihte bucak merkezi olmuştur.

1864 yılında Mersin'de kaza teşkilatı kurulmuştur. 1894 yılında da Merkezi Mersin olan ve Mersin ile Tarsus'u içine alan, Adana vilayetine bağlı Sancak Teşkilatı kurulmuştur. 1915 yılında müstakil mutasarrıflık olan Mersin, 1924 yılında il olmuştur. 1933 yılında, Merkezi Silifke olan, İçel Vilayeti lağvedilerek Silifke, Anamur, Gülnar, Mut ilçeleri Mersin'e bağlanmış ve ilin adı İçel olmuştur.

1954 yılında Erdemli, 1989 yılında da Aydınçık, Bozyazı ve Çamlıyayla, 2002'de ise Mersin Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı ilçelerinin kurulmasıyla Mersin İli 13 ilçeye sahip olmuştur. İl genelinde tarihin her döneminde yerleşim olmasına karşın ilçelerin tarihleri değişiklik göstermektedir.

MERSİN İLİ TURİZM MASTER PLANI

Mersin’de Geç Yunan Devrine ait Zepypion ve kentin 3 km. kuzey batısında en eski yerleşim yerlerinden biri olan Yumuktepe kalıntıları olmasına karşın, yerleşimde süreklilik olmamış ve bugünkü yerleşmenin temeli Osmanlı Döneminde, 1860 yıllarından sonra olmuştur.

Anamur, ilk çağlarda dağlık Kilikya'nın bir limanı olup, Fenikeliler tarafından koloni olarak kurulmuştur. Bugüne kadar sürekliliği olan bir yerleşim merkezidir.

Yazılı kaynaklara yöre, eski çağlardan beri bir yerleşim yeri olan Aydıncık'ın antik adları Celenderis-Kelenderis-Gilindire olmuştur.

Bozyazı ise M.Ö. V. ve IV. YY'da Sisam kolonisi olarak kurulmuştur.

Çamlıyayla tarih boyu bir geçiş noktası olup, ilk yerleşim XIII. YY'da Türkmenler tarafından oluşturulmuş, çok uzun süre genelde yayla amaçlı kullanılmıştır.

Erdemli İlçesi Roma, Helenistik Bizans dönemlerine ait çok sayıda antik kenti barındırmaktadır.

Gülнар ve Mut, M.Ö. 2000 yıllarından itibaren yerleşime sahne olmuştur.

Silifke bölgesinin 6.000 yıllık bir tarihi geçmişe sahip olmasına karşın, kentin kuruluşu M.Ö. IV YY'a dayanmaktadır.

Tarsus'ta ilk yerleşim Neolitik Dönemde başlamış olup, bugüne kadar kesintisiz sürmüştür.

1.4. NÜFUS

Mersin İl nüfusu özellikle 1975'den sonra Türkiye doğal artışlarının üzerinde artış göstermiştir. Tüm bölge illeri 1955'den itibaren göç almıştır ve bu göçlerin yöneldiği ana merkezlerden biri Mersin olmuştur. İl kentsel nüfus olarak Türkiye'nin 10.ncu büyük ili, toplam nüfus olarak 9.ncu ilidir. Kentsel nüfuslardaki artış ise daha yüksek olmuş ve 1980 yılında % 50.3 olan kentsel nüfus oranı, 1990'da % 62.1 ve 2009'da % 77.4'e yükselmiştir. 2009 sonu itibariyle il nüfusunun % 54.2'si büyükşehir belediyesi sınırları içinde ikamet etmektedir.

Mersin İli Türkiye'de en çok göç alan iller arasında bulunmaktadır. Mersin'in aldığı göç verdiği göçten daha fazladır. Mersin'e göç, özellikle 1980'lerden sonra ilin istihdam olanakları sunması nedeniyle başlamış, daha sonra ise Güneydoğu illerinde yaşanan terör olayları bu olguya ivme kazandırmıştır. Yine Türkiye geneline paralel olarak kırsal alandan kentsel alanlara göç olgusu Mersin'de de yaşanmaktadır.

Mersin'de Türkiye geneline paralel olarak nüfus büyük oranda gençtir. Toplam nüfusun % 25.6'sı 15 yaşın, % 34.4'ü ise 20 yaşın altındadır. 20-64 yaş arası nüfus ise toplam nüfusun % 52.5'ini oluşturmaktadır.

1.5. EKONOMİK YAPI

2009 itibariyle, TÜİK verilerine göre Mersin ve Adana bütününde çalışanların % 29.0'u tarım, % 20.7'si sanayi, % 24.2'si ticaret ve % 26.1'i hizmet sektörlerinde çalışmaktadır. Türkiye verileriyle karşılaştırıldığında yığılma oranları tarımda 1.18, sanayide 0.82, ticarete 1.16 ve hizmetlerde 0.89'dur.

İlde Mersin Valiliği önderliğinde kamu ve sivil toplum örgütlerinin yaptıkları ortak çalışmalarda ve Çukurova Kalkınma Ajansı raporunda Mersin ekonomisinin tarım, turizm, lojistik ve sanayi sektörlerinin bir bütün olarak kalkınması hedeflenmektedir. Tüm sektörler yukarıda da görüldüğü gibi yaklaşık ağırlıkta olup, genelde sektörlerin çıktıları birbirini tamamlamaktadır.

1.6. SOSYAL YAPI

1.6.1.Eğitim Durumu

2009 sonu itibariyle ilde eğitim oranları, Türkiye ortalamaları ile karşılaştırmalı olarak Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6: Mersin İli ve Türkiye Eğitim Verileri (6 Yaş Üzeri Nüfusta) (2009)

BİTİRİLEN EĞİTİM DÜZEYİ	TÜRKİYE (%)			MERSİN İLİ (%)		
	TOPLAM	ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN
Okuma Yazma Bilmeyen	7.2	2.8	11.6	6.8	2.6	10.9
Okuma Yazma Bilen-Okul Bitirmeyen	20.8	20.2	21.4	20.5	20.0	20.9
İlkokul Mezunu	28.5	27.4	29.5	29.7	28.9	30.5
İlk Öğretim Mezunu	11.4	12.2	10.7	11.5	12.3	10.7
Orta Okul Mezunu	4.3	5.5	3.1	4.3	5.2	3.3
Lise ve Dengi Okul Mezunu	16.0	18.4	13.5	16.2	18.0	14.4
Yüksekokul ve Fakülte Mezunu	6.6	7.8	5.5	6.5	7.8	5.4
Yüksek Lisans Mezunu	0.4	0.5	0.3	0.2	0.3	0.2
Doktora Mezunun	0.1	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1
Bilinmeyen	4.6	5.0	4.3	4.2	4.8	3.6
TOPLAM	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Kaynak: TÜİK ADNKS Verileri, 2009

İlin eğitim değerleri ülke değerlerine çok yakındır. Okuma-yazma oranı az da olsa ülke değerlerinin üzerindedir. Genç nüfus oldukça eğitilidir. Gerek il merkezinde gerek ilçe merkezlerinde her seviyede eğitim kuruluşları mevcuttur.

1.6.2. Sosyo-Kültürel Yapı

Mersin İli'nde son dönemlerde sosyal yapıyı etkileyen en önemli unsur göçler olmuştur. 1980'li yıllardaki yoğun nüfus artış hızının en önemli nedeni, göçlerden kaynaklanmıştır. Başta Güneydoğu ve Doğu Anadolu olmak üzere hemen her bölgeden ekonomik ve sosyal nedenlerle göç olmuştur. Bu göçlerin başlıca nedenleri tarım, ticaret ve turizm konularında iş olanakları olması ve iklim koşullarının ılıman olmasıdır.

Göç edenlerin sosyal yapısı, kentle bütünleşmesi ve yaşamsal standartlar noktasındaki olumsuzluklar Mersin'i sosyal bir sorunla karşı karşıya getirmiştir. Ancak, bu sorunlar giderek aşılmaya başlanmış ve kentsel yaşama uyum süreci hızlanmıştır. Göç ve göçle birlikte karşı karşıya kalınan işsizlik, konut ve barınma, kentte uyum, çevre kirliliği, eğitim, sağlık, ulaşım, alt yapı gibi sorunların çözümü için en önemli adım, eğitim ve istihdam konularının çözümlenmesi olacaktır.

1.7. ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI

1.7.1. Ulaşım-Haberleşme

1.7.1.1. Karayolu Ulaşımı

Mersin'in ülke ve bölge ulaşımı ile il içi ulaşımının çok önemli bir bölümü karayoluyla yapılmaktadır. İli diğer bölgelere bağlayan üç önemli ulaşım aksı bulunmaktadır. Bunlardan biri ili Aksaray üzerinden İç Anadolu ve Marmara bölgelerine bağlamaktadır. Bu yol Mersin'den sonra, Adana üzerinden Hatay'a ve Suriye sınırına kadar ulaşmaktadır. Ayrıca, bu yola bağlanan Pozantı-Tarsus-Adana-Toprakkale-Gaziantep otoyolu Mersin'e kadar devam etmektedir. Mersin İli bu güzergahla Güneydoğu Anadolu'ya bağlanmaktadır.

Diğer önemli aks, ili Akdeniz boyunca Antalya-Muğla-Aydın üzerinden İzmir'e ve Ege boyunca Çanakkale'ye bağlamaktadır. Mersin-Antalya güzergahının bölünmüş yol inşaat çalışmaları devam etmektedir.

İlin üçüncü önemli aksı Silifke-Karaman-Konya-Afyon üzerinden ilin İç Ege'ye ve yine Silifke-Karaman-Konya üzerinde İç Anadolu'ya bağlantısını sağlayan yoldur. Yer yer bölünmüş yol niteliğinde olan bu yolun genişletme çalışmaları devam etmektedir.

Çamlıyayla ve Gülnar dışındaki tüm ilçe merkezleri yukarıda belirtilen üç ana aks üzerinde yer almıştır. Bu iki ilçenin yolu da asfalt kaplamalı ve yeterli profildedir. Gülnar'a Aydıncık ve Silifke üzerinden ulaşım mümkün olup, Gülnar-Ermenek yolu bu yolların devamı niteliğindedir. İl içinde ayrıca, sahil kesimini iç kesime bağlayan yollar da bulunmaktadır. Bunların en önemlileri Silifke-Uzuncaburç-Kırobası-(Sarıkavak)-Mut, Kuzucubelen-Fındıkpınarı ve Arslanköy, Gözne yollarıdır. Ayrıca Tarsus'un güneyini Karataş ve Adana'ya bağlayan bir yol da mevcuttur.

Mersin il merkezinden Türkiye'deki bazı illere ve kendi ilçelerine olan uzaklıklar Tablo 7 ve Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 7: Mersin il Merkezinin Türkiye’deki Bazı İl Merkezlerine Karayolu Uzaklıkları

YERLEŞME	UZAKLIK (KM)	YERLEŞME	UZAKLIK (KM)
Adana	69	İstanbul	932
Ankara	483	İzmir	892
Antalya	489	Konya	348
Çanakkale	1.093	Trabzon	921
Diyarbakır	587	Van	964
Edirne	1.162	Karaman	235

Kaynak: T.C.Karayolları Genel Müdürlüğü, 2010

Tablo 8: Mersin il Merkezinin (Akdeniz ve Yenişehir İlçeleri) İlçe Merkezlerine Karayolu Uzaklıkları

YERLEŞME	UZAKLIK (KM)
Mezitli	11
Yenişehir	5
Anamur	223
Aydıncık	170
Bozyazı	209
Çamlıyayla	90
Erdemli	37
Gülnar	147
Mut	158
Silifke	83
Tarsus	27

Kaynak: T.C.Karayolları Genel Müdürlüğü, 2010

2010 Yılı Mayıs ayı itibariyle ildeki yolların 174 km’si otoyol, 503 km’si devlet yolu ve 676 km’si il yolu olmak üzere toplam yol şebekesi 1.353 km’dir. Bu yolların % 21.2’si asfalt betonu, % 78.8’i ise sathi kaplamadır.

2003-2009 yılları arasında gerçekleşen ve 2010 itibariyle hedeflenen yatırımlar Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9: Mersin İli Karayolları Yatırımları

ÇALIŞMALAR	2003-2009 GERÇEKLEŞEN	2010 HEDEFLenen
BÖLÜNÜŞ YOL	107 km	45 km
YOL İYİLEŞTİRME (TY)	79 km	30 km
KAZA KARA NOKTA	18 Adet	6 Adet
BSK YAPIMI	29 km	7 km
ASFALT ÇALIŞMALARI	1.964 km	319 km
KÖPRÜ YAPIMI	12 Adet	3 Adet
Trafik-Düşey İşaretleme	18.888 m2	3.600 m2
Trafik-Yatay İşaretleme	2.218.535 m2	350.000 m2
Trafik-Otokorkuluk	213 km	43 km

Kaynak: T.C.Karayolları Genel Müdürlüğü, 2010

Tarsus-Gülek-Karboğazı Kültür ve Turizm Koruma ve Geliştirme Bölgesi'nin ulaşımını sağlayacak aksın güzergahı belirlenmiş olup, çalışmalar sürdürülmektedir.

Halen Mersin Şehirlerarası Otobüs Terminali'nde 90 firma faaliyette olup, ülkenin her bölgesine günlük seferler mevcuttur. İl içinde ise Anamur-Bozyazı, Taşucu-Silifke ve Tarsus'a sürekli seferler yapılmaktadır. İl içi ve dışına karayolu ulaşımı kolaylıkla gerçekleştirilmektedir.

1.7.1.2. Demiryolu Ulaşımı

Mersin İli ülkenin demiryolu ağına 43.4 kilometrelik hat uzunluğuyla Yenice'de bağlanmaktadır. Doğu yönüne ayrılan demiryolu, Adana üzerinden Güneydoğu Anadolu ve Suriye'ye uzanmaktadır. Batı yönünde ise Mersin Limanı içinde son bulmaktadır.

Mersin Gar Müdürlüğü; Adana 6. Bölge Müdürlüğü'ne bağlı olarak Mersin sınırları içinde 55,210 km çift hat uzunluğu ile yolcu ve yük taşımacılığı hizmeti vermektedir. Yolcu trenlerinin sevk ve kabulü için 3 adet yolcu peronu ve yük trenleri için 3 adet yükleme rampası olup, Mersin limanına 250 metre demir yolu ile hat bağlantısı bulunmaktadır.

Demiryollarının Mersin Limanı içine kadar girmesi multimodal taşımacılık için önemli bir avantajdır. Deniz yolu ile gelen transit yükler, demir yolu ile Ortadoğu ülkeleri ve Orta Asya Türk Cumhuriyetlerine taşınmaktadır. Demiryolu yük taşımacılığında ağırlıklı olarak hububat, bakliyat, suni gübre, demir, PVC, mermer ve maden cevheri taşımacılığı yapılmaktadır.

Mersin'deki demiryolu taşımacılığı ihtiyacı karşılayacak nitelikte olup altyapı, sinyalizasyon ve ray yenilenmesi gerekmektedir. Bunun dışında Konya gibi üretimini Mersin Limanı üzerinden gönderen şehirler Mersin'e demiryolu bağlantısının dolaylı olması nedeniyle sıkıntılar yaşamaktadır.

Hergün Mersin'den Adana'ya 23, Adana'dan Mersin'e 23 olmak üzere toplam 46 karşılıklı sefer yapılmaktadır. Ayrıca, Mersin-İskenderun arasında günde 3 gidiş, 3 geliş olmak üzere 6 tren seferi; bunların dışında Mersin-İslahiye arası karşılıklı birer sefer yapılmaktadır.

Yenice'den bağlantılı olarak Ankara, Eskişehir, Afyon ve Haydarpaşa'ya bağlantılar mevcut olup, Adana bağlantısı ile hat bulunan tüm illere ulaşım yapılabilmektedir. Mersin Ankara arasında Haftanın her günü düzenlenen karşılıklı tren seferleri, Çukurova Mavi treni Mersin Yenice Pozantı Ulukışla Niğde Kayseri Elmadağ-Ankara güzergahını takip etmektedir.

Mersin İli dahilindeki gar ve istasyonlar; Mersin Gar Müdürlüğü, Tarsus Gar Şefliği, Yenice Gar Şefliği, Kelebek Durağı, Hacıkırı istasyonu, Karacailyas Durağı, Hacitalip Durağı, Taşkent İstasyonu'dur.

Türkiye Suriye arasında 12 Mart 2009'da başlatılan ancak birkaç ay sonra yeterince yolcu bulunamaması nedeniyle iptal edilen Halep-Mersin tren seferleri, yeniden Haziran 2010'da başlamıştır. Karşılıklı olarak haftada bir gün sefer yapan tren Mersin-Adana-İslahiye-Meydanekbez-Halep güzergahında hizmet vermektedir. Trenin yolculuk süresi 9 saat 10 dakikadır. 120 yolcu kapasiteli olarak planlanan yolcu treninde yemekli vagon ve yataklı vagon da bulunmaktadır. İhtiyaca göre pulman ve yataklı vagonlar ilave edilerek yolcu talebi karşılanabilmektedir. Yeterli talep oluşması halinde tren seferlerinin arttırılması planlanmaktadır.

1.7.1.3. Havayolu Ulaşımı

Mersin'e en yakın havaalanı Adana Havalimanı olup, iç ve dış seferlere açıktır. Türk Hava Yolları, Kıbrıs Türk Hava Yolları ve dört özel havayollarının Ankara, İstanbul ve İzmir'den Adana'ya karşılıklı günlük uçuşları vardır. Adana Hava Limanının yıllık yolcu kapasitesi 5.000.000 yolcu/yıl'dır. Ancak, halen bu terminal yolcu kapasitesinin üzerinde bir yolcu trafiği mevcuttur. Terminal kapasitesinin yetersiz olması nedeniyle günün belirli saatlerinde yoğunluk yaşanmakta, yolculuk işlemleri uzamaktadır.

2009 yılında hizmete giren Gazipaşa Havaalanı'na bir özel şirket İstanbul, Ankara ve Nevşehir 'den uçuş düzenlemektedir. Ancak talep yetersizdir.

500.000 Yolcu/yıl kapasiteli havaalanı ayrıca charter seferleri ve özel seferler için de kullanılmaktadır.

Tarsus, Kargılı ve Çağbaşı Mevkiileri arasında yapımı planlanan ve Ulaştırma Bakanlığı Demiryolları, Limanlar ve Hava Meydanları İnşaatı Genel Müdürlüğü yatırım programında yer alan Çukurova Bölgesel Havaalanı Projesi'nin yer aldığı bölgedeki taşınmazların acele kamulaştırılması konusu Bakanlar Kurulu'nca 22/3/2010 tarihinde kararlaştırılmıştır. Havaalanının kapasitesi 315.360 uçak/yıl olarak planlanmaktadır. Havaalanının genel olarak A-380 ve alt grup uçaklara (A-319 veya A-320-232) hizmet vermesi beklenmektedir. İki adet paralel pist olarak planlanmıştır. Adı geçen havaalanının Mersin'e uzaklığı 45 km, Adana'ya uzaklığı ise 30 km'dir. Mersin ve Adana İllerinden ulaşım, D-400 Karayolu ile yapılacaktır. Havaalanına ulaşım için Mersin-Adana karayoluna kadar 8 km'lik bağlantı yolu yapılması gerekmektedir.

1.7.1.4. Denizyolu Ulaşımı

Mersin Türkiye'deki en büyük yük limanına sahiptir. Bu nedenle Türkiye'nin ithalat-ihracat açısından dünyaya açılan en önemli kapılarından birisidir. Mersin Limanı'ndan Tunus'a, Sydney'e, Abidjan'dan Liverpool'a, Panama'dan Odessa'ya, Amerika, Avrupa, Afrika, Asya ve Avustralya kıtalarının sayısız limanlarına düzenli seferler ve ticari bağlantılar yapılmaktadır.

Ülkenin en önemli ticari limanlarından biri olan Mersin Limanı genelde yük taşımacılığı amaçlı kullanılmasına karşın özellikle yaz aylarında yolcu gemilerine de hizmet vermektedir. Ancak, turistik amaçlı olarak genelde Yunanistan'dan gelen bu gemiler yıllık 3-5 adedi geçmemektedir.

Mersin İli'nde Mersin Limanı dışında tesis olarak Girne- Mersin arasında yolcu otobüsü ve feribot seferine imkan sağlayan Taşucu Limanı, Anamur iskelesi ve Bozyazı, Yeşilovacık, Karaduvar Balıkçı Barınakları bulunmaktadır. Erdemli O.D.T.Ü Deniz Bilimleri Enstitüsü Barınağı Enstitü'nün ihtiyaçlar için kullanılmaktadır. Taşucu SEKA Limanı ise özelleştirme kapsamında olup, halen dökme yük taşımacılığında oldukça atıl olarak kullanılmaktadır.

500 yat kapasiteli Mersin Yat Limanı ve 250 yat kapasiteli Erdemli-Kumkuyu Yat Limanı inşaatı tamamlanmış ancak henüz işletmeye açılmamıştır. Mersin Çamlıbel Mevkiinde faaliyet gösteren Yat Baseni 300- 350 yat kapasiteli olup, yatlara içme suyu, elektrik, temizlik ve güvenlik hizmetleri vermektedir. Mersin Yat Baseninden mavi tur, günlük tur ve mehtap turları düzenlenmektedir.

Taşucu-Girne arasında karşılıklı olarak her gün deniz otobüsü ve yolcu feribotu seferleri yapılmaktadır.

2009'da başlayan Mersin-Lazkiye karşılıklı feribot seferleri, talep azlığı nedeniyle kısa sürede kaldırılmıştır. Ancak, iki ülke arasında vizelerin kaldırılması sonucu bu seferlerin tekrar hayata geçmesi için çalışmalar başlamıştır.

1.7.2. Teknik Altyapı ve Çevre Sorunları

1.7.2.1. İçmesuyu

Mersin kenti ve Tarsus İlçe merkezinin içme suyu Berdan Nehri üzerindeki Berdan Baraj Gölünden karşılanmaktadır. Mersin İli'ne bağlı diğer ilçe ve köylerin içme suyu temini İller Bankası ve İl Özel İdaresi (Köye Yönelik Hizmetler Daire Başkanlığı) tarafından sağlanmakta ve çoğunlukla membalar ve kuyular kullanılmaktadır. Mersin içme suyu rehabilitasyon projesi için Mersin Büyükşehir Belediyesi, Mersin Su ve Kanalizasyon İdaresince (MESKİ), Dünya Bankası'ndan alınan kredi ile Berdan İçme Suyu Arıtma Tesislerinden gelen içme suyunun şehre optimum dağıtılmasını sağlamak amacı ile yeni depo, terfi merkezleri ve depolar arası bağlantı hatları inşaatlarına başlanmıştır.

Köylerin içme suyu ihtiyacı kuyular ve kaynaklardan sağlanmasına rağmen, içme suyunun sulama amaçlı kullanılması nedeniyle su sıkıntısı çekilmektedir. Köylere sulama suyunun temini İl Özel İdaresi tarafından yapılmaktadır.

Anamur İlçesi'nin içme suyu ihtiyacı kış aylarında Karaguz Kaynağı'ndan cazibe ile, yaz aylarında ise 8 adet derin kuyudan sağlanmaktadır. Su kalitesi ölçümleri her ay düzenli olarak şebekenin değişik yerlerinden alınan numunelerin analiz edilmeleri suretiyle yapılmaktadır. Bozyazı İlçesi'nde içme suyu 30 km yukarıdaki Karamanastır Kaynağı'ndan temin edilmektedir. Aydıncık ve Gülnar ilçelerinin içme suyu ilçe sınırları içerisindeki su kaynaklarından temin edilmektedir.

Çamlıyayla İlçesi'nin içme suyu ihtiyacı doğal kaynaklardan arıtmasız olarak karşılanmaktadır. Kapasite olarak yaz ve kış ortalaması nüfusun ihtiyacına cevap verecek yeterliliktedir. Suların kullanıma sunulması çelik, asbest ve plastik borularla sağlanmaktadır. Erdemli İlçesi'nde içme suyu kapasitesi 200 lt/sn'dir olup, yaz mevsiminde özellikle Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül aylarında ihtiyaca cevap vermemektedir. Suyun kireç oranı yüksektir. Şebekede kullanılan borular asbestli ve PVC boru olup, kalitesi düşüktür.

Silifke İlçesi'ne verilen temiz su kaynaklarının (içme suyu) kapasitesi yıllık 2.051.924 m³'tür. İçme suyunda bulunan mineral miktarı Sağlık Bakanlığı Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi laboratuvarında yapılan analizlerin değerlendirilmesi sonucu, mevzuat değerlerine uygun bulunmuştur.

İl genelinde içme suyu yeterlidir. İhtiyaçları karşılamak amacıyla yeni projeler geliştirilmektedir. En önemli sorun Erdemli, Silifke, Gülnar gibi ilçelerde hala kısmen de olsa asbestli boruların kullanımının sürmesidir.

1.7.2.2. Atık Su Sistemi, Kanalizasyon ve Arıtma Sistemi

İl merkezinde ilk kanalizasyon sistemi 1940'larda yapılmış olup, daha sonra değişik zamanlarda geliştirilmiştir. İlk yapılan sistem bugünkü şebekenin küçük bir bölümünü oluşturmaktadır. Kanalizasyon sistemi geçmiş yıllarda ıslah edilmiş, ancak hala yağış sonrası akışları kaldıramayacak durumdadır ve zaman zaman taşkın problemleri olmaktadır. İl merkezinde bulunan bazı mahalleler ve köylere kanalizasyon şebekesi olmayan cadde ve sokaklara kanalizasyon şebekesi döşeme çalışmaları devam etmektedir. Kanalizasyon şebekesi olmayan yerleşim yerleri için ise vidanjörlerle fosseptik çekimi yapılmaktadır.

Atık sular, toplama sistemi vasıtasıyla; Efrenk Deresi'nin batısı batı pompa istasyonuna, doğusu ise merkez pompa istasyonuna iletilmektedir. Batı pompa istasyonundan Merkez pompa istasyonuna aktarılan atık sular buradan deşarj hattı bağlantısıyla denizin 2.000 m içine deşarj edilmektedir. 2006 yılında Büyükşehir Belediye sınırlarının genişletilmesiyle diğer beldelerin kanalizasyon sistemleri de toplam şebekeye dahil edilmiştir.

Karaduvar Atıksu Arıtma Tesisi'nin inşaatı tamamlanmıştır. Tesis, karbon ve nütrient (Azot ve Fosfor) giderimi yapmak üzere dizayn edilmiştir. Tesiste; 2030 yılı hedeflerini karşılamak amacıyla yapılacak ilave tesisler için de yer ayrılmıştır.

Projenin finansman ihtiyacı Avrupa Yatırım Bankası temin edilen krediden sağlanmıştır. Bu kredi, mevcut merkez pompa istasyonundan Karaduvar Atıksu Arıtma Tesisi'ne terfi hattını, Karaduvar beldesinde yeni yapılacak Karaduvar Pompa İstasyonu, Karaduvar Atıksu Arıtma Tesisi arasındaki terfi hattını, 2 km. uzunluğunda Ø 1800 mm. deniz deşarj hattını, Adanalıoğlu, Huzurkent, Kazanlı ve Karacailyas bölgelerinden gelen atıksuların toplanarak basınçlı ve cazibeli hatlar yardımıyla Karaduvar Atıksu Arıtma Tesisine ileten şebekeleri, 32 km. basınçlı ve cazibeli hattın döşenmesi, 6 adet pompa istasyonunun inşaatı ve elektro-mekanik ekipman temini, bir mevcut pompa

istasyonunun yalnızca elektro-mekanik ekipman teminini ve 6 aylık test işletmesi dönemini takiben 5 yıl işletme ve bakım hizmetleri verilmesi işlerini kapsamaktadır.

Mersin Atıksu Arıtma Tesisi'nin hizmet edeceği nüfusun 2009 – 2020 yılları arasında 1.050.000 kişi (başlangıç kapasitesi), 2020 – 2030 yılları arasında ise 1.260.000 kişi (genişleme)olacağı planlanmıştır.

Mezitli Atıksu Arıtma Tesisi ile ilgili kamulaştırma çalışmaları tamamlanmıştır.

Tarsus İlçesinde kanalizasyon ve yağmursuyu sistemi mevcuttur. Kanalizasyon hatlarının tümü Karabucak Atıksu Arıtma Tesisine bağlıdır. Yağmursuyu hatları ise Berdan Nehrine şehrin farklı noktalarından deşarj edilmektedir. Kanalizasyon pissu parsel bacaları ve yağmursuyu ızgara bacaları hatları ana bacalara borularla bağlıdır. Tarsus'un 2 km güney batısında kurulan atıksu arıtma tesisinde, atıksu arıtımı aynı anda çamur stabilizasyonu ve nitrifikasyon ve denitrifikasyon işlemlerinin kontrolüne imkân veren modifiye edilmiş uzun havalandırmalı arıtma prosesi ile yapılmaktadır. Biyolojik arıtma işleminden arta kalan fazla çamur, mekanik olarak susuzlaştırıldıktan sonra tarımda kullanılmakta, kuru ve granüler formda sıhhi bir üretim olarak çiftçilere dağıtılmaktadır. Fazla çamur yağmurlu ve mahsul alma dönemlerinde, daha sonra kullanılmak üzere depolanmaktadır.

Anamur'da kanalizasyon şebekesi mevcuttur. İlçede kanalizasyon atıkları derin deniz deşarjı ile bertaraf edilmekte olup, arıtma sistemi proje aşamasındadır. Deşarj borusu 1.560 m uzunluğundadır.

Aydıncık İlçesi'nde atık su ve yağmur suları toplama kanalizasyon şebekesi kısmen tamamlanmıştır.

Çamlıyayla'da atık su bertarafı fosseptik çukurları aracılığı ile yapılmakta olup, arazi yapısı tamamen yağmur sularının bir dereye ulaşacağı şekilde meyilli olması sebebiyle yapılmış bir yağmur suyu toplama sistemi bulunmamaktadır.

Gülнар İlçesi'nde atık su ve yağmur suları toplama kanalizasyon şebekesinin hemen tümü tamamlanmıştır.

Bozyazı İlçesi'nde kanalizasyon ve arıtma sistemi bulunmamaktadır.

Erdemli İlçesi sınırları içindeki altyapı sistemi ayrı sistem olarak yapılmakta olup, bugüne kadar kanalizasyon şebekesi ile yağmur suyu şebekesi kısmen tamamlanmıştır. Belediye sınırları içinde mevcut bir atıksu arıtma tesisi bulunmamaktadır. Ancak, atıksu arıtma tesisi yeri kamulaştırılması, zemin etüt raporu, ÇED raporu ve projesi tamamlanarak inşaata hazır hale getirilmiş, arıtma tesisi inşaatı ihalesi 19.01.2009 tarihinde yapılmış olup, tesis inşaatına başlanmıştır.

Silifke'de toplam kanalizasyon şebekesinden bağımsız ayrı şebeke yapılarak, toplanan yağmur suları Göksu Irmağına drene edilmektedir. Atıksu arıtma tesisinin 2007 yılında inşaatı tamamlanarak faaliyete geçirilmiştir. Arıtma tesisinde işlenen atık sular temiz su olarak Göksu Irmağına deşarj edilmektedir. Sahil belediyelerinde yoğunlaşmış olan turizm tesisleri ve tatil siteleri atık suları için Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği gereğince yaptırılan müstakil atıksu arıtma tesisleri, projelendirme ve özellikle işletme problemlerinden dolayı, deniz kirliliğinin önlenmesinde çözüm olamamıştır.

İlde Tarsus ve Silifke ilçeleri dışında kanalizasyon ve atıksu arıtma tesisi sorununu tam olarak çözen ilçe belediyesi bulunmamaktadır. Başta sahil belediyeleri olmak üzere alt yapı sorunlarını çözmek amacıyla İller Bankası, Avrupa Birliği ve Çevre ve Orman Bakanlığı kaynaklarıyla çalışmalara başlanmıştır. Tüm belediyelerin 2012'ye kadar arıtma tesislerinin bitirmesi planlanmıştır.

1.7.2.3. Elektrik İletim Hatları

İlde ihtiyaçların niteliğine göre AG+OG şebeke tevsi, trafo ilavesi ve havai hattın yeraltı şebekesine dönüştürülmesi gibi işler için proje tesis çalışmaları yapılmış ve yapılmaya devam etmektedir. Enerji tüketiminde kaynaklardan maksimum fayda sağlanabilmesi için enerji dağıtım sisteminde kullanılan malzemelerin uygunluğuna önem verilmektedir.

1.7.2.4. Doğalgaz Boru Hatları

İlde öncelikle doğal gaz altyapı sistemi, sanayi tesislerinin kullanımını sağlayacak şekilde projelendirilmiş ve kullanılmaya başlanılmıştır. Tarsus'ta 2009 yılında başlanan çalışmalar sonucu, konutların bir kısmına doğalgaz verilmiş olup, şebeke çalışmaları devam etmektedir ve tüm şebekenin 2014'te tamamlanması planlanmaktadır. Yenişehir'de de halen konutların bir kısmına doğal gaz verilmekte olup, şebeke çalışmaları devam etmektedir.

1.7.2.5. Evsel Katı Atıklar

İl merkezinde katı atıklar, Akdeniz Belediyesi sınırları içinde yer alan ÇİMSA'nın kuzeyindeki düzenli çöp depolama alanında bertaraf edilmektedir. Büyükşehir Belediyesi mücavir alanının genişlemesi ve nüfusunda hızla artmasıyla daha da büyüyen ve önem kazanan katı atık sorununun çözülmesi amacıyla yukarıda belirtilen mevkide Mersin Büyükşehir Belediyesi tarafından Katı Atık Bertaraf (Katı Atık Düzenli Depolama) Tesisi kurulmuştur. Söz konusu saha yaklaşık 70 hektarlık bir alanı kapsamaktadır. Bu alanın üç etap halinde kullanılması planlanmıştır. 22 yıllık Çavuşlu Çöp Depolama alanı rehabilitasyonu yaklaşık 200 dönüm arazide Mersin Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılmaktadır. İldeki belediyelerin katı atık bertaraf yöntemleri Tablo 10' da verilmiştir.

Tablo 10: İldeki Belediyelerin Katı Atık Bertaraf Yöntemleri

BELEDİYE ADI	MEVCUT BERTARAF YÖNTEMİ	TOPLANAN ATIKLAR
MERSİN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ	Düzensiz Depolama	Evsel, Tıbbi
Kuyuluk(Merkez)	Düzensiz Depolama	Evsel
Aslanköy (Merkez)	Düzensiz Depolama	Evsel
Kazanlı (Merkez)	Düzensiz Depolama	Evsel
Soğucak (Merkez)	Yakma	Evsel
Çiftlikköy (Merkez)	Düzensiz Depolama, Yakma	Evsel, Tıbbi
Araçsakarlar (Merkez)	Düzensiz Depolama	Evsel
Fatih (Merkez)	Düzensiz Depolama	Evsel
Gözne (Merkez)	Yakma	Evsel
Fındıkpınarı (Merkez)	Yakma	Evsel
Güzelyayala (Merkez)	Yakma	Evsel
Tepeköy (Merkez)	Düzensiz Depolama	Evsel
Dikiltaş (Merkez)	Düzensiz Depolama	Evsel
Mezitli (Merkez)	Düzensiz Depolama	Evsel
Davultepe (Merkez)	Düzensiz Depolama	Evsel
Tece (Merkez)	Yakma	Evsel
Bahçeli (Merkez)	Düzensiz Depolama	Evsel
Karacailyas (Merkez)	Yakma, Diğer	Evsel
Yenitaşkent (Merkez)	Düzensiz Depolama	Evsel
Adanalıoğlu (Merkez)	Düzensiz Depolama	Evsel
Yalınayak (Merkez)	Düzensiz Depolama	Evsel
Değirmençay (Merkez)	Yakma	Evsel
Dorukkent (Merkez)	Düzensiz Depolama	Evsel
ANAMUR	Düzensiz Depolama	Evsel
Çarıklar (Anamur)	Düzensiz Depolama	Evsel
Ören (Anamur)	Düzensiz Depolama	Evsel
AYDINCIK	Düzensiz Depolama	Evsel
BOZYAZI	Düzensiz Depolama	Evsel
Tekmen (Bozyazı)	Düzensiz Depolama	Evsel
Tekeli (Bozyazı)	Düzensiz Depolama	Evsel
ÇAMLIYAYLA	Düzensiz Depolama	Evsel
Sebil (Çamlıyayla)	Düzensiz Depolama, Yakma	Evsel
ERDEMLİ	Düzensiz Depolama	Evsel, Endüstriyel
Ayaş (Erdemli)	Düzensiz Depolama, Yakma	Evsel

Tablo 10: İldeki Belediyelerin Katı Atık Bertaraf Yöntemleri (devam)

BELEDİYE ADI	MEVCUT BERTARAF YÖNTEMİ	TOPLANAN ATIKLAR
Kumkuyu (Erdemli)	Düzensiz Depolama	Evsel
Limonlu (Erdemli)	Düzensiz Depolama	Evsel
Kocahasanlı (Erdemli)	Düzensiz Depolama	Evsel
Tömük (Erdemli)	Düzensiz Depolama	Evsel
Çeşmeli (Erdemli)	Düzensiz Depolama	Evsel
Esenpınar (Erdemli)	Düzensiz Depolama	Evsel
Arpaçbaşı (Erdemli)	Düzensiz Depolama	Evsel
Kızkalesi (Erdemli)	Düzensiz Depolama, Yakma	Evsel
Kargıpınarı (Erdemli)	Düzensiz Depolama, Diğer	Evsel
GÜLNAR	Düzensiz Depolama	Evsel
Sütlüce (Gülнар)	Düzensiz Depolama	Evsel
Kuskan (Gülнар)	Düzensiz Depolama, Yakma	Evsel
Köseçobanlı (Gülнар)	Düzensiz Depolama	Evsel
MUT	Düzensiz Depolama, Yakma	Evsel
Göksu (Mut)	Yakma	Evsel
SİLİFKE	Düzensiz Depolama	Evsel
Akdere (Silifke)	Düzensiz Depolama, Yakma	Evsel
Narlıkuyu (Silifke)	Düzensiz Depolama	Evsel
Atakent (Silifke)	Düzensiz Depolama	Evsel
Yeşilovacık (Silifke)	Düzensiz Depolama, Yakma	Evsel
Atayurt (Silifke)	Düzensiz Depolama	Evsel
Taşucu (Silifke)	Düzensiz Depolama, Yakma	Evsel
Arkum (Silifke)	Düzensiz Depolama, Yakma	Evsel
Uzuncaburç (Silifke)	Düzensiz Depolama	Evsel
TARSUS	Düzensiz Depolama	Evsel
Yeşiltepe (Tarsus)	Yakma	Evsel
Bağcılar (Tarsus)	Düzensiz Depolama, Yakma	Evsel
Yenice (Tarsus)	Diğer	Evsel
Atalar (Tarsus)	Düzensiz Depolama	Evsel
Bahşış (Tarsus)	Düzensiz Depolama	Evsel
Huzurkent (Tarsus)	Düzensiz Depolama	Evsel
Gülek (Tarsus)	Düzensiz Depolama	Evsel

Kaynak: Mersin İl Çevre Durum Raporu, 2008

1.7.2.5. Çevre Sorunları

İlin coğrafi konumu, iklimsel özellikleri, tarım, sanayi, ticaret ve ihracat merkezi olarak hızlı gelişimi, serbest bölge ilan edilmesi, liman şehri olması gibi etmenlere bağlı olarak kentsel yapıda önemli bir bozulma yaşanmıştır. Yoğun yapılaşmadan dolayı ciddi sorunlar yaşanmaktadır. Doğal ve kültürel kaynakların kullanımında koruma-kullanma dengesi sarsılmıştır. Bunun sonucunda Mersin'in kent özelinde ve çevresinde çeşitli nitelikte ve boyutta sorunlar yaşamaktadır.

Birinci sorun hızlı, düzensiz ve yoğun yapılaşmalardır. İlin özellikle batı sahil kesiminde var olan ikinci konut yapılaşmaları ve Mersin-Adana karayolu üzerindeki yoğun sanayileşme bir dizi çevre problemini beraberinde getirmiştir. 108 km.'si doğal kumsaldan oluşan 321 km' lik sahil bandına sahip olan ilde, iç turizm hareketinin yarattığı ikinci konutlar, 1970' lerde Mersin'e çok yakın sahil alanlarında başlamış, ancak artık Silifke'ye kadar uzanan sahil kesimini hemen hemen tamamen kaplamıştır. Böylece ilin batı kesiminde düzensiz ve alt yapısız bu yapılanmalar geniş narenciye bahçelerinin yerini almıştır. Ayrıca, son yıllarda yaylalardaki yapılaşma, doğal çevreyi bozarak çevrenin korunması kaygısı olmadan gelişmektedir. Bu eğilim Gözne ve Çamlıyayla yerleşimlerinde yoğun olarak gözlenmektedir.

Mersin kentinin gelişimi, kentin kuzeye kaymasına ve burada bulunan verimli tarlalar ve bahçelerin yok olmasına neden olmuştur. Doğru planlamanın yapılamamış olmasından kaynaklı şehir içindeki mevcut ulaşım yolları ihtiyacı karşılayamayacak duruma gelmiş, tarım arazileri hızla yok edilmiş, altyapı sorunları, içme suyu ve atıksu sorunları, sanayiye bağlı hava kirliliği gibi birçok sorun ortaya çıkmıştır.

Katı atık sorunu da Mersin içinde öncelikli bir çevre sorunudur. Belediyeler tarafından yüksek maliyet ve teknik yetersizlik nedeniyle geri kazanım konusunda pilot projeler dışında kapsamlı çalışmalar yapılamamaktadır. Mersin Büyükşehir Belediyesi mücavir alanının genişlemesi ve nüfusunda hızla artmasıyla daha da büyüyen ve önem kazanan katı atık sorununun çözülmesi amacıyla Mersin Büyükşehir Belediyesi tarafından Katı Atık Bertaraf (Katı Atık Düzenli Depolama) Tesisi kurulmuştur.

Mersin kentinde şimdiye kadar su sıkıntısı konusunda büyük problemler yaşanmamıştır. İçme suyu durumuna bakılınca, MESKİ yetkililerince ifade edildiği üzere il merkezinde halen içme ve kullanma suyu problemi bulunmamaktadır. Ancak son yıllarda yazların kurak geçmesi ve baraj gölündeki su seviyesinin düşmesi kentte içmesuyu önceliğinin konutlara ve

rilmesini gerektirmektedir. Ayrıca, Mersin ve Tarsus'un içme suyu ihtiyacını karşılayan Berdan Barajı Gölü ve havzası mutlak olarak korunmalıdır. Diğer yandan, il içinde birçok yerleşme içmesularını yer altı kaynaklarından sağlamaktadır. İlin doğu kesiminde yoğunlaşan sanayi kuruluşları ve Mersin-Silifke arasında bulunan tatil sitelerinde yoğun bir yer altı suyu kullanımı söz konusudur. Bunun sonucu olarak, yeraltı sularına olan baskı artmakta, özellikle denize yakın yerlerde tuzlu su girişi tehdiği yaşanmaktadır. Diğer önemli yeraltı suyu kirlenme nedeni, evsel atıkların fosseptiklerle doğrudan toprağa verilmesi ve kanalizasyon sistemi yetersizliğidir. Mersin İli önemli ölçüde yağış alan bir ildir ve düzensiz kentleşme, orman alanlarının yok edilmesi, dere yataklarına bilinçsizce yapılan müdahaleler sonucunda bu yağışlar hemen her yıl can, mal ve toprak kayıplarına neden olan sel felaketine dönüşmektedir. Mersin merkez dahil tüm belediyelerde yağmur suyu drenaj kanalları yetersizdir.

İlin en önemli çevre sorunlarından biri yerleşim yerlerinin alt yapı eksikliklerinden kaynaklanan su ve deniz kirliliği oluşturmaktadır. Mersin'de belde ve belediyelerin büyük bir kısmı deniz kenarında yer almaktadır. Bu belde ve belediyelere ait kanalizasyon ve arıtma tesisi yetersizliği nedeniyle evsel nitelikli atıksular doğrudan veya dolaylı bir şekilde denize ulaşmakta ve önemli derecede kirlilik oluşturmaktadır. Ayrıca, sahillerdeki kirlilik yaz aylarında artmaktadır. İlin batısına turizm ve dinlenme amaçlı tesisler, yazlık siteler alt yapı yetersizliğinden dolayı deniz ve çevre değerlerinin bozulmasına ve kirlenmesine neden olmaktadır. Mevcut tatil sitelerinin büyük bir çoğunluğunda müstakil atıksu arıtma tesisi bulunmaktadır. Ancak, müstakil atık su arıtma tesisleri projelendirme ve işletme problemlerinden dolayı soruna çözüm olamamaktadır. Özellikle bu bölgelerde yaz aylarında nüfusun hızla artmasından dolayı deniz kirliliği yaz aylarında artmaktadır. Karaduvar Atıksu Arıtma tesisinin işletmeye alınmasıyla ön arıtım yapılmadan atıksuların denize deşarjı artık önlenmiştir. Projenin diğer etaplarını da hızla tamamlanması gerekmektedir. Bağımsız arıtma tesislerine sahip olan tatil sitelerinin bağlı oldukları belediyenin arıtma tesisi devreye girinceye kadar arıtma sonrası deniz vb. ortamlara deşarj ettikleri atıksuları bahçe sulamasında kullanmaları veya sızdırmalı fosseptik çukurunda biriktirmelerinin sağlanması, gibi geçici önlemlerin alınması gerekmektedir. Deniz kirliliğinin oluşmasında önemli etken olan bir diğer husus açıktan geçen gemilerin bıraktıkları sintine sularıdır. Mersin-Dana Adası arasındaki deniz suyu ve plajlar bu kirlilikten ciddi şekilde etkilenmektedir. Sanayi tesislerinin tamamına yakını evsel ve endüstriyel atıksu arıtma tesislerine sahiptirler. Ancak, sanayi tesislerinin mümkün olduğu kadar Organize Sanayi Bölgelerine yönlendirilmesi, yer seçiminde; su sağlanması kadar, oluşacak sanayi atık sularının etkisinin de hesaplanarak gerekli önlemlerin alınması, benzer

nitelikte atıksu üreten endüstriler ve yerleşimler için ortak atıksu arıtma tesisi kurulmasının teşvik edilmesi önerilmektedir. Ayrıca, hızlı sanayileşme sonucu açığa çıkan tehlikeli sanayi atıklarının çevre ve insan sağlığını hiçbir şekilde etkilemesine izin verilmeden depolanması ve bunlar için uygun alanların oluşturulması bir zorunluluk haline gelmiştir.

Ayrıca, Mersin’de çok sayıda kurulmuş olan petrol dolmuş tesisleri, boru hatları ve denizde bulunan SPM tesisleri ile birlikte bir dizi çevre problemlerine neden olmaktadır. Bu tesislere ait denizin içinde bulunan platformlardan (SPM) yapılan akaryakıt transferlerinde sızıntılar deniz kirliliğine neden olmaktadır. Mersin Limanı Doğu Akdeniz Bölgesinin en yoğun limanlarından biridir. Bu yoğunluk çevre kirliliği yönünden önemli bir yükü de beraberinde getirmektedir. Limana giriş çıkış yapan gemilerin yükleme/boşaltma faaliyetleri sırasında zaman zaman çevre kirliliği problemleri ile karşı karşıya kalınmaktadır.

Hava kirliliği açısından ikinci derece kirli iller sınıfında yer alan ilde, son yıllarda, elektrik, sıvı ve gaz yakıt maliyetlerinin artması ve meteorolojik koşulların da etkisi ile ısınma amaçlı ucuz katı ve sıvı yakıt (mazot) kullanımının artmasıyla birlikte il merkezinde hava kirliliği görünür düzeyde artmıştır. Kentte var olan bazı sanayi tesislerinin ve denetimsiz atık yakan tesislerin emisyonları, satışa sunulan standartlara uygun olmayan ve satışı yasaklanan katı ve sıvı yakıtlar, hava kirliliğine sebebiyet veren kamu kurum kuruluşlarına ve özel binalara ait kazan daireleri ve trafikte seyreden araçların egzoz emisyonları, çok sayıda bulunan taş, kum ocağı vb. tesislerin etkileri, evlerde kullanılan kalitesiz yakıtlar vb. birçok faktör şehirde hava kirliliğini arttıran sebeplerdir.

Diğer önemli çevre sorunlarından biri gürültü ve görüntü kirliliğidir. Kentlerde, düzensiz tabela ve panolar, bina sağır duvarları, harabe halinde binalar, asılan bayraklar ve afişler, çöp ve hafriyat yığınları ile çatılardaki güneş enerji tesisatları görüntü kirliliğine neden olan başlıca hususlardır.

Yukarıda belirtilen ana sorunlar dışında, Göksu Deltası içindeki alanlardaki sazlıklarda her yıl çıkan yangınlar ve kaçak kum alımı, kaçak avcılık, yazlık konut inşaatlarının yarattığı çevre sorunları, orman yangınlarının getirdiği çevre sorunları, balık çiftlikleri ve Akkuyu’da yapımı planlanan nükleer santral ilin diğer çevre sorunlarını oluşturmaktadır.

1.8. MERKEZİ YÖNETİM ÜST DÜZEY KARARLARI

Mersin İli'nde planlama sürecini etkileyecek çok sayıda üst düzey kararlar ve yasal çerçeve bulunmaktadır. Bunların bir kısmı, Dokuzuncu Kalkınma Planı gibi tüm ülkeyi etkileyecek kararlardır. Bir kısmı ise, sektörel veya direkt ili etkileyecek kararlardır. Bu kararlar aşağıdaki bölümlerde özetlenmiştir.

1.8.1. D.P.T. - Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013)

Resmi Gazete'nin 1 Temmuz 2006 Tarih ve 26215 Mükerrer sayısında yayınlanan Dokuzuncu Kalkınma Planı, 2007-2013 yılları arasındaki süreyi kapsamaktadır. Kalkınma Planı'nda yer alan ve planlamayı etkileyecek kararlar ana başlıklarıyla aşağıda sunulmuştur.

1.8.1.1. Bölgesel Gelişim

Gerek Çukurova Bölgesi, gerekse Mersin, Kalkınma Planı'nda öncelikli bölgeler arasında yer almamaktadır. Bölgesel olarak Plan'da alınan tek karar Akdeniz Bölgesi'nde liman kapasitelerinin arttırılması ve bu kapsamda Akdeniz Bölgesinin Doğu Akdeniz'in önemli bir lojistik merkezi olmasının desteklenmesidir.

1.8.1.2. Turizm

Planda, ülke genelinde Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan belgeli yatak kapasitesinin 2005 yılında 450.000'e, belediye belgeli yatak sayısının ise 400.000'e yükseldiği, yatırım aşamasında 260.000 yatağın bulunduğu ve sektörde 4.825 seyahat acentesi faaliyet gösterdiği belirtilmiştir. Sektörün ana sorunları 208. Madde'de şu şekilde tanımlanmıştır: "Ülkemizde son yıllarda yatak kapasitesindeki hızlı artışa ve kaydedilen önemli gelişmelere rağmen tanıtım ve pazarlama konusunda yapısal bir reform gereği hissedilmektedir. Turizm eğitiminde henüz mesleki belgelendirme sistemine geçilememiş olması ise hizmet kalitesini olumsuz etkilemektedir.

Turizm gelirlerinin Dokuzuncu Kalkınma Plan dönemi sonunda 36,4 milyar dolara, ziyaretçi sayısının 38 milyon kişiye, yurtdışına çıkacak vatandaş sayısının ise 15 milyon kişiye ulaşacağı tahmin edilmektedir. Ayrıca belgeli toplam yatak sayısının 950.000 olması, inşa halindeki ve proje aşamasındaki tesislerin tamamlanması ve ikinci konutlardaki turizme açılan yataklarla birlikte, toplam yatak sayısının 1,3 milyona ulaşması beklenmektedir. Dokuzuncu Kalkınma Planı'nda turizm ile ilgili alınan kararlar aşağıda verilmiştir.

MERSİN İLİ TURİZM MASTER PLANI

- Turizm sektörü, ülkedeki refah ve gelişmişlik dengesizliklerini azaltıcı doğrultuda yönlendirilecek, turizm potansiyeli olan ancak bugüne kadar yeterince ele alınmamış yörelerde turizm geliştirilerek ekonomik ve sosyal kalkınma sağlanacaktır.
- Sektörle ilgili tüm yatırımların doğal, tarihsel ve sosyal çevreyi kollayıcı, koruyucu ve geliştirici bir yaklaşım içinde olmasına azami özen gösterilecektir.
- Sektörde yeni kapasite yaratmanın yanı sıra mevcut ürünün niteliğinin yükseltilmesine ağırlık verilecek, yeni aktörlerin, tanıtım, pazarlama, altyapı, turizm eğitimi ve çevre konularında görevleri ile kamunun turizm sektöründeki rolü yeniden tanımlanacaktır.
- Turizmin mevsimlik ve coğrafi dağılımını iyileştirmek ve dış pazarlarda değişen tüketici tercihleri de dikkate alınarak yeni potansiyel alanlar yaratmak amacıyla varış noktası yönetimine ağırlık verilerek golf, kış, dağ, termal, yat, kongre turizmi ve eko turizm ile ilgili yönlendirme faaliyetleri sürdürülecektir.
- Türkiye'nin fiyat, hizmet kalitesi ve jeotermal kaynaklar açısından rekabet üstünlüğü göz önüne alınarak, sağlık hizmetleri turizmi desteklenecektir.
- Mevcut kapasiteleri, karlılık sağlayacak fiyat ve doluluk oranlarında dolduracak talep yaratılincaya kadar, turizm teşviklerinde pazarlama alanına, hava ulaştırmasına ve toplam kalite iyileştirilmesine öncelik verilecektir.
- Turizm hareketlerinin yoğunlaştığı bölgelerde yerel yönetimlerin ve kullanıcıların turizmle ilgili kararlara ve kamu eliyle yapılacak fiziki altyapının finansmanına katılımı sağlanacaktır.
- Turizm sektörünün uzun vadeli ve sağlıklı gelişmesini sağlamak üzere Turizm Sektörü Ana Planı hazırlanacaktır. Turizm eğitimi ve kalitesinde standardizasyonu, verimlilik ve iş kalitesinin gelişmesini ve istihdam için gerekli beceri düzeylerinin belirlenmesini sağlayacak belgelendirme sistemi getirilecektir.
- Kültür turizminin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması çalışmaları bağlamında, otantik özellikleriyle korunarak turizme açılan yöresel örneklerin çoğaltılması desteklenecektir.

- Kırsal alanda, e-ticaret de kullanılarak, tarım, orman ve gıda ürünlerinin tanıtım ve pazarlanması, turizm ve rekreasyon, el sanatları, tarıma dayalı sanayi ve diğer alternatif üretim faaliyetleri geliştirilecektir.
- Kırsal yerleşim planlamasının esas ve kriterleri, kırsal alanın özelliklerine ve kırsal toplumun ihtiyaçlarına göre belirlenecek, plan yapımında gelişmekte olan merkezi yerleşim birimlerine, turizm bölgelerine, koruma alanlarına ve afet riski yüksek yörelere öncelik verilecektir.
- Doğal orman ekosistemini; başta yangınlar ve zararlılar olmak üzere çeşitli faktörlere karşı, etkin şekilde korumak; koruma-kullanma dengesi, biyolojik çeşitlilik, gen kaynakları, orman sağlığı, odun dışı ürün ve hizmetler ile ekoturizmin geliştirilmesi gözetilerek, çok amaçlı ve verimli şekilde yönetilmesi amaçlanmaktadır.

1.8.1.3. Çukurova Kalkınma Ajansı

6 Temmuz 2006 Tarih ve 26220 Sayılı Resmî Gazete’de yayınlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile Adana İli merkez olmak üzere Adana ve Mersin illerini kapsayan TR62 Düzey 2 bölgesinde Çukurova Kalkınma Ajansı kurulmuştur. Ajansın hazırladığı Çukurova Ön Bölgesel Gelişme Planı kapsamında yapılan çalışmaların ardından Çukurova Bölgesi’nin vizyonu ‘Doğu Akdeniz’in kalbi, tarım, sanayi, turizm, lojistik ve enerji alanında rekabetçi, limanı ve serbest bölgeleriyle ülkenin dışa açılan kapısı, kentleri ve kırsalı ile topyekûn kalkınmış bir Çukurova Bölgesi olmak’ olarak belirlenmiştir.

Çukurova Ön Bölgesel Gelişme Planı raporunda turizm sektörünü ilgilendiren saptamalar ve prensip kararları aşağıda verilmiştir.

“ Bölgeye gelen yerli ve yabancı turist sayıları incelendiğinde; bölgede iç turizmin ağırlıklı olduğu görülmektedir. Ülkedeki her 100 yerli turistten 3,64’ü bölgeye gelirken, bu oran yabancı turistler için yüzde 0,68’de kalmıştır.

Bölgeye gelen yabancı turist sayısının artırılması için, bölgenin turizm imkânlarının (deniz-kum-güneş turizmi yanında kongre, yayla, kültür ve inanç turizmi) uluslararası alanda tanıtımının yapılması ve bölgenin turizme yönelik fiziki ve sosyal altyapı imkânlarının geliştirilmesi gerekmektedir.

Nitekim GZFT Analizinde de, bölgenin sahip olduğu alternatif turizm imkânları güçlü yan olarak zikredilmiş, ancak bu imkânların pazarlanmasındaki eksiklikler zayıf yan olarak belirtilmiştir.

Bölgenin (turizm sektörünü ilgilendiren konularda) güçlü ve zayıf yanları ile fırsatları ve tehditlerini belirleyen analiz (GZFT Analizi) aşağıda verilmiştir.

Güçlü Yanlar:

- Göksu Deltası, Karataş-Yumurtalık sulak alanı, orman varlığı, endemik flora ve fauna zenginliği, Caretta Caretta- Akdeniz fokü, orkinos gibi biyolojik zenginliğin varlığı
- Doğal kaynakların varlığı (göller, vadiler, yaylalar, akarsular, dağlar, mağaralar, şifalı su kaynakları, kumullar, şelaleler)
- Uzun sahil şeridi
- Tarihi kent dokusunun varlığı
- Tarihi ve arkeolojik miras
- Turizmin çeşitlendirilmesine uygun imkânların bulunması

Zayıf Yanlar:

- Atık yönetiminin olmaması (tıbbi, evsel, zirai ve sanayi)
- Çevre kirliliği (yer altı ve yerüstü su kaynakları, deniz, hava ve toprak)
- Çevre bilincinin yetersiz oluşu
- Turizm master planı olmaması
- Tanıtım stratejisi yetersizliği
- Bölgenin tarihi, kültürel ve doğal değerlerinin modern tesislerle desteklenerek pazarlanamaması

Fırsatlar:

- Uluslararası festival, sportif faaliyetler ve fuarların organizasyonları
- Adana-Mersin arası demiryolunun güçlendirilmesi
- Kargo havaalanının planlanması
- Antalya- Mersin karayolunun iyileştirilmesi
- Kurvaziyer taşımacılık
- Arkeolojik araştırma ve geliştirmelerin aktif olarak çalışılması
- Turizm bölgesi ilan edilmesi
- Tarihi kent dokusunun yapı envanterin çıkarılması ve rehabilitasyonu
- Kültür turizmine kamu ve yerel inisiyatiflerin ilgisi
- Ulusal-uluslararası fuar organizasyonlarının yapılması

Tehditler:

- Sektörel bazda politika yetersizliği
- Doğal, tarihi ve kültürel mirasın özgün niteliklerinin erozyona uğraması
- Turizmde öncelikli komşu illerin varlığı
- Belirli yörelerde düzensiz ve çarpık yapılaşma nedeniyle doğal çevrenin giderek bozulması

Raporda, bölge bazında alınan prensip kararları ve değerlendirmeler aşağıda verilmiştir.

“Verimli topraklar ve coğrafi konumu nedeni ile tarih öncesi çağlardan başlayarak değişik ulusların akınına uğramış Çukurova Bölgesinde çok değişik kültürlerin izlerini bulmak mümkündür. Bölge, antik kentleri, ören yerleri, tarihi ve doğal sit alanları, mağaraları ve sivil mimari örnekleriyle zengin bir tarihi mirasa sahiptir.

Bunun yanında bölge, deniz-kum-güneş turizmi yanında, alternatif turizm imkanları (kongre, yayla, inanç turizmi) ile önemli bir potansiyele sahiptir.

Ancak, bölgenin çok çeşitli tarihi, kültürel ve doğal zenginliklere sahip olmasına rağmen, bölgeye gelen turist sayısının yeterli düzeyde olmadığı mevcut durum analizi sonuçlarından görülmektedir. Bu nedenle, bölgenin sahip olduğu zenginliklerin hem ulusal hem de uluslararası alanda etkin bir biçimde tanıtımının yapılması gerekmektedir.

Bölgenin tarihi, doğal, kültürel varlıklarının ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımını yaparak, turizmi teşvik edecek çalışmalara destek sağlanmalıdır.”

Çukurova Kalkınma Ajansı, bölgenin 2009-2013 dönemine ilişkin “Gelişme Planı”nı hazırlama çalışmalarını sürdürmektedir. Bu çerçevede; bölge vizyonu oluşturulacak, mevcut durum analizi yapılacak, stratejik alternatifler belirlenecek ve değerlendirilecek, vizyon gözden geçirilecek ve nihai strateji belirlenecektir.

Halen Ajansın yürütmekte olduğu Sosyal-Kırsal Mali Destek Programları Konuları ‘nın yalnız % 3’ü turizmle ilgilidir. En önemli iki proje ise 2009 yılı için Sosyal Kalkınma Mali Destek Programı çerçevesinde seçilen Mersin ve Tarsus Müze Müdürlüklerinin teklif ettikleri ve ana listeye seçilen kültür envanteri projeleridir. Bu projeler her iki müzenin faaliyet alanlarını kapsamaktadır. Çalışmalar kısa sürede başlayacaktır. Bu suretle müzelerin yetki alanları içinde tescilli ve henüz tescili yapılmamış tüm kültür ve tabiat varlıklarının kayıt altına alınması ve tescillenmesi amaçlanmaktadır.

1.8.2. Kültür Ve Turizm Bakanlığı

1.8.2.1. Türkiye Turizm Stratejisi (2023) ve Türkiye Turizm Stratejisi - Eylem Planı (2007-2013)

Yüksek Planlama Kurulu Kararı olarak 02.03.2007 Tarih ve 26450 Sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Türkiye Turizm Stratejisi (2023) ve Türkiye Turizm Stratejisi Eylem Planı (2007-2013)’nın planlama bölgesi için aldığı veya bölgeyi ilgilendiren çerçeve kararlar aşağıda özetlenmiştir.

- Toros Dağları’nın eteklerinde Antalya ve Mersin’in birleştiği alanlar biyolojik çeşitlilik açısından ve eko-turizm potansiyeli açısından Türkiye Turizm Stratejisinde öncelikle eko-turizmin geliştirileceği bölgeler olarak belirlenmiştir.
- Mersin’de bulunan ve kurvaziyer gemi kabul eden liman yenilenerek genişletilecektir.
- Kongre turizmine altyapısı uygun illerden biri olan Mersin öncelikle ele alınarak Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yönlendirici çalışmalar yapılacaktır. Kültür ve Turizm Bakanlığı öncülüğünde toplantılar düzenlenerek kongre turizminin gelişmesi için gerekli örgütlenmenin kurulması sağlanacaktır.
- Turizmin çeşitlenmesi ve tüm yurda yayılması kapsamında bölünmüş yol güzergahlarının fizibilite ve uygulama projeleri gerçekleştirilecektir. Fizibilite ve uygulama projeleri gerçekleştirilecek hatlar arasında **Anamur-Karaman-Konya** ve **Anamur- Alanya - Konya - Aksaray** bağlantıları yer almaktadır.
- **Anamur Yat Limanı** fizibilite ve uygulama projeleri gerçekleştirilecektir.
- **Antalya Doğusu ve Mersin Ekoturizm Bölgesi** marka eko turizm bölgesi olarak belirlenmiş olup, bu bölgede planlama çalışmalarına yol gösteren koruma-kullanma dengelerini gözeterek alanın sürdürülebilir kullanımını sağlayan yönetim planları hazırlanacaktır. Yönetim Planları kararlarına uygun olarak ekoturizmin gelişmesine yönelik fiziki gelişim planları hazırlanacaktır.
- **Anamur Kıyı Kesimi Turizm Kenti** ve marka turizm bölgesi olarak tespit edilmiş olup, bu alanlar Turizm Merkezi ve Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi olarak ilan edilecektir. İlan edilen alanlarda planlı bir

gelişim gerçekleştirilmesi için fiziki planlar tamamlanacak ve bu planlarda alternatif turizm türlerinin nitelikli bir biçimde geliştirilmesi hedeflenecektir. Ancak başlangıç tarihi 2007 ve süre 3 yıl olarak belirlenmesine karşın bu yönde henüz bir çalışma olmamıştır.

1.8.2.2. Turizm Merkezleri

Mersin İli içinde yer alan Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından Turizm Merkezi ve Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi ilan edilmiş alanlar aşağıda verilmiştir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, 1989 yılında ilan edilen Mersin-Anamur-Melleç, Mersin-Silifke-Ovacık, Mersin-Silifke-Kargıcık ve Mersin-Gülнар-Ortaburun Tepesi Mevkii Turizm Merkezlerinin geliştirilmesi amacıyla imar planı yapımına esas jeolojik-jeoteknik etüt, halihazır harita, plan yapımı ve uygulamaları için gerekli olan ödeneği Mersin İl Özel İdaresi Müdürlüğü'ne göndererek çalışmalarını başlatmıştır. İhaleler METAB tarafından yapılmaktadır. Orman arazisinde yer almaları ve Mersin-Silifke-Taşucu-Boğsak Turizm Merkezi ile bütünlük teşkil etmeleri nedeniyle plan çalışmalarında öncelik Mersin-Silifke-Kargıcık ve Mersin-Silifke-Ovacık Turizm Merkezleri'ne verilmiştir.

Halen, Mersin-Silifke-Ovacık ve Mersin-Silifke-Kargıcık Turizm Merkezleri'nin halihazır haritaları tamamlanmış olup, Taşucu Belediyesi tarafından onaylanmıştır. Mersin-Gülнар-Melleç ve Mersin-Aydıncık-Ortaburun Tepesi Mevkii Turizm Merkezleri'nin halihazır harita ihaleleri yapılmış olup, çalışmaların Aralık 2010'da tamamlanması beklenmektedir.

Mersin-Silifke-Ovacık, Mersin-Silifke-Kargıcık ve Mersin-Silifke-Narlıkuyu-Akyar Turizm Merkezleri'nin Jeolojik ve Jeoteknik Etüd ihalelerinin hazırlıkları tamamlanmış olup, Ekim 2010 içinde yapılması planlanmaktadır.

Mersin-Silifke-Ovacık Turizm Merkezi

19.04.1989 tarih ve 20144 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Silifke'nin 40 km. güney batısında Yeşilovacık Beldesindedir. 95 ha'lık alan tümüyle orman mülkiyetindedir. 1/25.000 ölçekli "Batı Mersin Kıyı

MERSİN İLİ TURİZM MASTER PLANI

Kesimi Nazım İmar Planı'nda turizm tesis alanı olarak belirtilmiş olup, 1/100.000 ölçekli Mersin-Karaman Çevre Düzeni Planında turizm merkezi olarak belirtilmiştir. Planlanan alanda 9.500 yatak kapasitesi hedeflenmektedir. Turizm merkezinin halihazır haritaları tamamlanmış ve Taşucu Belediyesi tarafından onaylanmıştır. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca gönderilen ödenekten karşılanmak üzere jeolojik zemin etüdü ihalesi İl Özel İdaresi tarafından yapılmıştır. İhale sonucu 01.11.2010 tarihinde işe başlanmış olup, işin süresi 75 gündür. Turizm Merkezi'nin Kıyı Kenar Çizgisi vardır.

Mersin-Silifke-Kargıcık Turizm Merkezi

19.04.1989 tarih ve 20144 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Silifke'nin 39 km. güney batısında yer almaktadır. 72 ha alanın tümü orman mülkiyetindedir. 1/25.000 ölçekli "Batı Mersin Kıyı Kesimi Nazım İmar Planı"nda tatil köyü olarak gösterilmiş olup, 1/100.000 ölçekli Mersin-Karaman Çevre Düzeni Planında turizm merkezi olarak belirtilmiştir. Planlanan alanda 900 yatak kapasitesi hedeflenmektedir.

Turizm merkezinin halihazır haritaları tamamlanmış ve Taşucu Belediyesi tarafından onaylanmıştır. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca gönderilen ödenekten karşılanmak üzere jeolojik zemin etüdü ihalesi İl Özel İdaresi tarafından yapılmıştır. İhale sonucu 01.11.2010 tarihinde işe başlanmış olup, işin süresi 75 gündür. Turizm Merkezi'nin Kıyı Kenar Çizgisi tespiti, Valilik Kıyı Kenar Çizgisi Komisyonu tarafından yapılmıştır.

Mersin-Gülнар-Ortaburun Turizm Merkezi

19.04.1989 tarih ve 20144 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Aydınçık'ın 25 km. doğusunda, Gülнар İlçesi sınırları içinde, Yanışlı Köyü

MERSİN İLİ TURİZM MASTER PLANI

batısında yer almaktadır. Toplam alanı 91 ha. olup, bunun 53 ha'ı orman, 2 ha'ı 2B alanı, 22 ha'ı şahıs arazisi, 14 ha'ı yol ve dere olarak tescil dışı alandır. 1/25.000 ölçekli "Batı Mersin Kıyı Kesimi Nazım İmar Planı"nda turizm tesis alanı olarak gösterilmiş olup, 1/100.000 ölçekli Mersin-Karaman Çevre Düzeni Planında Turizm Merkezi olarak belirtilmiştir. Planlanan alanda 2.500 yatak kapasitesi hedeflenmektedir. Halihazır harita yapım işi METAB tarafından ihale edilmiş olup, çalışmalar Aralık 2010 sonunda tamamlanacaktır.

Mersin-Anamur-Melleç Turizm Merkezi

19.04.1989 tarih ve 20144 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Anamur'un 25 km. batısında yer almaktadır. Gazipaşa Havaalanı'na uzaklığı 54 km.'dir. Toplam alanı 30 ha. olup, bunun 9 ha'ı orman, 4 ha'ı 2B alanı, 3 ha'ı hazine, 9 ha'ı şahıs arazisi, 5 ha'ı yol ve dere olarak tescil dışı alandır. 1/25.000 ölçekli "Batı Mersin Kıyı Kesimi Nazım İmar Planı"nda turizm kullanım alanı olarak planlanmış olup, 1/100.000 ölçekli Mersin-Karaman Çevre Düzeni Planında turizm merkezi olarak belirtilmiştir. Bu alanda 1.000 yatak kapasitesi hedeflenmektedir. Halihazır harita yapım işi METAB tarafından ihale edilmiş olup, çalışmalar Aralık 2010 sonunda tamamlanacaktır.

Mersin-Tarsus Kültür, Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi

07.10.1997 tarih ve 23133 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 97/9985 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile "Mersin -Tarsus Kıyı Kesimi Turizm Merkezi" adı ile ilan edilmiştir. 31.12.2004 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 2004/8321 sayılı Bakanlar

MERSİN İLİ TURİZM MASTER PLANI

Kurulu Kararı ile “Mersin-Tarsus Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi” adı ile yürürlüğe girmiştir. 1/100.000 ölçekli Mersin-Karaman Çevre Düzeni Planında turizm merkezi olarak belirtilmiştir. Toplam alanı 2.383 ha.’olup, bunun 1.534 ha’ı orman, 246 ha’ı hazine ve 603 ha’ı özel şahıs mülkiyetindedir. Tarsus’un güneyinde Akdeniz’e kıyısı bulunan bölgede, 1/5.000 ölçekli Nazım İmar Planı, 1/1.000 ölçekli Uygulama İmar Planı ve imar uygulaması yapılarak 7.600 yatak kapasitesi, 2 golf alanı, 1 kongre merkezi, 1 sağlıklı yaşam merkezi ve 1 günübirlik tesis için tahsisler gerçekleşmiş ve yatırım belgesi verilmiştir. Tapuları verilen ve 31.03.2010 tarihinde yer teslimi yapılan beş firmanın, inşaat çalışmalarına 2011 yılında başlaması beklenmektedir. Yaklaşık 15 km uzunluğundaki bağlantı yolu ve diğer altyapı çalışmalarının zamanında tamamlanması için Kamu kurum ve kuruluşları ve firma temsilcileri ile aylık koordinasyon toplantıları yapılmaktadır.

Bölge içinde yer alacak tesislerin nitelikleri aşağıda verilmiştir.

TÜRÜ	SINIFI	MİKTARI	ODA	YATAK
Otel	5*	1	499	1.000
Otel	4*	4	1.154	2.400
Tatil Köyü	5*	4	1.475	3.000
Tatil Köyü	4*	2	575	1.200
Golf Tesisi	-	2	-	-
Sağlıklı Yaşam Tesisi	-	1	-	-
Kongre ve Sergi Merkezi	-	1	-	-
Günübirlik Tesis	-	1	-	-
TOPLAM	-	16	3.703	7.600

Mersin-Silifke-Taşucu-Boğsak Turizm Merkezi

19.10.2006 tarih ve 26324 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanan 2006/11033 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Turizm Merkezi olarak ilan edilmiştir. Taşucu – Boğsak Turizm Merkezi, il merkezine 90 km. uzaklıkta bulunmakta olup, Silifke İlçesi Taşucu Beldesinin batısından başlayarak kıyı kesimi boyunca devam etmekte ve

Boğsak yerleşmesini içine alıp Tahta Koyu'na kadar uzanmaktadır. 1/100.000 ölçekli Mersin-Karaman Çevre Düzeni Planında turizm merkezi olarak belirtilen merkezin toplam alanı 1.159 ha'dır. Bunun 888 ha'ı orman, 158 ha'ı 2A alanı, 11 ha'ı 2B alanı, 6 ha'ı hazine, 96 ha'ı şahıs arazisidir. Halihazır haritasının yapımı için Taşucu Belediyesi'ne 50.000 TL aktarılmış olup, bu para sadece Taşucu Belediyesi mücavir alanı için kullanılmış, diğer alanın halihazır haritasının yapılması için Kültür ve Turizm Bakanlığı'na gönderilen 40.000 TL ek ödenek Belediye'ye aktarılmıştır. Taşucu Belediyesi Çevre Düzeni Planı ve zemin etüdü için 72.000 TL harcamıştır. 18.000TL beklemektedir. Taşucu Belediyesi tarafından hâlihazır haritasının İller Bankası'na kısmen yaptırıldığı, tamamının yapılmadığı tespit edilmiştir. 1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı onaylanmak üzere Kültür ve Turizm Bakanlığı'na gönderilmiştir. Planın onaylanması için Tarım Alanı Tespit Toprak Kurulu Kararı çıkmış olup, onay için Tarım Bakanlığı'na gönderilmiştir.

Mersin-Silifke-Narlıkuyu-Akyar Turizm Merkezi

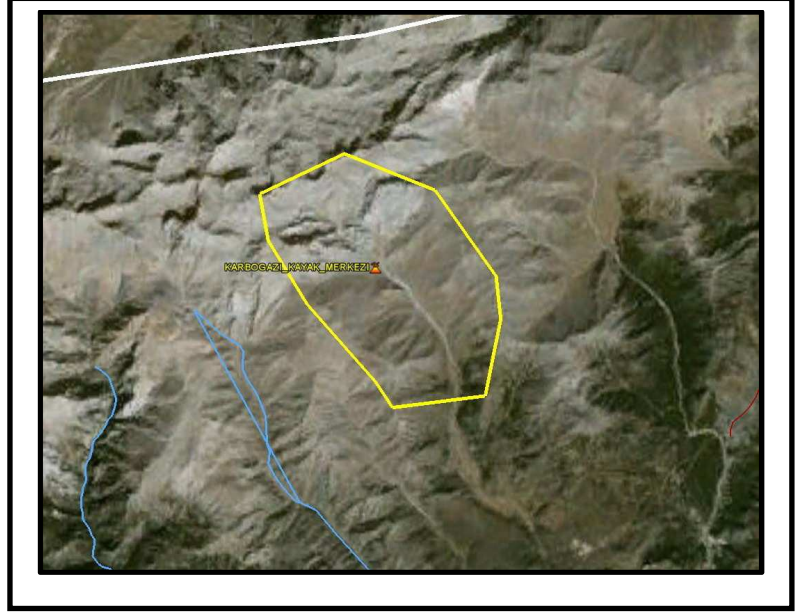

19.10.2006 tarih ve 26324 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2006/11033 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Turizm Merkezi olarak ilan edilmiştir. Narlıkuyu-Akyar Turizm Merkezi, Silifke'nin 20 km doğusunda, Kız Kalesi'ne 5 km uzaklıkta yer almakta olup, Narlıkuyu yerleşimi, Cennet ve

Cehennem Obruklarını, Astım-Dilek Mağarasını içine almaktadır. 1/100.000 ölçekli Mersin-Karaman Çevre Düzeni Planında turizm merkezi olarak belirtilmiş olup toplam alanı 1.046 ha'dır. Bu alanın 61 ha'ı orman, 288 ha'ı hazine, 62 ha'ı şahıs arazisi, 635 ha'ı yol ve dere olarak tescil dışı alandır. Belediye tarafından hâlihazır haritaları İller Bankası'na yaptırılmıştır. Narlıkuyu Belediyesi'nin Kültür ve Turizm Bakanlığı'na gönderdiği mevcut imar planı uygun bulunmayıp, revize edilmek üzere Belediye'ye iade edilmiş ve söz konusu plan teklifinin hazırlanıp, incelenmek ve onaylanmak üzere Kültür ve Turizm Bakanlığı'na gönderilmesi 16.03.2010 tarih ve 55428 sayılı yazıyla bildirilmiştir. Jeolojik zemin etüdü ihalesi İl Özel İdaresi tarafından yapılmıştır. İhale bedeli Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından gönderilen ödenekten karşılanacaktır. İşe başlama tarihi 01.11.2010 olup, işin süresi 75 gündür. Turizm Merkezi'nin Kıyı Kenar Çizgisi vardır.

Mersin-Tarsus-Gülek-Karboğazı Kültür, Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi

08.12.2006 tarih ve 26370 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanan 2006/11264 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi olarak ilan edilmiştir. Gülek Kasabasına 13 km (5 km. asfalt, 8 km. stabilize) uzaklıkta yer almaktadır.

Karboğazı'nın zirvesi 3.585 m., 10 km.lik doğal kayak pistleri ise 2000-3000 rakımları arasında bulunmakta olup, Uluslararası Kayak Federasyonu (FIS) tarafından Alp Disiplini kayak yarışmalarında istenen tüm faktörlere sahiptir. Ekim ayından Haziran ayına kadar 7-8 ay kaliteli kar tutma özelliği bulunmaktadır. 1/100.000 ölçekli Mersin-Karaman Çevre Düzeni Planında turizm merkezi olarak belirtilen bölgenin toplam alanı 3.573 ha.'dır. Bu alanın 1.116 ha'ı orman, 49 ha'ı 2B alanı, 1.470 ha'ı hazine, 938 ha'ı meradır. Bölgenin enerji nakil hattı şebekesi 03.12.2008'de tamamlanmıştır. Halihazır haritalar Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından İller Bankası'na yaptırılmıştır. Ayrıca Jeolojik-Jeoteknik Etüt ve İmar Planı yapımı için gönderilen ödenek İl Özel İdaresi'nce Gülek Belediyesi'ne aktarılmak üzere bekletilmektedir. Gülek Belediyesi tarafından 1/25.000 Çevre Düzeni Planı ile Jeolojik Etüt ihalesi yapılmıştır. Jeolojik Etüd Afet İşleri Genel Müdürlüğü'nce onaylanmıştır. 1/25.000 Çevre Düzeni Planı Kültür ve Turizm Bakanlığı'na onay için sunulmuştur. 1/5.000 ve 1/1.000'lik İmar Planı çalışmaları bu aşamadan sonra yapılacaktır.

1.8.2.3. Arkeolojik ve Doğal Sit Alanları

Mersin İli doğal ve arkeolojik sit alanları ve tescilli eserler açısından çok zengin bir il olup, her gün yeni eserler ve alanlar ortaya çıkmaktadır. Mayıs 2010 itibariyle, Mersin İli'nde yer alan Arkeolojik ve Doğal Sit Alanları ve tescilli eserler ilçeler itibariyle Ekler Bölümü'nde verilmiştir. Bu tabloların özeti ilçeler itibariyle Tablo 11'de verilmiştir.

MERSİN İLİ TURİZM MASTER PLANI

Tablo 11: İlçeler İtibariyle Sit Alanları ve Tescilli Eserler (Adet)

İLÇELER	DOĞAL SİT	ARK. Ve TARİHİ SİT	DOĞAL ve ARK. SİT	KENT. SİT	KENTSEL ALANLARDA				ARK. ALANLARDA		
					DİNİ YAPI	RESMİ TESİS	ANITSAL YAPI	KONUT TİCARET	KALE	DİĞER	DOĞAL
AKDENİZ	2	7	1	1	-	-	-	-	-		
MEZİTLİ	-	12	-	-	-	-	-	-	-		
TOROSLAR	1	8	1	1	-	-	-	-	-		
YENİŞEHİR	-	3	-	-	-	-	-	-	-		
MERKEZ TOP.	3	30	2	2	24	21	2	169	3	47	2
ANAMUR	1	12	5	-	2	1	-	5	3	11	1
AYDINCIK	3	19	1	-	-	-	-	-	-	6	1
BOZYAZI	7	14	-	-	-	-	-	-	-	5	-
ÇAMLIYAYLA	-	2	-	-	1	-	-	-	2	5	1
ERDEMLİ	1	51	-	-	5	-	1	-	4	56	-
GÜLNAR	3	5	-	-	18	-	-	1	-	12	5
MUT	1	9	3	-	7	2	-	10	1	24	5
SİLİFKE	7	86	16	-	3	5	1	21	3	96	-
TARSUS	2	28	7	1	8	4	-	330	-	63	1
TOPLAM	28	256	34	3	68	33	4	536	16	325	16

Kaynak: Vakıflar Genel Müdürlüğü, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Mersin Kültür ve Turizm Müdürlüğü verileri, Mayıs 2010

Tescilli eserlerin içinde sit alanları içinde yer alan münferit eserler de sayılmıştır. Yukarıda belirtildiği üzere, il genelinde yeni tescil çalışmaları sürdürülmektedir ve bu nedenle envanter sayıları sürekli değişmektedir. Bu nedenle az da olsa değişiklikler meydana geldiği için Eylül 2010 itibariyle Mersin Kültür ve Turizm Müdürlüğü verileri Tablo 12, 13 ve 14'te ayrıca sunulmuştur.

Tablo 12: Sit Alanlarının Müzelere Göre Dağılımı

	MERSİN	ANAMUR	SİLİFKE	TARSUS	TOPLAM
Arkeolojik Sit Alanı	68	11	75	22	176
Tarihi Sit Alanı	1	-	2	3	6
Doğal Sit Alanı	5	9	6	6	26
Kentsel Sit Alanı	1	-	-	1	2
Sivil Mimarlık	193	12	29	189	423
Askeri Yapı	1	7	-	9	17
Dinsel ve Kültürel Yapılar	31	6	43	28	108
İdari Yapı	1	1	6	1	9
Doğal Anıt	2	1	1	1	5
Endüstriyel Yapılar	-	-	-	4	4

Kaynak: Mersin Kültür ve Turizm Müdürlüğü verileri, Eylül 2010

Tablo 13: Kültür Ve Turizm Bakanlığına Bağlı Tescilli Binalar

İlçe	Sivil Mimarlık	Askeri Yapılar	Dinsel ve Kültürel Yapı	İdari Yapılar	Endüstriyel Yapılar	Doğal Anıt	Toplam
MERKEZ	190	1	23	1	-	1	216
ANAMUR	9	4	2	1	-	1	17
AYDINCIK	-	-	1	-	-	-	1
BOZYAZI	3	3	2	-	-	-	8
ÇAMLIYAYLA	-	-	-	-	-	-	-
ERDEMLİ	-	-	-	-	-	1	1
GÜLNAR	5	-	3	-	-	1	9
MUT	10	-	14	1	-	-	25
SİLİFKE	14	-	14	5	-	-	33
TARSUS	188	9	7	1	4	1	210
TOPLAM	419	17	66	9	4	5	520

Kaynak: Mersin Kültür ve Turizm Müdürlüğü verileri, Eylül 2010

Tablo 14: Vakıflar Genel Müdürlüğüne Bağlı Tescilli Binalar

İlçe	Sivil Mimarlık	Dinsel ve Kültürel Yapı	Toplam
MERKEZ	3	7	10
ANAMUR	-	2	2
AYDINCIK	-	-	-
BOZYAZI	-	-	-
ÇAMLIYAYLA	-	-	-
ERDEMLİ	-	1	1
GÜLNAR	-	2	2
MUT	-	2	2
SİLİFKE	-	7	7
TARSUS	1	21	22
TOPLAM	4	42	46

Kaynak: Mersin Kültür ve Turizm Müdürlüğü verileri, Eylül 2010

1.8.3. Çevre ve Orman Bakanlığı

1.8.3.1. Tabiat Anıtları ve Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları

Mersin İli'nde Milli Park, Tabiatı Koruma Alanı ve Tabiat Parkı bulunmamaktadır. Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü tarafından belirlenen Tabiat Anıtları ve Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları aşağıda verilmiştir.

a. Tabiat Anıtları

İli dahilinde bulunan Tabiat Anıtları özellikleri ile aşağıda verilmiştir.

Adı: KOCA KATRAN TABİAT ANITI

İlçe: Tarsus - Cocakderesi Vadisi

Köy: Sebil

Mevkii: At Uçtuğu

Mülkiyet: Orman

Kuruluşu: 27.09.1994

Alanı: 2500 m²

Kaynak Değerleri: Sedir Ağacı 636 yaşında olup, boyu 40 m., çapı 2.34 m. ve çevre genişliği 7.40 m.'dir

Adı: ANA ARDIÇ TABİAT ANITI

İlçe: Çamlıyayla-Kadıncık Vadisi

Mevkii: Kozpınarı

Mülkiyet: Orman

Kuruluşu: 29.09.1994

Alanı: 2500 m²

Kaynak Değerleri: Ardıç Ağacı 856 yaşında , boyu 21m., çapı 2.75 m. ve çevre genişliği 7.20 m.'dir

Adı: YERKÖPRÜ ŞEHALESİ TABİAT ANITI

İlçe: Mut

Mülkiyet: Orman

Kuruluşu: 03.05.2001

Alanı: 117.5 ha.

Kaynak Değerleri: 110 milyon yıllık bir oluşumla kretase yaşlı kireçtaşlarının faylanması sonucunda çok dar bir kanyon oluşmuş ve bu faylanmaya bağlı olarak ortaya çıkan bir kaynak bol karbonatlı suyuyla traverten oluşturmaya başlamıştır. Halen bu oluşum devam etmekte olup, yaklaşık 30 metre yükseklikten aşağıya akan bir şelale bulunmaktadır. Şelaleyi oluşturan su tünelinin içerisinde doğallığı bozulmamış rengârenk sarkıtlar mevcuttur.

b. Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları

İl içinde beş adet Yaban Hayatı Geliştirme Sahası bulunmaktadır. Tümü yaban keçilerinin korunması ve geliştirilmesi amaçlı ihlas edilmiştir. Bunlar, Mut Kestel Dağı (4.546 Ha), Tarsus Kadıncık Vadisi (8.712 Ha), Tarsus Hopur Topaşır (5.984 Ha), Silifke Hisardağ ve Gedikdağı (4.189 Ha) ile Mersin Çamlıyayla Cehennem Deresi (27.385 Ha) Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları'dır. Bu sahalar ve Anamur Orman İşletme Müdürlüğü içinde Güngören, Gökçesu, Çaltıbükü Orman İşletme Şefliklerine ait alanlar yaban keçisi avlak alanları olarak belirlenmiştir.

1.8.3.2. Özel Çevre Koruma Bölgesi

Mersin İli'ndeki hassas yörelerden olan Göksu Deltası, Silifke İlçesi'nin güneyinde yer almakta olup, Mersin'in 85 km batısındadır. Delta; Göksu Irmağı'nın havzasından sürükleyip getirdiği tortuların ovada çökmesi sonucu yaklaşık 7.000 yılda oluşmuştur. Göksu Deltası'na özelliklerinden dolayı, aşağıda belirtilen dört adet koruma statüsü getirilmiştir.

- Göksu Deltası 17/05/2005-25818 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan Sulak Alanların Korunmasına Dair Yönetmelik Kapsamında "Sulak Alan" ilan edilmiştir.
- Göksu Deltası 2 Mart 1990 tarih ve 20449 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile Özel Çevre Koruma Bölgesi, tespit ve ilan edilmiştir. İlan edildikten sonra, 1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı 17.05.1991 tarihinde onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Delta'nın Özel Çevre Koruma Bölgesi sınır koordinatları 8/11/2006 Tarih ve 2006/11266 sayılı Kararname ile değiştirilmiştir.
- Göksu Deltası'nın 1994 yılında 6.850 hektarlık bölümü, Özellikle Su Kuşları Yaşama Ortamı Olarak Uluslararası Öneme Sahip Sulak Alanlar Hakkında Sözleşme (RAMSAR) listesine dahil edilerek koruma altına alınmıştır.
- Bölge, 12.02.1996 tarih ve 2380 sayılı Adana Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun kararı ile Birinci Derece Doğal Sit Alanı olarak ilan edilmiştir. 29.07.2004 gün ve 5 sayılı Adana Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun kararı ile bölge 1. ve 2. Derece Doğal Sit Alanı olarak ilan edilmiştir.

1.8.3.3. Mersin - Karaman Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı

03.09.2009 tarihinde Çevre Ve Orman Bakanlığı, ÇED ve Planlama Genel Müdürlüğüne tarafından onanan Mersin - Karaman Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı askı süresinde yapılan itirazlar çerçevesinde revize edilerek 9 Temmuz 2010'da yeniden onanmıştır. Planda Mersin İli için alınan ve turizm planlaması etkileyecek kararların özeti aşağıda verilmiştir.

a. Genel Kararlar

- Kùltür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri, turizm merkezleri ve özel çevre koruma bölgeleri için yetkili idarelerce yapılmış plan kararları korunmuş; bu bölgeler için yeni plan kararları üretilmemiştir. Bununla birlikte, planlamada bütünlük ilkesinin sağlanamadığı bu alanlarda, yetkili kurumların üretecekleri plan ve plan kararlarında, 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planının ana prensip kararlarına uymaları büyük önem taşımaktadır.
- Turizm sektörünün yarattığı katma değerin adil paylaşımını desteklemek amacıyla, potansiyel sunan tüm yerleşmelerde bu sektörün desteklenmesi yönünde kararlar üretilmiştir.
- Tarsus İlçesi'nin inanç ve kùltür turizmi ağırlıklı gelişimi desteklenirken; sahil kesiminde yer alan ilçelerde, Anamur, Aydıncık, Bozyazı, Silifke ve Erdemli'de deniz turizmi; Çamlıyayla, Gülnar ve Mut gibi ilin iç kesimlerinde, dağlık arazilerde yer alan ilçelerde ise doğa ve yayla turizmi potansiyellerinin değerlendirilmesi önerilmektedir. Bunun dışında tüm ilçelerde tarım ve turizme yönelik hizmetler sektörünün eşgüdüm halinde olacağı bir gelişim desteklenmektedir. İl genelinde mekansal planlama kararları bu çerçevede üretilmiştir.

b. İlçeler İtibariyle Alınan Kararlar

b.1. Merkez İlçe

Mersin, "Türkiye Turizm Stratejileri - 2023"de, altyapısı kongre ve fuar turizmine uygun iller arasında yer almaktadır. İlde bu yönde yapılacak yatırımların desteklenmesi ve gerekli örgütlenmenin kurulması önem kazanmaktadır.

Gözne, bir yayla yerleşmesi plan döneminde de bu niteliği ön planda olacak şekilde gelişmesi desteklenmektedir. Yayla turizminin desteklendiği yerleşimlerden biridir. Yerleşmede trekking gibi sporların yapılacağı günöbirlik turizm alanlarının gelişmesi önerilmektedir.

Kuyuluk'ta önerilen golf alanı beldenin gelişimine ivme kazandıracaktır. Bu bölgede yer alan Kuyuluk Mesire Yeri de günöbirlik turizm gelişimi için önemli bir girdi oluşturabilecektir.

Soğucak, Arslanköy, Ayvagediği, Fındıkpınar ve Güzelyayla Merkez

İlçe'deki yaylalık yerleşmelerden olup, bu yerleşmelerde yayla ve doğa turizminin desteklenmesi önerilmektedir. **Arslanköy'ün** kuzeyindeki, Yılanovası Mevkii'nin kayak turizmi merkezi olarak gelişmesi desteklenmektedir.

b.2. Anamur İlçesi

Anamur "Türkiye Turizm Stratejileri – 2023 Raporu"nda oluşturulacak yeni "turizm kentleri" arasında yer almaktadır. Turizm tesisleri sahilde gelişim gösterecektir.

Çarıklar'da, Dragon Çayı'nda nehir turizminin yapılması desteklenmektedir. **Ören'de** plan döneminde turizm sektörünün gelişimi desteklenmelidir.

b.3. Aydıncık İlçesi

Aydıncık deniz turizmi yanı sıra, Pempecik Köyü civarındaki yaylalık alanlarda yayla ve doğa turizmi potansiyeline sahiptir. Plan döneminde bu potansiyellerin desteklenmesi önerilmektedir. Ayrıca ilçede turizm gelişimini desteklemek üzere yat limanı önerilmiştir. İlçe Merkezi'nin güneyindeki İncekum Mesire Yeri planda gösterilmiştir.

b.4. Bozyazı İlçesi

Yayla ve doğa turizmi potansiyeline sahip olan ilçede bu potansiyelin desteklenmesi ve potansiyel taşıyan yaylaların eko-turizm ya da günübirlik amaçlı olarak turizme kazandırılması önerilmektedir.

Tekeli'de mevcut turizm desteklenmektedir ve deniz turizmi potansiyeline bağlı olarak yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

İkinci konut oluşumlarının da bulunduğu Tekmen, tarım ve turizm sektörlerinin birlikte yer aldığı bir kimliğe sahiptir. Çevre düzeni planı döneminde de bu kimliği ile gelişmesi desteklenmektedir. Yerleşmenin batı sahil kesiminde turizm tesis alanları ile büyük kentsel yeşil alanlar planlanmıştır.

b.5. Çamlıyayla İlçesi

1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı döneminde ilçenin kalkınmadaki en büyük avantajı yayla ve doğa turizmi olacaktır. İlçede yayla ve doğa turizmi potansiyeline yönelik olarak turizm tesis ve kamping alanları önerilmiştir.

İlçede günübirlik turizm gelişimi de desteklenmektedir.

Sebil'in çevre düzeni planı döneminde turizm sektörünün desteklendiği bir kimlikle gelişmesi önerilmektedir. Yerleşmede turizm sektörünü desteklemek amacıyla Cehennem Deresi civarında turizm tesis alanı önerilmiştir. Bu bölgede günübirlik turizm de desteklenmelidir.

b.6. Erdemli İlçesi

Arpaçbahşiş, Ayaş, Çeşmeli, Kargıpınarı, Kızkalesi, Kocahasanlı, Kumkuyu, Limonlu ve Tömük yerleşmeleri benzer nitelik taşıyan yerleşmelerdir. Bu yerleşmeler, çevredeki antik yerleşimler ile önemli bir kültür turizmi potansiyeline sahiptir. Ayrıca her biri deniz kıyısında yer alan ve mevcutta tarım ve ikinci konut ağırlıklı turizm sektörlerinin yoğunlaştığı yerleşimlerdir. Çevre düzeni planı döneminde, aynı karakterde bir gelişme göstermeleri desteklenmektedir.

b.7. Gülnar İlçesi

Gülnar önemli bir yayla ve doğa turizmi potansiyeline sahiptir. İlçe genelinde, Bardat, Söğüt, Bolyaran, Perçem, Köseçobanlı, Gezende ve Akça Yaylalarının günübirlik ve eko-turizm kapsamında değerlendirilmesi önerilmektedir.

Büyükeceli, kıyı kesimlerinde ikinci konut oluşumlarının yer aldığı bir yerleşme olup, plan döneminde deniz turizmi ve tarım sektörü ağırlıklı olarak gelişmeye devam edecektir. Büyükeceli mücavir alan sınırları içindeki sahilin bir kısmı "Ortaburun Turizm Merkezi" kapsamında kalmaktadır. Bu alanın değerlendirilmesi, belde gelişiminde önemli rol oynayacaktır.

Köseçobanlı'nın yayla ve doğa turizmi potansiyeli mekansal ve ekonomik gelişmeyi etkileyecek önemli bir girdi olacaktır.

b.8. Mut İlçesi

İlçenin dağlık bir arazi yapısında yer alması, doğa ve yayla turizmi açısından da önemli potansiyel oluşturmaktadır. İlçedeki Dağpazarı, Kestel, Kozlar ve Sertavul Yaylaları'nın turizme kazandırılması desteklenmektedir.

b.9. Silifke İlçesi

Zengin kültürel mirasa sahip ilçelerden biri olan Silifke, kültür ve deniz turizmi açısından Türkiye'nin en önemli ilçeleri arasında yer almaktadır.

Akdere yerleşiminin sahil bandında deniz turizmi potansiyeli bulunmaktadır. Akdere sahilinin doğu kesimi “Silifke-Taşucu-Boğsak Turizm Merkezi” kapsamından kalmaktadır.

Atakent sahilinde, ikinci konut ve turistik tesis oluşumlarının yer aldığı küçük bir turistik yerleşmedir. Doğusundaki sahil kesiminin bir kısmı “Narlıkuyu-Akyar Turizm Merkezi” kapsamında kalmaktadır.

Narlıkuyu’nun büyük bir kısmı “Narlıkuyu-Akyar Turizm Merkezi” kapsamında kalmaktadır. Deniz turizminin yanısıra bir kültür turizmi noktası konumundaki yerleşme, çevre düzeni planı döneminde de turizm sektörü kimliği ön planda olacak şekilde gelişmeye devam edecektir. Narlıkuyu Beldesi, bu planda “özel kanunlarla planlama yetkisi verilmiş alanlar” kapsamında kalmaktadır. Bu tür özel statülü alanlar için bu planda mekansal planlama kararları üretilmemektedir.

Taşucu sahillerinin batı kısmı “Taşucu-Boğsak Turizm Merkezi” kapsamında kalmaktadır. Taşucu tarihi liman kalesi ve yakın çevresindeki tarihi yerler ile kültür turizmi açısından da güçlü yönlere sahiptir. Taşucu’nda bölgedeki turizm sektörünün desteklenmesi amacıyla bir yat limanı ve SEKA Tesisleri Alanı’nın turizm alanına dönüştürülmesi önerilmiştir.

Yaylalık bir yerleşim olan **Uzuncaburç**, ilde önemli bir kültür turizmi odağıdır. Çevre düzeni planı döneminde de kültür ve yayla turizminin eşgüdüm halinde olduğu bir kimlikle gelişimi desteklenmektedir. Ayrıca, yerleşmede yayla ve doğa turizminin desteklenmesi amacıyla turizm tesis alanları ve bir büyük kentsel yeşil alan önerilmiştir.

Yeşilovacık’ta çevre düzeni planı döneminde beldenin turizm sektörü ön planda olan, ancak tarım sektörünün de desteklendiği bir gelişme göstermesi önerilmektedir. Sahillerinin büyük bir kısmı doğal ve arkeolojik sit statüsündedir. Ayrıca, Ovacık ve Kargıcık Turizm Merkezleri belde sahillerinde yer almaktadır.

b.10. Tarsus İlçesi

Tarsus İlçesi, “Türkiye Turizm Stratejileri – 2023 Raporu”nda tanımlanan “İnanç Turizmi Koridoru”nun başlangıç noktasıdır. İlçedeki inanç turizmi potansiyelinin değerlendirilmesi yönündeki yatırım ve projelere destek verilmesi büyük önem taşımaktadır. Plan döneminde Tarsus Çayı’nın nehir turizmi açısından değerlendirilmesi önerilirken, çay etrafında rekreasyon alanları planlanmıştır. Kaburgediği-Morcakaya Mesire Yeri plana işlenmiştir.

Gülek'in çevre düzeni planı döneminde doğa ve yayla turizmi potansiyeline paralel olarak turizm sektörünün ön planda olduğu bir gelişim göstermesi desteklenmektedir. Bu kapsamda, belde mücavir alanında yer alan Karboğazi Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi'nin değerlendirilmesi turizm sektörüne ivme kazandıracak önemli bir girdi olacaktır. Bunun yanı sıra, halen önemli bir yayla yerleşmesi olan Büyüktekir Yaylası ve civarının korunması önerilmektedir. Gülek'te ise eko-turizm ve günübirlik turizm yatırımlarının desteklenmesi belde ekonomisi açısından önemlidir.

c. Turizm Konularına Göre Alınan Kararlar

c.1. Turizm Tesis Alanları

Turizm sektörünün katma değerini arttırmak ve bu değerini potansiyel sunan tüm yerleşimler tarafından kullanılabilmesi ve paylaşılabilmesini sağlamak amacıyla ilde turizm potansiyellerinin değerlendirilmesine yönelik mekansal planlama kararları getirilmiştir. Ayrıca, turizm tesis alanları, yer seçimi ve yapılanma koşulları imar planlarında verilmek kaydı ile meskun ve gelişme alanlarında oluşabilecektir. Mersin'de Bozyazı, Çamlıyayla ve Anamur İlçeleri ile Kuyuluk, Kumkuyu, Kızkalesi, Limonlu, Narlıkuyu, Uzuncaburç, Yeşilovacık, Taşucu ve Tekmen Beldeleri'nde, planlı ya da bu planla önerilen turizm tesis alanları bulunmaktadır.

c.2. Günübirlik Tesis ve Kamping Alanları

İlde, günübirlik tesisler ve kamping alanları turizm sektörü açısından potansiyel oluşturabilecek kültürel ve doğal güzelliklerin yer aldığı bölgelerde, imar planı kararları ile oluşabilecektir.

c.3. Yayla Turizmi Alanları

Mersin İli'nde potansiyel sunan tüm yaylalarda eko-turizm ve kırsal turizm tesis alanları desteklenmelidir.

c.4. Termal Turizm Alanları

Mersin'de termal turizm potansiyeli sunan ve bu kapsamda değerlendirilmesi önerilen kaynaklar, Merkez İlçesi Camili Köyü, Tarsus İlçesi Akçakocalı Köyü Akyolu İçmesi, Çavdarlı Köyü Keşbükü İçmesi ve Mut İlçesi (Hocantı) Derinçay Köyü Hocantı Ilıcası'dır. Bununla birlikte, bu planda belirtilmemiş olsa dahi, termal su potansiyeli bulunan yerlerin, termal tesisler ve sağlıklı yaşam tesisleri ile turizme kazandırılması desteklenmelidir.

c.5. Kış Sporları ve Kayak Merkezleri Mekanik Tesis Alanları

İlde kayak turizmi potansiyeli sunan iki bölge, Mersin-Tarsus İlçesi'nde Karboğazı Kış Sporları Turizm Merkezi ve Mersin Merkez İlçe'ye bağlı Arslanköy Beldesi'nde Yılanovası Kayak Merkezi'dir. Bu alanlarda kış sporları ve kayak merkezlerinde yer alabilecek turistik tesislerin yapılması desteklenmelidir.

c.6. Nehir Turizm Alanları

Mersin İli'nde Göksu ve Berdan Nehirleri'nin bu turizm potansiyeli kapsamında desteklenmesi önerilmektedir.

c.7. Trekking Alanları

Yayla ve kayak turizminin desteklendiği yerlerde trekking güzergahları oluşturulması önerilmektedir.

c.8. Golf Tesis Alanları

Merkez İlçe Kuyuluk Beldesi ile Erdemli İlçesi Ayaş Beldesi'nde golf turizminin desteklenmesi önerilmektedir.

d. Ulaşım

Çeşmeli Beldesi'nde son bulan Adana-Mersin Otoyolu'nun, Silifke İlçesi kuzeyinde, Karaman-Mut Karayolu'na bağlanacak şekilde devam etmesi önerilmiştir.

Mersin İl Merkezi'nden kuzeye doğru başlayan ve Güzelyayla Beldesi'ne ulaşan; buradan batıya yönelip Güzeloluk Yaylası'ndan geçerek, Kirobası'na oradan da Çömelek Köyü'nden Mut'un Sason Kanyonu'nu geçerek Mut'a birleşen yaylalar kotunda bir ulaşım aksı önerilmiştir. Bu yolla turizm potansiyeli olan bazı yaylalara ve Sason Kanyonu'na ve nihayet Mut İlçe Merkezi'ne il merkezinden direkt bir bağlantı sağlanmış olacaktır.

Mersin İl Merkezi ile Tarsus İlçesi İlçe Merkezi arasında yolcu taşımacılığı için kullanılacak bir hafif raylı sistem önerilmiştir. Bu aks Mersin İl Merkezi'nde, bir ucu Toroslar Belediyesi'nin kuzeyinde önerilen gelişme alanlarından başlayarak, serbest bölge civarındaki ana kavşakta mevcut demiryolu güzergahına birleşecek ve bu noktadan itibaren mevcut ray sistemini kullanarak Tarsus İlçe Merkezi'ne ulaşacaktır.

1/100.000 çevre düzeni planı kapsamında mevcut liman, yat limanı ve balıkçı barınakları plana işlenmiştir. Ayrıca, planda Anamur Ulaştırma İskelesi'nin iyileştirilmesi, Aydıncık ve Taşucu'nda birer yat limanı yapılması ve genel olarak tüm balıkçı barınaklarının iyileştirilmesi önerilmiştir. Buna ilaveten, Mersin Limanı batı direğinde ve Anamur İlçesi'nde çekek yeri önerilmiştir.

1.8.4. RIS-Mersin Projesi

Mersin İli'nin İnovasyon Stratejisi, "RIS(Regional Innovation Strategy) -Mersin Projesi" çerçevesinde geliştirilmiştir. Bu proje, Avrupa Komisyonu'nun ortak finansmanı ile Altıncı Çerçeve Programı kapsamında yürütülmüştür. Mersin, RIS projesi ile birlikte, Avrupa Yenilikçi Bölgeler (IRE) ağına üye olmuştur. RIS Mersin projesi, Mersin Valiliği'nin liderliğinde ve ODTÜ Teknokent'in oluşturduğu bir konsorsiyum tarafından uygulanmıştır. Söz konusu konsorsiyumun üyeleri, Mersin Üniversitesi, Mersin Ticaret ve Sanayi Odası, Mersin-Tarsus Organize Sanayi Bölgesi ve EPIRUS İnovasyon Geliştirme Merkezi'dir (Yunanistan).

Üç senelik bir çalışma sonucunda; üç ürün Mersin'in gelişimi açısından ağırlık ve önem verilecek üç güçlü ve önemli sektör belirlenmiştir. Bu sektörler lojistik, tarım ve gıda ve turizm sektörleridir.

Ayrıca, Mersin için ilerde yapılacak gelişme projeleri için makro düzeyde vizyon ve genel hedefler ile stratejileri uygulamaya dönüştüren ayrıntılı eylem planlar hazırlanmıştır.

RİS-Mersin Projesi'nin bir çıktısı olarak ilk etapta RİS-Mersin Turizm Platformu oluşturulmuştur. Turizm Platformu, Mersin Büyükşehir Belediyesi, Tarsus Belediyesi, Taşucu Belediyesi, Silifke Belediyesi, Mersin Üniversitesi, TURAB, MERTİD, MESİAD, TURSAB, ÇUKTOB, Mersin Tic. ve San. Odası, İl Kültür ve Turizm Md., Çukurova Kalkınma Ajansı, İl Özel İdaresi, Olcartur, Bumer, Kalykadnos, Selefkos, Pine Park, Çamlıbel Platformu, İçel Sanat Kulübü kurumlarından oluşmuştur ve çalışmalarına 04.07.2007 tarihinde başlamıştır.

RİS-Mersin Projesi revize edilmiş eylem planı Tablo:15'te sunulmaktadır.

Tablo 15: RİS-Mersin Projesi Revize Edilmiş Eylem Planı

EYLEM VE TANIM	PAYDAŞLAR	ZAMAN
ORGANİZASYON ÇALIŞMALARI		
Platformun işletilmesi konusunda yöntem belirlenmesi		
Eylem Planının hazırlanması Eylem Planının güncellenmesi Eylem planının izlenmesi	Mersin Üniversitesi	Ekim 2007
Master planının hazırlanması, uygulanması ve izlenmesi Master planın iş tanımının yapılması Master planı ihale süreci Master planın elde edilmesi Master planın izlenmesi	Mersin valiliği Yerel Yönetimler Mersin Üniversitesi Sivil Toplum Örgütleri İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Haziran 2009
Lobi çalışmaları	Sivil Toplum Örgütleri Yerel Yönetimler	Sürekli
TURİZMİN ÇEŞİTLENDİRİLMESİ ÇALIŞMALARI		
Ören yerlerinin altyapı eksikliklerinin giderilmesi	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Haziran 2008
Uluslararası organizasyonlar, Fuar, Buluşurma Toplantıları organize edilmesi	TURSAB Turizm Bakanlığı Yerel Yönetimler	Sürekli
Uluslararası sanat, festival ve spor organizasyonları	TURSAB Turizm Bakanlığı Yerel Yönetimler	Sürekli
Dizi turizminin yapılması		Sürekli
Konaklama ünitelerinin örnek uygulamalar ve finansman mekanizmaları ile çeşitlendirilmesi ve artırılması	Turizm Bakanlığı Yerel Yönetimler Üniversiteler	Sürekli
Mersin merkezde kongre ve fuar turizmüne yanıt verecek şehir otellerinin desteklenmesi	Turizm Bakanlığı Yerel Yönetimler Üniversiteler	Sürekli
Silifke-Anamur arasında pansiyon, küçük otel, apart otel ve mocamp benzeri konaklama ünitelerinin desteklenmesi ve hizmet kalitesinin iyileştirilmesi	Turizm Bakanlığı Yerel Yönetimler Üniversiteler	Sürekli
Doğa ve kültür gezileri için günübirlik ve konaklamalı tur güzergâhlarının belirlenmesi, güzergâh haritalarının üretilmesi	Turizm Bakanlığı Yerel Yönetimler Üniversiteler Seyahat Acenteleri Tur operatörleri Doğu Akdeniz Ormanlık Araştırma Merkezi	Sürekli

Tablo 15: RİS-Mersin Projesi Revize Edilmiş Eylem Planı(Devam)

EYLEM VE TANIM	PAYDAŞLAR	ZAMAN
TURİZMİN ÇEŞİTLENDİRİLMESİ ÇALIŞMALARI (Devam)		
Doğa sporları ve kültür aktiviteleri için mekansal çalışma yapılması (dağ yürüyüşleri, rafting, yamaç paraşütü, kamp noktaları, dağcılık, mağaracılık, avcılık, binicilik, bisiklet, su sporları, kuş gözleme, foto-safari v.b.)	Turizm Bakanlığı Yerel Yönetimler Üniversiteler Seyahat Acenteleri Tur operatörleri Doğu Akdeniz Ormancılık Araştırma Merkezi	Sürekli
Erdemli veya Silifke'de Doğa Müzesi kurulması (flora-fauna)	İl Tarım ve Köy İşleri Müdürlüğü İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Üniversite ve araştırma merkezleri	Aralık 2009
Ulusal Eko-Turizm Zirveleri	Turizm Bakanlığı Yerel Yönetimler Üniversiteler	Sürekli
Uluslararası İnanç Turizmi Kongresi	Mersin Valiliği Yerel yönetimler Kültür ve Turizm Bakanlığı Sivil Toplum Örgütleri	2008 yılı içinde
3.yaş ve engelli gruplar için pazarlama stratejilerinin oluşturulması	Turizm Bakanlığı Yerel Yönetimler Üniversiteler Seyahat Acenteleri Tur operatörleri	Nisan 2009
TANITIM VE BİLİNÇLENDİRME ÇALIŞMALARI		
Mersin turizmi için bir logo oluşturulması	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Üniversite ve araştırma merkezleri	Nisan 2009
Discovermersin web sitesinin hayata geçirilmesi	MERTİD	Ocak 2008
Farklı turizm çeşitleri için, hedef pazara uygun broşür, kitap, dergi, harita, afiş, kartpostal, CD, VCD, DVD v.b. üretilmesi	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Üniversite ve araştırma merkezleri Mersin Valiliği Sivil Toplum Örgütleri Seyahat Acenteleri	Sürekli
Eğitim-bilinçlendirme faaliyetleri Turizm yoğun bölgelerdeki halkın, kaynakların korunması ve turizm amaçlı kullanılması konularında bilinçlendirilmesi için toplantılar, söyleşiler, kahve sohbetleri yapılması Turizm yoğun bölgelerde ilk ve ortaöğretim öğrencilerine yönelik kısa süreli ama düzenli, gezilerle desteklenen eğitimler Turizm çeşitliliklerine yönelik ve turizm çalışanlarının meslek eğitimi (turizm ara eleman eğitimi, konaklama ve ulaşımında ICT teknolojisinin kullanımının geliştirilmesi v.b.)	Üniversite Sivil Toplum Örgütleri Yerel Yönetimler	Sürekli
Hedef Pazar ülkelerinde faaliyet gösteren tur operatörlerinin konuk edilmesi	Mersin Valiliği Sivil Toplum Örgütleri Seyahat Acenteleri İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	2008 yılı içinde
Kardeş şehir etkinliklerinin yönlendirilmesi	Yerel Yönetimler	Sürekli

Tablo 15: RİS-Mersin Projesi Revize Edilmiş Eylem Planı(Devam)

EYLEM VE TANIM	PAYDAŞLAR	ZAMAN
TANITIM VE BİLİNÇLENDİRME ÇALIŞMALARI (Devam)		
Belirlenen turizm çeşitlerine uygun fuarlara katılımın sağlanması	Mersin Valiliği Sivil Toplum Örgütleri Seyahat Acenteleri İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Sürekli
Antik hikaye ve efsanelerin profesyonel yazarlara yazdırılması ve yayınlanması	Üniversiteler Sivil Toplum Örgütleri Kültür ve Turizm Bakanlığı	Sürekli
Ulusal ve uluslar arası dergilerde noktasal tanıtım yapılması	Sivil Toplum Örgütleri Seyahat Acenteleri İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Sürekli
ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME ÇALIŞMALARI		
Turizm Araştırma Merkezi kurulması (Platformun politikalarına yön verecek veriler sağlayacaktır. Turizm AR-GE'si yapacak ekiptir.)	Üniversite	Ocak 2008
PLANLAMA VE ALTYAPI ÇALIŞMALARI		
Turizm Master Planının hazırlanması	Mersin Valiliği Yerel Yönetimler Sivil Toplum Örgütleri Seyahat Acenteleri İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Ocak 2008
Mersin Tarihi Kent Merkezi'ni Canlandırma Projesi	Mersin Valiliği Yerel Yönetimler Sivil Toplum Örgütleri Seyahat Acenteleri İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Üniversite ve araştırma merkezleri	Ocak 2008
Tarsus Tarihi Kent Merkezi'ni Canlandırma Projesi	Mersin Valiliği Yerel Yönetimler Sivil Toplum Örgütleri Seyahat Acenteleri İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Üniversite ve araştırma merkezleri	Ocak 2008
Çamlıbel Markalaştırma Projesi	Mersin Valiliği Yerel Yönetimler Sivil Toplum Örgütleri Seyahat Acenteleri İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Üniversite ve araştırma merkezleri	Ocak 2008
Mersin Kent Müzesi Projesi	Mersin Valiliği Yerel Yönetimler Sivil Toplum Örgütleri Seyahat Acenteleri İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Üniversite ve araştırma merkezleri	Ocak 2008
Ayatekla Altyapı ve Çevre Düzenleme Projesi	Mersin Valiliği Yerel Yönetimler Sivil Toplum Örgütleri Seyahat Acenteleri İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Üniversite ve araştırma merkezleri	Ocak 2008

Tablo 15: RİS-Mersin Projesi Revize Edilmiş Eylem Planı (Devam)

EYLEM VE TANIM	PAYDAŞLAR	ZAMAN
PLANLAMA VE ALTYAPI ÇALIŞMALARI (Devam)		
2008 St. Paul Yılı Etkinlikleri ve Tanıtım Projesi	Mersin Valiliği Yerel Yönetimler Sivil Toplum Örgütleri Seyahat Acenteleri İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Üniversite ve araştırma merkezleri	Ocak 2008
Mersin Kent Girişleri Düzenleme Projesi	Mersin Valiliği Yerel Yönetimler Sivil Toplum Örgütleri Seyahat Acenteleri İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Üniversite ve araştırma merkezleri	Ocak 2009
Mersin Yat Limanlarının Turizme Kazandırılması Projesi	Mersin Valiliği Yerel Yönetimler Sivil Toplum Örgütleri Seyahat Acenteleri İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Üniversite ve araştırma merkezleri Lojistik Platformu	Ocak 2009
Lemas Agroköy Projesi	Mersin Valiliği Yerel Yönetimler Sivil Toplum Örgütleri Seyahat Acenteleri İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Üniversite ve araştırma merkezleri Tarım Platformu İl Tarım ve Köy İşleri Müdürlüğü	Ocak 2009
Turizme Yönelik Hediyelik Eşya Üretilmesi Projeleri	Mersin Valiliği Yerel Yönetimler Sivil Toplum Örgütleri Seyahat Acenteleri İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Üniversite ve araştırma merkezleri	Sürekli
Kamu Taşınmazlarının Turizme Kazandırılması Projesi	Mersin Valiliği Yerel Yönetimler Turizm Bakanlığı İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Üniversite	Aralık 2009
Göksu Deltası Eko Turizm Projesi	Mersin Valiliği Yerel Yönetimler Sivil Toplum Örgütleri Seyahat Acenteleri İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Üniversite ve araştırma merkezleri	Ocak 2008
Cehennem Dere Vadisi Eko Turizm Projesi	Mersin Valiliği Yerel Yönetimler Sivil Toplum Örgütleri Seyahat Acenteleri İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Üniversite ve araştırma merkezleri	Ocak 2008

Tablo 15: RİS-Mersin Projesi Revize Edilmiş Eylem Planı (Devam)

EYLEM VE TANIM	PAYDAŞLAR	ZAMAN
PLANLAMA VE ALTYAPI ÇALIŞMALARI (Devam)		
Ören Yerlerinin Çevre Düzenleme Projeleri Ören yerlerinin korunması ve gezilebilmesi için mekan düzenlemesi yapılması Bilgilendirmede çeşitliliğin geliştirilmesi (farklı dillerde levha, audio-visuel materyaller) Ören yerlerinde bilgilendirme mekanlarının oluşturulması Ören yerlerinin bakım ve temizliği Hediyelik eşya mekanlarının oluşturulması	Mersin Valiliği Yerel Yönetimler Sivil Toplum Örgütleri Seyahat Acenteleri İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Üniversite ve araştırma merkezleri	Sürekli
Soli-Pompeipolis Antik Kenti ve Plajı Düzenleme Projesi	Mersin Valiliği Yerel Yönetimler Sivil Toplum Örgütleri Seyahat Acenteleri İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Üniversite ve araştırma merkezleri	Ocak 2009
Kızkalesi'ne Kimlik Kazandırma Projesi	Mersin Valiliği Yerel Yönetimler Sivil Toplum Örgütleri Seyahat Acenteleri İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Üniversite ve araştırma merkezleri	Ocak 2010
Prensesin Ayak İzleri Projesi	Mersin Valiliği Yerel Yönetimler Sivil Toplum Örgütleri İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Üniversite	Ocak 2008
Krallar Vadisi Projesi	Mersin Valiliği Yerel Yönetimler Sivil Toplum Örgütleri İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Üniversite	Ocak 2008
Kent Plajları Tasarlanması ve Uygulanması	Mersin Valiliği Üniversiteler Sivil Toplum Örgütleri	Ocak 2010
Su, atıksu ve katı atıklar bertaraf sistemlerinin ıslah edilmesi Belediye Birliklerinin teşvik edilmesi ve yapılabirlik konusunda eğitimlerle desteklenmesi Danışmanlık firmaları ve Birliklerin birlikte çalışmalarını destekleyici "Buluşurma Etkinlikleri" düzenlenmesi	Mersin Valiliği Yerel Yönetimler Sivil Toplum Örgütleri İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Üniversite	Sürekli

Kaynak: Mersin Turizm Platformu Eylem Planı

Geçen süre içinde eylem planına uygun olarak Turizm Platformu tarafından tamamlanan çalışmalar aşağıda verilmiştir.

- Discover Mersin Web sitesinin oluşturulması,
- Göksu Deltası Eko Turizm Projesinin Merkezi Finans ve İhale Birimi'ne (MFİB)teslim edilmesi,
- Ayatekla İnanç Turizmi Projesinin MFİB'ne teslim edilmesi,
- Mersin Tarihi Kent Merkezini Canlandırma Projesinin MFİB'ne teslim edilmesi,
- Tarsus Tarihi Kent Merkezini Canlandırma Projesi hazırlanması ve ihale aşamasına getirilmesi,
- 2008-2009 yılının St. Paul yılı ilan edilmesi

Aşağıda verilen projelerin ise süreçleri devam etmektedir.

- Master planının hazırlanması.
- Mersin Tarihi Kent Merkezini Canlandırma Projesi
- Tarsus Tarihi Kent Merkezi Canlandırma Projesi
- Turizm Araştırma Merkezinin kurulması
- Mersin kazı çalışmalarının başlatılması
- Mersin'in "Minyatürk" te yer alma projesi
- Kamu Taşınmazlarının Turizme kazandırılması Projesi
- Mersin'e kurumsal kimlik kazandırılması projesi
- Turizm Çeşitlendirilmesi Projesi
- Mersin Tanıtım Materyalleri Hakkında Proje

2. TURİZM POTANSİYELİ ENVANTERİ

2.1. TARİHSEL VE SOSYO-KÜLTÜREL ANALİZ

2.1.1. Tarihi ve Arkeolojik Değerler

Mersin İli'nde her ilçede çok sayıda arkeolojik ve tarihi yapı, ören yeri bulunmaktadır. Bunların bir kısmı oldukça iyi korunmuştur. Bir kısmı için ise kazı çalışmaları gerekmektedir. İlçeler itibariyle sit alanları, ören yerleri ve tescilli yapıların listeleri Ekler bölümünde verilmiştir. Tarihi ve arkeolojik değerlerin bir kısmının turizmde çekici unsur olarak değerlendirilmesi mümkündür. Diğerlerin ise ulaşım, kazı, uzaklık, vb. nedenlerle turizm çekiciliği bulunmamaktadır. Aşağıda turizmde değerlendirilmesi mümkün görülen eserlere yer verilmiştir.

2.1.1.1. Merkez

A. Akdeniz İlçesi

Mersin Müzesi

Kent merkezinde, Cumhuriyet Alanı'nda, Kültür Merkezi bünyesinde yer almaktadır. Müzenin üç ana teşhir salonu bulunmaktadır. Taş eserlerin sergilendiği birinci salonda; Roma dönemine ait mermer heykel başları, heykeller, lahitler ve Nagidos Antik Kentine ait yazıt yer almaktadır. Soli-Pompeipolis kazısı ve müze tarafından gerçekleştirilen Gayrettepe ve Bahçeli kurtarma kazılarında elde edilen eserler de bu salonda sergilenmektedir.

İkinci salonda; Yumuktepe kazılarında çıkarılan çeşitli objeler, Eski Tunç, Urartu, Helenistik, Roma ve Bizans dönemlerine ait eserler ile Sikke Seksiyonunda, Küstüllü'den çıkarılan Bizans dönemine ait altın defne ve bronz, gümüş ve altın sikkeler sergilenmektedir. Ayrıca, Hitit dönemine ait mühürler, hayvan başlı gümüş, Urartu bilezikleri ve çeşitli dizi boncuklar, klasik ve Helenistik Çağ'a ait Lechyos, Kylix ve Sigilata ile Roma dönemine ait çeşitli form ve büyüklükteki cam eserler, altın diadem ve küpeler dikkat çeken eserlerdir.

Etnoğrafik eserlerin bulunduğu üçüncü salonda; gümüş süs eşyaları, yöresel kıyafetler, tesbihler, peşkirler, ahşap ve madeni eşyalar, dokumacılık örnekleri

ve silahlar yer almaktadır. Müze bahçesinde ise çeşitli dönemlere ait taş eserler ile pythoslar sergilenmektedir. İçel müzesinde 999 sikke ve 446 etnografik eser bulunmaktadır.

Atatürk Evi ve Müzesi

XIX. YY.ın sonunda inşa edilen ve 1925 yılında Atatürk'ü ağırlayan konak, 1992 yılında, Kültür Bakanlığı tarafından Atatürk Evi ve Müzesi olarak açılmıştır. Dönemin özgün mimarisini yansıtan müzede, Atatürk'e ait fotoğrafların yanı sıra, Anıt Kabir Müzesi'nden getirilen 22 adet özel eşyası sergilenmektedir. Yapının üst katındaki oda ve salon da ise etnoğrafik değerler sergilenmektedir.

Devlet Resim Heykel Müzesi ve Galerisi

XIX. YY.'da inşa edilen kesme taş yapının giriş katı resim galerisi, birinci katı müze ve ikinci katı ofis ve toplantı salonu olarak kullanılmaktadır.

Dikilitaş

Mersin'in 12 km kuzeydoğusunda yer alan 15m yükseklikte, 4 m genişlikte ve 2m kalınlıkta, konglameradan inşa edilmiş bir yapıt olup, Asur dönemi zafer anıtı olduğu düşünülmektedir.

Hebilli Kalesi

Mersin'in 18 km kuzeydoğusunda, Hebilli Köyü'nde yer almaktadır. Oldukça harap durumda olan kale Orta Çağ'a tarihlenmektedir. Köyün girişinde küçük bir şapel bulunmaktadır.

B. Mezitli İlçesi

Viranşehir (Pompeipolis / Soli)

Mersin'in 11 km güneybatısında, deniz kenarında bulunan Soli'ye karayoluyla kolaylıkla ulaşılmaktadır. Kent, MÖ 8-7. YY.'da Rodoslu koloniciler tarafından kurulmuş, kente güneş anlamına gelen Soloî adı verilmiştir. Kent bu dönemden itibaren Pers, Roma dönemlerinde bir liman kenti olarak önemini korumuştur.

Bizans döneminde, Hıristiyanlığın resmi din olarak kabul edilmesinin ardından, Piskoposluk merkezi yapılmıştır. 527 yılında meydana gelen büyük yer sarsıntısı ile tamamen harap olan kent, yeniden inşa edilmeye çalışılsa da bu yüzyıldan sonra yoğunlaşan Sasani ve Müslüman Arap akınları nedeniyle yeniden eskisi gibi imar edilemedi ve terk edildi. Bu

nedenle ören yerine Viranşehir de denilmektedir. Soli'de 1999 yılında Mersin Müzesi denetiminde ve Doç.Dr. Remzi Yağcı başkanlığında başlatılan kazılar devam etmektedir. Soli kenti kalıntıları içinde yer alan yapılar şunlardır:

Sütunlu Cadde: 200 adet olduğu belirlenen sütunun halen 33' ü ayaktaadır. Bunlar MS.2-3.YY'a tarihlenmektedir.

Soli Höyük: 22 m yükseklikte, 300m çapındaki höyükte Erken demir Devri'nden, Roma Dönemi'ne kadar tarihlenen seramikler bulunmuştur.

Antik Liman: Kalıntılarının bir bölümü görülebilen liman birbirinden 200 m uzaklıkta iki dalgakırandan oluşmuştur. Batıda yer alan dalgakıran iyi korunmuştur.

Kaleburnu

Mersin'in yaklaşık 30 km batısında, Cemilli Köyü'nün girişinde yer alan bir Orta Çağ kalesidir. Surların ve burçların bir kısmı ayakta kalmıştır. Yüzeyde Bizans, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerine ait seramiklere rastlanmaktadır. Karayolu üzerinden gözlemlenebilmekte olup yaya ulaşımı oldukça zordur.

Kuzucubelen

Mersin'in 34 km kuzeybatısında yer alan küçük bir gözetleme kalesidir. Roma ve Bizans dönemlerinde de kullanılan kale, bugünkü yapısıyla Orta Çağ'a tarihlenmektedir. Çevrede kilise, sarnıç, manastır ve lahit kalıntıları bulunmaktadır. Kaleye ulaşan yol standartları oldukça düşüktür.

Fındıkpınar Kalesi

Mersin'in 50 km kuzeybatısında Fındıkpınar Yaylası'nda yer almaktadır. Karmaşık bir plana sahip olan garnizon kalesi, Orta Çağ'a tarihlenmektedir. Kaleye yaya ve taşıt ulaşımı düzenlenmelidir.

Tece Kalesi

Tece Kasabası'nın 4 km kuzeyinde yer alan kale Orta Çağ'a tarihlenmektedir. Üç veya dört katlı olduğu tahmin edilmektedir. Kale çevresinde lahitler bulunmaktadır. Bazı duvarlar kısmen ayakta kalmıştır. Kale tamamen korumasız ve tahrip edilmeye açık durumdadır.

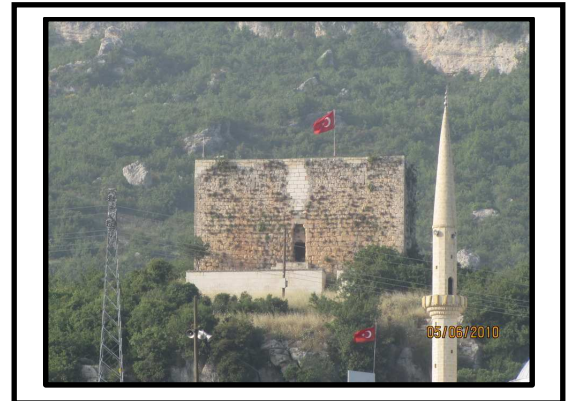
C. Toroslar İlçesi

Yumuktepe

Yumuktepe Mersin'in yaklaşık 1 km kuzeybatısında, Demirtaş Mahallesinde yer almaktadır. Anadolu'nun en eski yerleşim yerlerinden biridir. Sistemli arkeolojik kazılar İngiliz John Garstang başkanlığında 1937-1939 yıllarında yapılmıştır. Kazılar 1946'da yeniden başlanıp 1947'de sonuçlanmıştır. 1993 yılında Kültür Bakanlığı ve İstanbul Üniversitesi tarafından Prof. Dr Veli Sevin başkanlığında başlatılan kazılara, 2001 yılından itibaren Lecce Üniversitesi'nden Dr. Isabella Caneva tarafından devam edilmektedir. Yumuktepe'de ilk yerleşme Neolitik dönemde başlamış ve kesintisiz olarak kalkolitik, Tunç, Hitit, Bizans ve İslami devirlerde de devam etmiştir. Garstang tarafından tespit edilen 33 tabakanın gerçekte çok daha fazla olduğu düşünülmektedir. 33-25 katmanlar Neolitik döneme aittir. Bu dönemde taş temelli evler, yün eğirmeye yarayan kirmenler, bakır oltalar, obsidyen ve akmak taşından yapılmış araçlar, taş mühür, ok uçları, dokumacılıkta kullanılan ağırsak, çanak, çömlekler bulunmuştur. Askerlerin oturduğu surlu bitişik evlerde fırın, yerel kaplar, temellerin altında seramik ve özel eşyalı mezarlar vardır. Orta Tunç çağı ise 12-9. katmanları kapsamaktadır ve İÖ 2000-1500'e tarihlenmektedir. Bıçak, mızrak, mühür, kadın heykelciği, ayaklı kadeh ve gaga ağızlı testicikler bulunmuştur. Hitit dönemi ise 7-5. katmanlar arasında ve İÖ 1500-1200'e tarihlenmektedir. Surlu duvarları testere biçimindedir. Kentin bu dönem sonunda büyük bir yangınla son bulduğu tespit edilmiştir. En üst katlar Grek, Bizans ve İslami dönemi kapsamaktadır. Höyüğün 2.5 m. derinliğinde bulunan bir kale harabesi Boğazköy'de bulunan kale harabesinin küçük bir örneği olup, poligonal tarzda inşa edilmiştir. Yumuktepe'den çıkarılan çok sayıda eser, İçel Müzesinde sergilenmektedir. Kazı alanı ziyarete kapalıdır. Kazılar devam etmektedir.

Beleneşlik Kalesi

Mersin'in yaklaşık 20 km kuzeyinde, Soğucak Yaylası'nda yer almaktadır. İki katlı ve dikdörtgen planlı kale, kesme blok taşlardan inşa edilmiştir. Orta çağ'a tarihlenen kalede son yıllarda yapılan onarımlar özgünlüğünü büyük ölçüde yitirmesine neden olmuştur. Kalenin eteklerinde bir kaya mezarı bulunmaktadır. Yapı restore edilmiştir.

Gözne Kalesi

Mersin'in yaklaşık 29 km kuzeyinde, Gözne Beldesi'nde kayalar üzerinde inşa edilmiş olup, iki ayrı yapıdan oluşmaktadır. Orta Çağ'a tarihlenen kalenin, Belenkeşlik ve Sinap kaleleri ile birlikte Çandır Kalesi yolunu kontrol altında tutan karakol kalelerden biri olduğu tahmin edilmektedir. Gözne Kalesi'nin Kültür ve Turizm Bakanlığınca restorasyonu tamamlanarak çevresindeki ormanlık alan temizlenmiş ve çevre düzenlemesi yapılmıştır. Kale, yıl boyu ziyarete açık olup, giriş ücretlidir.

Sinap Kalesi

Mersin'in yaklaşık 34 km kuzeyinde yer almaktadır. Orta Çağ'da inşa edilmiş bir karakol kalesidir. Kalenin duvarları kısmen çökmüş olup, iç yapısı tamamen yok olmuştur. Kaleye ulaşan yol toprak olup standartlarının arttırılması gerekmektedir.

Paperon (Çandır) Kalesi

Mersin'in yaklaşık 40 km kuzeyinde, Çandır Köyü'nün kuzeybatısında, 1450 m yükseklikte bir platonun üzerinde kurulmuş kalenin Bizans Kalesi Papirion olduğu tahmin edilmektedir. Mevcut yapı Ermeni yapı özelliklerini taşımaktadır. 14. YY'da bir süre Karamanoğulları tarafından işgal edilen kale, yüzyılın sonunda Memlukların eline geçmiştir. Kale kapısı özellik taşımaktadır. Kalenin içinde bir kilise kalıntısı ve iki katlı bir yapı kompleksi yer almaktadır. Kilise 11. YY yapı özelliği taşımaktadır. Son yıllarda kale içinde yer alan yapılar büyük ölçüde tahrip olmuştur. Yakın çevrede bir kısmı yoğun bitki örtüsüyle kaplı yapı kalıntıları yer almaktadır. Restorasyon çalışmalarının acilen başlatılması gereklidir.

Kızlar Manastırı

Çandır Kalesi'nin doğusunda yer alan manastıra stabilize bir yolun devamında yaya olarak ulaşılmaktadır. Manastır büyük ölçüde tahrip olmuştur. Kilise duvarında yer alan 18 satırlık Ermenice yazıt dikkat çeken en önemli unsurdur.

Su Yapısı ve Kaya Mezarları

Aslanköy Yayla'sında yer alan kaya mezarları yayla merkezine yakındır. Başpınar Mevkii'nde bulunan ve Roma Döneminde kesme taştan yapılmış olan tonozlu su yapısı yerel halk tarafından ziyaret edilip suyu içilmektedir.

D. Yenişehir İlçesi

Emirler Ören Yeri

Mersin'in yaklaşık 12 km kuzeybatısında, Orman Bölge Müdürlüğü tarafından Kent Ormanı Projesi kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar sırasında ortaya çıkan buluntular üzerine Mersin Müzesi tarafından yapılan kurtarma kazılarında burada Helenistik-Geç Roma-Erken Bizans yerleşiminin olduğu saptanmıştır. Kalıntılar arasında antik yol, toplu mezar alanı, lahitler ve sarnıç bulunmaktadır. Taşınabilir buluntular Müze'ye taşınmıştır. Kent Ormanı düzenlemeleri içinde tarihi eserleri de gezmek mümkün olmaktadır.

2.1.1.2. Anamur İlçesi

Anamur Müzesi

1995'te ziyarete açılan müzede Kelenderis ve Anemurium kazılarına ait ve M.Ö.V. ve VI. YY'a ait buluntuların yanı sıra çeşitli etnoğrafik objeler sergilenmektedir.

Anemurium

Anamur İlçe merkezinin 6 km güneybatısında olup, Anamur-Gazipaşa karayolunun 4. km'sinden ayrılan 2 km'lik bir yolla ulaşılmaktadır. Dağlık Kilikia'nın en iyi korunmuş kentlerinden biridir. Kentin ne zaman kurulduğuna dair herhangi bir bilgi bulunamamıştır. Kayıtlarda ilk olarak MÖ 4. yüzyılda adı geçmektedir. M.S. 1. YY.'da kentin çevresindeki ilk surların yapıldığı ve kentin bir süre Kommageneli Antiochos'un (M.S 38-72) yönetimine bırakıldığı bilinmektedir. Kıbrıs'a yakın olması nedeniyle özellikle

Romalılar zamanında bir ara istasyon konumunda olan Anemurium, aynı zamanda kara yoluyla Toroslardaki en önemli Roma kentlerinden biri olan Germanikopolis'e bağlantılı bir kent konumunda olmuştur.

Anemurium kenti yukarı ve aşağı kent olmak üzere iki bölüme ayrılmaktadır. En önemli yapılar; surlar, 2 adet hamam, tiyatro, odeon (konser salonu) ve palestra aşağı kenttedir. Liman Caddesi'nin her iki yanındaki kaldırımların belirli bölümlerinde yer yer

zemin mozaikleri bulunmuş olup, bunların bir kısmı müzede sergilenmektedir. Kentin surları dışında kalan mezarlığı, Anadolu'nun en iyi korunmuş örneklerinden biridir. Tonozlu mezarların tek ve iki katlı örneklerinin bir kısmının duvarlarında freskler ve mozaikler bulunmaktadır. Kentin içme suyunu sağlayan su kemerleri dışında, Erken Hıristiyanlık dönemine ait kilise kalıntıları bulunmaktadır. Alanı ziyaret edenler için wc ve dinlenme noktası düzenlenmelidir.

Surlar: Anemurium'da 1.5 km uzunluğunda 8 metre yüksekliğindeki kenti çevreleyen surlar yörenin mavi kireç taşından, Helenistik Döneme ait gözetleme kuleleri ise beyaz taştan inşa edilmiştir.

Tiyatro: İki girişli tiyatronun yalnız çevre duvarlarının bir kısmı görülebilmektedir.

Odeon: Odeon M.S. 2. YY.'da inşa edilmiş olup, dikdörtgen planlı ve iki girişlidir. Oturma yerleri yarım daire şeklindedir ve yaklaşık 900 kişiliktir. Platform mozaikle kaplıdır.

Gymnasium: Odeon'un güneybatısında yer almaktadır. Bütün tabanı geometrik desenlerle süslenmiş mozaiklerle kaplıdır. 100m. uzunluğunda, üç tarafı stoalarla çevrili olup, yaklaşık 1.000 m²'lik bir alanı kaplamaktadır.

Halk Hamamı: Tiyatronun batısında yer alan yapı, kentin en büyük hamamı olup iki katlıdır. Üç ısınma holü ve iki yüzme havuzu bulunmaktadır. Yapı içinde yatay künk su dağıtım sistemleri görülmektedir. Geometrik desenli taban mozaığının çok azı kalmıştır. Nekropol alanı ile deniz arasında kalan ikinci hamam üç sahandan oluşmakta olup, iç mekanları ve ön sahanın tabanı

mozaik kaplıdır.

Nekropol Alanı: Bölgede en iyi korunmuş nekropol alanlarından biridir. Yaklaşık 350 mezar bulunmaktadır. M.S. 1-4. YY.'a tarihlenmekte olan mezarlar bina şeklinde ve iki katlıdır. Mezarlar az işlenmiş veya işlenmemiş moloz taştan yapılmıştır.

Su Kemerleri: Kentin kuzeyinde, doğu-batı yönlü iki sıra su kemeri yer almaktadır.

Mamure Kalesi

Silifke-Anamur karayolu üzerinde, Anamur'un 6 km. güneydoğusunda deniz kenarında yer alan Mamure Kalesi oldukça sağlam kalmış bir Türk kalesidir. Ancak kale, hangi tarihte ve kimler tarafından yapıldığı tespit edilemeyen büyük kesme taştan yapılmış antik temeller üzerine inşa edilmiştir. Mamure Kalesi,

en iyi korunmuş Anadolu kalelerinden biridir. Kale üç bölümden, yüksek duvarlarla ayrılmış doğudaki iç avlu, batıdaki dış kale ve bunların güneyindeki kayalıklar üzerine inşa edilmiş iç kaleden oluşmaktadır. 39 kuleli kalede, su sarnıçları, cami, hamam yer almakta olup, etrafı 10 m genişliğinde savunma amaçlı hendekle çevrilidir. Kalenin son onarımı 1960'lı yıllarda Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından yapılmıştır.

Abanoz Yaylası Kalıntıları

Anamur-Ermenek Yolu üzerinde bulunan yaylada kaya mezarlarından oluşan nekropol alanı ve kalıntılar yer almaktadır.

Kırkkuylar

Anamur-Ermenek Yolu'ndan ayrılan yayla yoluyla ulaşılmaktadır. Yuvarlak çaplı Antik Döneme ait iki büyük kuyu ve irili ufaklı çok sayıda sarnıç ve yeni dönemde yapılmış hayvan sulama tekneleri bulunmaktadır.

2.1.1.3. Aydıncık İlçesi

Gilindre (Kelenderis)

İlçe merkezinde yer alan ve antik çağda Kelenderis olarak bilinen kent, I. derece arkeolojik sit alanıdır. Kıbrıs'a en yakın bir bölgede bulunması

nedeniyle eski çağlarda önemli bir tarihi liman kenti olarak gelişmiştir. Finikeliler zamanında kurulduğu düşünülen Celenderis'te Pers, Selefkos, Roma, Bizans, Müslüman Arap ile Selçuklu, Karamanoglu ve Osmanlı dönemleri yaşanmıştır. Kent içinde antik Kelenderis kentine ait az sayıda yapı kalıntısı bulunmaktadır.

Limn Hamamı: Liman girişinde bulunan hamam kısmen ayakta kalmıştır. Zeminin bir kısmında 6. Yüzyıl başına tarihlenen zemin mozaiği bulunmaktadır.

Tiyatro: Yüzeysel araştırmaları ve sondaj çalışmaları dışında bir çalışma yapılmamıştır. Bir meclis binası olduğu düşünülmektedir.

Nekropol Alanı: Kazılarda çok çeşitli mezar tipleri ortaya çıkarılmıştır. Bugüne kadar çukur mezarlar, dromoslu yer altı oda mezarlar, beşik tonozlu mezarlar, baldahinli anıt mezar (Dört Ayak), lahitler ve mezar taşları bulunmuştur.

Kent merkezi ve çevresinde eski dönemlere ait çeşitli tarihi kalıntılar vardır. Yapılan kazılarda ve arkeolojik çalışmalarda elde edilen eserler Anamur müzesinde sergilenmektedir.

Saplı Ada: Soğuksu Mevkiinde yer alan adanın üzerinde Antik Dönemlere ait kalıntılar mevcuttur.

Dört Ayak: Baldahinli ve piramidal çatılı anıt mezar, antik kentin kuzeydoğusunda, Mersin- Antalya karayoluna 50m mesafede yer almaktadır. Kare planlı anıt kireç taşından yapılmıştır. M.S. II veya III. Yüzyıla tarihlenmektedir.

Aynalıgöl Mağarası

Silifke –Aydıncık arasında, Aydıncık'a yakın Sancak Burnu Mevkii'nde yer almaktadır. Mağaranın karadan ulaşımı oldukça zordur. Mağarada Eski Tunç Dönemi keramikleri ve doğal mağara oluşumun yanı sıra bir tatlı su gölü bulunmaktadır.

Duruhan Kaya Mezarları

İlçe merkezinin 14-15 km kuzeyinde Duruhan köyünde yer almaktadır. Nekropol alanı köyün içine dağılmıştır ve farklı nitelikli (sade, alınlıklı, sütunlu) mezarlardan oluşmuştur.

2.1.1.4. Bozyazı İlçesi

Nagidos Antik Kenti

Bozyazı'nın çekirdeğini oluşturan Paşa Beleni Tepesi M.Ö. V. ve IV. yy. Rodos veya Sisam kolonisi olarak kurulmuştur. Küçük limanı, ticari amaçla kullanılmış antik bir şehirdir. Tepenin üzerinde akropol ve çevresinde yer yer çeşitli dönemlere ait sur kalıntıları yer almaktadır. Tepenin 4 km batısında antik liman ve güneyinde daha geç dönemlere ait yapı kalıntıları bulunan Nagiduda adası vardır. Tepenin batısındaki düzlükte, deniz kıyısında şehir mezarlığı yer almaktadır. Mersin Üniversitesi tarafından yürütülen kazı çalışmaları tamamlanmıştır

Maraş Tepesi (Arsione)

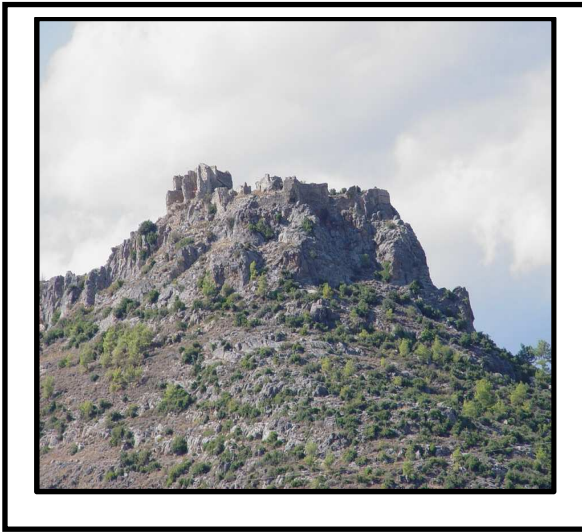
Arsione ilçenin 2 km. doğusunda yer alan Çubukkoyağı Köyü sınırları içinde Maraş Tepesi üzerinde Ptolemaios krallarından Ptolemaios'un karısı Arsinoe adına kurulmuştur. Takriben M.Ö. III. yüzyılda kurulduğu sanılmaktadır. Tepe I. derece arkeolojik sit alanı olup, görülebilen en önemli kalıntılar iki katlı mozaik döşeli mezarlar ile yapı kalıntılarıdır.

Dört Ayak

Çubukkoyağı Köyü sınırları içinde yer almaktadır. Kule-ev tarzında yapılmıştır. Birinci katta mazgal pencereler, ikinci katta kemerli pencereler bulunmaktadır. İkinci kata kadar korunmuştur. Etrafını çevreleyen binalardan dolayı görülememekte olup koruyucu tel çitleri ve kapısı tahrip edilmiş durumdadır.

2.4.3.Softa Kalesi

İlçenin 10 km. uzaklıkta, Mersin yolu üzerinde Maraş Tepesi'nin hemen yakınında "Fidik" denilen yerde kurulmuştur. Daha eski dönemlere ait olmakla birlikte, Softa Kalesi Roma, Bizans dönemlerinde de kullanılmıştır. Oval planlı yapı, Bizans zamanında onarım görmüş ve sonra Türkler tarafından kullanılmıştır. Surların içinde birkaç su sarnıcı, bir hamam, cami, çok sayıda erzak ambarı ve bir kilise bulunmaktadır. Kaleye taşıt ve yaya ulaşımı sağlanmalıdır.

2.1.1.5. Çamlıyayla İlçesi

Namrun Kalesi

Namrun Kalesi Tarsus'a 60 km. uzaklıkta ve tepeler üzerinde doğal güzelliklerle dolu Namrun yaylasında (Çamlıyayla) kurulmuştur. XI. yy'da kesme taşlardan inşa edilen kale'nin iki burcu halen ayaktaadır.

2.1.1.6. Erdemli İlçesi

Yapısı Güzel-Hayrat

Alacaören yolundan ulaşılmaktadır. Bir çiftlik kompleksi olan ören yeri Hellenistik, Roma ve Erken Bizans dönemlerinde yerleşim görmüştür. Ayakta kalmış çok katlı evlerin yanı sıra, bir kilise, tonozlu bir yapı, işlikler, sarnıçlar, sütunlar, lahitler yer almaktadır.

Şaar

Erdemli-Güzeloluk yoluna 6 km'lik bozuk asfalt yolla bağlanmaktadır. Dağ üzerinde kurulmuş ören yerinde iki kilise, nekropol alanı, sarnıçlar, lahitler ve kapı söveleri bulunmaktadır.

Çet Tepe

Erdemli-Güzeloluk yoluyla ulaşılmaktadır. Geç Roma Dönemi'ne ait bir çiftlik yapısı vardır. Yapı içindeki farklı büyüklükte mekanlar ve bir sarnıç yer almaktadır ve iki katlı inşa edilmiştir.

Üçtepe

Erdemli'nin 4 km batısında Üçtepe köyünde yer almaktadır. Kilise kalıntısı, sarnıçlar, lahitler ve lahit kapakları bulunmaktadır. Yapıların taşları büyük ölçüde köy evlerinin yapımında kullanılmıştır. Hellenistik ve Erken Bizans dönemlerinde iskan görmüştür.

Köşkerli

Üçtepe'nin 4 km kuzeybatısındadır. Hellenistik Roma ve Bizans dönemlerinde iskan görmüştür. Ancak daha çok Bizans eserleri ayakta kalmıştır. Bunlar arasında su sarnıçları, lahitler, evler ve üç nefli bazilikal planlı bir kilise bulunmaktadır. Yüzey temizliği yapılmalı alana girişler kontrol altına alınmalıdır.

Koramşalı

Erdemli'nin 21 km kuzeybatısında Koramşalı Köyü'nün doğusundaki iki tepede kaya kabartmaları, kayaya oyulmuş basamaklar, bir zeytinyağı işliği, sarnıç, vb yer almaktadır.

Hisarkale

Koramşalı Köyü'nün güneybatısında yer alan çok katlı bir mağara yerleşimidir. Görülebilen fazla kalıntı olmamasına karşın, iki mağarada oturma sekileri, nişler, sarnıç mevcuttur.

Lamas-Lamos (Limonlu Kalesi)

Limonlu'da karayolunun 1 km kuzeyinde bir tepe üzerinde inşa edilmiş kale 10. Yüzyıla tarihlenmektedir. Dikdörtgen planlı kale Korykos'tan devşirme malzemeyle inşa edilmiştir. Doğu ve batı duvarları yıkıktır. Kale dışında bir köprü ve Kızkalesi'ne uzanan su sistemine ait bir su kemeri bulunmaktadır.

Akkale

Mersin-Silifke karayolunun sahil tarafında yer almaktadır. Deniz kıyısında bir kompleks oluşturan Akkale'nin ne olduğu konusunda değişik görüşler ileri sürülmekle birlikte, genel kanı bir saray olmasıdır. Yapı topluluğu, 2-3 katlı ana yapının doğusunda, haç biçimi planlı ve yine iki katlı küçük bir bina, bu ikinci binanın güneyinde, iki uzun dehliz halinde bir alt ana yapı ve hemen yanında bir su sarnıcı, sarnıcın batısında bir çeşme ile bir hamamdan ve kayadan yontulmak suretiyle yapılmış bir zeytin veya üzüm ezme yerinden oluşmaktadır. Deniz kıyısında bulunan limanın önüne Kumkuyu Yat Limanı inşa edilmiştir. Alan kontrolsüz ve tahrip edilmeye açık durumdadır.

Kanlıdivane-Kanytelleis

Erdemli'ye 17 km uzaklıkta, Yemişkumu'nda yer almaktadır. Yerleşim büyük bir obruğun etrafında kurulmuş Olba Krallığına ait önemli bir dinsel merkezdir. Obruğun içinde kaya kabartmaları yer almaktadır. Ören yerindeki diğer eserler aşağıda verilmiştir.

Hellenistik Kule: Obruğun güney kenarındadır. Poligonal teknikte yapılmıştır ve dikdörtgen planlıdır. Köşelerde düz yontulmuş taş kullanılmıştır. Kulenin kemerli girişi vardır ve üç katlıdır. Batı köşesindeki yazıtlar Konytelleis'in kuruluşu ve tarihi hakkında bilgi vermektedir.

Kiliseler: Sit alanında, bugün ayakta duran dört Bizans bazilikası mevcuttur. Bütün kiliseler V ve VI. yüzyıla tarihlenmektedir.

I no'lu Kilise: Obruğun güneybatısındadır. Doğu cephesi henüz ayakta. Yontma taşlardan yapılmıştır. Sütun başlıkları Korint üslubunda kompozit başlıklardır.

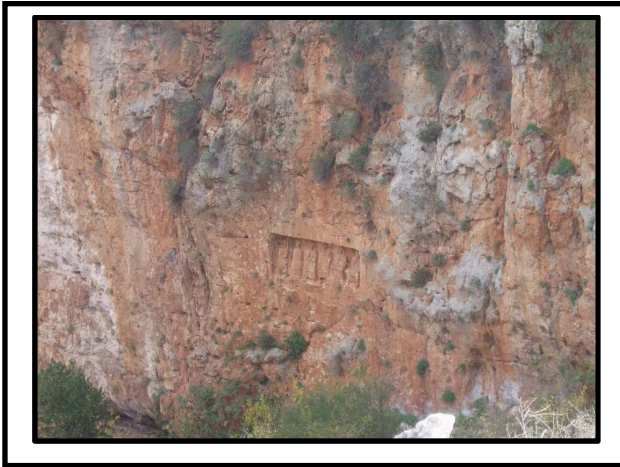
II no'lu Kilise: I no'lu kilisenin kuzeyinde olup, harap durumdadır, yontma taşlardan yapılmıştır. Kapının profilli söveleri ve lentosu ayakta.

III no'lu Kilise: Obruğun kuzeybatı tarafındadır. Üç kapıyla girilir. Kapı lentosu, henüz ayakta. Güney duvarı iyi durumdadır.

IV no'lu Kilise: Obruğun kuzey doğu köşesinde. Yapının güney duvarları yıkılmıştır. Papylas adındaki bir şahsın bu kiliseyi, bir adak borcunu ödemek üzere yaptırdığı lentonun üzerindeki kitabeden anlaşılmaktadır.

Nekropoller: Üç ayrı yerde bulunmaktadır. Güneyden çıkan ana yolun iki tarafında kayalara oyulmuş oda şeklinde mezarlar bulunmaktadır. Dikdörtgen

planlı oda içinde ölümler duvara saplanmış taş raflara yatırılmıştır. Batı nekropoldeki mezarlar genellikle kayalara oyulmuştur. Kaya mezarlarının menfezlerinin üzerinde kadın-erkek kabartma figürler işlenmiştir. Kuzeydeki Nekropol'ün en hakim yerinde Aba adlı kadının kocası ve oğulları için yaptırdığı anıt mezar, Kanytellis'in en görkemli mezarıdır. Beşik tonozla

örtülü mezar odası içinde ölü koymak için raflar bulunmakta olup, M.S. II. yy.'ın sonlarına aittir. Anıt mezarın doğusundaki mezarlar lahit şeklindedir.

Çoğu kayadan oyulmuştur. Buradaki kaya platform üzerine yapılmış Dor nizamında sütunları olan bit anıt mezar bulunmaktadır. Kaya mezarlarına giden yol asfaltlanmıştır. Tarihi eserler arasında yaya yollarının düzenlenmesi ve çevreye çit çekilmesi gerekmektedir. Kötü durumda olan bekçi kulübesinin yerine düzenli bir bilet satış yeri ve bekçi lojmanı ve alan içinde yer alan gününbirlik tesisin yenilenmesi gerekmektedir.

Devecili

Kanlıdivane'nin 1.5 km kuzeybatısında yer almaktadır. Arazi kayalık ve çalılık olduğu için ulaşımı zordur. Antik yerleşmede kilise, tonozlu mezar yapısı, çok katlı evler ve sarnıçlar oldukça sağlam kalmıştır.

Elaiussa-Sebaste (Ayaş)-Korykos (Kızkalesi) Su İletim Sistemleri

İki yerleşme arasında yer alan su iletim sistemi, Lamas Nehrinden gelen suyun yöre yerleşmelerine taşınması amacıyla inşa edilmiştir. Su taşıma sistemi ana kayaya oyulmuş galeriler, ana kayaya oyulmuş veya harçlı duvar tekniğiyle yapılmış üstü açık kanallar ve su kemerlerinden oluşmaktadır.

Elaiussa-Sebaste (Ayaş)

Elaiussa-Sebaste, Silifke-Mersin karayolu üzerinde Mersin'e 55 km., Erdemli'ye 20 km uzaklıktadır. Şehir M.Ö.I. ve II. yy. da kurulmuştur. Kent I.

ve III. derece arkeolojik sit alanıdır. Kilikya bölgesi M.S. 72 yılında Roma İmparatorluğu'na bağlanınca, Elaiussa-Sebaste de önem kazanarak, Roma egemenliğinde ve erken Hıristiyanlık döneminde büyük gelişme göstermiştir.

Ören yerinde iyi korunmuş 5 nefli bazilika, tiyatro, su kemerleri, kilise kalıntıları, zeytinyağı ve su sarnıçları, agora

binası ve kentin dışında güneyde yer alan tapınak bulunmaktadır. Kentin

nekropol alanı çok iyi korunmuş olup, çeşitli tipte mezar yapılarını barındırmaktadır.

Korykos (Kızkalesi)

Mersin-Silifke karayolu kenarında Mersin'e 60 km uzaklıkta sonra Kızkalesi'nin sahil kesiminde yer almaktadır. En önemli kalıntılar Korykos Kalesi (Kara Kalesi), Kızkalesi, su deposu ile su kemerleri, kutsal yol üzerinde sıralanmış Bizans bazilikaları ve nekropoldür. Kent Yunanistan'dan gelen kolonistler tarafından M.Ö. 4 yy.'da kurulmuştur. Korykos bir liman kenti olduğundan çok el değiştirmiştir ve M.S. 72 yılında Roma egemenliğine girince bir eyalet haline getirilmiştir. Kendi adına para bastırılmıştır. Bizans zamanında Arapların tehdidiyle kentin etrafı kuvvetli surlarla çevrilmiştir.

Korikos Kalesi(Kara Kalesi): Romalılar tarafından yapımına başlanan kale, Bizans ve Lusignen dönemlerinde çeşitli eklemelerle bugünkü durumunda gelmiştir. Kare planlı olup, iç içe iki sıra surlardan oluşmuştur. Kale kısmen restore edilmiştir.

Kızkalesi: Kale, eski limanın girişindeki küçük bir ada üzerinde yapılmıştır. Surları üzerinde gözetleme kuleleri ile avlusunda su sarnıcı ve Bizans Bazilikası olup batısında sur boyunca uzanan bir de galeri yer almaktadır. Kale restore edilmiştir.

Çatiören

Ayaş'ın 8 km kuzeybatısında Karaahmetli Köyü yakınında yer almaktadır. En önemli yapısı M.Ö. II-I yüzyıllarda poligonal duvar tekniğiyle yapılmış Hermes Tapınağı'dır. Ören yerinde ayrıca, bir kule, Roma Dönemi'ne ait küçük evler, anıt mezar barındıran nekropol alanı, ve VI. Yüzyılın başlarına tarihlenen bazilikal

planlı bir kilise yer almaktadır. Yapıların etrafı tarım alanları ve yapılarla kuşatılmış durumda olup tamamen kontrolsüz ve tahrip edilmeye açık durumdadır.

İmirzeli

Kanlıdivane'nin 10 km kuzeybatısında yer alan İmirzeli'ye Kanlıdivane-Çanakçı yol ayrımından stabilize bir yolla ulaşılmaktadır. Ören yeri iki büyük yamaç ve bir çukur bölümden oluşmaktadır ve içinde Erken Bizans Dönemi'ne ait evler, Olba'lı rahipler tarafından yaptırılmış bir Hellenistik kule, bazilikal planlı, üç nefli üç adet kilise ve Roma Dönemi'ne ait iki küçük nekropol alanı yer almaktadır.

Kabaçam

Kanlıdivane'nin 5 km batısında yer almaktadır. Kentin içinde oldukça tahrip olmuş bazilikal planlı bir kilise, evler, işlikler, kule, nekropol alanı, Roma Yolu kalıntısı yer almakta olup antik kent Geç Roma ve Bizans dönemlerine tarihlenmektedir.

Hisarkale

Erdemli'ye 14 km uzaklıkta, Kumkuyu sınırları içinde yer alan bir garnizon kalesidir. Poligonal teknikte çift sıra taş ile inşa edilmiştir. Surların dışında çok odalı bir yapı kalıntısı, mezarlar ve üç adet anıt mezar bulunmaktadır. Sur duvarının güneyinde yer alan derin vadi yamacında ise kabartmalarla süslenmiş kaya mezarları yer almaktadır.

Öküzlü

Ayaş'ın 16 km, Kanlıdivane'nin 8 km kuzeyinde Elaiussa-Sebaste'nin hinterlandı içinde yer almaktadır. Ören yerinde Erken Hellenistik ve Erken Bizans dönemlerine ait oldukça iyi korunmuş çok sayıda ev yer ve üç nefli

iki kilise almaktadır. Kentin taş döşeli altyapısı yer yer görülmektedir. Acilen yüzey temizliği yapılmalı ve alana girişler kontrol altına alınmalıdır.

Veyselli

Ayaş'ın 18 km kuzeyinde, eski Veyselli Köyü sınırları içinde kayaların üzerinde, Roma Dönemine tarihlenen beş adet kabartma ve tepede bir kilise kalıntısı bulunmaktadır.

Yeniyurt

Ayaş'ın 20 km kuzeyinde, Veyselli Köyü'nün 2 km kuzeydoğusunda ve

Yeşilyurt Köyü'nün 3 km güneydoğusunda yer alan kale Hellenistik, Roma ve Bizans dönemlerinde kullanılmıştır. Ören yeri içinde nekropol alanı, bazilikal planlı bir kilise ve çok sayıda ev yer almaktadır.

Tapureli

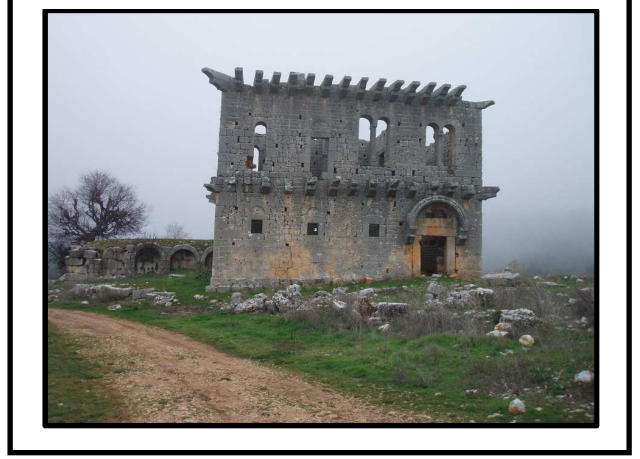
Ayaş'ın 24 km kuzeybatısında, Tapureli Köyü'nün 3 km güneybatısında, Gavur Burnu Mevkii'nde yer almaktadır. Antik yerleşim Hellenistik Dönemden başlayarak, Roma ve Bizans Dönemlerinde de iskan görmüştür. Ören yerinde kabartmalar, Roma mezarları, nekropol, evler, beş adet Erken Bizans Dönemi'ne ait kilise yer almaktadır. Mersin Müzesi ve Mersin Üniversitesi tarafından yapılan kazılarda

elde edilen taşınır eserler Mersin Müzesi'ne götürülmüştür. Mevcut ağaçların dışında kalan çalılık alanlarda yüzey temizliği yapılmalı ve kazı çalışmaları başlatılmalıdır.

Üçayak

Ayaş'ın 29 km kuzeyinde, Tapureli Köyü'nün 5 km kuzeydoğusunda yer alan Küstüllü Köyü'ne 1 km uzaklıktadır. Düz arazide konumlanmış bir çiftliğin yapı topluluğundan oluşmakta olup, tarım arazisinin ortasında yer almıştır. Ana bina taşan yapılmış olup, üç katlıdır. Ayrıca bir taş yapı ve sarnıç kompleksin içinde yer almaktadır. Etrafının tel çitlerle kontrol altına alınması gerekmektedir.

Hüsametli

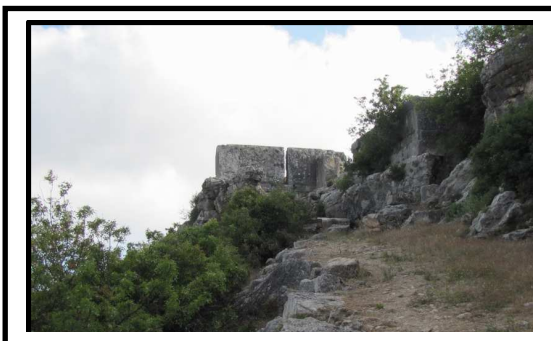
Ayaş'ın 28 km kuzeyinde, Veyselli Köyü'nün 10 km kuzeydoğusunda yer alan Hellenistik ve Roma Dönemlerine ait bir yerleşim yeridir. Kaya kabartmaları ve ev kalıntıları bulunmaktadır.

Hüsametli Hisar Kale

Küstüllü Köyü yakınında, Hüsametli Köyü sınırları içinde yer almaktadır. Ören yerinde kaya mezarları, anıt mezar, kale eteklerinde nekropol, kale yamacında üç asker kabartması ve tepede çok sayıda sarnıç, kilse, yapı kalıntıları ve işlikler yer almaktadır.

2.1.1.7. Gülnar İlçesi

Kırsu - Meydancık Kalesi

Gülnar'ın 12 km. güneyinde, Emirhacı Köyü sınırları içinde sarp bir tepenin üzerinde kurulmuş, 750 m. uzunluğunda 150 m. Genişliğindeki yerleşim yeri M.Ö. VII. ve VI. yy.'dan itibaren iskan görmüştür. M.Ö. V. ve IV. yüzyılda

Perslerin askeri ve idari kenti, M.Ö. III. ve II. yüzyılda da Mısır kralların garnizonu olarak kullanılmıştır. En önemli arkeolojik kalıntıları; anıtsal giriş kapısı, tepenin doğu eteğinde bulunan mezar, Pers kabartmaları ile kazı sırasında çıkan ve şimdi Silifke Müze'sinde sergilenmekte olan Hellenistik Çağa ait sikkelerin çıkarıldığı konak kalıntılarıdır.

2.1.1.8. Mut İlçesi

Mut Kalesi

Kentin içinde yer alan kalenin köşegen ve kare burçlarla desteklenmiş dış suru ve iç kalesi bulunmaktadır.

Yapı restore edilmiş olup, içinde bir lokanta mevcuttur.

Kilise Tepe

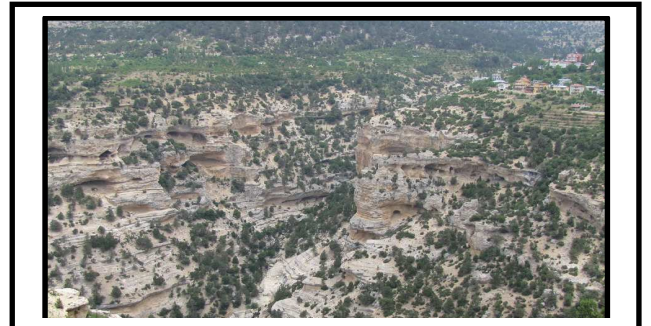
İlçe merkezinin 20 km güneyinde, Kışla Köyü sınırları içinde, Ardıçtepe Mevkii'nde yer alan yerleşimde katı M.Ö. 3.000'e tarihlenmektedir. Tunç Çağı, Hitit Dönemi, Hellenistik, Roma ve Bizans dönemlerine ait buluntular içermektedir. Yapılan kazılardan elde edilen eserler Silifke Müzesi'nde sergilenmekte olup, kazılar devam etmektedir.

Daliosandos (Sinobiç-Sinapuç)

İlçe merkezinin 3 km kuzeyinde Yeşilyurt Köyü sınırları içinde, Maltepe Mevkii'nde bulunan yerleşimde Roma Dönemi'ne ait lahitler, su sarnıcı ve duvar kalıntıları yer almaktadır. Aziz Paulus'un vaaz verdiği önemli bir erken Hıristiyanlık merkezi olarak bilinmektedir.

Mavga Kalesi

Kozlar Yaylası yolunun 16.km'sinde yer alan kale Alaettin Keykubat tarafından 1230 yılında doğal kayaya oyulmak suretiyle inşa ettirilmiştir. Sur duvarları tahrip

olmuştur. Çevresindeki doğal mağaralar yerleşim amaçlı şekillendirilmiş olup, aralarında kaya mezarları da bulunmaktadır.

Koropissos (Dağpazarı)

İlçe merkezinin 35 km kuzeyinde bulunan antik kentte sur ve burç kalıntıları, Bizans Dönemi'ne ait üç nefli, kubbeli kilise, oldukça yıpranmış bir anıt mezar ve kaya mezarların bulunduğu nekropol yer almaktadır. Kilisenin mozaik döşeli tabanı kısmen korunabilmiştir.

Alahan Manastırı

İlçe merkezinin 35 km kuzeyinde, 1300m yükseklikte, doğu-batı yönünde uzanan bir teras üzerinde yer almaktadır. Yapı grubu V.-VI yüzyıllara tarihlenmektedir. Yapılar kuzeydeki kaya kütesine yaslanmıştır. Tören yolunun kuzeyinde sırasıyla Kaya Kilisesi, Batı Kilisesi, Vaftizhane, Arcasoliumlar ve Doğu Kilisesi yer almaktadır. Yapı kompleksi oldukça iyi korunmuş olup, taş işçiliği ve kabartma bezemeleri açısından büyük önem

taşımaktadır. Alahan Manastırı yörenin en önemli eserlerinden biridir.

Al Oda

Alahan Manastırı'nın 3 km kuzeybatısında Silifke-Karaman karayolu kenarında yer almaktadır. Yol kenarında kule görünümlü kaya mezarından aşağı inilerek ulaşılan kaya kilisesi ve manastır kompleksi yer almaktadır. Kilise büyük bir mağaranın şekillendirilmesiyle yapılmıştır. Duvarlara oyulmuş nişler ve lahitler bulunmaktadır. Duvarlarda fresko tekniğiyle yapılmış çeşitli resimler ve taban mozaikleri tahrip olmakla birlikte bugüne kadar gelmiştir.

Adrassos (Balabolu)

Mut'un 42 km batısında, Yalnızcabağ Köyü'nün 9 km kuzeybatısında yer alan Roma Dönemine ait antik kentte yerleşim Bizans Döneminde de devam etmiştir. Tepede bulunan kilise kalıntısı, tepenin çevresinde kayalıklar arasında oluşturulan odacıklar ve sütunlar bulunmaktadır. Odaların bazılarının duvarları sıvalıdır. Ayrıca yerleşimde sarnıçlar, işlemeli lahitlerin yer aldığı nekropol alanı yer almaktadır.

Mağaras Manastırı (Mahras Dağı)

Mut'un 17 km kuzeybatısında, Alahan Manastırı'nın 15 km güneyinde, 1350m yükseklikte güneydoğu-kuzeybatı yönünde inşa edilmiştir. Büyük taşlarla yapılmış kilise ve kayaya oyulmuş oda ve sarnıçtan oluşmuş yapı topluluğu oldukça tahrip olmuştur.

2.1.1.9. Silifke İlçesi

Silifke Müzesi

Taşucu çıkışında yer alan 2 katlı müzenin birinci katında çeşitli dönemlere ait heykeller ve amforalar, ikinci katında Meydancık Kalesi definesi, seramik buluntular, Kelenderis kazı buluntuları, Kilise Tepe Höyüğü kazı buluntuları ve etnoğrafik eserler sergilenmektedir. Müzenin teşhir sahası yeterli değildir.

Atatürk Evi ve Müzesi

Atatürk'ün Silifke'ye geldiğinde kaldığı ev restore edilerek, kullandığı eşyalarla birlikte müzeye dönüştürülmüştür.

Silifke Kalesi

Kent merkezinde bir tepede üzerinde yer alan kale çeşitli dönemlerde onarım ve değişikliklere uğramıştır. Büyük bir bölümü restore edilmiştir. Kaleye kadar asfalt yolla ulaşılmaktadır. Kale girişinde yer alan günöbirlik

tesisi çok eskimiş olup, yenilenmesi gereklidir. Tüm Göksu Deltası ve Silifke kentini gören kalede çevre düzenlemesi, otopark ve WC gibi kullanımların yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

Taş Köprü

Kent merkezinde bulunan ve halen kullanılan yedi gözlü taş köprü, Roma Döneminde inşa edilmiş olup, Osmanlı ve Cumhuriyet dönemlerinde onarım görmüştür.

Tekfur Ambarı

Silifke Kalesi'nin alt kısmında, kent içinde bulunan yapı Bizans dönemine ait, kayanın içine oyulmuş bir su sarnıcıdır. Sarnıcın içine merdivenle inilmektedir. Çevre düzenlemesi yapılmış olmasına karşın levhalama çalışmalarının yapılması gerekmektedir.

Jupiter Tapınağı

Şehir merkezinde yer alan tapınak Roma dönemine aittir. Oldukça yıkık olup, tamamen korumasızdır. Alanın tel örgülerle kontrol altına alınması ve girişlerinin denetlenmesi gerekmektedir.

Aya Thekla (Meryemlik)

Hıristiyanlığın en eski dini merkezlerinden biri olan Aya Thekla, Silifke kentinin içinde yer almaktadır. Ören yerine giriş ücretlidir. Ören yerinde Azize Thekla'nın yaşadığı doğal mağara,

yer altı mabedinin yanı sıra, Thekla'nın ölümünden sonra inşa edilmiş üç nefli kilise (460-470), Kubbeli Kilise (Zenon Kilisesi), nekropol alanı ve kutsal yol yer almaktadır.

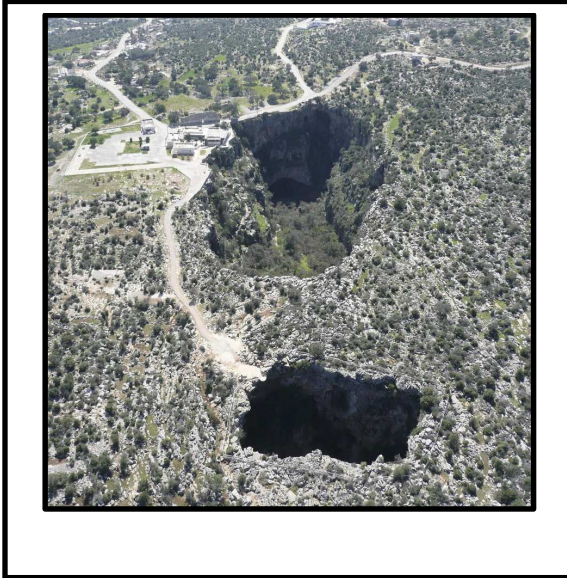
Porto Calamie (Narlıkuyu)

Silifke'ye 20 km, Kızkalesi'ne 5 km uzaklıkta yer alan Narlıkuyu bir dönem liman olarak kullanılmıştır. Burada bulunan Roma hamamının bugün yalnız su yalağı ve taban mozaïği mevcuttur. Bu mekan müze olarak düzenlenmiştir.

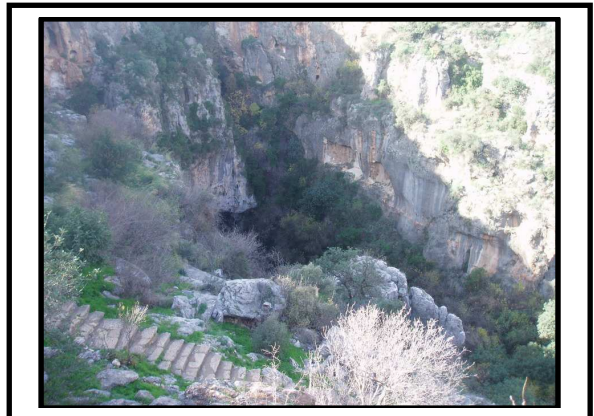
Korykon Antron (Cennet-Cehennem) Obruqları ve Dilek Astım Mağarası

Silifke'ye 25 km, Kızkalesi'ne 5 km uzaklıkta, Narlıkuyu'nun 2 km kuzeybatısında yer alan ören yerine giriş ücretlidir. Bu alanda Paperon antik kentine ait Roma Dönemi kalıntıları yer almaktadır. Zeus Tapınağı yıkılarak, taşlarıyla kilise inşa edilmiştir. Çevrede ayrıca Roma ve Erken Bizans dönemlerine ait ev kalıntıları mevcuttur.

Cennet Obruğu: Cennet Obruğu'na basamaklı yaya yoluyla ulaşılmaktadır. Obruk yer altı sularının alt kesimi eritmesi ve tavanın çökmesiyle oluşmuş bir yer altı mağarası görünümündedir. Büyük mağara girişinde küçük bir kilise yer almaktadır. Kilise'den devam edildiğinde mağaranın dip kısmına ulaşılmaktadır.

Cehennem Obruğu: Cennet Obruğu'nun 75 m kuzeydoğusunda yer almaktadır. Derinliğı 128 m olup, aşığıya inilmemektedir.

Astım-Dilek Mağarası: Cennet Obruğu'nun 300 m güneybatısındadır. 200 m uzunluğundaki mağarada sarkıt-dikit mağara oluşumları yer almaktadır.

Hasanaliler (Çanlı) Kilisesi

Cennet-Cehennem yolu üzerinde Hasanaliler Köyü'nde yer almaktadır. VI. yüzyılda yapılan üç nefli kilisenin taş işçiliği çok düzgündür ve altında bir sarnıç bulunmaktadır.

Adamkayalar

Narlıkuyu'nun 11 km kuzeyinde, Karyağdı Vadisi'nin doğu yamacı üzerinde yan yana işlenmiş onbir adet çerçeve içinde kaya kabartmalarıdır. Denetim ve kontrol sorunları sebebi ile tahrip edilmeye açık durumda olup korunmasına yönelik çalışmaların başlatılması gerekmektedir.

Aşağı Sömek

Silifke'nin 40 km kuzeydoğusunda yer alan Aşağı Sömek Köyü yakınlarında iki ayrı ören yeri bulunmaktadır.

Efrenk Kabartması: Köye 1km uzaklıkta, kayaya oyulmuş asker kabartması, kale, kilise, kaya mezarları ve mağara yerleşimleri yer almaktadır.

Athena Kabartması: Köye 10 dakika yürüyüş mesafesinde Eleksi Boğazı'nda kaya kabartmasına ili sütun arasında ayakta duran Tanrıça Athena tasvir edilmiştir.

Işıkkale

Karakabaklı harabelerinin yaklaşık 2 km kuzeyinde yer alan yerleşim kalıntıları arasında üç nefli bazilikal planlı kilise, poligonal taş örgü sisteminde inşa edilmiş evler ve lahitler bulunmaktadır. Yerleşim Geç Roma Erken Bizans Dönemleri'ne tarihlenmektedir.

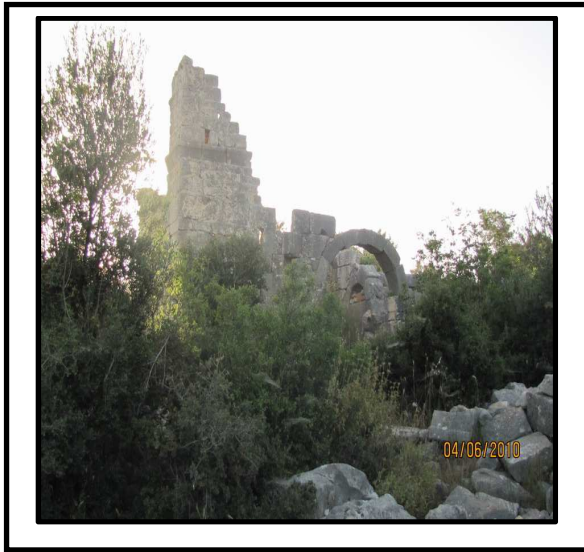

Karakabaklı

Silifke'nin 14 km doğusundaki Karadedeli Köyü'nün 3km kuzeyindeki yerleşimde görülen kalıntılar Geç Roma Erken Bizans Dönemleri'ne ait olmakla birlikte, yerleşim Hellenistik Dönem'de başlamıştır. Kalıntılar arasında üç farklı tipte Bizans Dönemi evleri ile üç nefli Erken Bizans Dönemi'ne ait bir kilise yer almaktadır. Yüzey temizliği yapılmalı ve girişleri kontrol altına alınmalıdır.

Sinekkale

Işıkkale'nin yaklaşık 3 km kuzeyindedir. En dikkat çekici yapı kesme blok taşlardan inşa edilmiş iki katlı bir villa rustica'dır. Evin içinde iki, dışında bir şapel yer almaktadır. Üst katta bir tuvalet ve iki banyo bölümü vardır. Evin çevresinde birkaç yıkık ev, işlikler bulunmaktadır. Yüzey temizliği yapılmalı ve girişleri kontrol altına alınmalıdır.

Aşağı Dünya Obruğu

Silifke-Mersin karayolundan Karadedeli Köyü'nden kuzeye sapan 10 km.'lik yolla ulaşılmaktadır. Silifke'ye uzaklığı 22 km'dir. Obruğa ulaşım 700 m.'lik bir patikayla sağlanmaktadır. Yaklaşık 100 m. çapında,60 m. derinliğinde bir doğal çöküntü olan obruğun çevresi Bizans döneminde yerleşim görmüştür. Obruğunun güney tarafında kaya mezarları ve adak taşları, batı tarafında ise yapı kalıntıları bulunmaktadır. Batı tarafında obruğa inen bir dar merdiven vardır.

Paslı

Atakent'in kuzeyinde Türkmenkuşağı köyüne 11 km uzaklıkta bulunan Paslı'da Roma Dönemi'ne ait evler, işlikler ve mezar kalıntıları bulunmaktadır. Yüzey temizliği yapılmalı ve girişleri kontrol altına alınmalıdır.

Mezgit Kale

Paslı'nın 2 km doğusunda bir tepe üzerinde bulunan anıt mezar Kilikya tapınak mezarlarının en büyüklerindedir. II.-III. Yüzyılda, Roma Dönemi'ne ait olup, oldukça iyi korunmuştur. Çevresinde sarnıç ve zeytinyağı işlikleri yer almaktadır. Yüzey temizliği yapılmalı ve acilen tel çitlerle koruma altına alınmalıdır.

Hançerkale

Silifke'nin 16 km kuzeydoğusunda, Ovacık Köyü'nde yer alan gözetleme kulesi yer almaktadır. Kaleye levhalandırma ve yüzey temizliği çalışmaları yapılmalıdır.

Takkadin-Tekkadın

Paslı'nın 4 km kuzeyinde yer alan yerleşim alanında Hellenistik, Roma ve Bizans Dönemleri'ne ait kaya mezarları, çok sayıda lahitin yer aldığı nekropol alanı, sarnıç, küçük bir kale, kilise ve çok sayıda ev bulunmaktadır. Levhalandırma çalışması yapılmalı ve giriş bölgesinde otopark ve dinlenme noktası düzenlenmelidir.

Keşliktürkmenli

Köyün içinde iki katlı olduğu düşünülen, çok odalı bir kuleli villa rustica bulunmaktadır. Alan bütününde öncelikli olarak yüzey temizliğinin yapılması ve sonuçlarına göre kazı çalışmalarının başlatılması gerekmektedir.

Aslantaş: Aslantaş Mevkii'nde yanında sarnıç bulunan ve 6 basamakla çıkılan bir lahit, bir anıt mezar ve çevresinde yapı kompleksi yer almaktadır.

Diokaisareia (Uzuncaburç)

Silifke'nin 30 km. kuzeyinde denizden 1200 m. Uzuncaburç köyünün yakında antik Diokaisareia kenti kalıntıları yer almaktadır. Antik kentte Helen, Roma ve Bizans çağlarına ait eserler bir arada yer almaktadır. Bu eserlerin en önemlileri aşağıda verilmiştir.

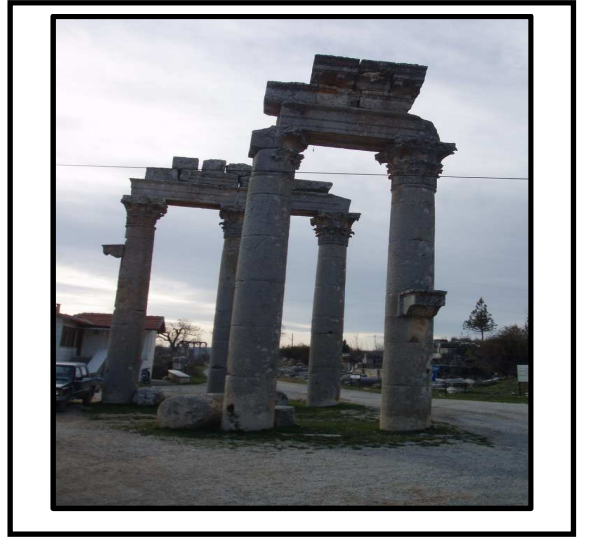
Sütunlu yol: Doğu-batı yönünde uzanan sütunlu yoldan sadece sütun tabanları ile devrilmiş sütun gövdeleri ve başlıkları kalmıştır.

Tiyatro: Sütunlu yolun hemen girişinde, sol tarafında çukurda bulunan tiyatro, II. yüzyılda Roma imparatorları Marcus Aurelius ile Lucius Verus'un birlikte yönetimleri sırasında yapılmıştır.

Tiyatronun sahne binasına ait kalıntı yoktur. Tonozla kapatılmış olan giriş ile oturma sıralarından bir kısmının kalıntıları vardır.

Tören Kapısı: Tiyatronun az ilerisinde, Korint nizamında başlıkları bulunan anıt, Zafer Takı'nın ayakta kalan bir bölümüdür. Bir Roma yapıtı olup, M.S. I. yüzyılın sonlarında yapılmıştır.

Zeus-Jüpiter Tapınağı: Uzuncaburç içindeki tarihi eserlerin en önemlisidir. Zafer Takı'ndan sonra sağdaki antik çeşmeyi geçince, sütunlu yolun sonunda bir avlu içinde bulunmaktadır. Selefkos Nikator (i.Ö. 312-281) tarafından yapıldığı söylenen Zeus tapınağı Korint tarzında tek sıra 36 sütunlu oldukça iyi korunmuş bir yapıttır. Romalılar tarafından da kullanılan tapınak, Bizans döneminde V. yüzyılda kiliseye dönüştürülmüş, cellası yıkılıp sütunlar arası örülmüş kapılar konmuş, doğusundaki sütunlar kaldırılmış ve yerlerine apsis eklenmiştir.

Tychaion (Fortuna) Tapınağı: Zeus tapınağının kuzeyinden giden sütunlu yol batı tarafında Tychaion (Tyche) Tapınağında son bulmaktadır. Yüksek kaideler üzerinde duran yekpare granit sütunlardan 5'i ayakta. Mabet M.S.

I. yüzyılın son yarısına ait bir Roma yapıtıdır.

Roma (Zafer) Kapısı: Kuzeybatı yönünde bulunan esas şehir kapısında, ortada bir büyük, yanlarda iki küçük kemerli giriş yeri vardır. Roma devrine ait olan bu yapının, büyük giriş yerinin sağındaki kitabeden, Roma İmparatoru Arcadius ile Honorius zamanında onarım gördüğü anlaşılmaktadır.

Hellenistik Anıt Mezar ve Nekropol Alanı: Şehrin güneyinde yer alan, dört köşe bir plan üzerine iki katlı olarak Dor nizamında inşa edilen Anıt Mezar'ın üstünü piramit şeklinde çatı örtmektedir. Olba Krallığı yöneticilerinden veya Seleukoslardan birine ait olduğu sanılmaktadır. Kentin kuzeyindeki nekropol alanı Hellenistik, Roma ve Bizans Dönemleri'nde kullanılmıştır.

Hellenistik Kule: Kentin etrafı sur ve burçlarla çevrilmiştir. Kuzeydoğuda beş katlı ve katları bölmelere ayrılmış olan Hellenistik devre ait kule yer almaktadır.

Olba-Ura (Uğuralan)

Uzuncaburç'un 4 km. doğusunda yer alan Olba Antik Kenti Hellenistik Dönem'de Olba Krallığı'nın merkezi olup, Roma ve Bizans devirlerinde de yerleşim devam etmiştir. Uzuncaburç'tan daha eskidir. Olba, Uzuncaburç ve Korykos antik bir yolla birbirlerine bağlanmıştır. Kent yüksek bir tepenin üzerine kurulmuştur. Kentin etrafı üzerinde gözetleme kulelerinin bulunduğu bir surla çevriliyken, Roma ve Bizans dönemlerinde yerleşim alanı tepenin batı eteklerine ve ovaya doğru genişlemiştir. Tepenin batı eteğinde bir çeşme ve tiyatro, şehrin kuzeydoğusundaki vadide su kemerleri, vadinin kayalık yamaçlarında kabartmalar, şehrin kuzey ve güneyinde mezarlıklar, anıt mezar ve bir kilise bulunmaktadır. Temmuz 2010'da Gazi Üniversitesi öğretim görevlisi Doç. Dr. Emel Erten başkanlığında Olba Kazı çalışmaları başlamıştır.

Cambazlı

Silifke'nin 29 km. kuzeydoğusundadır. Hellenistik, Roma ve Bizans dönemlerine ait kalıntılar bulunmaktadır. En önemli yapı üç nefli kilise olup, bu kilise bölgede örtü seviyesine kadar en iyi durumda kalmış kilisedir. Temenos duvarları ayakta. Güzel bir taş işçiliğiyle inşa edilmiştir. Yapının etrafı tel çitlerle koruma altına alınmalı ve girişler kontrollü olarak yapılmalıdır.

İsmaili

Cambazlı'ya 5 km uzaklıkta, Yeğenli Köyü'nde yer alan kule, tapınak, kilise, lahit gibi kalıntıların yanı sıra vadinin iki yanında kabartmalı kaya mezarları yer almaktadır.

İmbriogon (Demircili)

Silifke - Uzuncaburç karayolunun 7 km.'sinde bulunan, M.S. II. yüzyıldan kalma bir Roma yerleşim merkezidir. Burada halen Roma kent kalıntıları, hamam ve özellikle iki katlı, işlemeli anıt mezarlar dikkati çekmektedir.

Meydan Kalesi (Sivri Kale)

İmamlı Köyünün 1 km. doğusundadır. Silifke'ye uzaklığı 12 km.'dir. Yerleşim olarak yer yer sur dışına taşmıştır. Merkezin güneyinde necropol sahası bulunmaktadır. Yapılarda poligonal ve rektagonal taş örgü tekniği kullanılmıştır. Çoğunlukla Roma yapıları bulunan yerleşme Erken Roma Dönemi'nde savunma amaçlı kurulmuştur.

Karaböcülü (Çamlıbel)

Silifke'nin 11 km. kuzeyindedir. Antik yerleşimden, daha çok kapı söveleri ve lentolar ayakta kalmıştır. Ayrıca, sarnıç ve işliklerin yanı sıra, işlemeli lahitler, bir anıt mezar gibi Hellenistik, Roma ve Bizans dönemlerine ait kalıntılar bulunmaktadır.

Taşucu Atatürk Evi Müzesi

Taşucu Dinlence Plajı'nda Belediye tarafından Atatürk'ün Selanik'te doğduğu evin kopyası inşa edilmiştir. Müze 2005'te ziyarete açılmıştır.

Taşucu Amfora Müzesi

Özel müzede antik dönemlere ait 300 amphora ve çeşitli toprak figürinler ve arkeolojik eserler sergilenmektedir.

Taşucu-Mylai Manastırı-Holmi

Taşucu'na 5km uzaklıkta deniz kıyısında yer alan ören yerinde antik hamam kalıntısı, kıydan yükseldikçe antik yerleşim kalıntıları yer almaktadır. Geç Roma ve Erken Bizans Dönemlerine ait bu kalıntılar oldukça harap vaziyettedir.

Liman Kalesi

Kale Taşucu'nun 7 km. güneybatısında,"Ak liman" veya "Ağa limanı" olarak adlandırılan koyun kıyısındadır. 14 yüzyılda bazı eklemelerle Osmanlılar tarafından da kullanılmıştır. Kalenin iç kısımları tamamen tahrip olmakla birlikte, dış surlar yeni onarım görmüştür. Halen askeri liman alanı içindedir.

Castellum Novimola (Tokmar) Kalesi

Silifke-Aydıncık karayolunun 30'uncu km.sinden ayrılan bir yolla ulaşılmaktadır. Sapağa 5 km. uzaklıkta İmam Uşağı Köyü'nün Tokmar Mahallesi'nde yer alan Tokmar Kalesi, bölgeye hakim bir uçurumun kenarında yapılmıştır. Bir Orta Çağ Kalesi olup, Bizans ve Ermeni Krallıkları'ndan sonra, 1210'da St Jean şövalyeleri denetimine girmiştir. Kale çevresinde herhangi bir

düzenleme yapılmamıştır.

Palaiai (Tahta Limanı)

Taşucu'nun 16 km batısında, sahilde yer almaktadır. Kalıntıların bir kısmı denizin içinde kalmıştır. Orman içindeki antik Palaiai Kenti'ne ait kalıntılar evlere ait duvarlar ve kaya mezarlarından oluşmaktadır. Alana ait kazı çalışmaları yapılmalı ve çıkan sonuçlara göre alanın belli bölümü kontrol altına alınmalıdır.

Güvercin Adası

Boğsak Adası'nın güneybatısında yer alan adanın üzerinde antik yerleşim izleri ve çevresinde yığınlar halinde çok sayıda amphora parçaları bulunmaktadır.

Pityussa (Dana Adası)

Aphrodisias'ın kuzeydoğusunda Dana Adası olarak bilinen antik Pityussa kenti yer almaktadır. Dana adasındaki antik kalıntılar arasında bulunan kiliseler, hamamlar, evler mezarlar ve lahitler büyük ölçüde tahrip edilmiştir.

Aphrodisias

Silifke-Anamur yolunun 35. km. sinden ayrılan 14 km.'lik bir yolla ulaşılan antik kent Ovacık Yarımadası üzerindedir. Kent doğu ve batı yönlü iki antik limana sahiptir. Üzerinde M.Ö. XII. yüzyıldan kalma sur kalıntıları ve Roma-

Bizans nekropolünün yanısıra, V. yüzyıldan kalma bazilikanın iyi korunmuş ve hayvan figürleriyle süslenmiş taban mozaikleri dikkat çekicidir. Ören yerine yazlık site içinden geçerek ulaşabilmektedir ve alan oldukça korumasızdır.

2.1.1.10. Tarsus İlçesi

Tarsus Müzesi

Kubat Paşa Medresesi,1966 yılında restore edilmiş ve 1971'de Tarsus Müzesi olarak ziyarete açılmıştır. Ancak olumsuz şartlar nedeniyle, 1998 yılında Tarsus 75.Yıl Kültür Kompleksine taşınmıştır. Müzede etnoğrafik ve arkeolojik eserlerin sergilendiği iki büyük salon bulunmaktadır. Arkeolojik eserler salonunda Tarsus yöresinde yapılan kazı çalışmaları (Gözlükule, Tarsus Cumhuriyet Alanı, Donuktaş-Roma Tapınağı, vb kazılar) ve satın alma yoluyla intikal eden eserler sergilenmektedir. Etnoğrafik eserlerin yer aldığı ikinci salonda ise yöreye ait halı, dokuma, takı, el sanatları örnekleri ile Yörük ve Türkmen kültürel yapısını yansıtan örnekler sergilenmektedir.

Gözlükule

Kent merkezinde yer alan Gözlükule Höyüğü iki tepeden oluşmaktadır. Höyükte Geç Neolitik Çağdan (M.Ö. 5000) başlayarak 33 kültür tabakası saptanmıştır. Kazılardan elde edilen eserler Müze'de sergilenmektedir. Halen kazı alanı ziyarete kapalıdır.

Cumhuriyet Alanı ve Antik Cadde

Kent merkezinde Aziz Paulus Kuyusu'nun yaklaşık 150 m güneybatısında yer almaktadır. Kazılarda doğu-batı yönlü bir cadde ve çevresinde yapı kalıntıları ortaya çıkarılmıştır. 7 m genişliğindeki caddenin yüzey kaplaması bazalt taşlarından yapılmıştır. Bu alanın güneybatısında tek odası ortaya çıkartılan

ve avlusu mozaik kaplı bir ev bulunmuştur. Bölgede kazı çalışmaları tamamlanmıştır.

Aziz Paulus Kilisesi-Anıt Müzesi

Cumhuriyet Mahallesi'nde bulunan, Aziz Paulus tarafından yapıldığı söylenen eski kilise, 1862 yılında bir fermanla yenilenerek şimdiki halini almıştır. Bir dönem farklı amaçlarla kullanılan yapı, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından Aziz Paulus Anıt Müzesi olarak ziyarete açılmıştır. Kilisede zaman zaman dini törenler yapılmaktadır.

Aziz Paulus Kuyusu

Aziz Paulus'un yaşadığı yer kabul edilen evin avlusunda yer aldığı sanılan kuyu kent merkezinde bulunmaktadır. 1999 yılında Tarsus Müzesi tarafından yapılan kurtarma kazısı sonucunda M.S. I yüzyıla ait yapı kalıntılarının yanı sıra, Roma, Bizans, Selçuklu, Osmanlı dönemlerine de ait yapı kalıntılarının elde edilmiştir. Orijinal haliyle bir avlu içinde bulunan kuyu çevresinde düzenleme yapılarak, ücretli olarak ziyarete açılmıştır. Bu alanın yakında yer alan eski sokak dokusu da koruma altına alınarak Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından restore edilmiştir.

Eski Cami

Saint Paul Katedrali olarak anılan eski kilise 1415 yılında Ramazanoğlu Ahmet Bey tarafından onarılıp camiye çevrilmiştir. Yapı Romen stilinde inşa edilmiş olup kalın ve

yüksek duvarları, geniş iç kısmı, dışa bakan tarafı dar, derin pencereleri büyük ve kalın sütunları bulunmaktadır. Halen kullanılmaya devam edilen en eski antik yapıdır.

Roma Hamamı

Altından Geçme veya Kemeraltı olarak adlandırılan hamamın I. Yüzyıla ait olduğu düşünülmektedir. Tarsus Müzesi tarafından sürdürülen kazı çalışmaları tamamlanmış olup, yapı kısmen ortaya çıkmıştır.

Makam-ı Danyal Camii

Kentin merkezinde 1857'de yapılmış olan Cami, eski ve yeni bölümlerden olmak üzere iki ayrı özellik göstermektedir.

Caminin altında Danyal Peygamber'in mezarı olduğu söylenmektedir. Onarım görmüş bir kubbeli caminin tek şerefeli minaresi vardır. Cami onarımı sırasında ortaya çıkan yapı kalıntıları nedeniyle, 2006 yılında Tarsus Müzesi tarafından kurtarma kazısı çalışmaları

başlatılmıştır. Bu kazılarda ortaya Roma Dönemi'ne ait bir köprü, bir türbe (VII ve XIII. Yüzyıl), sikkeler, beşik tonozlu bir yapı ve Tarsus Müzesi'nde sergilenen küçük eserler ortaya çıkmıştır.

Kleopatra Kapısı

Kleopatra kapısı ayakta kalan tek antik şehir kapısıdır. Tarsus'un batısında olup, Mersin yolu üzerindeki en büyük anıtsal eserlerimizden birisidir. Deniz ve İskele Kapısı olarak ta adlandırılan bu kapının ilk Roma kapısı yıkılıp, devşirme taşlardan yeniden yapıldığı düşünülmektedir. Kısmen restore edilmiştir.

Justinianus (Baç) Köprüsü

Eskiden kenti Adana'ya bağlayan yol üzerinde bulunan üç gözlü taş köprü, Bizans imparatoru Justinianus (M.Ö.527-565) tarafından yaptırılmıştır. Onarılarak Selçuklular tarafından da kullanılan köprü, Berdan Çayı'nın yatak değiştirmesi nedeniyle artık kullanılmamaktadır. Köprü halen kısmen toprağa gömülmüş durumdadır.

Donuktaş

Tekke Mahallesi'nde bulunan ve bugün bir Roma tapınağı olduğu tespit edilen bu yapı, dikdörtgen şeklinde olup, kazı çalışmaları tamamlanmıştır. Yapının dıştan uzunluğu 98 m, genişliği 43m, duvar yüksekliği 8 m olup, üstünün açık olduğu tespit edilmiştir. Yapının inşasına II. Yüzyılda başlanmıştır.

Kırkkaşık Bedesteni (Beyaz Çarşı)

Ulu Caminin batısında bulunan dikdörtgen planlı ve beş kubbeli XVI. yüzyılda Ramazanoğlu İbrahim Bey tarafından yaptırılmış yapı, ilk dönemlerde uzun yıllar imarethane ve medrese olarak kullanılmıştır. Sonraları onarılarak çarşı haline getirilmiştir. Mülkiyeti Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne ait yapı, Tarsus Belediyesi tarafından kiralanarak restore edilmiş ve 2007 yılında tekrar faaliyete geçmiştir. Bedesten'de yöresel el sanatları ve turistik hediyelik eşyalar satılmaktadır.

Kubat Paşa Medresesi

1557 yılında kesme taştan yapılmıştır. Yapının batısında, dışa taşkın bir giriş portalı vardır. Girişteki eyvanın karşısında dört basamaklı çıkılan esas eyvan yer almaktadır. Bu eyvanın güneyinde ise bir mihrap bulunmaktadır. Avlunun

kuzey ve güneyinde öğrenci odaları yer almaktadır. Medrese 1966 yılında restore edilmiş ve 1971’de Tarsus Müzesi olarak ziyarete açılmıştır. Ancak olumsuz şartlar nedeniyle, 1998 yılında Müze taşınmıştır.

Ulu Cami

Ulu cami 1579 tarihinde İbrahim Bey tarafından yaptırılmıştır. Caminin bir

bitişik türbede Sit Aleyhisselam, sandukaları bulunmaktadır.

kilise kalıntılarının üstüne yapıldığı kullanılan devşirme malzemedен anlaşılmaktadır. Yapıda tümüyle kesme taş kullanılmıştır.

Cami girişindeki portal Memluk mimari özelliklerini taşıyan siyah beyaz mermerlerle süslüdür. Caminin iç kısmı doğu-batı doğrultusunda üç nefe ayrılmaktadır. Mihrabı klasik üslupla yapılmıştır. Caminin doğu kısmına Lokmanhekim ve Halife Memun’un

Bilal-i Habeşi Mescidi

Ulu Camiin güneybatı köşesinde yer almaktadır. Yapılış tarihi bilinmemektedir. Bilal-i Habeşi’nin ezan okuyup, namaz kıldığı yerde inşa edildiği sanılmaktadır. İçinde. Bilal-i Habeşi’nin makamını temsil eden bir sanduka bulunmaktadır.

Nusrat Mayın Gemisi

1912 yılında inşa edilmiş gemi, Çanakkale Savaşlarında görev yaptıktan sonra, 1962’de satılarak kuru yük gemisi olarak kullanılmış ve 1990 yılında Mersin Limanı’nda batmıştır. Nusrat Mayın Gemisi 2002 yılında Tarsus Belediyesi tarafından üç parça halinde Tarsus’a getirilerek monte edilmiş ve 2003 yılında park içinde ziyarete açılmıştır.

Roma Yolu ve Kapısı

Roma yolu, Tarsus'un 15 km. kuzeyinde Sağlıklı Köyünün yukarı kısmında bulunmaktadır. Roma yolu yüksek bir yerde olup buradan Tarsus ve civarı sahile kadar görülebilmektedir. Roma yolunun buradaki genişliği 2.94 ile 3.00 metre arasında değişmektedir. Sağlam kalan yerlerin uzunluğu 3 km. kadardır. Yolun güney ucunda V. Yüzyıla tarihlene n bir kemerli kapı bulunmaktadır. Kapı onarım sırasında özgülüğünü yitirmiştir.

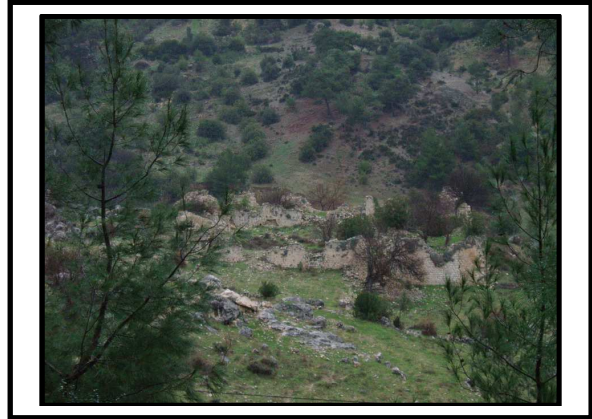

Çavuşlu Köyü Kız Kalesi (Gözetleme Kulesi)

Tarsus'un 40 km kuzeyinde yer almaktadır. Kalenin duvarları ana kaya üzerine oturtulmuş olup, dış sur ve iç kaleden oluşmaktadır. Orta Çağ'a tarihlenen kalenin etrafında işlikler sarnıç ve fonksiyonu belirlenemeyen bir yapı yer almaktadır.

Kuzuluk Hanı

Tarsus'un yaklaşık 45 km kuzeyinde, blok taşlarla inşa edilmiş, dikdörtgen planlı hanın çatısı yok olmuştur.

Gülek Kalesi

Tarsus'un yaklaşık 65 km kuzeyinde, Gülek Beldesi'nde yer almaktadır. Mimari plan, taş işçiliği ve yüzey buluntularına göre Orta Çağ'dan başlayarak farklı dönemlerde kullanıldığı anlaşılmaktadır. Kaleye ulaşan yol kısmen toprak olup standartlarının arttırılması gerekmektedir.

Gülek (İskender) Yazıtı

Tekir yolunda, ana kaya kütlesine kazınmış yazıtta Latince olarak, “İmparator Caesar Marcus Aurelius Antoninus sadık, mutlu yenilmez Augustus (Caracalla) bu yolu dağları delerek yaptırdı” ve altında Yunanca olarak “Kilikya'nın Sınırı” yazılıdır. 217 yılına tarihlenen yazıt Gülek Buzağı geçidinin genişletilmesi nedeniyle yazdırılmış olup, çevrede İmparator Caracalla'ya ait birçok mil taşı da bulunmuştur.

İbrahim Paşa Tabyaları

Gülek'te yer alan tabyalar XIX. Yüzyıl Osmanlı yapımı olup, oldukça sağlam durumdadır. Bölgede yer alan kısıtlı sayıda Osmanlı eserlerindedir. Bunlar Kızıl Tabya, Yer Tabyaları, Armutlu Tabyası ve Beyaz Tabya'dır. Tabyanın hemen altında kent çöplüğü yer almakta olup acilen çevre düzenlemesi ve temizliği yapılmalı tabyalara yaya ulaşımı sağlanmalıdır.

Eshab-ı Keyf (Yedi Uyurlar Mağarası)

Tarsus'un 14 km. kuzeybatısında Dedeler Köyü'ndedir. Bugün içi düzenlenmiş bu mağara Hıristiyan ve Müslümanlarca kutsal bir ziyaret yeri olarak kabul edilmektedir. Mağaranın üstünde 1873 yılında Sultan Abdülaziz tarafından

yaptırılan Camiye sonradan üç şerefeli bir minare eklenmiştir.

Eshab-ı Kehf çevresinde Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenme yapılmış olup, elektrik, su, Wc, hediyelik eşya satışı, telefon gibi hizmetler mevcuttur.

2.1.2. Kültürel Ve Folklorik Değerler

2.1.2.1. Halk Oyunları, Türküleri, Yerel Kültürler, Geleneksel Giyim, Şenlik ve Festivaller

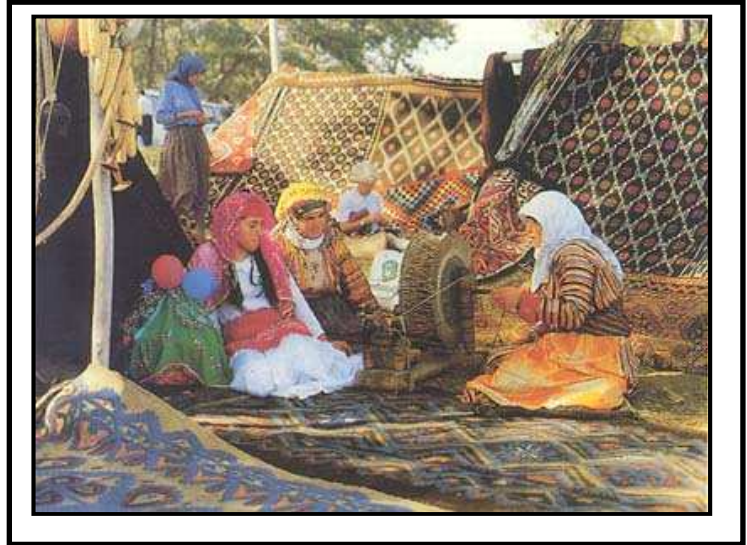
Mersin ili, zengin bir folklorla sahiptir. Anamur, Gülnar, Mut, Silifke ilçeleri kendine özgü halk oyunları ile uluslararası ün kazanmıştır. Mut, Gülnar, Silifke yörelerinde oynanan oyunlar, söylenen türküler Taşeli yöresinin müşterek kültürü olup, Avşar, Salur, Grit, Bozdoğan, Menemenci, Aydınoglu, Kürkcü ve Barabanlı gibi aşiret köy ve oymaklarının oluşturduğu etnik yapı, kendine has bir kültür üretmiştir.

Mersin merkez ve köylerinde oynanan halk dansları, Çukurova ve Taşeli yöresi oyunlarıdır. Çukurova dansları ikili ve dört zamanlı davul ve zurna eşliğinde toplu olarak oynanmaktadır. Taşeli yöresi dansları yerleşim birimine göre (Mut, Anamur ve Silifke) adlandırılmaktadır. Temelde oyunlar aynı olmakla birlikte bazı figürlerde ufak değişiklikler vardır. Taşeli Bölgesin'de en yaygın oyun kaşık oyunudur.

Silifke türküleri, Oturak Havaları, Oyun Havaları ve Zeybekler olarak üç ana bölüme ayrılmaktadır. Tarsus dışında, Mersin yöresi müzik ve oyunlarında hareketlilik ve çabukluk hakimdir.

Silifke, Tarsus ve Mut oyunları genelde kız-erkek guruplarıyla oynanırken Gülnar oyunları daha çok erkek guruplarınca oynanmaktadır.

Mersin'de Yörük kültürünün büyük önemi bulunmaktadır. Bu kültür, halk oyunlarından, yemeklere hemen her konuda büyük ölçüde yansımaktadır. Türkiye'nin son konar - göçerleri, Sarıkeçililer Mersin'de yaşamaktadır. Halen yalnız 50 hanelik bir Sarıkeçili topluluğu konar - göçer hayat sürmektedirler.

Kışları Aydıncık - Silifke - Gülnar - Anamur sahillerinde; yazları da Konya'nın Seydişehir - Beyşehir yaylalarında kira ile yazlamaktadırlar. Sarıkeçililerin bütün varlığı deve, davar ve deve sırtında taşınan ev eşyalarıdır. Genellikle

göç yolları bellidir. Yolun geçtiği köylerin muhtarlığından geçiş izni almaktadırlar. Tamamen geleneksel Yörük yaşamı sürdürmektedirler. Ancak, her geçen gün modern yaşamın baskısıyla Sarıkeçililer hızla tükenmektedir.

Alevî - Türkmen zümrelerinden birisi olan Tahtacılar Oymağı mensupları Taşeli yöresinde bazı yerleşmelerde yaşamaktadır. Bunların başlıcaları Silifke (Kırtıl, Bahçe obası), Mut (Köprübaşı, Kumaçukuru, Sinamiş), Anamur, Bozyazı (Bahçeyokarı, Gür, Sarıkavak) yerleşmeleridir. Geçimlerini ağaç kesip dilmek, kiriş ve tahta biçmekle sağladıkları için Anadolu'da genellikle ormanlık alanlarda, orman işçiliğinin yapılabildiği bölgelerde yaşamlarını sürdürmüşlerdir.

Geleneklerine titizlikle bağlı olan bu topluluk günümüzde, konar-göçer yaşamdan yerleşik düzene geçerek bir kısmının toprağa bağlandığı ve hatta kendilerine daha farklı geçim kaynakları sağladığı görülmektedir. Yörük giysilerinin hemen tümü dokumalardan yapılmaktadır. Erkeklerin abası, kadınların yazlık-güzlük ve kışlıkları ayrı ayrı dokunmaktadır. Kadın başlıklarında kalın dokuma poşular egemendir. Kimileri poşunun altına alını kapatacak biçimde, kimileri de üstüne yağlık bağlanmaktadır. Ak, mavi ya da sarı uzunlamasına çizgili gömlek giyilmektedir. Bele ak yünden örme ya da dokuma uzun kuşak bağlanmaktadır. Şalvarın üstüne enine çizgili ince dokunmuş "öncek" denilen önlük takılmaktadır. Yerleşik yaşama geçmiş Yörüklerde basma fistan yaygındır. Bele renkli iplikten "Trablus Kuşağı" bağlanmaktadır.

Yörük erkekleri ceket yerine aba giymektedir. Halk arasında yaygın olan türü Beynamaz'da kollar, koltuk altından bileğe dek açık ve dikişsizdir. Erkek gömlelerinde hakim renk beyaz, mavi ve sarıdır. Gömleklerin yakası açıktır. Soğuk ve yağışlı günlerde boyundan geriye atılacak biçimde el örgüsü başlık giymektedirler. Yörük şalvarının paçaları sıkmaçlıdır. Çoraplar baldıra dek uzanmaktadır. Geleneksel giyim öğeleri de genelde Yörük kültüründen etkilenmiştir. Ancak renkler ve kumaşlar daha parlaktır. Kadınların giyimi, boncuk ve altın

pullarla işli fes, parlak renkte "göynek" adı verilen gömlek, üzerine kutnu kumaştan yapılma üç etekten ve kırmızı ve sarı renklerden oluşan ipegimsi şalvardan oluşmaktadır. Üçlü etegin üzerine koyu renkte, üzerinde yünden tozakların yer aldığı önlük takılarak, ince bir kuşak ile bağlanmaktadır. Yine, üç etegin üzerine çulfalıkta dokunarak hazırlanan salta veya cepken ve ayağa koyu renkli deriden yapılma ön kısmı sivri çizme (Edik) giyilmektedir.

Erkek giyiminde tepesi üçgen biçimli sivri, keçe külah (Hoka)ve kuzu yönünden örme terlik genellikle dağ köylerinde giyilmektedir. Erkek giysisi tek renk veya değişik renklerde dokunan göyneğin üzerinde sarılan kuşak, sim işlemeli cepken, şayak

dokumadan aba veya Beynamaz abasından ve şayak dokumadan hazırlanmış şalvar ile dize kadar uzanan yünden yapılmış çoraptan oluşmaktadır. Ayaklara ise kırmızı renkte deriden yapılmış altı siyah lastik, ön kısmı sivri ve arkasında konç kısmı bulunan yemeni giyilmektedir. Erkek ve kadınlarda çizmenin dışında sığır derisinden çarık ta giyilmektedir

Mersin İli'nde özellikle yaz aylarında yörenin tarımsal ürünleri ve folklorik değerlerini yansıtan çok sayıda yerel festival ve şenlik düzenlenmektedir. Bunlar genelde yerel halka yönelik organizasyonlardır. Buna karşın, Mersin il merkezinde düzenlenen uluslararası müzik festivali ülke içinde her geçen yıl önemini arttıran bir organizasyon olmaktadır.

İlde her yıl düzenlenen şenlik ve festivaller toplu olarak Tablo 16'da verilmiştir.

Tablo 16: Mersin İli Şenlik Ve Festivalleri

FESTİVAL / ŞENLİK ADI	YERİ VE TARİHİ	DÜZENLEYEN KURULUŞ
14.Kültür Ve Spor Şenliği	Merkez - Nisan 4.Haftası- Mayıs 1.Haftası	Mersin Üniversitesi Rektörlüğü
Mersin Uluslararası Müzik Festivali	Merkez - Mayıs	Sanat Etkinlikleri Derneği, Mersin Üniversitesi Rektörlüğü, Mersin Büyükşehir Belediyesi ve İlçe belediyeleri, Odalar
Mersin Ün. Bahar Şenliği	Merkez - 04-15 Mayıs	Mersin Üniversitesi
Mersin Keman Yapım Günleri	Merkez- Ekim	Mersin Üniversitesi Konservatuarı
Ulusal Viyolonsel Yarışması	Merkez - Ekim	Mersin Üniversitesi Konservatuarı
Akdeniz Belediyesi Çocuk Tiyatroları Festivali	Merkez - 28 Nisan- 8 Mayıs	Akdeniz Belediye Başkanlığı
Kültür Şenlikleri	Mezitli - Ağustos	Fındıkpınarı Belediye Başkanlığı
Şeftali Bayramı Kültür ve Turizm Şöleni	Toroslar - Ağustos	Güzelyayla Belediye Başkanlığı
Anamur Muz Festivali	Anamur - 27-28 Temmuz	Anamur Belediye Başkanlığı
Geleneksel Batırık Şöleni	Erdemli - 03 Mayıs	Erdemli Ermenekliler Day.Yard.ve Der.
Yörük Şöleni	Erdemli - Mayıs 3.Haftası	Boynuinceli Yörükleri Kültür ve Day.Der.
Geleneksel Yayla Köyleri Yaş Sebze Meyve Kültür Festivali	Erdemli - Ağustos 2. Haftası	Harfilli Köyü Yar.Day. ve Kül. Der.
Limon Festivali	Erdemli Ekim 4. Haftası	Arpaçbahşiş Belediye Başkanlığı
Göksu Erik ve Kültür Festivali	Mut - Nisan 3. Haftası	Göksu Belediye Başkanlığı
Mut Kayısı Festivali	Mut - Haziran 1. Haftası	Mut Belediye Başkanlığı
Mut Işıklar Köyü Kültür Ve Karakucak Güreş Şenlikleri	Mut - Temmuz 3.Haftası	Işıklar Köyü Muhtarlığı
Derepazarı Yayla Şenliği	Mut - Ağustos	Sinanlı Karadöne Yar.Day.Eğ.veKül. Der.
Güme Köyü Yayla ve Bal Şenliği	Mut - Ağustos 2. Haftası	Güme Köyü Muhtarlığı ve Gümeliler Derneği
Dereköyü İncir Festivali	Mut - Ağustos 4. Haftası	Dereköyü Muhtarlığı
Elma Üzüm Şenliği	Mut - Eylül 1. Haftası	Çömelek ve Hacıahmetli Köyleri
Uluslar arası Silifke Kültür Haftası	Silifke - 20-26 Mayıs	Silifke Belediye Başkanlığı
Taşucu Çevre Festivali	Silifke -Ağustos 2. Haftası	Taşucu Belediye Başkanlığı
Atakent Kum ve Su Sporları Şenliği	Silifke - 20-27 Ağustos	Atakent Belediye Başkanlığı
Mara Yayla Şenlikleri	Silifke - 29-30 Ağustos	Silifke Belediye Başkanlığı - Mara Köyü
Gökbelen Yayla Şenlikleri Ve Karakuşak Güreşleri	Silifke - 29-30 Ağustos	Silifke Belediye Başkanlığı -Gökbelen Köyü Muhtarlığı
Mareşal Fevzi Çakmak Anma Günü ve Kirobası Şenliği	Silifke - 30 Ağustos	Kirobası Köyü Muhtarlığı
İlyas Avcı Tiyatro Şenliği	Tarsus - Mayıs	Tarsus Belediye Başkanlığı
Uluslararası Türk Dünyası	Tarsus - Haziran	Tarsus Belediye Başkanlığı
Üzüm Bayramı	Tarsus - 27 Temmuz	Tarsus Ziraat Odası
Karacaoğlan Tarsus Şiir	Tarsus - 18-21 Eylül	Tarsus Belediye Başkanlığı
Cumhuriyet Güreşleri	Tarsus - 28-29 Ekim	Tarsus Belediye Başkanlığı

Kaynak: Mersin Kültür ve Turizm Müdürlüğü

2.1.2.2. Yöre Mutfağı

Mersin yöresinin yemeklerinde bulgur ayrı bir önem taşımaktadır. Temel maddesi bulgur olan başlıca yemekler; Analı Kızılı, Kısır, Batırık, Öğcel, Sini Köftesi, Fellah Köftesi, Lepe (Lapa), Yumurtalı Köfte, Susamlı Köfte, Etlü Döğme Pilavı, Keşkek, Gavırğa, Kapana Humus Yemeği, Erik Yemeği, Topalak Çorbası, Yüzük Çorbası, Tatar Çorbası'dır. Mersin yöresinin geleneksel yemeklerinden biri de, bol acılı ve ekşili bir çorba olan arabaşı'dır.

Sebze yemeği olarak ekili sebzelerin yanında, kırdan kendiliğinden yetişen ebeğümeci uzukulacı, ısırgan, gövelez, kenger, mantar, gırnaz, sırke, hindiba, semizotu gibi otlardan değişik yemekler yapılmaktadır. Diğer bazı sebze yemekleri ise susamlı turp otu yemeği, dolmalar (patlıcan, domates, kabak ve dolmalık biber), sarmalar, babukannuş'tur.

Yörede en yaygın etli yiyecekler arasında Tantuni ve ciğer kebabı yer almaktadır. Et yemekleri yöre mutfağında ağırlıklıdır. Mersin mutfağının temel özelliği bol baharatlı yemekleri ve yemek üstüne yenilen tatlılarıdır. En önemli tatlıları cezerye, paluza, samsıra, bandırma, tak tak helvası, künefe, kerebiç, Sarı Kabak Kompostosu, Nuska, Un Helvası, pekmez ve yoğurt helvasıdır. Kıyı kesiminde Lagos başta olmak

üzere her türlü balık şiş, tava ve ızgara olarak pişirilmektedir. Yöresel içecekler ise kenger ve kahvesi, samsıra, heleş ve karsambac'tır.

2.1.2.3. El Sanatları

Mersin el sanatları daha çok dokumacılığa dayanmaktadır. Keçi, koyun ve deve kıl ve yünlerinden, çok çeşitli boyar madde ihtiva eden bitkilerden her türlü kilim ve dokuma elde edilmektedir.

Halı dokumacılığı yaygın değildir. El sanatlarında da yöntem, renk ve desen konularında Yörük-Türkmen gelenekleri öne çıkmaktadır. Büyük yerleşimlerde ve ilçe merkezlerinde Halk Eğitim Merkezleri'nde geleneksel dokumalar teşvik

edilmektedir. Ancak, el sanatları daha çok geleneksel yaşamın sürdüğü iç kesimlerdeki kırsal yerleşmelerde devam etmektedir. Dokuma çeşitleri ve yöreler aşağıda verilmiştir.

Kilimler: Kilimlerin ters ve yüzleri aynıdır. Süsleri yani motifleri kısa atkılarla teker teker işlenmektedir.

Cicim ve Zililer: Cicim ve zililer yüz ve tersleri tamamıyla ayrı bir dokumadır. Yüz tarafında motifler hafif kabarık bir haldedir. Terslerinde bu süsleri meydana getiren renkli yünlerden karışık bir şekilde kümelenmektedir.

Çullar: Yörede dokuması yaygın bir dokuma çeşididir. En ünlü çullar Mut, Hacıahmetli, Kadınbastı çullarıdır.

Heybeler ve Çuvallar: At eğerinde ya da omuzda taşınmak için dokunan çeşitleri vardır.

Somatlar: Özel dokunan yemek örtüleridir.

Seccadeler (Namazlık) : Yörede de kullanılan seccadeler "farda" tekniği ile dokunmakta olup, iki yüzü de aynı görüntülüdür.

Kuşak ve kolonlar: Çadırlarda, çuvallarda, giyim ve baş süslemelerinde ve bağlamak amaçlı kullanılmaktadır.

Çoraplar: Kendine has motifleri ile örülen çoraplar günümüzde pek kullanılmamaktadır. Ancak göçle Doğu ve Güneydoğu Anadolu'dan gelenler ile yörede yerleşik Tahtacı Türkmenleri'nce halen yapılmaktadır.

Tüluceler: Yerde oturulurken minder olarak kullanıldığı gibi aynı zamanda çobanların soğuktan korunmak için tercih ettiği bir çeşit örtünme aracıdır.

Anamur'da Bozdoğan, Güleç, Karalarbahşiş köylerinde koyun yününden bölgeye özgü desenlerle karakteristik "Ala Kilim" ve seccade dokumaktadır. Bozyazı'da Halı ve kilim dokumacılığı yapılmaktadır.

Çamlıyayla ve Sebil'de yapılan iğne oyaları yörenin en özgün etnoğrafik eserleridir. Erdemli'de dağ köylerinde Yörüklerin yaşama biçimini yansıtan motifler ile kıl heybe, çuval ve kilimler dokunmaktadır. Gülnar Kazanlı Saray mahallesinde bölgeye özgü halı ve kilimler dokunmaktadır.

Mut'ta kilim dokumacılığı yaygındır. Kıldan dokunan bu kilimler geometrik ve bitki motifli olup, desenlerine göre değişik isimler almaktadır. Dağ köylerinde kök boyası ile renklendirilen yünlerden çorap örülmektedir. Ayrıca savan, namazlık ve halı dokumacılığı da yaygındır.

Silifke, Akdere ve Işıklı köylerinde sepet, bıçak; Çatak, Kıca ve Kavak köylerinde çul ve çuval v.b. dokumalar; ayrıca köylerde heybe, kilim, savan, kaba ve seccade dokuması yapılmaktadır.

Tarsus, Karadiken köyünde çul dokumalar yapılmaktadır. Bu çulların desen özellikleri ve isimleri Karadiken köyüne özgüdür. Ayrıca, ilçede kilimler, seccadeler, kilim yastıklar, heybeler, minderler dokunmaktadır. Kilimler yünlerden, çullar ise genellikle keçi kılından yapılmaktadır. Dokuma tekniği, kullanılan boyalar, boyama tekniği ve iplerin dokumaya hazırlanması tekniği yörede genellikle arz etmektedir. El sanatları son yıllarda giderek azalmaktadır.

2.2. ÇEVRESEL/DOĞAL DEĞERLERİN ANALİZİ

Mersin doğal değerlerin çok fazla olduğu bir ildir. İlin çok uzun sahil şeridi turizm açısından değerlendirilecek en önemli doğal değerdir. Ancak, özellikle sahil kesimlerinde düzensiz ve bilinçsiz yapılaşmalar sonucu önemli potansiyel sağlayabilecek değerlerin bir kısmı geri dönülmez şekilde tahrip olmuştur.

Obruklar, mağaralar gibi doğal değerler ise büyük çoğunlukla tarihi eserlerle iç içe olup Tarihsel ve Sosyo-Kültürel Analiz bölümünde verilmiştir. Yaylalar ve günübürlük kullanım alanları gibi unsurların bazıları ise yerel halka hitap eden ve turizm açısından önem arz etmeyen noktalardır. Aşağıda ilçeler itibariyle turizm açısından değerlendirilebilme potansiyeli bulunan kaynaklar verilmiştir.

Tüm Akdeniz sahil şeridinde yayla olgusu büyük önem taşımaktadır. Ancak, yerel halkın ihtiyacından doğan bu olgu giderek doğayı tahrip edici ve büyük ölçüde kaynak israf edici bir düzeye ulaşmıştır. Her kent ve kasabanın Toros Dağları'nda konumlanmış birkaç yayla alanı bulunmaktadır. Yöre halkının büyük kısmının kökeni göçer Türkmen aşiretlerdir. Yerleşik düzene geçen bu aşiretler tarım faaliyetlerinin yanısıra hayvan yetiştirmeye devam etmişler, yaz aylarında kıyıda yerleşim merkezlerinden otlakların bulunduğu yaylalara taşınmışlardır. Ancak, önceleri çadırlarda süregelen bu yayla yaşamı giderek küçük konutlar haline almıştır. Halen kırsal yerleşmelerin yaylaları eski düzenlerini korumaktadır. Ancak, büyük kent ve kasaba yaylaları farklı anlam taşımaktadır. Bu yaylalardaki konutlar kent halkının ikinci konutları niteliğinde olup, giderek boyutları büyüyen lüks villalar şeklini almıştır. Bu konutların yapımında tahrip olan orman dokusunun yanısıra ulaşılması güç konumlarda inşa edildikleri için de önemli maliyetlere neden olmaktadır. Yaylalarda yapılaşma ve gelişimin büyük ölçüde kontrol altına alınması, Toros'larda orman dokusu ve doğal hayatın korunması ve yayla turizminin yarattığı ekonomik kayıplar nedeniyle büyük önem taşımaktadır.

Mersin ilinde, zengin hayvan potansiyeli ve uygun coğrafi ve iklim koşulları nedeniyle yaban hayatı ve avcılık olanakları çok geniştir. Dağ keçisi, domuz, tavşan, kurt, çakal, turaç, keklik, şahin ve doğan buralarda bulunan hayvan türleridir. Göksu deltası (Silifke Ovası) Türkiye'nin ikinci derece göçmen kuş rezerv alanıdır. İlde Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları: Çamlıyayla İlçesinde Cehennem Deresi Yaban Keçisi Koruma Sahası (27.385 Ha), Mut İlçesinde Kestel Dağı Dağ Keçisi Koruma Sahası (4.546 ha), Silifke İlçesinde Hisar ve Gedik Dağı Dağ Keçisi Koruma Sahası (4.189 ha), Tarsus İlçesinde Hopur, Topaşır Yaban Keçisi Koruma Sahası (5.984 Ha) ve Kadıncık Vadisi Yaban

Keçisi Koruma Sahası (8.712 Ha) dır.

Mersin sahillerinde kıyı balıkçılığı ve kıyı ötesi balıkçılığı yapılmakta ve Göksu Irmağı, Berdan, Dragon Çayı, Lemas Çayı ve çeşitli derelerde tatlısu balığı (sazan, alabalık, kayabalığı, tatlı su kefali, yayınbalığı, levrek, yılan balığı) avlanmaktadır. Balık Neslinin Üremesine Ortam Yaratmak ve Olta Balıkçılığını Geliştirmek Mersin Tarım İl Müdürlüğü tarafından Silifke ve Erdemli'de balık neslinin üremesine ortam yaratmak ve olta balıkçılığını geliştirmek amacıyla proje yürütülmektedir. Sahillerde yer alan balık çiftliklerinin kaldırılması konusunda ise görüşmeler sürdürülmektedir.

Mersin İli'nde şifalı su kaynakları bulunmasına karşın, bu kaynakların çoğu atıl şekilde kullanılmakta olup, tesis ve konaklama imkanı bulunmamaktadır.

2.2.1. MERKEZ

A. Akdeniz

İlçede saptanan doğal değerler, Atatürk Parkı ve Mersin kent merkezine 5 km uzaklıkta Camili Köyü'nde bulunan termal su kaynağıdır. 2006 yılında 300 km²'lik bir alanda ilk etüt yapılmıştır. 2007 yılında Camili'de M.T.A. tarafından 420 m derinliğinde sondaj yapılmış olup, kuyudan 45.50 C° sıcaklık ve 35,5 lt/sn debili su elde edilmiştir . Su kükürtlü olup, cilt hastalıklarının tedavisinde kullanılacak niteliktedir. Kuyu termal tesis yapılmak üzere M.T.A. tarafından ihale edilmiştir. Ancak. Henüz bir gelişme olmamıştır.

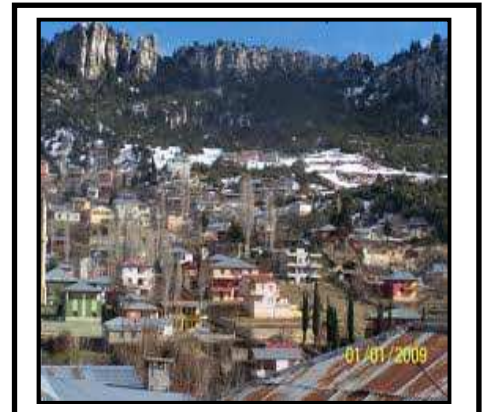
Atatürk Parkı

İlçede 290.000 m²'lik alanı kaplayan, en büyük yeşil alan olan ve kıyı boyunca uzanan, günün her saatinde hizmete açık bir parktır. İçinde, havuzlar, çocuk bahçeleri ve Refah Şehitleri Anıtı yer almaktadır. Çeşitli ağaçlar ve çiçeklerle düzenlenen parkta, gezinti koridorları ve oturma yerleri ile lokantalar, kafeler, vb. bulunmaktadır. Park, yerel halkın günübirlik kullanışa yönelik tasarlanmıştır.

B. Mezitli İlçesi

Fındıkpınarı Yaylası

Mezitli'den Mersin-Antalya Karayolu'na bağlanan 32 km'lik bir asfalt yolla ulaşılan Fındıkpınarı Yaylasına Mersin ve Mezitli'den kalkan araçlarla ulaşım mümkündür.

Yerleşmenin çevresi, çok yüksek olmayan tepelerle çevrilidir. Çevre tepeler, çam, ardıç ve maki türü bitkiler ile iç kesimleri ise tamamen meyve ve sebze bahçeleri ile kaplıdır. Belediye olan yerleşmede elektrik, su, PTT, Sağlık Ocağı, ticaret birimleri, lokanta ve kır kahveleri gibi hizmetler mevcuttur. Kış nüfusu 3.248 olan yerleşmenin yaz nüfusu birkaç katına ulaşmaktadır. Bu haliyle, geleneksel yayla niteliğini oldukça yitirmiş bir yerleşmedir.

Mihrican Yaylası

Mersin'e 50 km uzaklıkta bulunan yaylaya ulaşım genelde Fındıkpınarı üzerinden yapılmaktadır. Elektrik, su, telefon gibi altyapı hizmetleri mevcuttur. Mihrican Yaylası, Toros dağlarının güney eteğini oluşturan tepeler ve vadiler üzerinde kurulmuştur. Yayla meydanında yükseklik 1400 m.'dir. Yayla, Demirişik Köyünün (4 km.) mahallesidir. Kuruluşundan beri Fındıkpınarı (5 km.) ile var olan bağlantısı ve ilişkisi son yıllarda gelişmiş ve Fındıkpınarı, Mihrican'ın ulaşım, alışveriş vb. gereksiniminin sağlandığı bir merkez olmuştur. Beton yapıların çoğunlukta olmasına karşın yayla özelliklerini korumaktadır.

Kuyuluk Orman içi Dinlenme Yeri

Kuyuluk Mersin'in 15 km. batısında olup, 8 hektarlık bir alanı kaplamaktadır. Ziyaretçi potansiyeli oldukça sınırlı ve mahalli ihtiyaçları karşılamak üzere kurulmuştur.

Gümüşkum Orman içi Dinlenme Yeri

Mersin'e 16 km. mesafede sahilde olup, 22 hektarlık bir alanı kaplamaktadır. Günöbirlik piknik, mesire ve plaj alanı olarak kullanılmaktadır. Otopark, masa-bank, ocak, içme suyu, duş, soyunma kabinleri gibi tesisler bulunan dinlenme yerinden, günde 1.500 kişi yararlanabilmektedir. Mayıs-Eylöl ayları arasında yoğun olarak kullanılmaktadır.

C. Toroslar İlçesi

Gözne Yaylası

Mersin'e 26 km.'lik bir asfalt yol ile bağı olan yayla 1.200 m yükseklikte yer alan Gözne yayla niteliğini kaybetmiş yerleşmelerin başta gelen örneklerindendir. Gözne'de konutların

büyük kısmı Adana ve Mersin nüfusunun ikinci konutlarından oluşmaktadır. Belediyesi bulunan yerleşmenin kış nüfusu 2.685 iken yaz aylarında nüfus birkaç katına ulaşmaktadır. Yerleşmenin imar planı elektrik, su, PTT, sağlık ocağı gibi tüm altyapı hizmetleri ile çeşitli kamu ve eğitim kuruluşları mevcuttur. Yerleşmeye günün her saatinde 15 dakikada bir otobüs ve Büyük Şehir Belediye otobüsleri ile ulaşmak mümkündür.

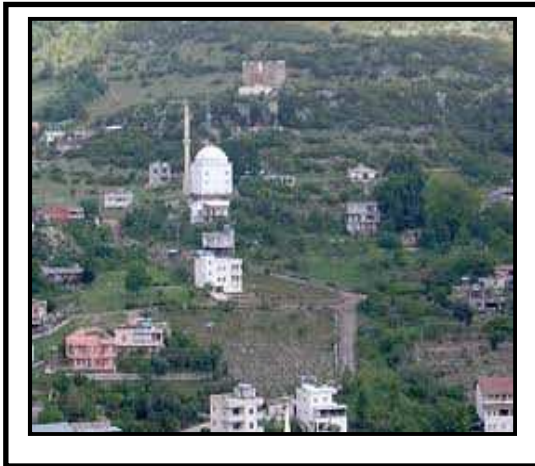
Yerleşme çevresi çam, ardıç, meşe ve maki ormanları ile elma, kiraz, vişne meyve bahçelerinden oluşmaktadır. Yerleşme'de 30 Ağustos'ta geleneksel güreş şenlikleri yapılmaktadır. Gözne Kalesi'nin Kültür ve Turizm Bakanlığınca restorasyonu tamamlanarak çevresindeki ormanlık alan temizlenmiştir. Çevrede turizme yönelik et ağırlıklı kır lokantaları ve kır kahveleri ve ticaret birimleri bulunmaktadır. Gözne Kalesi ve çevresini piknik alanı olarak düzenlenmiştir. Kale çevresi kamp yapmak için uygundur. Gözne yaylası çevresinde Soğucak Yaylası dışında, Ayvagediği ve Kızılbağ Yaylaları da yer almaktadır.

Aslanköy Yaylası

Mersin'den 52 kilometrelik manzaralı asfalt yolla ulaşılmaktadır. Toros dağlarının ortasında bulunan Aslanköy'de belediye kurulmuştur. Konut alanları elma, şeftali, erik, kiraz gibi meyve ve sebze bahçeleri ile çevrilidir. Altyapısı tamamlanmış durumdadır. Beldenin 500 m. kuzeyinde, Şekersu Kayası yakınında, bir yeraltı mağarası bulunmaktadır. Aslanköy ile Gözne arasındaki ormanlık alan kamp kurmaya, çevre gezileri ve kuş gözetleme gibi faaliyetlere müsaittir.

Soğucak Yaylası

Gözne yolunun 23 km.'sinden ayrılan 1 km.'lik bir asfalt yolla ulaşılmaktadır. Yayla'da belediye kurulmuş olup, elektrik, su, PTT, Sağlık Ocağı gibi altyapı hizmetleri mevcuttur. İkinci konut yapılaşmaları ağırlıklıdır. Çevrede kır lokantaları ve kahveleri yaz aylarında ikinci konutlara ve gününbirlik çevreden gelenlere hizmet vermektedir. Yayla çevresi maki ve kayalıklarla kaplıdır.

Çopurlu Orman içi Dinlenme Yeri

Mersin'in 17 km. kuzeyinde, Gözne yaylası yolu üzerinde, günübirlik piknik yeridir. Masa, sandalye, lavabo, WC, içme suyu bulunmaktadır.

D. Yenişehir

Yenişehir İlçesinde doğal değer saptanmamıştır.

2.2.2. ANAMUR İLÇESİ

Kaş Yaylası

Anamur-Ermenek karayolunun 40 km.'sinde yer almakta olup, Anamur' un ilk yaylasıdır. Daha sonra Abanoz, Halkalı ve Akpınar yaylalarına ulaşılmaktadır. Yayla 1.350 m yükseklikte yer almaktadır. Yaylada yerleşim yeri iki kesimden oluşmaktadır. Yaylanın güneye bakan yamacı

üzerinde modern binalar yer alırken. Yaylanın giriş kesiminde yer alan bölgede modern binalarla birlikte eski geleneksel yayla evlerini görmek mümkündür. Çevrede kısmen köknar, sedir, ardıç, andız, şimşir ağaçları ormanları bulunmaktadır. Arazinin geri kalanı genelde taşlıktır. Evlerin bahçelerinde meyve ağaçları yetiştirilmektedir. Araç ile bir saatte

ulaşılabilinen yayla Anamur' da yaz boyu çalışacak olanların gidiş-dönüş yapabildiği bir yerdir. Ulaşım yaz aylarında Anamur'dan kalkan minibüslerle sağlanmaktadır. Yayla Bozyazı ilçesine de yol ile bağlıdır. Yaylada su kaynakları azdır. Ancak yetecek seviyededir. Tarihi bir kale kalıntısı ve çevresinde Deliktaş ve Sıtmalı gibi piknik yerleri mevcuttur. Çevrede daha küçük, ancak hayvancılıkla uğraşanların daha çok rağbet ettiği geleneksel yaylalar da bulunmaktadır. Yaz mevsiminde kır kahveleri, berber, kalaycı, bakkal, kasap ve fırını gibi yayla halkına hizmet veren işyerleri açılmaktadır. Bir küçük yazlık motel vardır. Temel ihtiyaçların hepsi yayladan sağlanabilmektedir.

Abanoz Yaylası

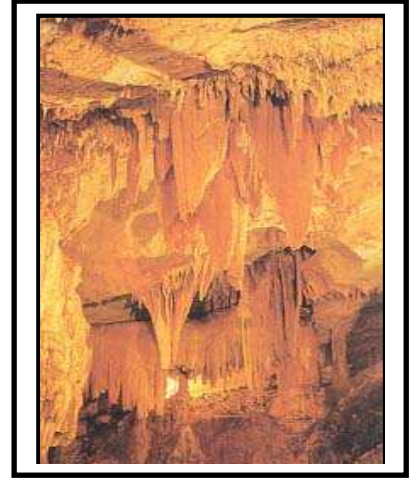
Anamur-Ermenek karayolunun 52. km'sinde yer almaktadır. Ulaşım yaz aylarında minibüslerle sağlanmaktadır. Yaylada

yaylacıların ihtiyacın karşılayan sosyal ve ticari kurumlar mevcut olup, elektrik, ulaşım, su, telefon gibi altyapı problemi yoktur. Kış aylarında nüfusu 250 kişi olan yerleşmenin yaz nüfusu 7000'e çıkmaktadır, ancak henüz imar bulunmamaktadır. Yayla Göknar ve ardıç ağaçlarıyla çevrilidir. Yaylada konaklama tesisi yoktur. Abanoz yaylasında da yaylacılık fonksiyonu hayvancılığa dayalı yaylacılıktan, dinlenme ve rekreasyon amaçlı yaylacılık haline dönüşmüştür. Geleneksel dokumacılık ve göçebe yaylacılık kültürü terk edilmiştir. Nüfusun artması düzensiz yerleşme, yayla doğasına uygun olmayan betonarme konutlar, içme suyu yetersizliği ve çevre kirliliği gibi problemleri beraberinde getirmiştir. Abanoz yaylası ve çevresinde çok sayıda mağara vardır. Bunlardan en önemlisi Bicikli Mağarası'dır. Mağarada içinde bol su taşıyan bir kaynak vardır. Bu kaynak, yaylanın içme suyu ihtiyacının büyük bir kısmını karşılamaktadır. Abanoz'un kuzeybatısında bulunan Çukurpınar Mağarası (Düdeni) yer almaktadır.

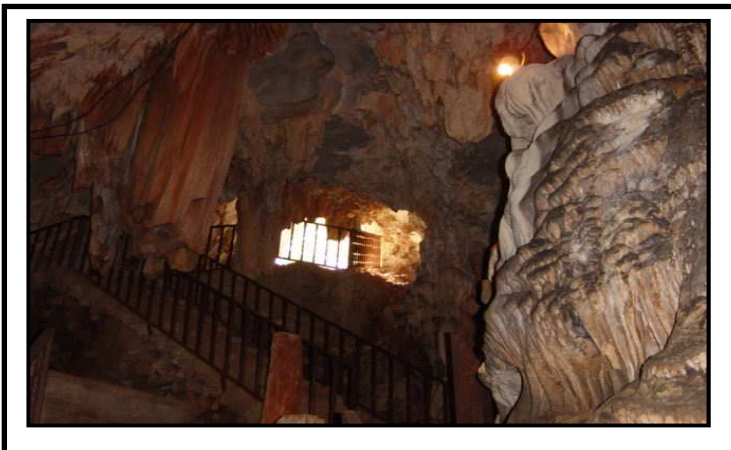
Bicikli Mağarası

Abanoz Yaylası'nda 700 m. uzunluğunda ve yedi bölümden oluşan bir mağaradır. İçindeki sarkıtları memeye benzediği ve uçlarından su damladığı için Bicikli adı verilmiştir. Mağara'dan yaylanın içmesuyu temin edilmektedir. Halen çevresinde bir düzenleme yapılmamıştır. Yolu asfalttır.

Çukurpınar Mağarası

Abanoz'un kuzeybatısında, Çukurpınar Yaylası'nda, 1.880 metre yükseklikte, 1990 yılında bulunan mağaranın araştırmalara göre dünyanın on ikinci büyük mağarası ve Türkiye'nin en derin mağarası olduğu düşünülmektedir. Mağarada birçok göl, şelale, dev kazanı ve galeriler vardır. Araştırmalarda bugüne kadar 1.450 m.ye kadar inilmiştir.

Köşebükü Mağarası

Anamur'un 9 km. kuzeybatısında olup, asfalt ve manzaralı bir yolla ulaşılmaktadır. Ovabaşı köyünde bulunan bu mağara 500 m²'lik bir alana oturmuştur. 20.000 yıllık bir geçmişe sahip olduğu

sanılmaktadır. Mağaranın astım hastalığına iyi geldiği söylenmektedir. Mağara üç bölümden meydana gelmektedir. Birinci bölümün adı Huzur, ikinci bölümün adı Şifa, Üçüncü bölümün adı ise Dilek'tir. Birinci bölümde basınç 761,5'mm, ikinci bölümünde 760 mm, üçüncü bölümde 762 mm' dir. Mağaranın nem oranı % 80, sıcaklığı 18 derecedir. Mağara çevresi Özel idare tarafından düzenlenmiştir. Meşrubat ve gözleme satışı yapılan bir tesis ile orman içinde 10 adet bungalow bulunmaktadır. Mağara alanında elektrik, su ve Wc bulunmaktadır. Mağaranın iç aydınlatılması ve gezme terasları yapılmıştır.

Buğu Mağarası (Buğu Deliği)

Şehir merkezinin kuzeyinde 1500 m. uzaklıkta sarkıt dikitleri ile ilginçtir. Mağara içerisine iniş zordur.

Üğü Mağarası

Anamur'a 12 km uzaklıkta, Güneybahşiş Köyü'nde yer almaktadır. Karayolu ulaşımı mevcut olup, yolun 5 km'lik kısmı stabilize edilmiştir. Mağara iç içe beş bölümden oluşmaktadır. Toplam uzunluğu 450 m, yüksekliği 1-20 m olup, içinde altı adet göl bulunmaktadır. Henüz ziyarete açık olmayıp, bu yönde çalışmalar sürdürülmektedir.

Pullu

Anamur'a 7 km uzaklıkta, Anamur-Silifke devlet karayolu üzerindedir. Gününbirlik kullanılabilen bir orman içi dinlenme yeri olan Pullu'da orman, kumsala dek

inmektedir. Büfe, duş, soyunma kabinleri,

masa-bank, ocak, içme suyu, tuvalet gibi hizmetler bulunmaktadır. Kamp alanı 180 çadır ve 30 karavan kapasitesine sahiptir.

Pınarlar Şelalesi

Anamur-Ermenek karayolu üzerinde yerel halkın gezinti ve piknik alanıdır. Anamur'un bir kısım içme suyu buradan karşılanmaktadır.

2.2.3. AYDINCİK İLÇESİ

Aydıncık Yaylaları

İlçede bulunan Söğüt, Karagöl ve Göcün gibi yaylalara ulaşım stabilize ve toprak yollarla sağlanmaktadır. Bu yaylalar doğal niteliklerini kısmen korumuş ve Türkmen Yörük geleneksel kültürünün ve el sanatlarının sürdüğü yaylalardır. Hepsinde elektrik vardır.

Soğuksu Mevkii

Aydıncık, Bozyazı arasında, Aydıncık'a 5 km. uzaklıkta yer alan küçük bir koyda Soğuksu adındaki akarsu denize kavuşmaktadır. Burada oluşturulan bir küçük bendin arkasında biriken su şelaleler halinde dökülmektedir. Çevresi ağaçlık olup, yol kenarında lokantalar bulunmaktadır. Kıyıda denize girmek mümkündür.

Yalan Dünya Mağarası

Aydıncık - Gülnar karayolunun 13. km.'sinde bulunan Yenyörük Köyü'nün Sele Mahallesi'ndeki mağarada dikit, sarkıt ve kolonların yanısıra mağara inciri denilen oluşumlardan da çok sayıda görülebilmektedir.

Aydıncık (Aynalıgöl) Mağarası

Aydıncık, Gemi Durağı mahallesinde yer alan mağara 2000 yılında keşfedilmiştir. Mağaranın girişi denize bakan bir yamaçta deniz seviyesinin 46 m. üzerinde bulunmaktadır. Girişinden itibaren 450 m. devam eden ana galeri göl bulunan büyük bir salona ulaşılmaktadır. Halen mağaraya denizden motorlarla ulaşılabilir ve rehberle gezilebilmektedir. İçeride dikitler, sarkıtlar, sütunlar, duvar ve perde damlataşları, akma taşlar, mağara iğnesi gibi oluşumlar görülmektedir. Mağaranın sonunda genişliği büyük bir göl bulunmaktadır. Karadan ulaşım, yürüyüş yolları ve aydınlatma projesi için çalışmalar sürdürülmektedir. Mağara Akdeniz Fok'larının üreme alanıdır.

Kaynar Sualtı mağarası

Şimdilik sadece profesyonellerin girebildikleri mağaranın ağız denizin yedi metre altında yer almaktadır. Araştırmacılar mağara ağzından güçlü bir tatlısu akıntısı olduğunu, mağarada ilk 20-25 m'nin bulanık, sonrasının daha berrak olduğunu gözlemlemiş olup, mağarada keşif çalışmaları devam etmektedir.

2.2.4. BOZYAZI İLÇESİ

Bozyazı Yaylaları

İlçede bulunan en önemli yaylalar Kozağacı, Tersakan ve Elmagözü yaylarıdır. Tersakan yaylasına, Anamur-Ermenek yolundan ayrılan stabilize bir yolla, diğer yaylalara ise ilçe merkezinden

stabilize ve toprak yollarla ulaşılmaktadır. Tümünde elektrik bulunmakla birlikte su yerel olanaklarla sağlanmaktadır. Bu bölgede yaylalarda yapılaşma oldukça seyrek olup, geleneksel konutlar giderek modern konutlara dönüşmekle birlikte, en fazla iki katlı ve küçük konutlar yaygındır. Yaylalarda genelde Yörük gelenekleri sürdürülmektedir. Kozağacı Yaylası'nda 2010'da düzenlenen Yörük Şölenine 25.000 kişinin katıldığı ifade edilmektedir.

Çaltı Mağarası

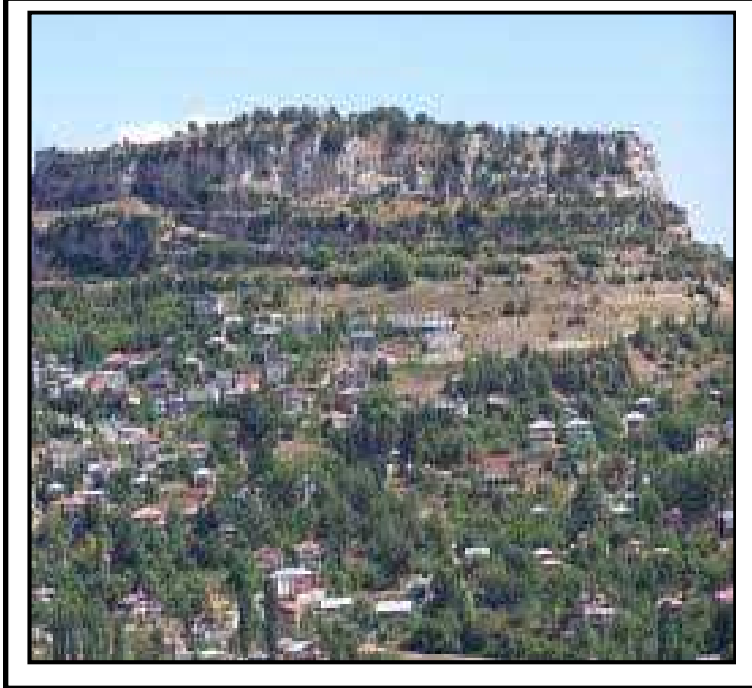
Bozyazı merkezine 40 km. uzaklıktaki Lenger Köyü'nün 5 km. kuzeydoğusunda Çaltı Yaylası'ndaki mağaranın merdivenli inişi bulunmaktadır. Mağara, iki katlı olup büyük sütunlar halinde, çoğunluğu beyaz ve kırmızı renkte dikit ve sarkıtlar oluşmuştur. Çevresi dağlarla çevrili olup, ormanlık alan içinde yer almaktadır.

2.2.5. ÇAMLIYAYLA İLÇESİ

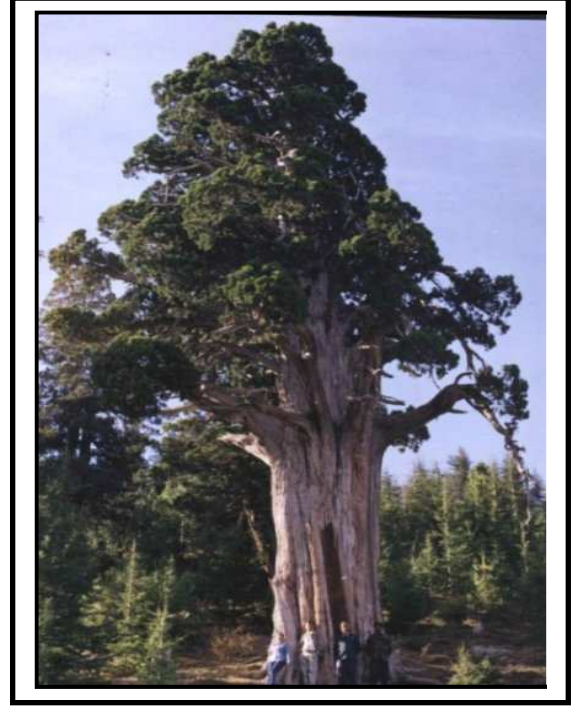
Çamlıyayla

Namrun yaylasının gelişmesi sonucu Çamlıyayla ilçesi oluşmuştur. Yerleşme artık yayla niteliğini kaybetmiş olup, kış nüfusu 2.861 olan bir ilçe merkezidir. Ulaşım Mersin ve Tarsus'tan minibüslerle sağlanmaktadır. Yerleşmeyi gerek Tarsus'a gerek Ankara-Tarsus yoluna bağlayan asfalt yollar bulunmaktadır. Yerleşme çok geniş alanlara yayılmıştır. Konut alanlarının yayılımı sırasında büyük orman arazileri zilliyet yoluyla özel mülkiyete geçmiş ve büyük ölçüde tahrip olmuştur. Yerleşmede her türlü altyapı ve hizmet bulunmaktadır. Tadilat gören 30 odalı otel tekrar faaliyete geçmiştir. Çevre çam, ardıç ve meşe ormanları ile kaplı olup, yerleşmede elma, armut, kiraz, vb. meyve bahçeleri bulunmaktadır. İlçede diğer önemli yaylalar Sebil, Atdağı, Namrun yaylasının uzantısı şeklindedir. Yaylalarda elektrik, su, sağlık ocağı ve PTT hizmetleri mevcuttur. Sebil belediye olmuştur.

Ana Ardıç

Türkiye'nin en yaşlı ardıç ağacı olarak bilinmekte ve 840 yaşında olduğu belirtilen ağaç Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından Tabiat Anıtı olarak kaydedilmiştir. Çamlıyayla ilçe merkezinin batısında Papazın Bahçesi'nden gidildiği zaman 30 km uzaklıkta, Koz Pınarı mevkiindedir. 21 m boyunda ve 2.75 m çapında olup, çevre genişliği 7.20m'dir.

Papazın Bahçesi

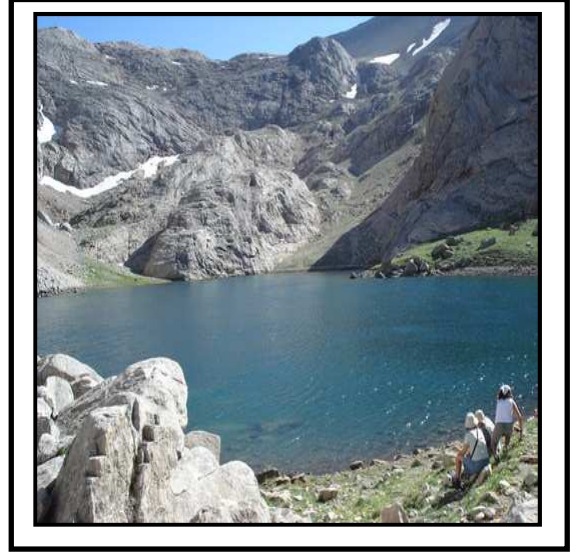
Mesire yeri, Çamlıyayla'dan 13 km. uzaklıkta ve Fakılar Köyünden 12. km aşağıda vadi içinde yer almaktadır. Kış mevsiminde yağışlar nedeniyle yolun çok zarar görmesine rağmen, bu bölgede Orman İşletme Müdürlüğü'nün koruma ve dikim alanları bulunması, Çamlıyayla Belediyesi'nin içme suyu pompaları ve alabalık yetiştirme havuzları bulunduğu için yol devamlı olarak araç trafiğine açıktır. On hektarlık bir alanı kaplayan piknik alanının her yerinden kaynak suları fişkirarak, şelale halinde Berdan Çayı'nın bir kolu olan Kadıncık Deresi'ni oluşturmaktadır. Alanda, asırlık sedir, kızılçam, köknar, fındık, ceviz ve söğüt ağaçları

bulunmaktadır. Papazın Bahçesi'nde belediyeye ait havuzlarda yöreye özgü kırmızı benekli alabalık üretimi ve satışı yapılmaktadır. Piknik alanında bir lokanta hizmet vermektedir.

Çini Göl - Krater Gölleri

Çamlıyayla ilçesinde, Bolkar Dağları'nda yer alan buzul göllerin en önemlisidir. 2500 metre yükseklikte bir krater gölü olup, 25.000 m²'lik yüz ölçüme sahiptir. Ölçülebilen derinliği 100 metrenin üzerindedir. Siyaha çalan lacivert bir rengi vardır. Çini Göl, derinliğinden dolayı halk arasında "dipsiz" ismiyle de anılmaktadır. Suyu içmeye elverişlidir.

Göl kenarında dağcılar için kamp alanı yer almaktadır. Çini Göl'ün bulunduğu mevkiide bu gölden hariç irili ufaklı 9 krater gölü mevcuttur. Bunlardan bazıları Çifteli Göl, Otlu Göl ve Yazı Gölü'dür. Çifteli Göl'ün suyu tabandaki kaynak sularıyla daha yoğun beslendiğinden seviyesinde düşme olmamaktadır. Yüzölçümü

Yaklaşık 16.000 m²'dir. Otlu Göl yağışlarla oluşmuştur. Fazla derin olmayan bu gölün özelliği içinde yetişen otların kesilmesi ve ertesi günü otların yeniden uzamasıdır.

2.2.6.ERDEMLİ İLÇESİ

Erdemli Yaylaları

İlçede bulunan önemli yaylalar Güzeloluk, Pınarbaşı, Nohutlu, Mühlü, Sorgun ve Güneyli yaylalarıdır. Tümü asfalt olan Güzeloluk dışındaki yaylalara ulaşım yer yer asfalt, çoğunlukla stabilize yollardan sağlanmaktadır. Daha çok yerel halkın gereksinimi karşılayan yaylalar, geleneksel yayla evlerinden oluşmaktadır. Yapılaşma çok bozulmamıştır ve halkın büyük kısmı Yörüklerden oluştuğu için geleneksel gelenekler büyük ölçüde korunmuştur. Tüm yaylalarda elektrik bulunmaktadır.

Sorgun Yaylası

Erdemli'nin 41 km. kuzeyinde yer alan yayla yolunun son 8 km'si stabilize edilmiştir. Su, çevredeki kaynaklardan beslenen çeşmelerle sağlanmaktadır. Yaylada elektrik, telefon gibi hizmetler mevcuttur. Yaz aylarında yaylaya Erdemli'den

minibüs kalkmaktadır. Sayısı 700'ü bulan yayla evleri tek ve iki katlıdır. Yaylanın çevresi ardıç ormanları ve elma bahçeleri ile kaplıdır. Yaylanın 2 km. doğusunda bulunan ve yerden kaynayan birçok su kaynağının bulunduğu mevkide kamp yapmak mümkündür.

Talat Göktepe Ormanı İçin Dinlenme Tesisi (Erdemli Çamlığı)

Mersin-Antalya devlet karayolu üzerinde ve Erdemli'ye 2 Km. uzaklıkta, sahilde yer almaktadır. 200 çadır ve karavanlık kamp alanlarına sahip tesiste danışma, büfe, duş, soyunma kabinleri, masa, ocak, çeşme, sıhhi tesis kompleksi, oyun sahaları bulunmaktadır. 1 Haziran- 15 Eylül arasında hizmet vermektedir. Gününbirlik kullanımlara da açık olan bir orman içi dinlenme yeridir. Bu kesim tüm yıl açık olup, günde 3.600 kişiye hizmet verebilmektedir. En uygun dönemi mayıs-ekim arasındadır.

Kayacı Vadisi

Mersin'e 45 km. uzaklıkta, Limonlu'nun 10 km. kuzeyinde, Limonlu Çayı'nın içinden aktığı Kayacı Vadisi, akarsuyu, yeşil dokusuyla ve sarp kayalıkları ile

ilgi çekicidir. 150 - 200 m.'yi bulan dik ve keskin kayalıkları ile ürkütücü görüntüler oluşturan vadiye gününbirlik turlar düzenlenmektedir. Doktorun Yeri ağaçlıklar içinde, şelalenin bulunduğu kesimde, akarsu kenarında bir kır lokantası-mesire yeridir. Buraya özel araçla gidilebileceği gibi Erdemli Hükümet Konağı önünden kalkan minibüslerle de ulaşılmaktadır. Mesire

yeri özel mülkiyettedir. Elektrik, su ve telefon bulunmaktadır. Ücretli piknik alanında düzenlenmiş piknik yerleri, mangal hizmetleri, meşrubat satış yeri olup, ayrıca çadır kurulmaktadır. Yaz aylarında Gaziantep, Adana ve Mersin yöresinden yerli turistler gelmektedir. Son yıllarda münferit yabancı turistler de gelmeye başlamıştır.

2.2.7.GÜLNAR İLÇESİ

Gülnar Yaylaları

Kendisi bir yayla alanında kurulmuş olan Gülnar İlçesi'nde en önemlileri Bardat ve Kuskan Yaylaları olmak üzere çok sayıda yayla bulunmaktadır. Bu bölgede yaylacılık kültürü büyük ölçüde bozulmadan devam etmektedir. Yaylaların tümü yerel ve özellikle kırsal nüfusa hizmet etmekte olup, ulaşimleri genelde stabilize yollardan sağlanmaktadır.

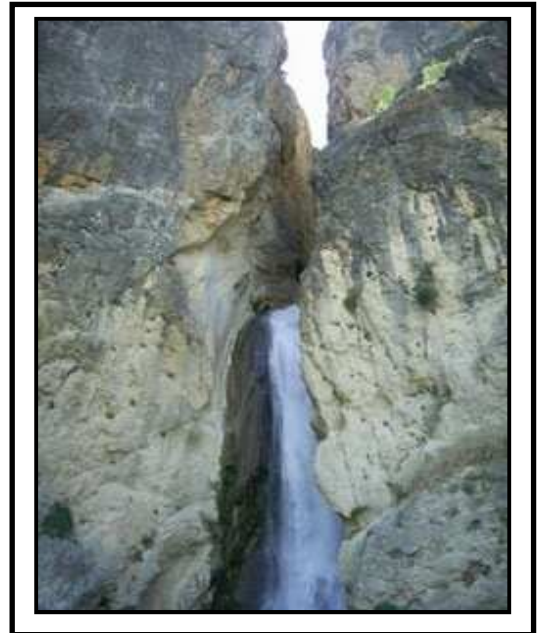
Bardat Yaylası

Bozyazı İlçesi sınırına yakın, Gülnar'ın 36km. batısında yer alan yayla, Ermenek, Gülnar ve Anamur Yörüklerinin ortak kullandığı, Gezende Belediyesi sınırları içinde bulunan en yüksek yaylalardan biridir. Yaz aylarında Sarıkeçililer, Tekeliler, Bahşişler, Hacabdiller vb. birçok Yörük aşiretinin buluştukları yerdir. Pazarı ve keçi eti ünlüdür.

İlusu Şelalesi

İlusu Köyü'nde bulunan şelale'nin yaklaşık yüksekliği 70 m olup, Gülnar'a 65 km, Mut'a 90 km ve Ermenek'e 30 km mesafededir. Şelale'ye kadar ancak özel araçla inmek mümkündür.

2.2.8.MUT İLÇESİ

Mut Yaylaları

İlçe içinde yer alan en önemli yayla alanları Kozlar, Söğütözü, Dağpazarı, Sertavul, Değirmenlik yaylalarıdır. Yaylaların tümü yerel halka hizmet veren yaylalardır. Mut yaylalarının en önemli özelliği ise yakın çevrelerinde bulunan tarihi eserlerle bütünleşmiş olmaları ve özellikle Kozlar, Söğütözü, Dağpazarı, Kestel, Sertavul yaylalarının aynı güzergahta yer almalarıdır. Mut-Kirobası yolundan 11 km.'de ayrılan yolun 15 km.'si asfalt, diğer kısmı stabilize olup, kış ayları ulaşım oldukça zordur. Sonbahar, kış aylarında ulaşım oldukça zorlukla sağlanmaktadır. Bu yolun üzerinde sırasıyla Kozlar, Söğütözü, Dağpazarı, Kestel yaylaları yer almaktadır. Yolun karayoluna bağlantısı ise Sertavul yaylalarına oldukça yakın konumdadır. Sertavul yaylaları E-5 karayolu üzerinde yer almaktadır.

Kozlar Yaylası

Yaz aylarında ilçe halkının göç ettiği yayladır. Denizden yüksekliği bin 1300 metre Yaylada elektrik, su, telefon hizmetleri bulunmaktadır. Mut'a 16 km uzaklıkta konumlanmış olup, Mut'tan minibüslerle ulaşılmaktadır. Yaylada son yıllarda yapılaşma artmış olup, geleneksel yayla konutları giderek azalmaktadır. Yaylada 30 yataklı bir otel, 5 lokanta ve diğer ticaret birimleri bulunmaktadır. Yaylanın 1-2 km. yakınında Mavga kalesi, yaylanın kurulduğu yer ve çevresinde çok zengin deniz fosil yatakları mevcuttur. Çevresi çam ve ardıç ağaçları ile kaplı olup sebze ve meyve yetiştirilmektedir.

Dağpazarı Yaylası

Mut'a 35 km. uzaklıkta yer almaktadır.

Mut-Karaman karayolundan ayrılan asfalt 21 km yolla köye ulaşılmaktadır. Elektrik, PTT, Sağlık Ocağı, su gibi hizmetler mevcuttur. Yayla köyü antik Koropıssus kenti üzerine inşa edilmiş olup, ören yerinde kilise, su kemerleri, kaya mezarları gibi kalıntılar bulunmaktadır. Yerleşmenin otantik yapısının ve tarihi eserlerin korunması gerekmektedir. Çevresi ardıç ve makilerle kaplı olan yayla köyünde elma ve nohut yetiştirilmektedir.

Sertavul Yaylası

Mut-Karaman karayolu üzerinde Mut'a 36 km. uzaklıkta konumlanmıştır. Alt yapısı tamamlanmış olan yayla yerleşiminde PTT, jandarma, petrol istasyonu,

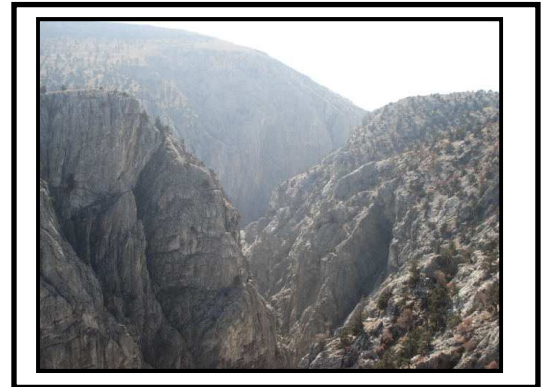

bakkallar, alabalık ve et yemekleri sunan kır lokantaları hizmet vermektedir. Karayolu üzerinde olması nedeniyle, şehirlerarası yolculuk yapanların burada yemek molası verdiği bir yerdir. Yayla evlerinin bulunduğu yerleşim çevresinde yaz aylarında Yörük çadırları kurulmaktadır. Yapılaşma son yıllarda giderek

artmıştır. Çam ve ardıç ağaçlarının çevrelediği yaylanın iç kısımları meyve bahçeleri, kır çiçekleri ve dağ çayırları ile kaplıdır.

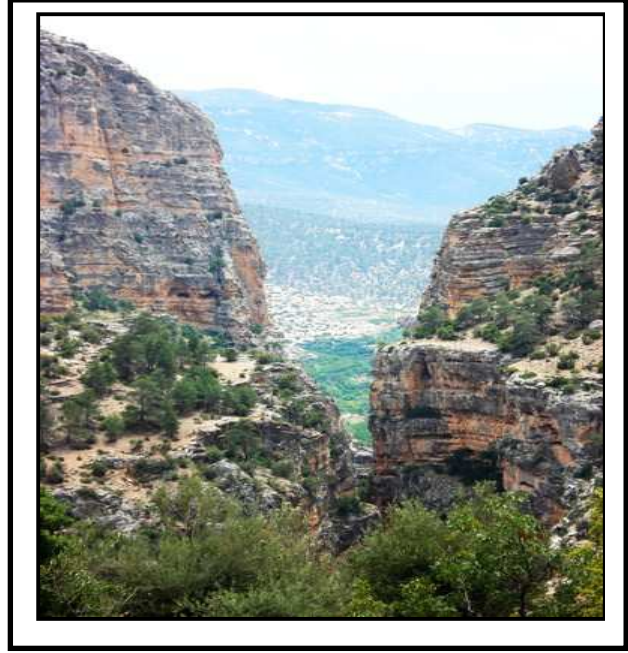
Kestel Kanyonu

Dağpazarı Köyü sınırları içinde yer almaktadır. Kayaların heybetli bir görünüm oluşturduğu kanyon, 5 km uzunluğundadır. Yaban keçilerinin yaşadığı 4.545 Ha'lık bir kesimi Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından Yaban Hayatı Geliştirme Sahası olarak ilan edilmiştir.

Sason Kanyonu

2000 yılında 1. derece Sit alanı olarak tescil edilen kanyon, ilçenin Çömelek Köyü sınırları içerisinde yer almaktadır. Sason Deresi'nin geçtiği kanyon, yaklaşık 12 km uzunluğunda olup, Kıcaköy'nden başlayıp Dereköy'de sona ermektedir. Göçmen kuşların göç yolu üzerinde bulunan Sason Kanyonu'nun duvarlarındaki kaya mezarları yırtıcı kuşları da barındırmaktadır. Sason ve Göğden kanyonlarının duvarlarında kayaların içinde insan eliyle oyulmuş mağaralar bulunmaktadır. Antikçağda Isaurialılar'ın kayalara oyduğu mezarlar ile bu ve diğer mağaralar arasında geçitler bulunmaktadır.

Doğal kaya mağaralarda insan eliyle işlenmiş merdiven kalıntısı, kapı, kalker taşlardan örülmüş duvarlara rastlanılmaktadır. Mağaralar, köylüler tarafından günümüzde ağıl olarak kullanılmaktadır. Doğal konumunu koruyan kanyon, hayvan barınakları haline dönüştürülmesiyle tehlike altındadır. Sason Kanyonu'nda kayalara oyulmuş antik merdivenler çoğu yerde (aşınmadan dolayı) erimiştir. Bu nedenle kanyonun belirli bir noktasına kadar inilebilmektedir. Bazı yerlerde ise köylülerin yaptığı derme çatma ahşap merdivenlerle inilebilmektedir.

Karaekşi Orman içi Dinlenme Yeri

Mut'a 3 km. mesafededir. Yolu asfalt kaplamadır. 5,0 Ha'lık alanda, günübirlik piknik alanıdır. Mesire yeri ve alabalık üretim istasyonu işletmeciliği, 2001 yılında 10 yıllığına özel sektöre ihale edilmiştir. Ziyaretçi potansiyeli genelde yerel halktır.

İçinde bulunan alabalık üretme çiftliğinde balık üretme havuzlarında değişik yaş, boy ve ağırlıkta alabalık görmek ve saha içerisindeki kır gazinosunda taze alabalık yemek mümkündür. Mesire yerinde, ayrıca, 1 adet satış büfesi, 2 adet WC, çocuk oyun alanı, piknik masaları, ocaklar otopark ve yağmur barınağı bulunmaktadır. Çevre çınar ve kızılcam ağaçlarıyla kaplıdır.

Yerköprü Şelalesi

Mut'a 35 km uzaklıkta yer alan şelale Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından Tabiat Anıtı olarak tescil edilmiştir. Kayıtlara göre şelale 110 milyon yıl önce kretase yaşlı kireçtaşlarının faylanması sonucunda çok dar bir kanyonun oluşması ve yine bu faylanmaya bağlı olarak bol karbonatlı su taşıyan bir kaynak suyun varlığı ile ortaya çıkmıştır. Göksu nehrini besleyen Ermenek çayının uzun yıllar boyu süren topraktaki aşındırma etkisi sonucu derin bir vadi meydana gelmiştir. Doğal su tünelinin uzunluğu 250 metredir. Şelalenin kenarından 200 m uzunlukta, 5-10 m genişlikte, tabanı göl olan bir mağara bulunmaktadır. Mağara tavanında sarkıtlar yer almaktadır.

2.2.9.SİLİFKE İLÇESİ

Kırobası Yaylası

Silifke'nin kuzeyinde, Toros Dağlarının ortasında konumlanmış yaylaya, 46 km'lik asfalt yolla ulaşılmaktadır. Günün belirli saatlerinde Silifke'den minibüsler kalkmaktadır. Yerleşmenin kış nüfusu 500 kişi iken yaz aylarında nüfus birkaç bine ulaşmaktadır. Yapılaşma giderek artmış ve görsel olarak

eski yayla yerleşimi değişime uğramıştır. Silifke yöresinin en eski yaylalarından olan Kırobası, Roma ve Bizans dönemlerinde de yayla olarak kullanılmıştır. Yaylada, kır kahveleri, kır lokantaları, bakkallar, PTT, sağlık ocağı, jandarma bulunmaktadır. Çevresi yöreye özgü Karamuk makileriyle ve ardıç ağaçları ile

kaplıdır. Yaylanın içinde ise elma, armut ve üzüm yetiştirilmektedir.

Balandız (Gümüslü) Yaylası

Silifke'den 21 km. uzaklıkta, Silifke-Gülnar karayolu üzerinde yer alan yaylaya ulaşım her iki yerleşme araçlarıyla sağlanmaktadır. Elektrik, su, telefon hizmetleri bulunmaktadır. Çevresi çam ve maki türü bitkilerle çevrili bir vadide kurulmuş yaylada antepfıstığı ve bahçe bitkileri yetiştirilmektedir. Silifke halkına hizmet eden yerleşmenin otantik yapısı yeni yapılan konutlarla büyük ölçüde tahrip olmuştur.

Gökbelen Yaylası

Silifke-Gülnar karayolu üzerinde Balandız Yaylasına 10 km uzaklıkta yer almaktadır. Elektrik, su, PTT, sağlık hizmetleri mevcuttur. Çevresi çam ve maki bitkileri ile çevrili olan yayla köyü, elma, armut, kiraz ve ayva gibi meyve ve sebze bahçeleri içinde kurulmuştur. Mersin ve Silifke halkının yaz aylarında yoğun olarak kullandığı bir yayladır. Kış nüfusu 200 kişi olan yerleşmenin yaz nüfusu 5000'dir.

Göksu Deltası Özel Çevre Koruma Bölgesi

Delta, 10.000 km²'lik havzaya sahip Göksu Irmağı'nın Silifke-Taşucu arasında denize açıldığı bölgedir. Bakanlar Kurulunca "Özel Çevre Koruma Bölgesi" ilan edilmiştir. Göksu Nehri'nin batısında iki lagün olan Paradeniz ve Akgöl yer

almaktadır. Özel Çevre Koruma sınırları içerisinde on adet yerleşim yeri bulunmakta olup toplam koruma alanı 226 km² dir. Denizden yüksekliği 0-5 m arasında değişen Göksu Deltasının toplam alanı yaklaşık 15.000 hektardır.

Akgöl ve Paradeniz Lagünü 1.312 ha büyüklüğündedir. Akgöl (820 ha) hafif tuzlu acı su karakterindedir. Göl, balıkçıların açmış olduğu bir kanalla Paradeniz'e bağlıdır ve drenaj kanallarından tatlı suyla beslenmektedir. Paradeniz Lagünü (492 ha) ise, hafif tuzlu ve maksimum 1,5 m derinliğinde ve sürekli olarak bir kanalla denize bağlıdır. Göksu Deltası yer altı hidrolojik kaynaklar açısından da oldukça zengindir. Yeraltı suları kireçli olup, kaynaklar genelde karstik özelliktedir.

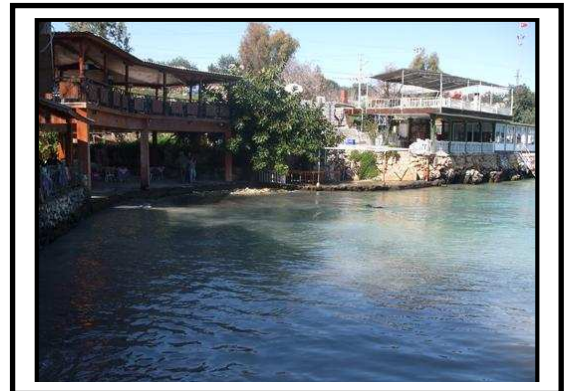
Kumul florası Göksu Deltası'nın hassas habitatlarından biridir. Türkiye kıyı kumul florasının % 22'sini barındırmaktadır. Kumsallar Akdeniz'de yaşayan iki kaplumbağa türü olan **Caretta caretta** ve **Chelonia mydas**'ın halen yumurtalarını bıraktığı nadir bölgelerden biridir. Ayrıca yumuşak

kabuklu *Nil Kaplumbağası* "**Trionyx tringuis**" da bu bölgede bulunmaktadır. Özellikle Deltanın güneybatı tarafında kaplumbağaların daha çok yuva yaptıkları tespit edilmiştir. Deltanın doğusu, daha az yuvalanma imkanı veren alanlar olmakla beraber burada da uygun yuvalanma habitatları mevcuttur. Koruma alanında deniz kaplumbağalarının yumurtalarını bıraktığı kumsalın uzunluğu ise 10,5 km'yi bulmaktadır. Çok sayıda kuş türü Göksu Deltası'nı kışlama ve kuluçka alanı olarak kullanmaktadır. Göksu Deltası "Uluslararası Kuşları Koruma Derneği Konseyi (ICBP)" tarafından Avrupa ve Orta Doğu'nun önemli "Kuş Cennetleri"nden biri olarak değerlendirilmiştir. Akgöl ve Paradeniz göllerinin bulunduğu çevre, 300'den fazla kuş türünü barındırmaktadır. Türkiye'de tek üreme alanı olan saz horozu ve yaz ördeği, flamingo, balıkçıl, pelikan, pasbaş, dalagan, angıt, turaç, mahmurlu kız kuşu, uzunbacak, bataklık kırlangıcı, İzmir yalıçapkını, arıkuşu, bıyıklı saz bülbülü, dikkuş ve ötlegen bunlardan bazılarıdır.

Narlıkuyu Koyu

Mersin'in 68 km. batısında Mersin-Silifke karayolu üzerinde yer almaktadır. Üç Güzeller Mozaği'nin de bulunduğu bu koyda çok sayıda balık lokantası hizmet vermektedir. Cennet mağarasının dibinde akan yeraltı suyu

bu koyda denize karışmaktadır. Bu nedenle deniz suyu sıcaklığı 8 ile 28 arasında değişmektedir.

Akyar Mesire Yeri

Mersin'e 69 km. uzaklıkta Narlıkuyu Koyu'nun batısında orman ile denizin birleştiği noktada gününbirlik piknik alanıdır.

Çamdüzü Orman içi DinlenmeYeri

Silifke'ye 5 km uzaklıkta, Silifke - Mut karayolu üzerindedir. Dokuz hektarlık kullanım alanına sahiptir. Kıbrıs şehitleri anısına düzenlenen Savaş Müzesi de bu dinlenme yeri içindedir. Dinlenme yerinde içme suyu, tuvalet, otopark, masa-bank, ocak, plaj gibi donanımlar vardır. Günde 1.000 kişinin kullanımına açık olan Çamdüzü mayıs-eylül arasında yoğun olarak kullanılmaktadır.

Keben Termal Suyu

Silifke'ye 23 km uzaklıkta Keben Köyü'nde bulunan termal su kaynağıdır. M.T.A. tarafından 160 m derinliğinde sondaj yapılmış olup, kuyudan 45.00 C° sıcaklık ve 25-30 lt/sn debili su elde edilmiştir . Ancak daha sonra bir gelişme olmamıştır.

2.2.10. TARSUS İLÇESİ

Gülek (Çamalan) Yaylası

İlçede yer alan en önemli yayladır. Tarsus halkına hizmet eden bu yayla Ankara-Tarsus karayolu üzerinde otoyolla bakan yamaçlarla yer almıştır. Tarsus halkına hizmet eden yaylada tüm altyapı hizmetleri mevcuttur. Çevre çam ormanlarıyla kaplı olmakla birlikte kooperatifleşmelerin oluşturduğu yoğun yapılaşma yaylaya neredeyse kentsel nitelik kazandırmıştır.

Tarsus Şelalesi

Kent merkezinden 3 km. uzaklıkta, Berdan (Tarsus) Çayı üzerinde 4-5 m. yükseklikten dökülen şelalenin çevresi piknik, dinlenme yeri olarak düzenlenmiş olup, mini bir büfe, çay ocağı, piknik masaları ve bankları, aydınlatma sistemleri bulunmaktadır. Yakınında ise 50 oda, 110 yatak kapasiteli bir otel yer almaktadır. M.S. VII. Yüzyılda Cydnos'un (Berdan Çayı) nehir yatağı değiştirmesinden önce şelalenin bulunduğu yerde bulunan Roma yeraltı mezarları ve mezar odaları Cydnos'un, yatağını değiştirmesiyle su altında kalmıştır. Yazın sular biraz çekilince bu mezar odaları görülebilmektedir. Şelalenin çevresinde şelale manzaralı bir otel bulunmaktadır.

Karabucak Ormanları

Mersin-Adana devlet karayolu üzerinde ve Tarsus'a 7 km. uzaklıktaki Karabucak Ormanı günöbirlik kullanıma açık olan bir orman içi dinlenme yeridir. Bir zamanlar bataklık iken, okaliptüs ağaçları ile canlandırılan bu dinlenme yerinde büfe, masa-bank, ocak, otopark-tuvalet, içme suyu gibi üniteler bulunmaktadır.

Kadıncık Santralleri

Kadıncık Göleti Kadıncık Vadisindeki Kadıncık Suyu üzerine inşa edilmiş olan hidroelektrik santralına ait baraj gövdesinin yukarısında oluşan bir baraj gölüdür. Tarsus'a uzaklığı yaklaşık 75 km. olup göl kıyısında balık, tavuk ve et lokantaları bulunmaktadır. Çevre çam ormanlarıyla kaplıdır. Orman içinde piknik yapmak mümkündür.

Berdan Barajı

Tarsus'un kuzeyinde yer alan Berdan regülatörü baraj gölü okalıptüs ağaçlarıyla kaplı güzel bir mesire ve piknik yeridir.

Eskişehir Termal Suyu

Tarsus'a 17 km uzaklıkta Eskişehir Köyü'nde bulunan termal su kaynağında M.T.A. tarafından henüz sondaj yapılmamıştır.

3. TURİZM ANALİZİ

3.1. AKTÖR DAVRANIŞLARININ ANALİZİ

3.1.1. Kamu Kuruluşları

3.1.1.1. Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

İl içinde kamu sektörü açısından en önemli turizm örgütü, Kültür ve Turizm Müdürlüğüdür. Kuruluş ilde sektörün geliştirilmesi maksadıyla çok yönlü çalışmalarda bulunmaktadır. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın turizm konusunda, il merkezinde Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü ve Anamur, Silifke ve Tarsus ilçelerinde Turizm Danışma Büroları bulunmaktadır. Ayrıca İl Müdürlüğü bünyesinde de bir Turizm Danışma Bürosu görev yapmaktadır.

Bu kuruluşun Turizm planlaması açısından günümüze kadar yaptığı en önemli hizmet 1989-1990 yıllarında İçel ili Turizm Envanteri ve Turizm Geliştirme Planı'nı hazırlamak olmuştur. Gerek bu plandaki öneriler gerekse Kültür ve Turizm Bakanlığının arazi çalışmaları sonucu il içinde altı bölge Turizm Merkezi, iki bölge ise Kültür ve Turizm Koruma Ve Geliştirme Bölgesi ilan edilmiş bulunmaktadır.

Bu bölgelerin mülkiyet durumları ve eriştikleri plan uygulama düzeylerine ilişkin özel bilgiler ek 1 de toplu olarak sunulmuştur. Günümüze kadar sekiz bölgenin sadece birinde imar sorunları ve tahsisler konusu çözülmüş olup, diğerlerinde harita temini ve planlama çalışmaları devam etmektedir.

Kuruluşun bölgede yatak geliştirme çalışmalarının yanı sıra kendisine bağlı olarak çalışan altı adet müzesi de bulunmaktadır. Mersin, Tarsus, Silifke ve Anamur'da yer alan bu müzelere ek olarak Mersin ve Silifke'de birer adet olmak üzere (Silifke'deki Etnografya Müzesi şeklindedir)iki adet Atatürk Evi mevcuttur. Kız Kalesi, Kanlı Divane, Gözne Kalesi, St Paul Kuyusu, Cennet Cehennem Obruğu, Astım Mağarası, Ayatekla, Uzuncaburç, Alahan Manastırı, Anemurium ve Mamure Kalesi ise ören yeri statüsünde işletilmektedir. Müzelerde bulunan eser sayıları Tablo: verilmiştir. Müze ve ören yerlerinin 2009 yılı itibarıyla ziyaretçi sayıları Tablo 17'de ve 2010 yılı ilk 9 aylık ziyaretçi sayıları Tablo 18'de verilmiştir. 2006-2010 yılları arasında toplam ziyaretçi sayılarının gelişimi ise Tablo: 19'da sunulmuştur. Bu tabloların yorumları Talep Analizi bölümünde yer alacaktır.

MERSİN İLİ TURİZM MASTER PLANI

Tablo 17: Müze Ve Ören Yerlerinin Ziyaretçi Sayıları (2009)

MÜZE VE ÖRENYERLERİ	YERLİ	YABANCI	TOPLAM
Mersin Müzesi	13.427	81	13.508
Tarsus Müzesi	2.188	45	2.233
Silifke Müzesi	2.459	299	2.758
Anamur Müzesi	2.150	80	2.230
Müzeler Toplam	20.224	505	20.729
M. Atatürk Evi	19.489	63	19.552
Silifke Atatürk Evi	3857	32	3889
Atatürk Evleri Toplamı	23.346	95	23.441
Kızkalesi	4.941	2.828	7.769
Kanlıdivane	18.361	1.871	20.232
Gözne Kalesi	6.851	-	6.851
S. Paul Müzesi	12.361	30.304	42.665
S. Paul Kuyusu	14.553	40.435	54.988
Cennet-Cehennem	95.778	13.759	109.537
Astım Mağarası	53.814	6.819	60.633
Narlıkuyu	8.567	1.415	9.982
Ayatekla	5.029	4.217	9.246
Uzuncaburç	4.170	1.629	5.799
A.Han Manastırı	2.899	3.061	5.960
Anemurium	15.111	4.386	19.497
Mamure Kalesi	5.891	9.649	15.540
Örenyerleri Toplam	248.326	120.373	368.699
GENEL TOPLAM	291.896	120.973	412.869

Kaynak: Mersin Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

Tablo 18: Müze Ve Ören Yerlerinin Ziyaretçi Sayıları (2010 ilk 9 ay)

MÜZE VE ÖRENYERLERİ	YERLİ	YABANCI	TOPLAM
Mersin Müzesi	9.052	113	9.165
Tarsus Müzesi	1.040	10	1.050
Silifke Müzesi	3.412	133	3.545
Anamur Müzesi	1.045	-	1.045
Müzeler Toplam	14.549	256	14.805
M. Atatürk Evi	11.967	70	12.037
Silifke Atatürk Evi	2.064	148	2.212
Atatürk Evleri Toplamı	14.031	218	14.249
Kızkalesi	3.378	1.847	5.225
Kanlıdivane	17.421	1.679	19.100
Gözne Kalesi	7.316	209	7.525
S. Paul Müzesi	12.422	10.180	22.602
S. Paul Kuyusu	12.270	18.599	30.869
Cennet-Cehennem	92.756	17.727	110.483
Astım Mağarası	48.806	10.616	59.422
Narlıkuyu	13.043	1.799	14.842
Ayatekla	4.344	2.292	6.636
Uzuncaburç	4.095	1.641	5.736
A.Han Manastırı	2.404	1.496	3.900
Anemurium	11.537	4.558	16.095
Mamure Kalesi	5.524	7.274	12.798
Örenyerleri Toplam	235.316	79.917	315.233
GENEL TOPLAM	263.896	80.391	344.287

Kaynak: Mersin Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

Tablo 19: Yıllara Göre Müze Ve Ören Yerleri Ziyaretçi Sayısı

YILLAR	ZİYARETÇİ SAYILARI			TOPLAM ZİYARETÇİ
	YERLİ	YABANCI	MÜZE KARTLI	
2006	228.874	56.252	-	285.126
2007	230.315	71.289	-	301.604
2008	299.388	86.049	8.366	393.803
2009	289.639	120.973	2.257	412.869
2010 (9 Aylık)	262.079	80.391	1.817	344.287

Mersin İli'nde yer alan müzelerde bulunan eserlerin dökümü Tablo 20'de sunulmuştur.

Tablo20: Müzelerde Bulunan Eser Sayıları

	MERSİN	ANAMUR	SİLİFKE	TARSUS	TOPLAM
Arkeolojik Eser	5.473	3.892	3.261	4.125	16.751
Etnoğrafik Eser	889	875	1.449	1.342	4.555
Sikke	22.280	18.614	16.283	16.612	73.889
Mühür	418	188	96	167	869
Tablet	-	1	-	-	1
El Yazması	7	5	-	6	18
Fosil	2				2
TOPLAM	29.069	23.575	21.189	22.252	96.095
SERGİLENEN	2.104	473	2.170	1.950	6.697

Kaynak: Mersin Kültür ve Turizm Müdürlüğü verileri, 2010

Not: Ayrıca Taşucu-Özel Amfora Müzesinde çeşitli dönemlere ait 472 adet eser bulunmaktadır.

İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün yürüttüğü diğer önemli çalışmalar; 6 adet arkeolojik kazı denetimi, devlet opera ve balesi koordinatörlüğü, 28 adet kütüphane, 1 adet galeri ve 1 adet kültür merkezinin yönetimidir. 2010 yılı itibariyle İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü denetiminde yürütülen kazı, su altı araştırması ve yüzey araştırması çalışmaları Tablo21, Tablo 22 ve Tablo 23'te verilmiştir.

Tablo21: 2010 Yılı Kazı Çalışmaları

Kazının Adı	Başlama Yılı	Kazı Başkanı	Kurumu
Kelenderis (Aydıncık)	1987	Prof. Dr. Levent ZOROĞLU	Selçuk Univ.
Elaiussa-Sebaste (Erdemli)	1994	Prof. Dr. E. Equini SCHNEIDER	Roma Üniv.
Soli-Pompeipolis (Mezitli)	1999	Prof. Dr. Remzi YAĞCI	9 Eylül Üniv.
Yumuktepe (Toroslar)	2002	Prof. Dr. Isabella CANEVA	Lecce Univ.
Gözlükule (Tarsus)	2007	Doç. Dr. Aslı ÖZYAR	Boğaziçi Üniv.
Kilise Tepe (Mut)	2007	Prof. Dr. Nicholas POSTGATE	İngiliz Arkeoloji Enst.
Silifke Kalesi, Kazı ve Restorasyon Çalışması	2010	Doç. Dr. Ali BORAN	Van 100. Yıl Üniv.
Olba Kazısı	2010	Doç. Dr. Emel ERTEN	Gazi Üniversitesi

Kaynak: Mersin Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

Tablo22: 2010 Yılı Su Altı Araştırması

Araştırma Başkanı	Kurumu	Araştırma Adı	İller
Harun Özdaş	9 Eylül Üniversitesi	Ege ve Akdeniz Bölgeleri Sualtı Araştırması	Çanakkale, İzmir, Muğla, Antalya, Mersin

Kaynak: Mersin Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

Tablo23: 2010 Yılı Yüzey Araştırmaları

İli	Kazı Başkanı	Kazının Adı	Kurumu
Mersin	Doç. Dr.Emel Erten	Olba Yüzey Araştırması	Gazi Üniversitesi
Mersin	Yrd. Doç. Dr. Hamdi Şahin	Yerleşim Tarihi ve Epigrafya	İstanbul Üniversitesi
Mersin	Prof. Dr.Serra Durugönül	Korykos Yüzey Araştırması	Mersin Üniversitesi
Mersin	Yrd. Doç. Dr. Ümit Aydınoglu	Erdemli ve Silifke Arasında Mimari Yapılanma	Mersin Üniversitesi
Mersin, Karaman	Prof.Dr.Metin Ahunbay	Binbir Kilise-Aya Tekla Yüzey Araştırması	İstanbul Teknik Üniversitesi
Mersin	Günder Varinlioğlu	Boğsak Adası Yüzey Araştırması	Harward Unv. (Dumbarton Oaks Research Library)

Kaynak: Mersin Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

3.1.1.2. Mersin ve Çevresi Turizm Altyapı Hizmet Birliği (METAB)

Mersin ve Çevresi Turizm Altyapı Hizmet Birliği (METAB) 24 Ocak 2009 Tarih ve 27120 Sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan 2009/2009/14570 Sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile kurulmuştur. Birlik Başkanı Mersin Valisi’dir. METAB doğal üyeleri ise Mersin Büyükşehir Belediye Başkanı, Akdeniz, Tarsus, Silifke, Anamur, Gülnar, Taşucu, Narlıkuyu, Yeşilovacık, Atakent, Akdere, Gülek belediye başkanları, Yanışlı, Işıklı, Demirören, Kulak Ve Köşelerli köyleri muhtarları, İl Genel Meclisi ve ilgili belediyelerin meclis üyeleri, turizm işletmeleri temsilcileri ile birlik personelinden oluşmaktadır.

Birliğin Faaliyetleri, Birliğe üye Mersin İl Özel İdaresi, Mersin Büyükşehir Belediyesi, Tarsus Belediyesi, Silifke Belediyesi, Anamur Belediyesi, Gülnar Belediyesi, Yeşilovacık Belediyesi, Akdere Belediyesi, Gülek Belediyesi, Narlıkuyu Belediyesi, Taşucu Belediyesi, Akdeniz Belediyesi, Atakent Belediyesi ile Yanışlı, Işıklı, Köşelerli, Demirören ve Kulak Köyleri’nin yetki alanları ile sınırlıdır.

Birliği’nin görevi; Anamur Melleç Turizm Merkezi (Demirören Köyü sınırları içerisinde), Gülnar Ortaburun Turizm Merkezi (Gülnar İlçesi Yanışlı Köyü sınırları içerisinde), Silifke Ovacık Turizm Merkezi (Yeşilovacık Beldesi sınırları içerisinde), Silifke Kargıcak Turizm Merkezi (Yeşilovacık Beldesi, Akdere Beldesi, Işıklı Köyü sınırları içerisinde), Silifke Narlıkuyu Akyar Turizm Merkezi (Narlıkuyu Beldesi ve Atakent Beldeleri sınırları içerisinde), Silifke Taşucu Boğsak Turizm Merkezi (Taşucu Beldesi ve Akdere Beldesi sınırları içerisinde), Mersin Tarsus Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim

Bölgesi (Adanalıoğlu Beldesi, Köselerli Köyü ve Kulak Köyü sınırları içerisinde), Mersin Tarsus Karboğazı Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi (Gülek Beldesi sınırları içerisinde); turizm merkez ve bölgelerinin bütüncül bir anlayışla korunması, geliştirilmesi, tanıtımı, kültür ve turizme ilişkin sosyal ve teknik altyapının gerçekleştirilmesini ve işletilmesini sağlamaktır. Bu amaçla üye mahalli idareler Bölge'de gerçekleştirilecek yukarıda belirtilen konulardaki görev, yetki ve hizmetlerini birliğe devretmektedir.

2010 yılında, turizm merkezlerine ilişkin Birliğin gerçekleştirdiği çalışmalar aşağıda verilmiştir.

- Anamur Melleç Turizm Merkezi ve Gülnar Ortaburun Turizm Merkezi'nin halihazır ihaleleri yapılmıştır. Çalışmalar Aralık 2010'da tamamlanacaktır. Zemin Etüdü ihalesi İl Özel İdaresi tarafından yapılmış, 01.11.2010 tarihinde işe başlanmış olup, işin süresi 75 gündür.
- Ovacık Turizm Merkezi ve Kargıcak Turizm Merkezi'nin halihazır haritaları tamamlanmış ve belediye tarafından onaylanmıştır. Zemin Etüdü ihalesi İl Özel İdaresi tarafından yapılmış, 01.11.2010 tarihinde işe başlanmış olup, işin süresi 75 gündür.
- Silifke Narlıkuyu Akyar Turizm Merkezi, Ovacık Turizm Merkezi ve Kargıcak Turizm Merkezi'nin jeolojikve jeoteknik etüd ihaleleri İl Özel İdaresi tarafından yapılmış, 01.11.2010 tarihinde işe başlanmış olup, işin süresi 75 gündür.
- Silifke Taşucu Boğsak Turizm Merkezi'nin ilave halihazır haritası METAB tarafından yaptırılacaktır.

3.1.1.3. Mersin Turizm Platformu

Mersin Turizm Platformu çalışmaları RİS Mersin Projesi Başlığı altında verilmiştir.

3.1.1.4. Mersin Üniversitesi

Mersin Turizm Platformu üyeleri arasında yer alan Mersin Üniversitesi'nin fakülte, yüksek okul ve araştırma merkezlerinde turizm konularını ilgilendiren çeşitli faaliyetler sürdürülmektedir.

a. Mimarlık Fakültesi

Fakültenin 2001-2002 eğitim-öğretim yılında Mimarlık Bölümü öğrenci olarak eğitime başlamıştır. Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Yüksek Lisans Programı 2010-2011 eğitim-öğretim yılı güz döneminde eğitime başlamıştır. Mimarlık Fakültesi bugüne kadar RİS Mersin, Turizm Platformu'nun birçok projesi Mimarlık Fakültesi öğretim elemanları tarafından Akdeniz Kent Araştırmaları Merkezi bünyesinde gerçekleştirilmektedir.

b. Fen Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü

Arkeoloji bölümü Akdeniz bölgesinin doğu kesimlerinin arkeolojik önemi gözönüne alınarak 1992 yılında kurulmuş ve 1998 yılında öğrenci almaya başlamıştır. Bölge arkeolojisi üzerine araştırmalar yapmak üzere bölüm bünyesinde Kilikia Arkeolojisini Araştırma Merkezi (KAAM) kurulmuştur. KAAM'ın amacı tarihin ilkçağlarından beri kesintisiz olarak iskan edilmiş olan antik Kilikia bölgesinin uygarlık tarihindeki yerini, arkeolojisini araştırmak, tarihi eserleri korumak ve tanıtmaktır. Araştırma Merkezi'nin bir süreli yayını ve beş adet bölge arkeolojisini konu alan yayını bulunmaktadır. Bunların arasında, KAAM, Arkeoloji Bölümü ve Mersin Valiliği tarafından başlatılan Mersin Kültür Envanteri çalışmaları kapsamında Arkeoloji Bölümü öğretim üyesi Yrd. Doç.Dr. Ümit AYDINOĞLU tarafından hazırlanan "Mersin Arkeolojik Kültür Envanteri" kitabı yer almaktadır. Halen Mersin ilinde yürütülen Korykos Yüzey Araştırması (Prof. Dr.Serra Durugönül) ve Erdemli ve Silifke Arasında Mimari Yapılanma (Yrd. Doç. Dr. Ümit Aydınoglu) çalışmaları da Arkeoloji Bölümü tarafından gerçekleştirilmektedir.

c. Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksek Okulu

Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu, 1980 yılında Adana İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi'ne bağlı olarak kurulmuştur. 1982 yılında Çukurova Üniversitesi 1992 yılında ise Mersin Üniversitesi bünyesine alınmıştır. Yüksek Okul, gerek lisans, gerekse lisansüstü düzeyde, turizm endüstrisinin ihtiyaç duyduğu nitelikli yönetici adayları yetiştirmek, turizm alanında bilimsel araştırmalar yapmak ve turizm endüstrisinin sorunlarına çözüm önerileri geliştirmeyi amaçlamakta olup, bu yönde çalışmalarını sürdürmektedir.

d. Akdeniz Kent Araştırmaları Merkezi

Merkez, kentsel ve çevresel konularda inceleme ve araştırma yaparak bilgi ve belge birikimini sağlamak, özel kent öğeleri arşivini kurmak ve sorunların çözümü, yerel yönetim, kurum ve kuruluşların hizmetlerinin karşılanmasında

özgün yöntem ve teknikler geliştirilmesi, sağlıklı kentsel ve çevresel gelişmenin sağlanması ve tarihi süreç- kent-kentte yaşayan üçlü ilişkisinin kurulabilmesi için bir kentsel belgelik ve kitaplıkla, bir kent tarihi müzesinin oluşturulmasını sağlamak, amaçlarıyla kurulmuştur. Çalışma alanı olarak, İçel, Adana, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş ve Osmaniye illeri seçilmiştir.

Belgeleme ve alan araştırması çalışmalarının en önemlilerinden biri olan “Mersin İl Kültür Envanteri Kentsel Kültür Varlıkları Belgeleme Projesi” 2005 yılında Mimarlık Fakültesi ile birlikte gerçekleştirilmiştir. Proje Mersin’in merkezinde, kentsel sit alanı içerisinde kalan 129 kültür varlığının belgeleme çalışmasını tamamlanmış ve çalışmanın sonuçları üniversite yayını olarak basılmıştır.

Ayrıca, kentin tarihi merkezini, kartpostallar ve haritalarla anlatan “İstasyon’dan Fener’e Mersin” adlı. kentin karakteristik özellikler gösteren parçaları, kentsel gelişimin toplumsal tarihle ilişkisi, değişen yaşam biçimi ve kentsel çevrenin etkileşimini, güncel fotoğraflar ve üç boyutlu canlandırmalarla ortaya koyan ve Mersin Ticaret ve Sanayi Odası (MTSO) tarafından finanse edilen bir kitap hazırlanmış olup, Şubat 2009 tarihinde yayımlanmıştır.

“Akdeniz’de Bir Liman Kenti Mersin” başlıklı “Gezici Kent Tarihi Sergisi” ise Mersin, Şam, Ankara gibi çeşitli kentleri dolaşmaktadır. Mersin’in, Akdenizlilik kimliğine ilişkin izlerini ortaya koyan ve MTSO ile işbirliği içinde gerçekleştirilen sergiyle, Mersin’in yirminci yüzyıl başından ortalarına kadarki süreçte yapıları, yaşam biçimi, iskeleleri, meydanları, camileri ve kiliseleri ile kentin, Akdeniz’deki diğer liman kentleriyle ortaklaşan kimlik bileşenleri ortaya konmaktadır.

Akdeniz Kent Araştırmaları Merkezi, Mersin Turizm Platformu tarafından belirlenen “Mersin Tarihi Kent Merkezi Canlandırma Stratejisi”, “Çamlıbel Semt Kimliğini Güçlendirme Projesi” ve Tarsus Belediyesi tarafından talep edilen ve Mimarlık Fakültesi ile birlikte hazırlanan “Tarsus Tarihi Ticaret Merkezi Kentsel Tasarım Projesi”ni de hazırlamıştır. Tarsus Tarihi Ticaret Merkezi Kentsel Tasarım Projesi’ne, Tarihi Kentler Birliği tarafından 2006 yılında “Başarı Ödülü” verilmiştir. Proje uygulama aşamasındadır.

3.1.1.5. Karayolları Genel Müdürlüğü

İl içinde turizm sektörünü önemli ölçüde etkileyen bir diğer kamu kuruluşu Karayolları Genel Müdürlüğüdür.

Antalya–Mersin devlet karayolu çok uzun yıllar önce sahilden son derece hatalı bir şekilde geçirilmiş olup sahil kesimindeki önemli turizm kaynaklarının sektör lehine gelişmesini engellemiştir. Halen inşaatı devam eden duble yolda pek çok kesimde mevcut yol güzergâhını takip ettiği için aynı sakıncaya sahiptir. Diğer yandan, gerek Mut, Karaman, Silifke gerekse Tarsus, Pozantı, Ulukışla yollarının duble yol olarak geliştirilme çabaları ili İç Anadolu'ya çok daha rahat bağlayacak olumlu gelişmelerdir. Adana ve Doğu Anadolu ulaşım bağlantısında sorun yoktur.

3.1.1.6. Diğer Kuruluşlar

Yukarıda belirtilen kuruluşlar dışında, RİS- Mersin Turizm Platformu üyesi olan birçok kuruluş turizm konusunda çeşitli projeler ve faaliyetler gerçekleştirmektedir. Başta Mersin Büyükşehir Belediyesi olmak üzere altyapı ve imar konularının projelendirme ve gerçekleştirilme konuları ildeki belediyelerin faaliyetleri arasında yer almaktadır.

TURAB (Türk-Arap Ülkeleri İş Adamları Derneği), MEKİK (Mersin Kalkınma ve İşbirliği Konseyi), MERTİD (Mersin Turizm İşletmecileri Derneği), MESİAD (Mersin Sanayici ve İşadamları Derneği), TURSAB (Türkiye Seyahat Acentaları Birliği), ÇUKTOB (Çukurova Turistik Otelciler ve İşletmeciler Birliği), Mersin Ticaret ve Sanayi Odası gibi çok sayıda kuruluş son yıllarda turizm konusunda proje ve çalışmalar yaptırmıştır. Bu kuruluşların tümü turizm konusunda oldukça duyarlıdır ve kamu kuruluşlarına finans ve proje desteği sağlamaktadır.

3.1.2. Özel Sektör Kuruluşları

3.1.2.1. Turizm İşletmeleri

Turizm sektörü hakkında görüş almak üzere 60 işletmeye anket gönderilmiş ancak 6 cevap alınabilmiştir. Sorular ve alınan cevaplar aşağıda anket dökümünde alınan cevaplar ise Ekler Bölümü'nde sunulmuştur.

1. Mersin ilinde turizm sektörünün geliştirilmesi için sizce

Lokomotif görevi görecek konuları işaretleyiniz.

(çok seçenekli)

- Güneş deniz turizmi: 5 adet
- Arkeolojik ve doğal değerler: 5 adet
- Dini turizm: 3 adet
- Kongre turizmi: 1 adet
- Kültür turizmi: 1 adet

2. En çok tercih ettiğiniz müşteri kitlesi hangisidir?

- Münferit gelen Avrupalı turist: 2 adet
- Turla gelen Avrupalı turist: 4 adet
- Münferit gelen yerli turist: 3 adet
- Turla gelen yerli turist: 1 adet
- İş maksatlı gelen yerli turist: 1 adet

Cevap seçeneklerinin içinde münferit ve turla gelen Orta Doğu ülkelerinden gelen turistte bulunmasına rağmen hiçbir tesis bu yönde cevap vermemiştir.

**3. Mersin turizminin markası için hangi imaj kullanılmalıdır?
(çok seçenekli)**

- Güneş- deniz: 5 adet
- Dini kaynaklar: 2 adet
- Arkeolojik kaynaklar: 4 adet
- Doğal kaynaklar: 4 adet
- Folklorik değerler: 1 adet
- Alışveriş: 1 adet

4. Yakın gelecekte tesisinizi büyütmeyi düşünüyor musunuz?

- Evet: 4
- Hayır: 2

5. Tesisinizin çözülmemiş imar sorunları var mı?

- Evet: 1
- Hayır: 3
- Cevapsız: 2

Soru 6: İşletme karlılığını nasıl yorumluyorsunuz?

- İyi: 1
- Orta: 3
- Kötü: 2

İlave görüşler, sorunlar:

- Deniz kirliliği
- Akkuyu nükleer santrali

Anket çalışmalarının yanı sıra üç değişik turizm işletmecisi ile açık uçlu uzun süreli sohbet-anket nitelikli görüşmeler yapılmış ve aşağıdaki görüşler oluşturulmuştur.

İşletmelerin yıllık ortalama doluluğu %60 civarında olup, çok iyi olarak değerlendirilebilir.

Hiçbir işletme tek tür talebe cevap vererek kendini riske atmamaktadır. Münferit gelişler ile acente aracılığı ile gelişler arasında daima bir denge gözetilmektedir ki bu durum bütün ülkede aynıdır.

Yerli turistler ağırlıklı Konya-Karaman-Maraş-Antep-Urfa gibi çevre iller ve GAP bölgesinden gelmektedir.

Yabancı gelişler genellikle Antalya Kapadokya geçişini yapan turistlerdir. Konaklama süreleri kısıtlıdır.

Yerli gelişler daima güneş-deniz ağırlıklı olup dağlardaki arkeolojik eserlere az ilgi göstermektedirler. Günübirlik çevre gezilerinde deniz ve dağlardaki yeme içme tesisleri önceliklidir.

Hiçbir işletme turla gelen Orta Doğu ülkelerinden gelen turist istememektedir. Diğer otel misafirleri ile farklı kültürün yarattığı problemler ve otel içi ikincil harcama seviyesinin son derece düşük olması Orta Doğu ülkelerinden gelen turların istenmeme nedeni olarak belirtilmiştir. Turla gelen Orta Doğu ülkeleri kökenli turistler deniz kenarı otelde kalsa bile denize girmemekte, tarihi eserlere ilgi göstermemektedir. Bu talebin tek geliş sebebi alışverişidir. Münferit gelen Orta Doğu kökenli turistler genelde diğer kültürlerle daha kolay uyum sağlayabilmekte, turla gelenlere nazaran biraz daha fazla otel içi ikincil harcama yapabilmekte dolayısı ile kabul edilebilir müşteri kitlesi olarak yorumlanmaktadır. Bu kesimde kısmen de olsa erkekler denize girmektedir.

Gerek otellerde yapılan şifahi görüşmeler ve fiyat araştırmaları, gerekse anket sonuçları günümüzde yatak yetersizliği nedeniyle mevcut tesisleri kısmen de olsa uygun fiyat rekabeti ortamında çalıştığını ortaya koymaktadır.

3.1.2.2. Seyahat Acenteleri, Rehberler

Mersin İli'nde halen faaliyette bulunan 2010 yılı Eylül ayı verilerine göre 62 adet seyahat acentesi bulunmaktadır. Bunların 55'i ana acente, 7'si ise şubelerdir. Ancak bunların çok büyük çoğunluğu bilet satışı yapmaktadır. Acenteler tüm ülkede olduğu gibi genelde il dışı acente veya konaklama tesisleri ile koordineli çalışarak tur düzenlemektedirler. Turlar mevsimsel şartlarda dikkate alınarak yıl boyu düzenli değildir. Daha çok talep üzerine tur düzenlenmektedir.

Acentelerin yerleşmeler itibariyle dağılımı Tablo 24'te sunulmuştur.

Tablo 24: Seyahat Acentelerinin Yerleşmelere Göre Dağılımı

YERLEŞMELER	ACENTE SAYISI
İL MERKEZİ	49 (6 Şube)
KIZKALESİ	3 (1Şube)
TAŞUCU	1
SİLİFKE	3
TARSUS	6
TOPLAM	62

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

Acentelerin 48'i A Grubu, 7'si A Grubu acentelerin şubesi, 6'sı Geçici A Grubu, ve 1'i B Grubu acentelerdir.

Mersin il genelinde toplam 72 rehber görev yapmaktadır. Bunların 71'i ülkesel bazda çalışan rehberler olup, yalnız biri bölgesel bazda çalışmaktadır. 69 İngilizce rehber (biri bölgesel), bir Almanca, bir Rusça ve bi Arapça rehber bulunmaktadır.

3.1.2.3. Mersin Halkı

Gerek günümüzde, gerekse gelecekte turizm sektörünün en önemli katılımın bizzat Mersin İli'nde yaşayan nüfus olacağı için bu nüfusun turizm sektörüne bakışı da bu bölüm altında incelenmiştir.

Bu maksatla Mersin İl Merkezi'nde (Akdeniz, Mezitli, Toroslar, Yenişehir İlçeleri) ve Anamur, Aydıncık, Bozyazı, Çamlıyayla, Erdemli, Gülnar, Mut, Silifke ve Tarsus ilçe merkezlerinde Teknik Şartname gereği, nüfusun 1000'de 1'i oranında, 2009 il nüfusu olan 1.640.888'in 1/1.000'i olan toplam 1.641 sayıda tesadüfî örnekleme esasına göre anket yapılmış ve kamu eğilimleri tespit edilmiştir. İlçelere göre anketlerin dağılımı Tablo 25'te verilmiştir.

Tablo 25: . İlçelere Göre Anket Sayıları

İLÇE	NÜFUS	ANKET SAYISI
AKDENİZ	290.463	291
MEZİTLİ	130.450	130
TOROSLAR	275.852	276
YENİŞEHİR	192.038	192
MERKEZ TOPLAMI	888.803	889
ANAMUR	62.702	63
AYDINCIK	11.651	12
BOZYAZI	26.295	26
ÇAMLIYAYLA	9.847	10
ERDEMLİ	125.391	125
GÜLNAR	30.441	30
MUT	63.673	64
SİLİFKE	113.404	113
TARSUS	308.681	309
TOPLAM	1.640.888	1.641

Halkın tüm kesimlerine anket verildiği ve tüm yaş gruplarında ve tüm eğitim gruplarındaki halk kesimlerine anket verildiği için, her kesimin cevaplayabileceği 4 temel soru ankette sorulmuştur. Bu tür anket tarzı, bilimsel veri elde etmekten çok, kamu eğilimi saptama nitelikli olmaktadır. Bu itibarla yalnız çok genel sorular sorulabilmektedir.

1. Mersinde turizmin gelişmesinden kişisel bir fayda bekliyor musunuz?

Bu soru, kişilerin sektörden ekonomik beklentisini tespiti yöneliktir. Ekonomik beklenti sektörün gelişmesine yakınlık açısından en önemli göstergedir. Cevaplar aşağıda verilmiştir.

- Evet : % 78,27
- Hayır: % 12,11
- Kısmen: % 9,62

2. Turizm sektörünün gelişmesi halinde bundan nasıl faydalanabilirsiniz?

Bu soru, toplumun turizm sektöründe yararlanılan gelirlerin ne kadar farkında olduğunun tespiti amacıyla sorulmuştur. Cevaplar bu konuda toplumun önemli bir oranda bilinçli olduğunu ortaya koymaktadır.

- Turizm konusunda ticaret yaparım: % 59.91
- Bu konuda üretim yaparım: % 29.36
- Diğer : % 10.73

“Diğer” cevabı verenlerin tümüne yakın kesimi otellerde personel olarak çalışmayı düşünmektedir.

3. Gelecekte Mersin’in hangi sektörde öne çıkmasını tercih edersiniz?

- Turizm: % 49.26
- Sanayi: % 17.64
- Tarım: % 16.65
- Ticaret: % 16.45

Toplam dört ana sektör içinde yaklaşık yarısının turizm sektörü olması toplumun sektörden beklentisinin açık bir ifadesidir.

4. Turizm sektöründe Mersin hangi kavram ile markalaşmalı?

Bu soru, sektörün kısaca tanıtımı (bir anlamda gelecekteki logosu olarak)düzenmiş ve cevaplar alınmıştır.

- Güneş-deniz: % 38.21
- Doğa: % 22.01
- Tarihi eserler: % 21.59
- Dini eserler: % 6,96
- Alışveriş: % 8.06
- Folklorik değerler: % 2.77
- Diğer: % 0.40

Gelen cevapların net yorumu halkın Mersin’i tanıtımında güneş -deniz turizminin öne çıkması isteğidir.

Özet olarak, anket sonuçlarının bir bütün olarak değerlendirmesi sonucunda, halkın turizm sektörünün önemine ilişkin tam olarak bilinçli olduğu açıkça görülmektedir.

Kişilerle yapılan anket bölümleri Ekler Bölümü’nde sunulmaktadır.

3. 2. TURİZM EĞİTİMİ

Mersin İli'nde, gerek orta öğretim gerekse yüksek öğretim seviyesinde çok sayıda turizm konusunda eğitim kuruluşu yer almaktadır. Bu kuruluşların, yıllık kontenjanları ile dökümü Tablo 26'da verilmiştir.

Tablo: 26 Turizm Eğitimi Veren Eğitim Kuruluşları

OKUL ADI	YERİ	EĞİTİM KONUSU	YILLIK KONTENJAN (2009-2010 Öğretim Yılı)
Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	Mersin	Konaklama Ve Seyahat Hizmetleri (İngilizce)	40
		Yiyecek İçecek Hizmetleri (İngilizce)	200
Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	Silifke	Yiyecek İçecek Hizmetleri (İngilizce)	120
Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	Tarsus	Konaklama Ve Seyahat Hizmetleri (İngilizce)	60
		Yiyecek İçecek Hizmetleri (İngilizce)	60
Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	Yenişehir	Konaklama Ve Seyahat Hizmetleri (Almanca)	20
		Yiyecek İçecek Hizmetleri (İngilizce)	40
ORTA ÖĞRENİM TOPLAMI		Yiyecek İçecek Hizmetleri	420
		Konaklama Ve Seyahat Hizmetleri	120
		GENEL TOPLAM	540
MERSİN Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu		Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Bölümü	98 + 98
MERSİN Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu		Turizm ve Otel İşletmeciliği Bölümü	50 + 50
MERSİN Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu		Turizm ve Seyahat Hizmetleri Bölümü	50 + 50
MERSİN Üniversitesi Anamur Meslek Yüksekokulu		Turizm ve Seyahat Hizmetleri Bölümü	50
MERSİN Üniversitesi Anamur Meslek Yüksekokulu		Turizm Rehberliği Bölümü	50
MERSİN Üniversitesi Anamur Meslek Yüksekokulu		Turizm ve Otel İşletmeciliği Bölümü	50
MERSİN Üniversitesi Erdemli Meslek Yüksekokulu		Turizm Animasyonu Bölümü	30
MERSİN Üniversitesi Gülnar Meslek Yüksekokulu		Halıcılık ve Kilimcilik Bölümü	50
SELÇUK Üniversitesi Silifke Taşucu Meslek Yüksekokulu		Turizm ve Otel İşletmeciliği Bölümü	60+60
SELÇUK Üniversitesi Silifke Taşucu Meslek Yüksekokulu		Turizm ve Seyahat Hizmetleri Bölümü	60+60
YÜKSEK ÖĞRENİM TOPLAMI			866

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı ve ÖSYM verileri

MERSİN İLİ TURİZM MASTER PLANI

Mersin Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu, 1980 yılından beri hizmet vermekte olup, yüksek lisans ve doktora programları da bulunmaktadır. İl içinde nitelikli yeterli sayıda turistik tesis olmamasından dolayı, mezunların büyük bir kısmı, il dışında turistik tesislerde görev yapmaktadır.

Görüldüğü gibi bölgede yeterli sayıda turizm eğitimi veren kuruluş yer almaktadır. Gerekli yatırımların yapılması ve turist sayısının arttırılması halinde turizm tesislerinde iş imkanlarının artmasıyla bu kişilerin il içinde istihdamı mümkün olacaktır.

Turizmde çalışacak personelin eğitiminin yanı sıra halkın eğitimi de büyük önem taşımaktadır. Bu amaçla turizmin yerel ekonomiye sağlayacağı sosyal ve ekonomik faydaları her türlü yerel basın ve yayın organı ve yerel toplantılar ile yerel siyasetçiler ve kamu yöneticileri tarafından anlatılmalıdır. Turizm Master Planı'nın bir kalkınma projesi olduğu görüşü özellikle vurgulanmalıdır. Ayrıca, tüm okullarda konunun işlenmesi sağlanmalıdır.

3.3. TURİZM ÜRÜNLERİNİN VE PAZARLAMA STRATEJİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

3.3.1 Bölgedeki Tur Güzergâhları Ve Organize Turlar

3.3.1.1. Bir Destinasyon Olarak Mersin

Türkiye’de Mersin’i tek başına bir destinasyon olarak pazarlayan düzenli tur organizasyonu yoktur.

3.3.1.2. Tur Güzergâhı Üzerinde Mersin

Geçmiş yıllarda Antalya çıkışlı Kapadokya (veya Antakya) tur güzergâhı üzerinde yer alması nedeniyle Mersin belirli bir geceleme potansiyeli yakalamış, turlar Antalya-Konya (Mevlana)- Aksaray-Kapadokya ağırlıklı başlamış, ancak son yıllarda Konya Mevlana müzesindeki aşırı yığılmalar nedeniyle Antalya-Mersin-Kapadokya güzergâhı önem kazanmıştır. Yakın geçmişte THY dışında özel sektörün de piyasaya girmesi ve uçak fiyatlarındaki ani ucuzlama sonucu Antalya –Tuzköy hava yolu tercih edilir olmuştur. Tuzköy hava alanında yapılan görüşmede alana inişlerin en çok Antalya’dan olduğu her yıl gelen sayısında yaklaşık 10.000’ik bir artış kaydedildiği belirtilmiştir.

Antalya-Mersin duble yol inşaatı bitinceye kadar Antalya-Kapadokya akımının bu güzergahtan son derece düşük bir talepte devam edeceği tahmin edilmektedir. Tur düzenleyen muhtelif işletmelerin programları internet üzerinden araştırılmış, İzmir ve İstanbul çıkışlı GAP turlarının Konya-Karaman-Mut güzergâhı üzerinden Mersin’e giriş yaptığı ve Adana istikametine devam ettiği tespit edilmiştir. Orta Doğu ülkeleri (özellikle Suriye) çıkışlı turların mevcudiyeti bilinmesine rağmen düzenli tur tespit edilememiştir. Temel geliş nedeni alışveriş olan bu turlar en fazla Silifke’ye kadar gitmekte Anamur’a geçmemektedir.

3.3.2. Bölgede Turizme Yönelik Üretilen Ürünler ve Bu Ürünlerin Pazarlama Stratejileri Ve Hedef Kitle

İl içinde organize olarak el sanatı üretimi yoktur. Dağ köylerinde üretilen Yörük çuvalı, çorabı, kolan, heybe, cicim, zilli, kilim gibi dokumalar temel olarak Kızılkalesi dükkânları ile Tarsus’ta Kırk Kaşık Hanında pazarlanmaktadır. Her iki alanda da yapılan gözlemlerde alıcıların (yerli-yabancı) belirgin bir özelliği gözlenmemiştir.

3.3.3. Mevcut Durumda Turizmin Odaklaştığı Alanların Özellikleri, Potansiyelleri Ve Sorunları

Günümüzde konaklama tesisleri açısından odaklaşan en önemli alan Atakent-Kocahasanlı arasındaki sahil bandıdır. Odaklaşmanın nedeni Güneş-Deniz turizmidir. Erdemli-Mersin arası sahil kesimi, çoğunluğu ikinci konut nitelikli konutlarla dolmuş durumdadır. Taşucu'nun batı kesimi Antalya sınırına kadar güneş-deniz turizmi açısından gelişmemiştir. Mersin - Adana sınırı arasındaki sahil kesimi de henüz turizm açısından gelişmemiş durumdadır. Kent ölçeğinde turizm sektörünün odaklaştığı tek yerleşme Mersin kent merkezidir. İlin ikinci büyük yerleşmesi olan Tarsus bünyesinde inanç turizmi, arkeoloji ve doğal kaynaklar açısından çok önemli değerler barındırmasına rağmen yatak kapasitesi açısından gelişmemiştir.

Cennet-Cehennem, Uzuncaburç, Silifke içinde yer alan Kale, Ayatekla, Tekir Ambarı, Kız Kalesi, Ayaş, Eshab-ı Keyf ve Alahan Manastırı temel ziyaret noktaları olarak öne çıkan kaynaklardır. İl bazında en genel anlamda yorumlandığı zaman turizm sektörünün odaklaştığı temel bölgeler güneş-deniz turizmine hitap eden bölgeler olarak öne çıkmakta, en çok ziyaret edilen doğal ve arkeolojik kaynaklar da, yatak kapasitelerinin yoğun olduğu bölgeye yakın konumlanmış değerler olarak belirmektedir. Başka bir yorumla, yatak gelişme potansiyeli deniz kullanımına, arkeolojik ve doğal değerler kullanımı ise yatak konumuna yakınlıkla birebir ilişkidir.

Günümüze kadar il içinde yatak gelişiminin temel sorunu turistik tesislerin arsa temini açısından ikinci konut şirketleri ile rekabet edememesi olmuştur. Son yıllarda ikinci konut talebinin ülke çapında doygunluk noktasına yaklaşması nedeniyle il içinde de turizm sektörü kısmi bir gelişme göstermiş özellikle Kızkalesi ve Atakent gibi Güneş-Deniz turizmine uygun sahillere sahip olan yerleşmelerde konut sektöründen turizm sektörüne geçiş başlamıştır.

Arkeolojik kaynakların günümüze kadar çok azının devreye girebilmiş olmasının temel sebebi ise Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın kazı için Mersin'e yeterli bütçe ayıramamış olmasıdır. Bu sorun Mersin'e özel bir sorun olmayıp, ülkenin genel bir sorunu olarak yorumlanmalıdır.

Mersin İli'nde konaklama tesisleri, arkeolojik kaynaklar ve doğal değerlerin turizm açısından gelişme potansiyelleri aşağıda özetlenmiştir.

- Kent merkezlerindeki iş maksatlı gelişlere hitap eden konaklama tesislerinin gelişme potansiyeli uzun dönemde bu kentlerin yaratacağı talebe bağlıdır.
- Güneş-deniz turizmine bağlı konaklama tesislerinde sıçrama şeklinde bir gelişme potansiyeli mevcuttur. Henüz devreye girmemiş ancak halihazır harita alımı ve jeoteknik etüdü yaptırılan turizm merkezlerinin birkaç yıl içinde planlama çalışmalarının tamamlanarak tahsise hazır hale gelmesi bu gelişimin temellerinden biri olacaktır. Diğer taraftan, ülkede güneş-deniz turizmine hitap edecek plaj arkası boş parsellerin tamamına yakınının dolmuştur ve bundan sonraki yıllarda Mersin bu konuda tek yatırım imkânı olacaktır. Ayrıca, Arkum ve Atakent'te yer alan kamu tatil kamplarının satışı planlanmaktadır ve 2011-2012 yıllarında Tarsus Kültür, Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi'nin yaklaşık 10.000 yatakla faaliyete geçmesi beklenmektedir. Yukarıda belirtilen bu projelerin gelişmesinde Yenice uluslararası havaalanının birkaç yıl içinde devreye girmesi ve Antalya-Mersin ve Silifke-Karaman double yollarının tamamlanması, itici güç olacaktır.
- İl genelinde turizm amaçlı kullanılacak ve yüksek potansiyeli olan doğal kaynaklar deniz ve güneştir. Bölgede gelişecek turizmin en önemli unsuru uzun dönem konaklamaya imkan veren güneş-deniz turizmine yönelik tesisler olacaktır. Mersin ili içindeki diğer doğal kaynaklar yakın çevredeki günübirlik ihtiyacın dışında ülke bütünü veya dünyadan bir talep yaratacak nitelikte değildir. Türkiye genelinde bu kapsamda belirtilecek markalaşmış kaynaklar arasında yamaç paraşütü açısından Fethiye (Babadağ-Ölü Deniz) ve rüzgâr sörfü açısından Çeşme Alaçatı'yı saymak mümkündür.
- Mersin Türkiye'de sayıca en çok arkeolojik esere sahip bir illerin başında gelmektedir. Arkeolojik kaynakların turizm açısından geliştirilmesi halinde Mersin'de son derece önemli bir turizm potansiyelinin ortaya çıkması mümkün olacaktır. Halen çoğu atıl duran bu kaynakların turizm amaçlı nasıl kullanılabileceğine ilişkin görüşler plan kararları bölümünde ayrıca açıklanacaktır.
- Dini kaynaklar açısından en önemli gelişme potansiyeli Tarsus'ta olup, geçen yılın St Paul yılı ilan edilmesi ile en yüksek ziyaretçi sayısına erişmiştir. Diğer önemli kaynak ise Aya Thekla'dır. Bu merkezlerin gelecek yıllarda gelişme potansiyeli Mersin'den geçecek turlar ile il içinde gelişecek uzun süreli konaklama sunan güneş-deniz turizmine bağlı olacaktır.

3.4. TURİZM ALTYAPISININ ANALİZİ

3.4.1. İldeki Konaklama Olanakları, Yatak Sayıları ve Mekânsal Dağılımı

Yerel araştırmanın yapıldığı 2010 yılı Mayıs ayı itibariyle, Mersin il bütününde toplam 24.213 yatak bulunmaktadır ve 13.773 yataklık yatırım belgesi alınmış durumdadır. Mevcut ve yatırım belgeli yatakların ilçelere dağılımı aşağıda sunulmaktadır.

Tablo 27: Mersin İli Bütünündeki Yatak Kapasitesinin İlçelere Dağılımı (Mayıs 2010)

İLÇELER	TURİZM BELGELİ		BELEDİYE BELGELİ		TOPLAM		Yatak %'si	İlçe Nüfusu %'si
	Tesis	Yatak	Tesis	Yatak	Tesis	Yatak		
AKDENİZ(*)	-	-	23	1.318	-	-	-	17.7
MEZİTLİ(*)	2	200	7	422	-	-	-	8.0
TOROSLAR(*)	1	144	3	144	-	-	-	16.8
YENİŞEHİR(*)	-	-	6	372	-	-	-	11.7
MERKEZ TOP.	18	2.623	39	2.256	57	4.879	12.8	54.2
ANAMUR	5	420	37	1.284	42	1.704	4.5	3.8
AYDINCIK	-	-	2	114	2	114	0.3	0.7
BOZYAZI	3	405	2	134	5	539	1.4	1.6
ÇAMLIYAYLA	1	1.028	2	97	3	1.125	3.0	0.6
ERDEMLİ	18	4.985	124	9.745	140	14.730	38.8	7.6
GÜLNAR	1	338	2	102	3	440	1.2	1.9
MUT	-	-	3	113	3	113	0.3	3.9
SİLİFKE	11	1.614	108	4.819	119	6.433	16.9	6.9
TARSUS	12	7.704	5	205	22	7.909	20.8	18.8
TOPLAM	69	19.117	324	18.869	396	37.986	100.00	100.00

(*) Merkez toplamın içinde hesaplanmıştır.

Kaynak: Mersin Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü İstatistikleri ve Büro Çalışması

Ayrıca il içinde belediye belgeli 150 çadır ve 90 karavan kapasitesi bulunmaktadır. Mersin İli içinde Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan yatırım ve işletme belgesi almış konaklama tesislerinin ilçeler itibariyle dağılımı Tablo 28 ve ilde konaklama tesislerinin gelişimi Tablo 29'da ve turizm belgeli konaklama tesislerinin türlere dağılımı Tablo 30'da sunulmuştur.

**Tablo 28: Mersin İli'nde Turizm Belgeli Konaklama Tesisleri
(Eylül 2010)**

İLÇELER	TURİZM YATIRIM BELGELİ			TURİZM İŞLETME BELGELİ		
	TESİS SAYISI	ODA SAYISI	YATAK SAYISI	TESİS SAYISI	ODA SAYISI	YATAK SAYISI
AKDENİZ(*)	-	-	-	12	950	2.068
MEZİTLİ(*)	3	188	406	1	61	134
TOROSLAR(*)	1	10	20	2	150	284
YENİŞEHİR(*)	-	-	-	-	-	-
MERKEZ TOP.	4	198	426	15	1.161	2.486
ANAMUR	2	81	170	3	123	250
AYDINCIK	-	-	-	-	-	-
BOZYAZI	1	85	175	2	114	230
ÇAMLIYAYLA	-	-	-	-	-	-
ERDEMLİ	7	1.755	3.566	10	615	1.527
GÜLNAR	1	155	338	-	-	-
MUT	-	-	-	1	41	96
SİLİFKE	6	742	1.788	6	352	814
TARSUS	16(*)	3.703	7.600	1	50	104
TOPLAM	37(*)	6.719	14.063	38	2.456	5.441

(*) 5'i yataksız tesis

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü İstatistikleri ve Büro Çalışması

**Tablo 29: Mersin İli'nde Turizm (*) ve Belediye Belgeli
Tesislerde Yatak Arzındaki Gelişim**

YIL	TESİS SAYISI	YATAK SAYISI	ORT. TESİS BÜYÜKLÜĞÜ YATAK/TESİS
1990	335	15.507	46
1995	229	16.172	71
2000	280	15.993	57
2005	262	16.425	63
Mayıs 2010	396	37.986	96

Kaynak: Mersin Turizm Master Planı,1990, Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü ve Kültür ve Turizm Bakanlığı İstatistikleri ve Büro Çalışması

(*) Turizm İşletme ve Turizm Yatırım Belgeli tesisler toplamı

Yirmi yıllık dönem içinde, tesis sayısında artış seviyesi oldukça düşük kalırken, yatak sayıları 2 katından fazla bir değere gelmiştir. İl genelinde turizm belgeli yatak sayıları artış gösterirken, küçük ve az nitelikli belediye belgeli tesisler azalmış veya durağan kalmıştır. Tesis kalitesi yükselmiştir. Bunun en bariz göstergesi ortalama tesis büyüklüklerindeki artıştır. Yatırım düzeyi yükseldikçe, kalitede de artış olmaktadır.

Tablo 30: Mersin İli Bütününde Yer Alan Turizm Belgeli Konaklama Tesislerinin Türlerine Dağılımı (Eylül 2010)

TESİS TÜRÜ	SINIFI	TURİZM YATIRIM BELGELİ			TURİZM İŞLETME BELGELİ		
		Tesis	Oda	Yatak	Tesis	Oda	Yatak
OTEL	5 Yıldız	5	1.313	2.910	1	189	378
OTEL	4 Yıldız	12	1.868	3.989	6	666	1.581
OTEL	3 Yıldız	1	30	60	14	886	1.849
OTEL	2 Yıldız	4	155	316	12	385	762
OTEL	1 Yıldız	-	-	-	3	97	183
MOTEL		-	-	-	1	65	134
Apartment	Apartment Otel	2	1.260	2.502	1	168	554
Butik Otel	Butik Otel	1	33	66	-	-	-
Tatil Köyü	5 Yıldız	4	1.475	3.000	-	-	-
Tatil Köyü	4 Yıldız	2	575	1.200	-	-	-
Dağ Evi	-	1	10	20	-	-	-
GENEL TOPLAM	-	32	6.719	14.063	38	2.456	5.441

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü ve Büro Çalışması

Bu veriler ışığında ilçeler itibariyle tesislerin dağılımı Tablo 31’de verilmiştir.

Tablo 31: Mersin İli Bütününde Yer Alan Konaklama Tesislerindeki Yatak Sayılarının Türlerine ve İlçelere Dağılım Oranları (%) (Mayıs 2010)

İLÇELER	TURİZM YATIRIM BELGELİ	TURİZM İŞLETME BELGELİ	BELEDİYE BELGELİ	TOPLAM
MERKEZ İLÇELER TOP.	1.5	45.4	12.0	12.8
ANAMUR	1.2	4.7	6.8	4.5
AYDINCIK	-	-	0.6	0.3
BOZYAZI	1.3	4.3	0.7	1.4
ÇAMLIYAYLA	7.5	-	0.5	3.0
ERDEMLİ	25.1	28.5	51.7	38.8
GÜLNAR	2.4	-	0.5	1.2
MUT	-	-	0.6	0.3
SİLİFKE	5.8	15.2	25.5	16.9
TARSUS	55.2	1.9	1.1	20.8
TOPLAM	100.0	100.0	100.0	100.00

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü ve Büro Çalışması

Yerel çalışmalar Mayıs 2010 tarihinde tamamlanarak raporlama çalışmalarına geçilmiştir ve tüm çalışmalar bu verilerle gerçekleştirilmiştir. Ancak geçen süre içinde yatak ve tesis sayılarında bazı değişiklikler meydana gelmiştir. Bu değişimler çok az olup, genel yapıyı değiştirir nitelikte değildir. Bu itibarla,

MERSİN İLİ TURİZM MASTER PLANI

hesaplamalar değiştirilmemiştir. Ancak Eylül 2010 itibariyle, il içindeki tüm tesislere ilişkin veriler Tablo:32’de, turizm işletme belgeli tesislere ait değerler ise Tablo 33’te sunulmuştur.

Tablo 32: Mersin İli Bütününde Yer Alan Konaklama Tesislerinin Türlerine Dağılımı (Eylül 2010)

Tesisin Cinsi	Turizm İşletme Belgeli Konaklama Tesisleri			Belediye Belgeli Konaklama Tesisleri			Turizm Yatırım Belgeli Konaklama Tesisleri			Toplam		
	Tesis	Oda	Yatak	Tesis	Oda	Yatak	Tesis	Oda	Yatak	Tesis	Oda	Yatak
Otel	36	2.204	4.715	102	2.732	6.638	22	3.366	7.275	160	8.302	18.628
Tatil Köyü							6	2.050	4.200	6	2.050	4.200
Motel	1	65	134	32	502	1.601				33	567	1.735
Pansiyon				173	2.448	9.813				173	2.448	9.813
Apart Otel	1	168	554	8	267	830	2	1.260	2.502	11	1.695	3.886
Golf Alanı							2			2	0	0
Butik Otel							1	33	66	1	33	66
Sosyal Tesis				2	132	360				2	132	360
Sağlıklı Yaşam Merk.							1			1	0	0
Kongre ve Sergi Mer.							1			1	0	0
Günübirlik Tesis							1			1	0	0
Dağ Evi							1	10	20	1	10	20
Mokamp				2	71	60				2	71	60
Kamping				4	127	34				4	127	34
Toplam	38	2.437	5.403	323	6.279	19.336	37	6.719	14.063	398	15.435	38.802

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü verileri

Tablo 33: Mersin İli Bütününde Yer Alan Turizm İşletme Belgeli Konaklama Tesisleri (Eylül 2010)

Tesis Türü	Tesis Sayısı	Oda Sayısı
5 * Otel	1	189
4 * Otel	7	666
3 * Otel	13	886
2 * Otel	12	385
1 * Otel	3	78
Motel	1	65
Apart Otel	1	168
TOPLAM	38	2.437

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü verileri

İl içindeki yatak dağılımının kısa bir yorumu aşağıda sunulmaktadır.

- Çok genel bir yorumlama ile turizm belgeli yatakların daha kaliteli belediye belgeli yatakların daha az kaliteli olması varsayımı çerçevesinde bakıldığında, 24.213 mevcut yatak sayısının yalnız 5.344’ünün (%22.1) Turizm Belgeli tesislerden oluştuğu ve il bütünündeki yatakların % 77.9’unun belediye belgeli daha düşük kaliteli olduğu görülmektedir. Turizm işletme belgeli tesislerin yarıya yakın kesimi merkez ilçelerde yer almaktadır. İkinci

sırada Erdemli ve daha sonra Silifke ilçeleri gelmektedir. Bu ilçelerin toplamı turizm belgeli yatakların % 89.1'ini oluştururken diğer 7 ilçe toplamında turizm belgeli yatakların toplam % 10.9'u bulunmaktadır.

- İldeki toplam yatak sayısının % 55.7'si Silifke ve Erdemli ilçelerinde yığılmıştır. Bu yığılmanın temel nedeni güneş-deniz turizmine olan taleptir. Ancak bu oran belediye belgeli tesislerde % 77.2'ye yükselirken, turizm işletme belgeli tesislerde % 43.7'ye, yatırım belgeli tesislerde ise % 30.9'a düşmektedir. İş maksatlı gelişlerin büyük kesimini Mersin yatak kapasitesi karşılamaktadır. Bu nedenle genelde bu talep kesiminin gerektirdiği daha yüksek kaliteli tesisler il merkezinde yoğunlaşmıştır. Mevcut yaz tatili (güneş-deniz) talebinin ise yeterli mekansal düzenlemeler yapılmadığı için daha alt gelir gruplarından oluştuğu ve daha çok belediye belgeli düşük nitelikli tesislere yöneldiği görülmektedir.

- İldeki en büyük ikinci yerleşme olan Tarsus'ta mevcut yatak sayısı 309 gibi son derece düşük bir değerdedir. Bunun sadece 104 ünün turizm belgeli (nispeten daha kaliteli) olması inanç turizminin toplam il turizm faaliyetleri içindeki payı açısından çok önemli bir göstergedir. Yatırım belgeli tesisler ise Tarsus Kültür, Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi'ndeki yatırımlar nedeniyle yarıdan fazla bir oranla Tarsus'ta yoğunlaşmıştır.

- Mut, Çamlıyayla, Gülnar gibi kıyıdan uzak ve turizm sektörünün gelişmediği yerleşmelerdeki yatak sayıları oldukça düşüktür. Bu ilçelerde gelişen turizm şekli genelde ikinci konut nitelikli yayla konutları şeklinde olmuştur.

3.4.2. Bölgede Turizm Çeşitlenmesini Sağlayacak Tesisler

Mersin il bütününde turizm çeşitlenmesini sağlayacak ve aktif olarak sadece turizm maksadıyla kullanılan tesis mevcut değildir. Mersin merkezde yer alan büyük bir alışveriş merkezi özellikle Orta Doğu ülkelerinden gelen turistlere hizmet etme açısından turizmin çeşitlenmesine önemli bir katkı sağlamaktadır. Yakın tarihte tamamlanmış olan Mersin Kongre Sarayı talep yetersizliğinden dolayı atıl olarak çalışmaktadır. Daha önceki yıllarda kongre düzenleyen Hilton Oteli ise kongre salonunu talep yetersizliği nedeniyle başka kullanımlara tahsis edilmiştir. İldeki spor ve kültür tesisleri ise bölge dışından talep çekmemekte, yerel ihtiyaca cevap vermektedir.

3.5.TURİZM TALEP ANALİZİ

3.5.1. Ziyaretçilerin Nitelikleri

İli ziyaret eden turistlerin milliyetlere göre dağılımı Tablo 34'te detaylı olarak ve özet olarak Tablo 35'te sunulmuştur.

Tablo. 34 Tesislerde Kalan Turistlerin Milliyetlerine Göre Dağılımı

ÜLKENİN ADI	TURİST SAYISI					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010(*)
A.B.D.	642	1.463	2.300	1.029	1.675	1.093
ALMANYA	3.284	3.183	4.362	4.789	6.057	4.951
ARJANTİN	3	223	7	12	5	1
AVUSTURALYA	25	1.777	213	124	152	92
AVUSTURYA	38	85	259	252	567	285
AZERBAYCAN	29	52	215	113	104	105
B.ARAP EMİRLİK.	328	51	135	91	46	168
BELÇİKA	51	400	471	293	713	496
BAHREYN	0	21	46	742	88	0
BREZİLYA	111	33	23	6	12	3
BULGARİSTAN	452	106	124	127	101	69
CEZAYİR	0	0	6	8	6	5
ÇEK CUMH.	0	2	22	9	32	56
ÇİN H. CUMH.	49	58	137	245	191	170
DANİMARKA	36	78	173	163	154	71
ERMENİSTAN	6	15	40	15	86	54
FAS	1	0	1	5	2	0
FİLİPİNLER	37	32	127	112	71	92
FİNLANDİYA	18	14	46	21	22	15
FRANSA	296	645	1.290	990	972	537
G.AFRİKA CUMH.	19	5	11	12	9	6
G.KORE	36	73	9	28	21	23
GÜRCİSTAN	60	223	330	126	199	43
HİNDİSTAN	28	39	52	71	79	44
HOLLANDA	785	1.215	1.213	1.196	1.146	923
İNGİLTERE	552	729	570	726	484	350
İRAK	415	1.533	1.357	2.062	2.672	0
İRAN	137	324	478	357	688	679
İRLANDA	31	56	80	67	106	73
İSPANYA	68	61	124	168	122	82
İSRAİL	91	281	132	117	59	42
İSVEÇ	37	197	240	266	145	124
İSVİÇRE	41	111	244	169	245	154
İTALYA	625	618	862	1.351	1.213	495
JAPONYA	67	124	214	196	106	256
K.K.T.C	226	469	890	604	621	581

Tablo 34: Tesislerde Kalan Turistlerin Milliyetlerine Göre Dağılımı (devam)

ÜLKENİN ADI	TURİST SAYISI					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010(*)
KANADA	26	127	100	79	74	60
KAZAKİSTAN	0	0	13	14	17	9
KUVEYT	278	47	79	72	71	43
LİBYA	39	130	143	8	11	137
LÜBNAN	872	2.329	789	4.118	3.356	1.199
MACARİSTAN	10	52	23	105	47	39
MAKEDONYA	0	2	9	23	84	13
MISIR	27	68	42	81	56	57
MOLDOVA	11	2	38	28	24	62
NORVEÇ	88	117	58	74	58	28
PAKİSTAN	4	4	16	23	26	5
POLONYA	0	30	67	165	1.539	901
ROMANYA	21	79	49	116	109	84
RUSYA FED.	252	492	431	427	547	316
S. ARABİSTAN	1.179	660	2.452	3.228	1.295	366
SİNGAPUR	0	33	71	63	17	17
SLOVAKYA	0	44	0	5	11	5
SLOVENYA	0	0	12	10	4	17
SUDAN	41	72	35	11	66	11
SURİYE	3.116	7.563	6.780	10.824	13.234	21.452
TUNUS	2	6	18	25	21	11
TÜRKMENİSTAN	0	0	14	24	39	23
UKRAYNA	27	55	651	328	164	68
ÜRDÜN	74	180	235	318	478	564
YUGOSLAV. F. CU	0	0	0	0	0	0
YEMEN	0	2	2	6	8	6
YUNANİSTAN	52	197	148	275	179	217
MİLLİYETSİZ	413	27	4	28	1.635	0
DİĞER ÜLKELER	2.244	569	935	538	597	253
YABANCI TOPLAMI	17.400	27.183	30.017	37.678	42.738	38.101
TÜRKİYE	72.149	179.067	203.466	229.544	225.328	126.960
GENEL TOPLAM	89.549	206.250	233.483	267.222	268.066	165.061

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü Verileri
(*) 2010 Yılı verileri ilk 9 ayı kapsamaktadır.

Yıllar itibariyle, dalgalanmalar göstermekle birlikte, Orta Doğu ülkelerinden gelen turistler çoğunluktadır. 2005-2010 arasında, Lübnan, Suudi Arabistan, Suriye, Ürdün, İran, Irak bütününden toplam 97.363 turist gelmesine karşın, Almanya, Avusturya, Belçika, Fransa, Hollanda, İtalya'dan oluşan Avrupa ülkeleri bütününden 46.908 turist gelmiştir. Bu sayılarla aynı dönemde gelen toplam 193.117 turistin % 50.4'ünü yukarıda tanımlanan Orta Doğu ülkeleri, % 24.3'ünü yine yukarıda tanımlanan Avrupa ülkeleri, % 25.3'ünü ise diğer ülkeler oluşturmuştur. Ülke bazında toplam gelen turistlerin % 32.6'sı

MERSİN İLİ TURİZM MASTER PLANI

Suriye'den, % 13.8'i Almanya'dan, % 8.2'si Lübnan'dan gelmiş olup, bu üç ülke toplamın % 54.6'sını oluşturmaktadır. A.B.D. uyruklu turistlerin büyük kısmı İncirlik'te görev yapan ve hafta sonu için gelenlerden oluşmaktadır.

Ülke eğilimlerinde değişime bakıldığında ise, Avusturya, Belçika, Hollanda, K.K.T.C., Rusya, Suriye ve Ürdün yıllar içinde artan bir eğilim göstermektedir. Buna karşın Birleşik Arap Emirlikleri, Bulgaristan, Irak'tan gelen turist sayıları düşme eğilimindedir.

İli ziyaret eden turistlerin milliyetlere göre dağılımı özet olarak ayrıca Tablo 35'te sunulmuştur.

Tablo 35: Tesislerde Kalan Turistlerin Milliyetlerine Göre Dağılımı (Özet Tablo)

ÜLKENİN ADI	TURİST SAYISI					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010(*)
A.B.D.	642	1.463	2.300	1.029	1.675	1.093
ALMANYA	3.284	3.183	4.362	4.789	6.057	4.951
AVUSTURALYA	25	1.777	213	124	152	92
FRANSA	296	645	1.290	990	972	537
HOLLANDA	785	1.215	1.213	1.196	1.146	923
IRAK	415	1.533	1.357	2.062	2.672	0
İTALYA	625	618	862	1.351	1.213	495
LÜBNAN	872	2.329	789	4.118	3.356	1.199
POLONYA	0	30	67	165	1.539	901
S.ARABİSTAN	1.179	660	2.452	3.228	1.295	366
SURİYE	3.116	7.563	6.780	10.824	13.234	21.452
MİLLİYETSİZ	413	27	4	28	1.635	0
DİĞER ÜLKELER	5.748	6.140	8.328	7.774	7.792	6.092
YABANCI TOPLAMI	17.400	27.183	30.017	37.678	42.738	38.101
TÜRKİYE	72.149	179.067	203.466	229.544	225.328	126.960
GENEL TOPLAM	89.549	206.250	233.483	267.222	268.066	165.061

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü Verileri ve Büro Çalışması
(*) 2010 Yılı verileri ilk 9 ayı kapsamaktadır.

Yerinde yapılan gözlemler ve konaklama tesisleri ile yapılan görüşmeler sonucu olarak;

- Yerli turistlerin yaz aylarında güneş-deniz turizmi maksadıyla bölgeye geldikleri ortalama 8-10 gün kaldıkları, geliş dönemlerinin ilköğretim okullarının yaz tatili süreleri ile sıkı sıkıya ilişkili olduğu,
- Orta Doğu ülkelerinden gelen turistlerin (özellikle Suriyeliler) temel olarak alışveriş için geldikleri ve güneş-deniz kullanımına önem vermedikleri,

MERSİN İLİ TURİZM MASTER PLANI

- Avrupa kökenli turistlerin ise genellikle bölgeyi transit geçişler sırasında ziyaret ettikleri ve çok kısa süreli konaklamalar yaptığı,
- Turla gelen Orta Doğu ülkelerinden gelen turistlerin, gerek yerli gerekse Avrupa kökenli turistlerle önemli sosyal farklılıklar gösterdiği ve bu durumun sorun yarattığı,
- Hiçbir turist kesiminin doğa sporlarına ilgi göstermediğini,
- Sadece bir konaklama tesisinin Avrupa kökenli üçüncü yaş turizmine dönük hizmet verdiği,
- Tarsus'taki önemli inanç turizmi kaynağının geceleme talebi yaratmadığı, bu amaçla gelenlerin konaklama için Mersin'i tercih ettiği,
- Konaklama tesislerinin en büyük müşteri kitlesini yakın çevre illerden gelen yerli turistlerin oluşturduğu tespit edilmiştir.

Deniz kapılarından gelenler ise Tablo 36'da verilmiştir.

Tablo 36: Deniz Sınır Kapıları Giriş-Çıkış Sayıları

YILLAR	GİRİŞ			ÇIKIŞ		
	Yerli	Yabancı	Toplam	Yerli	Yabancı	Toplam
2004	209.821	26.981	236.802	222.740	28.903	251.643
2006	178.590	28.378	206.968	180.299	20.758	201.057
2007	136.594	17.603	154.197	153.267	27.279	180.546
2008	133.607	18.554	152.161	135.854	18.754	154.608
2009	112.193	16.850	129.043	120.210	18.421	138.631
2010 (İlk 9 Ay)	88.277	28.280	116.507	79.943	15.484	95.427

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü Verileri ve Büro Çalışması

Deniz kapılarından giriş yapanların çok büyük bir kesimi il içinde gecelememekte, gidecekleri merkezlere devam etmektedir. Bu giriş-çıkışların çok büyük kısmı Kıbrıs yönünde olmaktadır.

3.5.2.Konaklama, Geceleme ve Doluluk Oranları

Son beş yıllık süreç içinde il genelinde konaklayan kişi sayıları Tablo 37'de, geceleme sayıları Tablo 38'de ve bu verilerle hesaplanan ortalama geceleme sayıları Tablo 39'da verilmiştir.

Tablo 37: Son Beş Yılda İl Bazındaki Toplam Konaklayan Kişi Sayısı

Yıllar	Yabancı	Yerli	Toplam
2005	17.400	72.149	89.549
2006	27.183	179.067	206.250
2007	30.017	203.466	233.483
2008	37.678	229.544	267.222
2009	42.738	225.328	268.066
2010 (İlk 9 Ay)	38.101	126.960	165.061

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü İstatistikleri

Tablo 38: Son Beş Yılda İl Bazındaki Toplam Geceleme Sayısı

Yıllar	Yabancı	Yerli	Toplam
2005	47.989	92.912	140.901
2006	58.652	237.501	296.153
2007	65088	307.487	372.575
2008	82.510	340.899	423409
2009	84.135	330.545	414.680
2010 (İlk 9 Ay)	66.973	217.845	284.818

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü İstatistikleri

Tablo 39: Son Beş Yılda İl Bazındaki Ortalama Geceleme Sayıları

Yıllar	Yabancı	Yerli	Toplam
2005	2.76	1.29	1.57
2006	2.16	1.33	1.44
2007	2.17	1.51	1.60
2008	2.19	1.48	1.58
2009	1.97	1.47	1.55
2010 (İlk 9 Ay)	1.76	1.72	1.73

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü ve Kültür ve Turizm Bakanlığı İstatistikleri, Büro Çalışması

Geçen beş yıl içinde gelen turist sayısı düzenli olarak artış gösterirken, geceleme sayısında 2010'da düşüş olmuştur. Diğer taraftan, bu dönem içinde yabancıların ortalama geceleme sayıları (kalış süreleri) sürekli olarak düşmüştür. Buna karşılık yerlilerde artış olmuştur. İl genelinde kalış süreleri iki günden azdır. Gecelemelerin ülkelere göre dağılımları detaylı olarak Tablo 40, özet olarak Tablo 41 ve ülkelere göre ortalama geceleme sayıları Tablo 42'de verilmiştir.

Tablo 40: Tesislerde Gecelemelerin Milliyetlere Göre Dağılımı

ÜLKENİN ADI	GECELEME SAYISI					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010(*)
A.B.D.	2328	2695	3667	2027	3168	2573
ALMANYA	4998	5720	10091	9900	15347	12591
ARJANTİN	10	228	24	24	32	3
AVUSTURALYA	68	4741	383	183	273	118
AVUSTURYA	52	120	345	427	1679	548
AZERBAYCAN	51	145	378	250	204	254
B.ARAP EMİRLİK.	909	197	131	86	76	250
BELÇİKA	160	757	794	773	1282	1003
BAHREYN	0	43	114	1282	232	0
BREZİLYA	225	35	50	15	78	3
BULGARİSTAN	10384	180	351	243	201	109
CEZAYİR	0	0	10	31	10	7
ÇEK CUMH.	0	3	250	19	78	59
ÇİN H. CUMH.	245	172	874	2766	895	755
DANİMARKA	67	152	305	313	270	147
ERMENİSTAN	8	39	95	21	169	158
FAS	3	0	2	8	6	0
FİLİPİNLER	66	45	149	171	100	141
FİNLANDİYA	26	27	95	40	55	15
FRANSA	699	2130	2191	1469	2690	1021
G.AFRİKA CUMH.	47	13	24	54	16	24
G.KORE	39	92	20	37	28	91
GÜRCİSTAN	235	466	675	373	425	134
HİNDİSTAN	48	128	87	106	272	104
HOLLANDA	733	1729	2188	2235	2366	2118
İNGİLTERE	1091	1731	1950	1553	1165	880
IRAK	951	3407	2859	5422	6484	0
İRAN	333	692	745	759	1499	1330
İRLANDA	70	86	165	121	271	153
İSPANYA	109	140	542	372	186	169
İSRAİL	363	765	275	184	88	75
İSVEÇ	54	344	321	334	262	312
İSVİÇRE	87	196	435	267	443	438
İTALYA	1270	958	1515	2187	1869	840
JAPONYA	117	383	596	337	252	465
K.K.T.C	301	787	1387	1040	1270	985
KANADA	29	276	325	125	154	114
KAZAKİSTAN	0	0	21	10	51	12
KUVEYT	832	167	247	132	191	117
LİBYA	69	182	223	34	35	267
LÜBNAN	1767	4871	1324	11732	4216	1655

Tablo 40: Tesislerde Gecelemelerin Milliyetlere Göre Dağılımı (Devam)

ÜLKENİN ADI	GECELEME SAYISI					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010(*)
MACARİSTAN	20	62	75	208	171	68
MAKEDONYA	0	2	15	34	77	29
MISIR	64	211	65	243	275	174
MOLDOVA	31	2	56	66	39	82
NORVEÇ	0	124	113	103	199	70
PAKİSTAN	15	8	53	104	77	13
POLONYA	0	32	136	219	1804	1116
ROMANYA	55	147	105	191	189	173
RUSYA FED.	839	1979	1274	1022	1367	540
S.ARABİSTAN	3457	1991	9166	9994	3197	802
SİNGAPUR	0	200	488	99	66	132
SLOVAKYA	0	144	0	7	23	14
SLOVENYA	0	0	23	27	16	60
SUDAN	38	94	122	103	115	14
SURİYE	7378	17000	13130	19758	23463	31182
TUNUS	4	17	62	53	32	28
TÜRKMENİSTAN	0	0	14	33	44	72
UKRAYNA	115	112	1162	589	311	160
ÜRDÜN	102	399	433	516	837	1343
YUGOSLAV. F. CU	0	0	0	0	0	0
YEMEN	0	4	2	24	8	6
YUNANİSTAN	164	260	320	579	364	313
MİLLİYETSİZ	978	46	18	103	1795	0
DİĞER ÜLKELER	5885	976	2033	973	1278	544
YABANCI TOPLAMI	47989	58652	65088	82510	84135	66973
TÜRKİYE	92912	237501	307487	340899	330545	217845
GENEL TOPLAM	140901	296153	372575	423409	414680	284818

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü Verileri ve Büro Çalışması

(*) 2010 Yılı verileri ilk 9 ayı kapsamaktadır.

Tablo 41: Tesislerde Gecelemelerin Milliyetlere Göre Dağılımı (özet)

ÜLKENİN ADI	GECELEME SAYISI					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010(*)
A.B.D.	2.328	2.695	3.667	2.027	3.168	2573
ALMANYA	4.998	5.720	10.091	9.900	15.347	12.591
AVUSTURALYA	68	4.741	383	183	273	118
FRANSA	699	2.130	2.191	1.469	2.690	1.021
HOLLANDA	733	1.729	2.188	2.235	2.366	2.118
IRAK	951	3.407	2.859	5.422	6.484	0
İTALYA	1.270	958	1.515	2.187	1.869	840
LÜBNAN	1.767	4.871	1.324	11.732	4.216	1.655
POLONYA	0	32	136	219	1.804	1.116
S.ARABİSTAN	3.457	1.991	9.166	9.994	3.197	802
SURİYE	7.378	17.000	13.130	19.758	23.463	31.182
MİLLİYETSİZ	978	46	18	103	1.795	0
DİĞER ÜLKELER	23.352	12.332	18.420	17.281	17.463	12.957
YABANCI TOPLAMI	47.989	58.652	65.088	82.510	84.135	66.973
TÜRKİYE	92.912	237.501	307.487	340.899	330.545	217.845
GENEL TOPLAM	140.901	296.153	372.575	423.409	414.680	284.818

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü Verileri ve Büro Çalışması

(*) 2010 Yılı verileri ilk 9 ayı kapsamaktadır.

Tablo 42: Milliyetlere Göre Tesislerde Ortalama Geceleme Sayıları

ÜLKENİN ADI	GECELEME SAYISI					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010(*)
A.B.D.	3.63	1.84	1.59	1.97	1.89	2.35
ALMANYA	1.52	1.80	2.31	2.08	2.53	2.54
AVUSTURALYA	2.72	2.67	1.80	1.47	1.80	1.28
FRANSA	2.36	3.30	1.70	1.48	2.77	1.90
HOLLANDA	0.93	1.42	1.80	1.87	2.06	2.29
IRAK	2.29	2.22	2.11	2.63	2.43	0
İTALYA	2.03	1.55	1.76	1.62	1.54	1.70
LÜBNAN	2.03	2.09	1.68	2.85	1.26	1.38
POLONYA	0	1.07	2.03	1.33	1.17	1.24
S.ARABİSTAN	2.93	3.02	3.74	3.10	2.47	2.19
SURİYE	2.37	2.25	1.94	1.82	1.77	1.45
MİLLİYETSİZ	2.37	1.70	4.5	3.68	1.10	0
DİĞER ÜLKELER	4.06	2.00	2.21	2.22	2.24	2.13
YABANCI TOPLAMI	2.76	2.16	2.17	2.19	1.97	1.76
TÜRKİYE	1.29	1.33	1.51	1.48	1.47	1.72
GENEL TOPLAM	1.57	1.43	1.59	1.58	1.55	1.73

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü Verileri ve Büro Çalışması

(*) 2010 Yılı verileri ilk 9 ayı kapsamaktadır.

En yüksek kalış süreleri genelde Avrupa ülkelerinden gelen turistlerin olmaktadır. Bu ülkelerden gelenler kültür turizmine daha dönük olmalarından

dolayı süre daha uzamaktadır. Almanya, Fransa vatandaşları 2009 itibariyle en uzun süre ilde kalan turistler olmuştur. Buna karşılık, en fazla turistin geldiği Suriye vatandaşlarının kalış süreleri 2 günün altına inmiş ve azalma göstermiştir.

Son beş yılda ilde konaklayan kişilerin yerli ve yabancı dağılım oranları ve gecellemelerin dağılım oranları Tablo 43 ve Tablo: 44'te verilmiştir.

Tablo 43: Son Beş Yılda İl Bazındaki Konaklayan Kişilerin Dağılımı

Yıllar	Yabancı (%)	Yerli (%)	Toplam (%)
2005	19.4	80.6	100.0
2006	13.2	86.8	100.0
2007	12.8	87.2	100.0
2008	14.1	85.9	100.0
2009	15.9	84.1	100.0
2010 (İlk 9Ay)	23.1	76.9	100.0

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü İstatistikleri ve Büro Çalışması

Tablo 44: Son Beş Yılda İl Bazındaki Gecellemelerin Dağılımı

Yıllar	Yabancı (%)	Yerli (%)	Toplam (%)
2005	34.1	65.9	100.0
2006	19.8	80.2	100.0
2007	17.5	82.5	100.0
2008	19.5	80.5	100.0
2009	20.3	79.7	100.0
2010 (İlk 9 Ay)	23.5	76.5	100.0

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü İstatistikleri ve Büro Çalışması

Tüm bu tabloların ortaya koyduğu en önemli unsur, il içinde konaklama tesislerinde geceleleyen kitlenin genelde kalış süresinin iki günü bile bulmaması ve sürenin özellikle yabancı turistlerde azalma eğiliminde olmasıdır.

Mersin İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü tarafından düzenlenen istatistiklere göre, Turizm İşletme Belgesi tesislerde son beş yıl içinde yıllık ortalama doluluk oranları % 40 ve % 50 arasında değişmektedir. (Tablo 45)

Tablo 45: İl Bazındaki Turizm İşletme Belgeli Tesislerde Doluluk Oranları

Yıllar	Doluluk Oranı (%)
2006	40
2007	46
2008	46
2009	42
2010 (İlk 9 Ay)	44

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü İstatistikleri

Ancak, yukarıdaki tablolardan hesaplandığında tesisler bütününde 2009 yılı doluluk oranının % 4.7 gibi inanması zor bir düzeyde olduğu görülmektedir. Yıl boyu, il içinde tüm yerleşmelerde yapılan gözlemlerden de böyle bir durumun mümkün olmayacağı bilinmektedir. Özellikle yaz aylarında, sahil boyunca sıralanmış olan belediye belgeli tesislerde doluluk oranları gerçekte % 100 oranına yakındır. Turizm işletme belgeli tesislerin tümünün kayıtlarının düzenli olduğu düşünülmektedir. Bu durumda yukarıda yer alan istatistiklerin eksik olabileceği ve tesislerin doğru bilgi vermediği düşünülmelidir. Belediye belgeli tesislerde eksik kayıtların söz konusu olduğu düşünülmelidir. Belediye belgeli mevcut 18.869 yatağın tümünün yalnız iki ay yaz mevsiminde kullanıldığı ve bu dönemde % 70 dolulukla çalıştıkları varsayılırsa, bu yıl genelinde 792.498 geceleme demektir. Bu hesaplama, turizm dışı, iş amaçlı geceler dahil edilmemiştir. Diğer taraftan yukarıda belirtildiği gibi turizm işletme belgeli tesislerde % 40 doluluk oranıyla mevcut 5.344 yatağın hizmet vermesi durumunda, bu tesislerde geceleme sayısı 780.224 olarak hesaplanmaktadır. Bu durumda toplam geceleme sayısı 1.572.722 ve toplam 24.213 yatak için yıllık ortalama doluluk oranı % 17.8 olarak hesaplanmaktadır ki bu değer hesaplanabilecek en düşük kriterlerle bulunmuştur. Daha düşük değer ise işletme verimliliğinin çok altında olacağı için bu durumda işletmelerin açık kalma olasılığı yok denecek kadar azdır.

3.5.3. Talep tahmini

3.5.3.1. Geçmişe dönük verilerin analizi

Verilerin analizleri her başlık altında yapılmıştır.

3.5.3.2. Talep Tahminine İlişkin Uzman Görüşü

A. Planlama Dönemi İçinde Talebin Yapısı

Günümüzdeki talep yapısını planlama dönemi içinde değiştirmesi beklenen temel girdiler ve bunların sonuçlarına ilişkin görüşler aşağıda özetlenmiştir.

A.1. Tarsus Yenice Uluslararası Havaalanının Devreye Girmesi

Havaalanının devreye girmesi ile Adana il sınırı ile Taşucu arasında kalan kesimde özellikle Avrupa kökenli turist artışı olacaktır. İstanbul-İzmir-Doğu Anadolu ve Karadeniz'den de gelebilecek yerli turist sayısında da kısmi artışlar beklenmektedir. Tarsus'un inanç turizmi açısından daha yoğun bir talep çekmesi muhtemel görülmektedir.

A.2. Antalya-Mersin Duple Yolunun Devreye Girmesi

Antalya-Mersin duple yolunun planlama döneminde devreye girmesi ve bu yolun çok muhtemel olarak Niğde üzerinden Kapadokya'ya bağlanması, yol üzerindeki Antalya çıkışlı ve Kapadokya varışlı tur talebini arttıracaktır. Bu talebin ne kadar artacağı yol üzerindeki konaklama tesislerinin tur kalite ve konumlarına bağlı olacaktır. Yol üzerindeki diğer turist çekim unsurları ve mola noktalarının başarılı düzenlenmesi talebi yükselten unsurlar olacaktır. Son yıllarda Antalya-Kapadokya seferleri önemli oranda hava yoluna kaymış bulunmaktadır. Kapadokya'da yer alan Tuzköy hava alanı son on yılda gelişlerini her yıl 10.000 arttırarak günümüzde 100.000 girişi yakalamıştır. Plan döneminde, bu gelişme sahil yolundan gelecek turların sayısını negatif etkileyecektir. Yapımı devam eden sahil yolunun en büyük etkisinin yerli münferit talepte olacağı tahmin edilmektedir. Günümüzde pek çok yerli turist tatillerini özel otoları ve aileleri ile birlikte kıyıları gezerek geçirmekte ve bu eğilim hızla artmaktadır.

A.3. Silifke-Mut-Karaman-Konya Duple Yolunun Devreye Girmesi

Bu yolun tamamlanması ile Mut-Konya-Karaman yerleşmelerinden Silifke-Erdemli arasındaki plajlara yaz aylarında, günümüzde de mevcut olan hafta sonu günübirlik talebinde artış beklenmelidir.

A.4. Uzun Süreli Güneş-Deniz Tatili (Yerli Talep)

Halen Mersin sahillerinde tatil geçiren yakın çevre iller talebi, yakın çevrede başka alternatif olmadığı için, planlama dönemi içinde artarak devam edecektir.

A.5. Uzun Süreli Güneş-Deniz Tatili (Avrupa Kökenli Talep)

Günümüzde son derece kısıtlı olan bu talep, daha önce de belirtildiği gibi gerek havayolu gerekse karayolu ulaşımındaki kolaylıklar nedeniyle plan döneminde artış gösterecektir. Ancak bu artış planlama alanında yapılacak tesis ve yatak adedi ile kalitesi ile yakından ilişkili olacaktır. Hava alanı hizmet mesafesi dışında kalan sahil kesiminde (Taşucu-Kaledıran arası), Gqazipaşa Havaalanının kullanımının son derece marjinal olduğu da dikkate alınınca, bu talebin düşmesi beklenmelidir.

Özet olarak planlama dönemi içindeki temel talebi güneş-deniz turizmine dayalı yerli ve yabancı (Avrupa kökenli) turistler oluşturacaktır. Yabancıların daha çok oranda turla yerli talebin ise münferit olarak gelmesi beklenmelidir. Transit geçişler yabancılar için Antalya-Kapadokya (veya Antakya-GAP illeri) şeklinde beklenmelidir. Yerli transit geçişlerin daha çok özel araçla ve münferit nitelikli olması beklenmelidir. Dağlık alanda gelişebilecek doğa sporları, arkeolojik kaynakların veya müzelerin ziyareti (ana yollar boyunca kalanlar dışında) sadece uzun süreli tatil için gelecek turist sayısına bağlı olacaktır.

3.5.3.3. 2015-2020-2025 Yılları İçin Farklı Senaryolar

Mersin Turizm Master Planı ülkedeki genel planlama teamüllerine paralel olarak 15 yıllık bir perspektif için hazırlanmıştır. Plan döneminin farklı kesimlerinde aşağıdaki gelişmeler beklenmektedir.

A. 2010-2015 Dönemi

Bu dönemde Tarsus Yenice Havaalanı ve Antalya-Mersin sahil yolu inşaatlarının devam etmesi ve dönemin sonunda kullanıma açılması beklenmektedir. Havaalanı inşaatından bağımsız olarak Tarsus Kültür, Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi'ndeki tesislerin faaliyete geçmesine bağlı olarak yaklaşık 10.000 yataklık bir yeni kapasite oluşacaktır. Sahil yolu açılmamış olduğu için Taşucu-Kaledıran kesiminde önemli bir gelişme beklenmemelidir. Kocahasanlı-Arkum arasındaki sahil kesimindeki alanlarda imar planları devamlı olarak revize ve tadil edilerek yoğunlaşma devam edecek ve burada yeni ikinci konutların yanısıra orta gelir gruplarına hitap eden küçük konaklama birimleri gelişecektir. Arkum ve Atakent'te yer alan kamu tatil kampları satılacak ve muhtemelen yazlık konut sitelerine dönüşecektir.

B. 2015-2020 Dönemi

Bu dönem Mersin'in ülke ve dünya ile ulaşım bağlantılarının tamamen sağlandığı bir dönem olacaktır. Gerek dünya'da gerekse Türkiye'de devamlı olarak gelişen güneş-deniz turizmi için Mersin Türkiye'de yeni yatırımların yapılabileceği tek il olarak öne çıkacaktır. 2010-2015 döneminde yapılmış olan imar planları bu dönemde turizm, ikinci konut rekabetinin önemini ortaya çıkartacak, planların turizm ağırlıklı olması halinde Mersin'de sıçrama şeklinde bir turizm gelişmesi, ikinci konut ağırlıklı olması halinde düşük sayıda yatak kapasiteli ve düşük kaliteli bir turizm gelişimi oluşacaktır.

C. 2020-2025 Dönemi

Bu dönem Mersin sahillerinde arazi kullanımının kemikleşmiş olduğu bir dönem olacaktır. Geçmiş dönemlerde ikinci konut lehine yapılan hatalı yapılaşmanın piyasa ekonomisi içinde turizm sektörüne kaydırılma şansı (Taşucu Kum Mahallesi bölgesi dışında) bu dönemde son derece zayıf görülmektedir. Mersin sahillerindeki ikinci konutlar halen plaja en yakın arazileri kapatmış olup, bu dönemde de sıfır deniz yeni ikinci konut temini Türkiye bütününde başka yerde mümkün olmadığı için, turizm sektörüne dönüşme şansı olmayacaktır.

Temel olarak önümüzdeki 15 yılda oluşacak turizm gelişim senaryosu 2010-2015 dönemindeki imar planlarına bağlı olacaktır. Bu dönemdeki planlamaların turizm ağırlıklı olması uzun vade için iyimser senaryo ikinci konut ağırlıklı olması ise kötümser senaryodur. Ulaşım sorununun çözülmesi halinde plan dönemi içinde Mersin sahillerinde yapılacak güneş-deniz turizmine yönelik tüm tesislerin talep sorunu olmayacaktır. Türkiye bir bütün olarak 1980'li yılların başlarından itibaren devamlı olarak güneş-deniz turizmine yatırım yapmakta olup, yatırımlar halen devam etmektedir. Turizm sektöründe pazar tanımı 6,5 milyarlık dünya nüfusunun yarattığı talep pastasından pay almaktır. Doğru iklim, konumlama, konaklama tesisi, tür seçimi, doğal kaynakların doğru planlama prensipleri ile harmanlanması halinde güneş-deniz turizminin talep sorunu yoktur. Talebin şekli ve boyutu işletme ve pazarlama ile çözülmektedir.

Konuya bu açıdan bakılınca iyi ve kötü senaryo şeklinde bir yorumun anlamsızlığı görülmektedir. Doğru yaklaşım 2010-2015 döneminde doğru arazi kullanım kararları verebilmek ve bu kararları muhafaza edebilmektir.

3.6. REKABET ANALİZİ

Bir önceki bölümde güneş-deniz turizminde konu “pastadan pay almak” şeklinde tanımlanmış olup, talebin de sonsuz olduğu (6,5 milyar Dünya nüfusu) dikkate alınarak en genel anlamda Mersin’deki güneş-deniz turizminin rakipsiz olduğunu söylemek mümkündür.

Farklı detay konularda plan döneminde beklenen rekabetler aşağıda özetlenmiştir.

3.6.1. Güneş-Deniz Turizmine Dayalı Yerli Talep Rekabeti

Konya, Karaman, Niğde, Nevşehir, Antakya, Gaziantep, Kahraman, Maraş, Urfa, Diyarbakır gibi yakın çevre illerden doğacak orta gelir grubunun yaratacağı talep açısından Mersin ili rakipsizdir. Samandağ-Çevlik plajının doğru planlanması halinde burası talebin cüzi bir kesimini karşılaması mümkün olabilecektir.

3.6.2. Güneş-Deniz Turizmine Dayalı Avrupa Kökenli Rekabet

Bu konuda Mersin’in rakipleri tüm dünyadır. Rakibin Antalya, Bodrum gibi destinasyonların olduğunu düşünmek yanlıştır.

3.6.3. Antalya-Kapadokya Bağlantısında Havayolu-Karayolu Rekabeti

Günümüzde Mevlana Müzesi ziyaretçi kapasitesi dolmuştur. Plan döneminde, muhtemelen girişler grup randevulu olarak gerçekleşecek ve bunun sonucu Antalya-Konya-Kapadokya turları daha fazla oranda Antalya-Mersin sahil yoluna kayacaktır. Ancak Antalya-Tuzköy hava bağlantısı da sahil yolunun rakibidir. Sahil yolunun rekabet edebilmesi için bu yolun konaklama ve mola noktaları ile çekici hale getirilmesi temel bir planlama hedefidir.

3.6.4. Alışveriş Maksatlı Orta Doğu Ülkeleri Talebi Rekabeti

Bu konuda Mersin, bünyesinde yer alan büyük bir alışveriş merkezinden kaynaklanan avantajını çok kısa bir sürede, bu yerleşmelerin Suriye ulaşım mesafesi açısından marjinal konumsal avantajlara sahip olmaları nedeniyle, Adana-İskenderun ve Gaziantep’e kaptıracaktır. Plan dönemi içinde Mersin’in bu konuda avantajını devam ettirebilmesinin tek çözümü Lazkiye-Mersin arabalı vapur seferi ile toplam ulaşım maliyetini düşürmesi olacaktır.

3.6.5. İnanç Turizmi Rekabeti

Eshab-ı Keyf ve Tarsus St. Paul kaynakları bu konuda Mersin'i rakipsiz kılmaktadır. Ancak Eshab-ı Keyf'in tüm dinlerce bilinmesine rağmen sadece Müslümanlarca ziyaret edilmesi, önemli bir kaynak israfı olarak görülmelidir.

3.6.6. Rakipler Karşısında Mersin'in Güçlü Ve Zayıf Yönleri

Mersin'in iklim ve doğası planlama dönemi içinde turizm sektöründeki gelişmenin lokomotifinin güneş ve deniz turizmi olacağını belirlemektedir. Türkiye'de bu konuda hizmet verebilen sadece üç il mevcuttur. Bu iller Antalya, Mersin ve Muğla'dır. Adana ve Hatay sahilleri uzun vadede bile bu konuda hizmet veremeyecek arazi kullanımına sahiptir. Antalya ve Muğla kıyıları güneş-deniz turizmi açısından doygunluk noktasına erişmiş durumdadır. Mersin'in bu rakiplere karşı en güçlü yönü sahillerinde halen turizm sektörüne tahsis edebilecek boş alanlar olmasıdır.

İlin diğer rakiplere karşı zayıf yönü ise yıllarca yapılan yanlış uygulamalar sonucu mevcut turizm faaliyetlerinin bir bütün olarak daha düşük kalitede olmasıdır. Burada "kalite" sözü sadece konaklama tesislerinin kalitesini değil bir bütün olarak çevre kalitesini de ifade etmektedir. Düşük kalite daha düşük bir ikincil harcamaya neden olduğu için turizme yönelik ticaret ve hizmetler sektörü gelişmediği gibi bu kullanışlara hitap eden mekânlar da gelişmemiştir. Bu durum Mersin'in markalaşmasını engelleyen en önemli etkenlerden biridir. Planlama döneminde Mersin, Antalya ve Muğla'yla rekabet şansını arttırmak için bir yandan yatak kapasitesini arttırmak diğer yandan bir bütün olarak kalitesini yükseltmek zorundadır.

3.7. TURİZM MERKEZLERİ, KÜLTÜR VE TURİZM KORUMA VE GELİŞİM BÖLGELERİNİN ANALİZİ

Mersin’de yer alan turizm merkezlerinin mevcut durumu aşağıda özetlenmiştir.

3.7.1. Mersin-Silifke- Ovacık Turizm Merkezi

95 hektarlık orman alanı üzerinde yer alan turizm merkezi yeni inşa edilen duble sahil yolunun geriden geçmesi, Ovacık yerleşmesinde yeni düzenleme ile yat barınağına dönüştürülebilecek bir balıkçı limanının varlığı, Ovacık yerleşmesi sahil kesiminin kısmen yapılaşmamış olması nedeniyle planlama dönemi içinde hızla gelişebilecek niteliktedir.

3.7.2. Mersin-Silifke- Kargıcık Turizm Merkezi

72 hektarlık orman alanı üzerinde yer alan turizm merkezi kayalık bir sahil gerisine kurulmuş olup, batı kesimi geri planda yer alan Mavikent yazlık konut kooperatifine kiralanmış durumdadır. Ulaşım zorluğu nedeniyle planlama döneminin son beş yılında gelişmesi muhtemeldir.

3.7.3. Mersin-Gülnar-Ortaburun Tepesi Mevkii Turizm Merkezi

Toplam 91 hektar olan turizm merkezinin, 53 hektarı orman mülkiyetinde, 2 hektarı “2 b”lik kesimde, 22 hektarı özel mülkiyette, 14 hektarı ise tescil dışıdır. Yüksek bir tepe ile topoğrafik olarak ikiye bölünmüş olan merkezin Batı kesiminde halen bir adet otobüs mola noktası yer almaktadır. Duble yola yakınlığı nedeniyle Batı kesimi hızla gelişebilecektir. Doğu kesimde ise kıyı kenar çizgisi sorununun sağlıklı bir şekilde düzenlenmesi halinde gelişmesi mümkün olacaktır.

3.7.4. Mersin-Anamur-Melleç Turizm Merkezi

Toplam 30 hektarlık bir alanda yer alan turizm merkezinin, 9 hektarı orman, 4 hektarı “2b” lik arazi, 3 hektarı hazine arazisi, 9 hektarı şahıs mülkiyetinde olup, 5 hektarı tescil dışıdır. İçinde mevcut karayoluna hizmet eden iki adet günübirlik tesis mevcuttur. Kısıtlı plajın büyük bir kesimini Jandarma Karakolu kapatmış olup, mülkiyet sorunlarının çözümü zor görülmektedir. Planlama döneminin ikinci beş yılında gelişmesi muhtemeldir.

3.7.5. Mersin-Silifke-Taşucu-Boğsak Turizm Merkezi

Toplam 1159 hektarlık bir alanı kapsayan merkezin, 888 hektarı orman, 6 hektarı hazine, 96 hektarı şahıs mülkiyetinde olup, 158 hektarı "2A", 11 hektarı "2 B" statüsündedir. 1/25.000 Çevre Düzeni Planı yapılmış olup, halen Kültür ve Turizm Bakanlığı'nda inceleme aşamasındadır. Bu merkez sınırı içinde Taşucu'na bitişik alanda yer alan ve önünden duble yol geçen kesimin turizm tesisleri ile değerlendirilme şansı çok zayıftır. Planda çok geniş alanların askeri bölge olarak gösterilmiş olması sorun yaratmaktadır. Limankale gibi çok önemli bir çekim unsurunun askeri alan dışına çıkartılarak ziyarete açılması şarttır.

3.7.6. Mersin-Silifke-Narlıkuyu-Akyar Turizm Merkezi

Toplam 1.046 hektarlık merkezin 61 hektarı orman, 288 hektarı hazine, 62 hektarı şahıs mülkiyetinde olup, 635 hektarı tescil dışıdır. Yakın çevrenin en çok turist çeken yeme içme tesislerine sahip bölgenin imar sorunları çözülmesi zor hatta imkansız bir boyuta ulaşmıştır. Bu sorunların ancak Adana Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu, Mersin Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü ve konusunda uzman bir planlama ekibinin ortaklaşa çalışması ile çözülmesi mümkün görülmektedir.

3.7.7. Mersin-Tarsus Kültür Ve Turizm Koruma Ve Gelişim Bölgesi

Kazanlı sahillerinde yer alan 1.534 hektarlık turizm merkezinin planlanması tamamlanmış olup, 2011 yılında yatırıma başlanacaktır. Planlama alanı içerisinde bulunan 5 adet otel, 2 adet tatil köyünde toplam 7.600 yatak gelişmesi planlanmış olup ayrıca 2 adet golf sahası, 1 adet sağlıklı yaşam tesisi, 1 adet kongre ve sergi merkezi ve 1 adet günübirlik tesis yer almaktadır.

7.600 yataklık bir kapasiteye Animasyon Merkezi planlanmamış olması yakın çevrede yer alan Tarsus'un bu fonksiyonu yüklenmesine neden olacağı için halen Tarsus içinde restorasyon çalışmaları devam eden sit alanı bölgesinin talebi aniden yükselecektir.

3.7.8. Mersin-Tarsus-Gülek Karboğazı Kültür Ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi

Toplam 3.573 hektarlık alanın 1.116 hektarı orman, 1.470 hektarı hazine mülkü olup, 938 hektarı mera, 49 hektarı ise "2B" statüsündedir. Bölgenin bir kısmı yaz aylarında mesire alanı olarak kullanılmaktadır. Yerinde yapılan

incelemede kayak merkezi olarak geliştirilmesi düşünülen bölgenin 2.100-2.700 kotları arasında yer aldığı, günümüze kadar herhangi rasat istasyonu kurulmadığı tespit edilmiştir. Kültür ve Turizm Bakanlığı ve kayak federasyonu ile yapılan görüşmelerde herhangi bir rasat kaydı alınamamıştır. Bölgedeki tek rasat Gülek Belediyesi'nin 2000-2004 yılları arasında araziye özel araç göndererek aldığı kayıtlar olup, Tablo 46'da sunulmuştur.

Tablo 46 Karboğazı Kar Rasatı (m)

YILLAR	KASIM	ARALIK	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN
2000	0.20	0.40	1.00	2.20	2.50	1.90
2001	0.05	0.15	0.35	0.50	0.30	0.10
2002	0.15	0.50	0.90	1.75	2.00	1.60
2003	0.15	0.30	1.00	2.00	2.30	1.80
2004	0.05	0.50	0.85	1.85	2.15	1.70

Kaynak: Gülek Belediyesi

Bölgede bugüne kadar rüzgar, sisli gün ve ısı kaydı tutulmamıştır. Bu kadar kısıtlı bilgi ile kış turizmine yönelik yatırımlara gidilmesi sakıncalı olabilecektir. Bölgede karar üretilmesini zorlaştıran diğer bir konu, Karboğazı'nın doğusunda ve Karboğazı'na bitişik yer alan Elmalı Kış Sporları merkezinin varlığıdır. Bu alanın Turizm Merkezi ilan edilebilmesi için Kültür ve Turizm Bakanlığı diğer bakanlıklardan görüş alma safhasındadır. Bu bölgeye ilişkin de herhangi bir rasat mevcut değildir. Yapılacak planlamada her iki bölgenin bir bütün olarak planlanması ve işletilmesi halinde (rasatların olumlu olması kaydı ile) Karboğazı-Elmalı bütünlüğü ülke pazarına hitap edecek bir potansiyele kavuşacaktır. Karboğazı kayak alanında ise tek başına ancak lokal talebe hizmet verebilecek kayak pistleri üretmek mümkündür. Doğru yaklaşım her iki bölgede rasat istasyonları kurup, olumlu sonuçlar alınması halinde planlamaya geçmektir. Diğer taraftan rasat süresi boyunca bir Pazar potansiyeli araştırması yapılması ve bölgenin kaldırabileceği yatak sayısının belirlenmesi gereklidir.

III. VİZYONUN OLUŞTURULMASI VE TURİZM GELİŞME STRATEJİLERİ

1. SWOT ANALİZİ

1.1. MERSİN'İN GÜÇLÜ YÖNLERİ

- Güneş-Deniz turizmine uygun iklim ve coğrafi yapı
- Uzun mevsim süresine sahip güneş deniz turizmi yatırımcıları için Türkiye'de temin edilebilecek son araziler
- Planlama dönemi içinde tamamlanacak ve Mersin'i dünya ve ülkeye bağlayacak mükemmel ulaşım ağı
- Yakın çevre illerindeki güneş-deniz talebine cevap verebilecek tek el nitelikli konumsal avantaj
- Güneş deniz turizminin tamamlayıcısı olarak kullanılabilir çok sayıda arkeolojik ve tarihi eser
- Güneş deniz turizminin tamamlayıcısı olarak kullanılabilir kısıtlı sayıda ancak çekim gücü yüksek doğal değerler
- Turizm sektörüne yatkın nüfus
- Turizm sektörüne eğitilmiş işgücü sağlayan eğitim tesisleri
- Karayolu ile alışveriş maksatlı gelen Orta Doğu ülkeleri kökenli talebe yakınlık
- İki adet kendi piyasasında markalaşmış inanç turizmi çekim unsuru

1.2. MERSİN'İN ZAYIF YÖNLERİ

- Mersin'in gerek iç gerek dış turizm piyasasında marka nitelikli imajı olmaması
- Açıkta geçen gemilerin Dana Adası-Mersin arasında deniz kirliliğine neden olacak şekilde denize çöp atması ve sintine suyu basması sonucu oluşan deniz kirliliği
- Turizm sektörüncce kullanılabilircek sahil kesiminin önemli bir bölümünün ikinci konutlar tarafından işgal edilmiş olması
- Yakın geçmişe kadar turizm sektörünün önemini tam olarak anlayamamış belediye yönetimleri

1.3. MERSİN'İN FIRSATLARI

Plan dönemi içinde Mersin'in en önemli fırsatı gerek ülkemizde gerekse dünyada güneş-deniz turizminin kesintisiz olarak artmaya devam etmesidir.

1.4. TEHDİTLER

Plan dönemi içinde gelişecek turizm sektörünün ve ulaşım kolaylıklarının son dönemlerde yavaşlamış olan ikinci konut gelişmelerini tetikleyerek yeni bir ikinci konut patlamasına sebep olması en önemli tehdittir.

2. VİZYONUN GELİŞTİRİLMESİ

Mersin için planlama dönemi içindeki muhtemel talep yapısının kısa bir özeti aşağıda sunulmaktadır.

- Yakın çevre illerden gelen uzun süreli güneş-deniz tatil talebi artarak devam edecektir.
- Sahil yolundan gelen ve Akdeniz sahilini gezme, görmeye dayalı iç talepte patlama olacaktır.
- Antalya çıkışlı Kapadokya (veya Antakya) yabancı tur transit geçişlerinde daha önce açıklanan uçak rekabeti nedeniyle önemli bir artış olmayacaktır.
- Orta Doğu ülkeleri kökenli alış-veriş maksatlı gelişler ilk birkaç yıl artarak devam edecek, daha sonra hızla azalarak planlama dönemi sonunda yok olacaktır.
- Orta Doğu ülkeleri kökenli güneş-deniz turizmi için gelecek olan münferit talep ilk on yıl cüzi artışlar gösterecek daha sonra benzer tesislerin Suriye’de yapılması nedeniyle azalacaktır. Buna karşılık İran ve Irak talebinde artış olması mümkün görülmektedir.
- Uzak çevreden gelecek güneş-deniz tatili maksatlı yerli talepte önemli gelişmeler olacaktır.
- Pazarın sınırsız olması nedeniyle, batı ülkelerinden ve özellikle Avrupa ülkelerinden gelen güneş-deniz tatili maksatlı talepte önemli artışlar olacaktır.

Turizm sektöründeki bu gelişmelerin il içindeki kayda değer yansımaları aşağıda özetlenmiştir.

- Mersin-Silifke arasındaki duble yol gerek turizm gerekse yerel talepteki artış nedeniyle, talebi taşıyamaz olup pik dönemde tıkanacaktır.
- İl içinde yavaşlamış olan ikinci konut talebi tekrar alevlenecektir.
- Tarsus Kültür, Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi’nin hatalı planlanması Tarsus’un şansı olacak ve animasyon ve turizme yönelik ticaret ile eğlence sektöründe büyük bir gelişme olacaktır.

- Kazanlı'dan başlamak üzere, yatak yığılmalarına yakın yerleşmelerde, sıçrama şeklinde nüfus artışı gözlenecektir.
- Kıyıya yakın bölgelerde yer alan arkeolojik alanların ziyaretçileri çoğalacaktır. Dağlardaki doğal kaynakların kültürel veya sportif amaçlı kullanılması yerel tur operatörlerinin de desteği ile kısıtlı da olsa gelişme gösterecektir.
- Çamlıyayla, Mut ve Gülnar'da turizm sektörü açısından kayda değer bir gelişme olmayacaktır.
- Bazı plajlar kapasitelerinin üstünde yüklenecektir.
- Küçük sahil yerleşmelerinde pansiyonculuk adı altında apart otel işletmeleri hızla gelişecektir.
- Adana ve Mersin yerel nüfusunun yat sayısı yaklaşık 60'a, Mersin yerel nüfusunun hafta sonu (week-ender) turu tekne sayısı yaklaşık 250'e, gulet türü ticari tekne sayısı yaklaşık 50'ye, kiralık polyester salmalı yat adedi yaklaşık 10'a çıkacaktır. Gelecekteki Mersin'in talebi vizyonu genel hatları ile yaklaşık 400 olacaktır.

2.1. PLANIN AMAÇ VE HEDEFİ

Yapılan Master planın amaç ve hedefleri:

- Yukarıda özetlenen talebin koruma-kullanma dengesini gözeterek mekana dağıtılması
- Toplumda büyük stresler yaratmadan kaliteyi yükseltmek
- Dengeli bir mekansal dağılım
- Sistemin sağlıklı olarak geliştirilmesi ve işletilmesi için öneriler paketi geliştirmektir.

3. STRATEJİLER

3.1. SOSYO-KÜLTÜREL STRATEJİLER

3.1.1. Turizm Tanıtım Kampanyaları İle İlgili Stratejiler

Plan döneminde Mersin'in bir bütün olarak "MERSİN" logosu altında tanıtımına özen gösterilmeli ve uzun vadede "Antalya" gibi ili, veya "Bodrum" gibi ilçeyi, bir bütün olarak zihinlere yerleştirecek marka imajı yaratılmaya başlanmalıdır. İmaj yaratmakla yapılabilecek en büyük hata günümüz yapısı herhangi bir elemanı inşa etmek (örneğin 200 metre yüksekliğinde dönme dolap, yüksek anten kuleleri v.b.) veya belirli bir yerleşmeyi çağrıştıran bir yapının simge olarak kabulü olacaktır.

3.1.2. Turizme Yönelik Becerilerin Geliştirilmesine Yönelik Stratejiler

Bu konuda kamu kurumlarının genelde yapabileceği katkı, sektöre ilişkin işgücü ve el sanatları eğitimi olacaktır. İşgücü eğitiminde sorun yoktur. Mersin'deki el sanatları oldukça kısıtlıdır. Ancak, bunun pek büyük önemi yoktur. Asıl çözüm (yerel üretim veya değil) el sanatlarının pazarlanabileceği doğru mekanların geliştirilmesidir. Yapılacak detay planlamalarda bu konuya yeterli özen mutlaka gösterilmelidir.

3.1.3. Turizm Farkındalık Stratejileri

İl bütününde yapılan anketlerde Mersin nüfusunun turizm farkındalık seviyesinin son derece yüksek olduğu görülmüştür. Gelecekteki arazi kullanımını verecekleri imar kararları ile belirleyecek belediye başkanları, meclis üyeleri, il genel meclisi üyelerinin bilinçlendirmek amacıyla bu konuda ve master plan hakkında bilgilendirme toplantıları en kısa sürede başlatılmalıdır.

3.1.4. Uygulama Araçları ve Eylem Planları

Bu konu planlama kararları bölümünde açıklanacaktır.

3.1.5. Turizm Personeli Yetiştirilmesi

İl içinde sektörde çalışacak personeli eğitecek yeterli altyapı mevcuttur. Bu konuda önemli olan turistik tesis sahiplerinin eğitilmiş personelle çalışmaya ikna edilmesidir.

3.2. EKONOMİK STRATEJİLER

Mersin İli için turizm sektörünün gelişimine ilişkin herhangi özel bir teşvik sistemi önerilmemektedir.

3.3. TURİZM VE PAZARLAMA STRATEJİLERİ

Turizm pazarı genel hatları ile devamlı değişen bir karaktere sahip olup, planlama öncesi kesin tanımlı pazara yönelmek mümkün değildir. Örneğin Türkiye'nin ilk önemli projesi olan Güney Antalya Projesi gerçekleştirildiğinden bu yana belirli dönemlerde ağırlıklı olmak üzere zamanla, sırasıyla üst gelir grubu Alman, alt gelir grubu Alman ve Türk karma talebe cevap vermiştir. Ancak günümüzde Rus ve yerli önemli ölçüde ağırlık kazanmıştır. Planlama dönemi içindeki muhtemel talep profili, farklı talep türleri açısından daha önceki bölümlerde incelenmiştir.

3.4. MEKANSAL STRATEJİLER

Daha öncede belirtildiği gibi güneş-deniz turizmi açısından Mersin Türkiye'nin kullanacağı son kıyı şeridinde sahiptir. Çok kısa bir zaman aralığı içinde, gerek havayolu, gerekse karayolu ulaşımındaki olacak gelişmeler de dikkate alınınca, Mersin sahillerinin çok kısa bir sürede ikinci konut ve turistik tesislerle dolacağı, turistik tesislerin çekeceği ilave iş gücü nedeniyle birincil konut talebinin de hızla artacağı görülmektedir. Bu nedenle yeni gelişecek arazi kullanımına cevap verecek mekânsal planlama kararlarının son derece süratli bir şekilde ve en kısa sürede üretilmesi temel bir strateji olarak öne çıkmaktadır. Kıyı kesiminin planlama ihtiyacı açısından kısa bir değerlendirilmesi aşağıda sunulmaktadır.

- 1. Adana Sınırı Kazanlı Arası Alt Bölgesi:** Mersin-Tarsus Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi'nin yer aldığı bu alanın planlaması tamamlanmış olup, makro ölçekte ilave planlama çalışması gerekmemektedir.
- 2. Kazanlı-Kocahasanlı Arası Alt Bölgesi:** Bu kesim tamamen yapılaşmış bir bölge olup master plan ölçeğinde planlama çalışması gerektirmemektedir.
- 3. Kocahasanlı-Arkum Arası Alt Bölgesi:** Bu kıyı kesimi günümüzde Mersin İlinin en büyük yatak kapasitesine sahip olduğu gibi güneş-deniz turizmi açısından da en yüksek potansiyele sahiptir. Arkum ve Atayurt'ta yer alan kamu kamplarının satışa çıkması ve yeni bir hüviyet kazanma ihtiyacı, Narlıkuyu Turizm Merkezi'nin imar sorunlarının çözülmesi çok zor bir düzeye gelmiş olması, Kız Kalesi ve yakın çevresindeki yasa dışı yapılaşmalar da dikkate alınarak bu kesimin acilen yeniden planlanması

gerekmektedir. Yapılacak planlamanın temel girdilerinden biri olan Tece-Silifke yeni yol bağlantısında güzergâh çalışmaları acilen başlatılmalıdır.

- **Taşucu-SEKA-Boğsak Arası Alt Bölgesi:** Bu bölgedeki planlama kararları birbiriyle bağlantılı olup beraberce ele alınmalı ve çözümlenmelidir.
- **Bağımsız Alt Bölgeler:** Bozyazı, Tekeli, Aydıncık yerleşmeleri ile Melleç, Ortaburun, Ovacık, Kargıcık Turizm Merkezleri odakları münferit gelişmeler olup, diğerlerinden bağımsız olarak planlanması mümkündür. Karboğazı ve Elmalı bütünü ise güvenilir iklim rasatları alınmadan ve Pazar potansiyeli araştırılmadan planlanmamalıdır. Rasat sonuçlarına göre Elmalı veya Karboğazı arasında doğru seçim yapılmalı veya her ikisi bir bütünlük içinde planlanmalıdır. Rasat sonuçlarının olumsuz olması halinde konu terk edilmelidir.

3.4.1.Gelişme Koridorlarının Tanımlanması

İl içinde turizme yönelik yatak kapasitesi günümüzde olduğu gibi plan döneminde de kıyıda yer alacak, koridor şeklinde gelişme sadece Arkum-Kocahasanlı arasında olacaktır.

3.4.2.Yeni Turizm Türlerinin Gelişmesi İçin Potansiyel Taşıyan Alanlar

Planlama dönemi içinde Mersin’de mevcut turizm türlerine ilave olarak gelişebilecek tek turizm türü Arkeoloji Turizmi olarak görülmektedir. Mersin daha önceleri de vurgulandığı gibi Türkiye’de sayıca en çok ören yerine sahip ilimizdir. Bu alanlarda yabancı kazılara müsaade edilmesi halinde (örneğin 10 adet) her yıl kazı başına asgari 10-15 yabancı turist (Arkeologun) iki aylığına ülkeye gelmesi garanti edildiği gibi kazı başına çalışacak yerli işçi sayısı da ortalama 20 kabul edilirse 200 kişiye de geçici iş imkanı temin edilebilir. Bu girişimin uzun vadeli sonuçları henüz kazamadığımız çok sayıda arkeolojik eserin ülkeye mali külfeti olmadan turizme kazandırılması ve Türkiye’nin tanıtımı olacaktır.

IV. PLANLAMA KARARLARI

1. PLANLAMA KARARLARININ YORUMLANMASI

Mersin Turizm Master Planı kararları tüm diğer master planlarda olduğu gibi uyulması mutlaka gerekli bir kararlar dizisi değildir. Eldeki master plan; Mersin'in turizm sektöründe geçmiş ve güncel veri tabanını sentezleyerek gelecek 15 yılda sektörün sağlıklı gelişimi için bir yol haritası ve uygulama öncelikleri öneren bir rehber şeklinde yorumlanmalıdır. Uygulama dönemi içinde her planda olduğu gibi sektörü etkileyen konularda önceden tahmin edilemeyen konjektürel değişimlerin her zaman olması mümkündür. Ancak bu tür değişimler kalıcı olan sonuçlar doğurmadığı sürece plan ilkelerinden sapmayı ve yeni kararlar üretmeyi gerektirmesi beklenmemektedir.

Hazırlanan kararlar dizisinin master plan ölçeğinin gerektirdiği düzeyde kalmasına ve gereksiz detaya inmemesine özellikle itina edilmiş ve uygulayıcı birimlerin dikkatinin dağıtılmaması esas alınmıştır. Master plan yapısı gereği belirli konularda daha detaylı plan ve proje yapımını önermiş, ancak bunların detaylarına girmeyerek alt ölçek çalışmalarının daha serbest bir ortamda yapılmasına imkan tanıma yolunu seçmiştir.

Planlama dönemi içinde Mersin turizm sektörünün ağırlıkla yer alacağı kıyı kesimindeki bölge yapılaşmasını tamamlamış olacak ve bundan sonraki dönemde ancak rehabilitasyona yönelik çalışmalar yapılabilecektir. Bu nedenle planda önerilen kamu kurumları veya belediyeler tarafından yapılması gereken planlama çalışmaları en kısa sürede başlatılmalıdır.

Planlama dönemi içinde, Mersin'in farklı turist taleplerine ve kaliteli (ikincil harcamaları yüksek) müşteri profiline cevap verebilmesi için doğru planlama ve işletme tedbirleri zamanında alınması şarttır. Gerekli tedbirler alınmadığı takdirde, topluma ve ülkeye yüksek getirisi olan bu talep potansiyeli elden kaçabilecektir. Bu nedenle, detay planlamalar ve uygulamalar bu konuların farkında olan tecrübeli kişi ve kuruluşlara yaptırılmalı ve çok sıkı olarak denetlenmelidir.

2. ULAŞIM PLANLANMASI

2.1.HAVAYOLU ULAŞIMI

Halen yer seçimi yapılmış olan Tarsus Yenice Havaalanı plan dönemi içinde Tarsus-Taşucu bandına cevap verecektir. Bu dönemde Taşucu-Kaledran bandı havaalanı desteğinden yoksun olarak gelişecektir.

2.2.DEMİRYOLU ULAŞIMI

Mersine kadar gelen demiryolu ulaşımının planlama kararları üzerine etkisi yoktur.

2.3. DENİZYOLU ULAŞIMI

Ulaşım maliyetlerine son derece hassas, alışverişe dayalı Suriye kökenli turist talebini Gaziantep-Adana rekabetini by-pass geçerek Mersin'e ulaştırmak için Taşucu-Mersin-Laskiye Feribot seferi konulması önerilmektedir.

Orta vadede Ovacık-Taşucu ile Arkum-Kocahasanlı arasında özel sektörün günübirlik tekne turları düzenlemesi beklenmektedir.

Gelecek 15 yılda Mersin'in kurvaziyer ve yat turizminden pay alma şansı çok zayıf olduğu için bu konuda ilave yatırım önerilmemektedir.

3. DETAY PLANLAMA KARARLARI

Kıyı bandında, karar getirilen alanlara ilişkin planlama kararları Batıdan Doğu'ya doğru olarak aşağıda verilmiştir.

Kaledran Koyu: Mevcut tarım alanı ve plaj korunmalı, yol boyu bir adet mola noktası ve muz satış yeri yapılmalıdır.

Mersin-Anamur-Melleç Turizm Merkezi: Yaklaşık 1800 yatak kapasiteli turizm merkezinin en önemli sorunu, jandarmanın kıyuyu kapatmış olmasıdır. (Tüm kapasite hesaplarında hektara 100 yatak standardı esas alınmıştır.)

Anamur: Anamur Belediyesi sahilleri tamamen ikinci konutlarla dolmuş olup, kayda değer bir turizm gelişimi beklenmemelidir. Anemuryum'un da yer aldığı Ören Belediye sınırları içinde görünüşte turizm ağırlıklı bir imar planı olmasına rağmen, bu alanın konuta dönüşmesi muhtemeldir.

Mamure Kalesi: Konaklama merkezi olarak değerlendirilmiştir.

Bozyazı Planlama Bölgesi: Karayolunun güneyinde kalan sahil bölümünün büyük kısmının ikinci konut alanları tarafından kullanıldığı yerleşmede, deniz kenarında kalan boş bölgelerde kıyı kanunundan kaynaklı yapılaşma, imar planları olmasına karşın durdurulmuş durumdadır. Bu alanlarda yapılaşmanın engellenmesi ve bu bölgelerin kuzeyinde kalan alanlarda plan revizyonu yapılarak turizm tesis alanlarının oluşumuna imkan verecek düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.

Tekeli Planlama Bölgesi: İlin en büyük kumsallarından biri olan Tekeli tamamen tarıma dönük olarak gelişmiş olup, mevcut imar planı kemikleşmiş yapılanma olmadan acilen revize edilmelidir.

Aydıncık Planlama Bölgesi: Son derece kaliteli, yat limanı görünümünde olan bir balıkçı barınağı ve Kelenderis gibi (Türkiye'nin en büyük mozaığı) bir arkeolojik alana sahip olması, Nekropolu ve yakın çevredeki Aynalı Göl Mağarası ile Aydıncık, önemli bir kentsel konaklama merkezi olmaya adaydır. Nekropol, balıkçı barınağı ve Kelenderis'i içine alan kentsel tasarım ölçekli bir kıyı planlaması yapılması ve sokak içinde kalmış Dört Ayak anıt mezarın bu planlama çerçevesinde sahile alınarak yoldan görünmesinin temini planlanmıştır. Bunun yanısıra, yakın çevrede yer alan orman mülkiyetinde olan ve yaklaşık 2850 yatak barındırabilecek İncekum piknik alanının turizm merkezi ilan edilmesi önerilmiştir.

Ortaburun Turizm Merkezi: Konaklama ve mola noktası olarak düşünülmüş olup, yatak kapasitesi yaklaşık 2000'dir.

Mersin-Silifke-Ovacık Turizm Merkezi: Ovacık yerleşmesi sahilinin kısmen boş olması, duble yolun ideal bir güzergahtan geçmesi gibi faktörler dikkate alınarak Ovacık Turizm Merkezi'nin, Ovacık'ın bir kısmını da içine alacak şekilde büyütülmesi önerilmektedir. Ovacık Turizm Merkezi'nin yatak kapasitesi 8.500 olarak hesaplanmıştır. Ovacık yerleşmesi ile birlikte bu kapasite 11.000'e çıkacaktır.

Kargıcık Turizm Merkezi: Konum olarak karayolunun uzak ve yakın çevresinde bir yazlık konut sitesi dışında yerleşme bulunmayan Kargıcık'ın tüm animasyon ihtiyaçlarını kendi içinde temin edebilecek bir veya iki adet büyük tatil köyü şeklinde planlanması önerilmektedir. Yatak kapasitesi yaklaşık 2.700'dir.

Mersin-Silifke-Taşucu-Boğsak Turizm Merkezi: Çevre Düzeni Planı yapılmış olup, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nda inceleme aşamasındadır. Liman Kalesi'nin çevresiyle birlikte çok geniş ve kullanım şartları tanımsız bir alan olarak askeri alan içine alınmış olması nedeniyle planın revizyondan geçmesi önerilmektedir. Bu alanda yer alan Tahtı Koyu'ndaki arkeolojik sit alanının yeniden incelenip sit statüsünden çıkartılması halinde Mersin'in en kaliteli marka nitelikli bir veya iki konaklama tesisinin bu alanda inşa edilmesi mümkün olabilecektir.

SEKA Tesisleri: Halen boşaltılmış olan SEKA tesislerinin karayoluna cepheli yaklaşık 33 Ha'lık kesimi, Taşucu Belediyesi'ne verilmiş, orta kesimi Özelleştirme İdaresi tarafından turizm maksatlı planlanmış, ana mendireğin karaya bağlandığı bir kesim ise özel sektöre yat imalat alanı olarak satılmıştır. Yat imalat alanı olarak arsayı satın alan şahıs daha sonra imar haklarının kullanımı konusunda dava açmış olup, konu mahkeme safhasındadır. SEKA arazisi içinde iki defa inceleme yapılmış ve Mersin Turizm Master Planı temel arazi kullanış ilkeleri çerçevesinde aşağıda sunulan görüş oluşturulmuştur.

SEKA arazisi son derece büyük bir alan olup, alanın farklı kesimleri farklı ihtiyaçlara cevap verecek şekilde planlanmalıdır. Bu açıdan bakılınca Özelleştirme İdaresi'nin hazırlamış olduğu imar planı hatalıdır.

Diğer taraftan, davacı tarafın talebi doğrultusunda turizm ağırlıklı bir bölgeyi sanayi kullanımına açmak görüşüne de katılmak mümkün değildir.

Planlama prensibi olarak hukuki sorunları aşmak ve tarafları bir uzlaşıcı plan

üzerinde anlaştırmak esastır. Bu konuda prensip bazında kalmak kaydı ile doğru çözümün aşağıdaki şekilde olabileceği düşünülmektedir.

- Arsanın karayoluna bakan kesimine bir adet büyük alış-veriş merkezi ve Mersin İli'nin tüm müzelerini bünyesinde toplayan Merkez Müze'nin kurulması önerilmektedir.
- Alışveriş merkezi Afyon-İzmir karayolunun Kütahya kavşağında yer alan kullanışlar karakterinde olmalıdır. Bu merkez karayoluna, Silifke ve Taşucu'na hitap edeceği gibi, feribotlarla zaten Taşucu İskelesi'ne gelen Orta Doğu ülkelerinden ve K.T.T.C.'den gelen turistlere de hizmet edecektir. Merkez Müze'nin bünyesinde gerekli laboratuvar ve tesislerin yer alması ve bu suretle daha önce önerildiği gibi kazı yapacak yerli ve yabancı kazı ekiplerine laboratuvar desteği vermesi düşünülmelidir. Gerek dört müzenin eserlerini tek bir müzede teşhir edebilmek, gerek ilin en işlek karayolundan cephe almak, gerekse turistlerin zaten bir mola noktası olarak duracakları büyük bir AVM kompleksine komşu olmak avantajları ile Merkez Müze'nin ziyaretçi oranı çok yükselecektir.
- SEKA arazisinin orta kısmında büyük boşluklar, çok sayıda lojman, idare binası ilkokul gibi tesisler mevcuttur. Bu bölgenin pek çok spor federasyonunu bünyesinde toplayan spor eğitim ve lojman imkânlarıyla sporcu gençler yetiştiren bir spor kompleksi olarak geliştirilmesi önerilmektedir.
- Arsanın sahil kesiminin liman dışında kalan ve yaklaşık 300 metre kumsal sahili olan kısmı, İki adet turistik tesisin yapılabilmesi için Turizm Merkezi ilan edilmesi, liman içine bakan kesim ve liman yükleme alanının günübürlük tesislerle değerlendirilmesi, liman içi su sathının su sporlarına ayrılması, yükleme ve depolama alanı olarak kullanılan kesimin ise günübürlük tesislerle değerlendirilmesi diğer önerilerdir.
- Sonuçta imar koşulları kesinleşmiş ve parselasyonu yapılmış nihai projenin gerek uzlaşma yoluyla gerekse imar uygulaması (18. Madde uygulaması) yoluyla paydaşlar arasında paylaşılabilir hale getirilmesi önerilmektedir.

Atakent-Atayurt-Arkum Öneri Turizm Merkezi (Göksu Turizm Merkezi) : Adı geçen üç belediyenin Belediye Başkanları ile yapılan görüşmede gerek satılacak kamu dinlenme tesislerinin, gerekse bunun dışında kalan kıyı bandının turizm merkezi ilan edilmesi ve bir bütünlük içinde planlanması için mutabakatları alınmıştır. Bu alanın öncelikle Turizm Merkezi ilan edilmesi, daha sonra planlanması önerilmektedir.

Göksu Kamu Organizasyonlu Planlama Bölgesi: Bu bölgedeki imar planlama sorunları belediyelerin kendi imkânları ile çözüm bulabilme noktasını aşmış bulunmaktadır. Valilik organizasyonu ile muhtelif kamu kuruluş yetkililerinin de katılacağı bir planlama ekibinin ortak çalışması ile bölgenin imar sorunlarının çözülmesi önerilmektedir.

4. MEKÂNSAL OLMAYAN PLANLAMA KARARLARI

4.1. KALİTENİN KORUNMASI VE GELİŞTİRİLMESİ

Plan döneminde Mersin'in farklı kültürlerden gelen talebe cevap vereceği daha önce vurgulanmıştır. Bu kültürlerin birbirini itici (veya çekici) değer sistemleri ve davranış biçimleri olacağı açıktır. Turizm sektöründe genelde davranış biçimlerindeki farklılıklar zaman içinde üst kültür düzeyinin ortamı terk etmesiyle sonuçlanmaktadır.

Bu durum özellikle farklı kültürlerin aynı mekânı kullandıkları bölgelerde dikkatle izlenmeli gerekli çözümler en kısa sürede üretilmelidir. Gürültü kirliliğinin önlenmesi ve çevre temizliği bu konuda alınabilecek ilk tedbirlerdir. Diğer bir tedbir farklı kültürleri zaman veya mekânda dikkatle ayırabilmektir.

4.2. TURİST İKİNCİL HARCAMALARININ YÜKSELTİLMESİ

Otel dışı yeme, içme, eğlence tesislerinin doğru yerde ve yığılma ekonomileri yaratacak şekilde planlanması daima turist ikincil harcamalarını yükseltmektedir. Planlanan turizm merkezlerinden bazıları ne yazık ki birkaç parselden oluşmakta olup, turizm merkezi içi animasyon ve ortak kullanım alanlarını besleyebilecek yatak sayısına sahip değildir. Bu gibi durumlarda detay planlamada iki veya üç tesis planlamak yerine bir parselde büyük ve tek tesis planlamak daha iyi netice vereceği düşünülmektedir.

İkincil harcamaların diğer bir cephesi, genelde yerel el sanatlarının pazarlanması şeklinde algılanmaktadır. Buna karşılık genelde pazarlanan el sanatlarının veya diğer eşyaların %90'ından fazlası daima bölge dışı mallardır. Turistler için bunun önemi yoktur. Mersin için önemli olan bu konuda ticaret hacmini arttırabilmektir. Bunun yapılabilmesi için uygun konum, uygun mimari ve uygun dış mekân dengelemesi son derece önemlidir. İkincil harcamaların yükseltilmesinin bir başka yolu yerel tur operatörlerinin bölge içi düzenleyecekleri ören yeri gezileri, günübirlik deniz turları veya doğa sporları olacaktır. Bu konuda kamu kuruluşlarınca alınabilecek özel bir tedbir yoktur.

4.3. ARKEOLOJİK ESERLER VE SİT ALANLARININ GELİŞTİRİLMESİ

Mersin, daha önce vurgulandığı gibi, muhtemelen Türkiye'deki sayıca en çok arkeolojik esere sahip ildir. Buna karşılık, kazı sayısı, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın mali kısıtlamalarına bağlı olarak, son derece kısıtlıdır.

İl içinde henüz kazısı yapılmamış önemli sit alanlarının uluslar arası talebe açılması halinde, bu kazılar ülke ekonomisine yük getirmeden yapılabileceği gibi, yılda iki veya üç aylık geçici nitelikli de olsa önemli bir yerel istihdama neden olacak, ayrıca bölgenin turizm çekiciliğini de arttıracaktır. Taşucu SEKA arazisinde kurulması önerilen Merkez Müze'nin laboratuvarlı olması, yabancı arkeoloji kazı talebini yükseltecektir. Bu müzenin yeterli sayıda kazı gözlemciliği yapacak arkeologla desteklenmesi yukarıda önerilen yaklaşımın uygulanması için yeterli olacaktır.

Kazı önceliği mutlaka Silifke-Erdemli kıyı bandının kuzeyindeki yamaçlarda yer alan arkeolojik eserlere ve sit alanlarına verilmelidir. Bu bölge günümüzde olduğu gibi gelecekte de il içinde en yüksek sayıda yatak yoğunlaşmasının olacağı kıyı bandına çok yakın olduğu gibi, görsel değeri en yüksek arkeolojik eserlere sahiptir. Bu bölge içinde kazı önceliği Sinekkale, Işıkkale ve Karakabaklı'ya verilmeli, Aşağı Dünya Obruğu da bu çerçevede düzenlenerek, bölgeye yeni bir Cennet-Cehennem benzeri ziyaret alanı kazandırılmalıdır. İkinci öncelikli olarak kazıya açılması önerilen bölge, Erdemli'nin kuzey kesimidir.

Tarsus kenti içindeki her türlü arkeolojik kazı öncelikli olarak ele alınmalıdır. Mersin-Tarsus Kültür, Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi proje alanı içinde sağlıklı bir animasyon merkezi olmadığı için bu ihtiyaç, sit alanının acilen restore edilmesi koşuluyla Tarsus'ta karşılanacak ve arkeolojik ve tarihi alanların da ziyaret şansı yükselecektir.

Antalya-Mersin duble yolunun çekici hale getirilmesine katkıda bulunmak amacıyla, önemli bir konaklama ve mola noktası olacak Aydınçık'ta Kelenderis kazılarına mutlaka öncelik verilmeli, Kültür ve Turizm Bakanlığı yıllık tahsisatlarının yanısıra İl Özel İdaresi, Sanayi ve Ticaret Odası gibi kaynaklarından da hibe yoluyla ek finansman temin edilerek, kazı çalışmaları hızlandırılmalıdır. Nekropol ve balıkçı barınağı geri sahasını da içeren kentsel tasarım ölçekli bir planlama yapılarak, yoğun yapılaşma içinde kaybolmuş Dört Ayak Anıt Mezarı'nı bu bölgeye taşınması sağlanmalı ve Aydınçık bir arkeoloji merkezi şeklinde kullanıma açılmalıdır.

Arkeolojik kazılarda diğer bir öncelik, Taşucu-Boğsak Turizm Merkezi içinde yer alan Tahta Koyu'dur. Bu alanda yapılacak çalışmalar sonucu bölgenin sit kararının kaldırılması halinde, bu koy Mersin içindeki marka niteliği taşıyabilecek kaliteli bir konaklama alanı olabilecektir.

Halen dağlık alanda çok sayıda anıt mezar yer almaktadır. Bunların bir kısmı daha iyi korunmuş bir kısmı ise oldukça yıkık durumdadır. Bu eserlerin

ziyaretçisi olmadığı gibi korunmaları da sağlanamamaktadır. Taşucu SEKA arazisinin karayoluna bakan cephesinde yer alması önerilen Mersin Merkez Müzesi'nin bahçesine bu anıt mezarlardan bir veya ikisinin restore edilerek taşınmasının müzenin çekiciliğini arttıracığı düşünülmektedir.

Yukarıda açıklanan tedbirlerin tümünün birden gerçekleşmesi halinde, Mersin'in uzun vadede güneş-deniz-tarih vurgulaması üzerine kurulmuş güçlü bir marka olması mümkün olacaktır.

Mersin'in arkeolojik değerlerinin en çok sayıda turist tarafından görülebileceği yer şüphesiz ki Mersin-Antalya karayolu çevresidir. Bu bant üzerinde yer alan Anemurium, Mamure Kalesi, Aya Thekla (kısmen), Silifke Kalesi, Kız Kalesi ve Korykos, Roma Su Kemerleri, Ayaş ve planla ilave edilecek Aydınçık- Dört Ayak ve SEKA arazisi üzerine konumlanacak Mersin Merkez Müzesi bahçesinde yer alacak anıt mezarların tümünün gece aydınlatmalarının yapılması da tarih imajının güçlendirilmesinde katkıda bulunacaktır.

İl içinde karayolu güzergahı dışında kalan ve özellikle geliştirilmesi önerilen diğer bir arkeolojik alan Uzuncaburç'tur. Bu alanda yapılacak sağlıklı bir kazı ve planlama ile gününbirlik ziyaretlerin yanı sıra bir veya iki geceleme de temin edilebilecek bir konaklama imkanının elde edilmesi mümkün olacaktır. Bu açıdan Uzuncaburç Mersin içinde bu potansiyeli gösteren tek arkeolojik alandır. Alanın yakın çevre ile birlikte değerlendirilecek bir proje anlayışı ile planlanması amacıyla Mersin Üniversitesi'nin desteğinin alınması önerilmektedir.

4.4. KONAKLAMA BİRİMLERİNİN SAHİPLERİNİN EĞİTİLMESİ

Türkiye'nin pek çok yerinde olduğu gibi, Mersin'de de çok sayıda konaklama tesisinin yöneticiliğini mülk sahipleri yapmaktadır. Bu kişilerin profesyonel yöneticilerle ve eğitilmiş personelle çalışmalarını teşvik amacıyla İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün iki, üç yılda bir eğitim toplantıları yapması ve profesyonel yönetim bilincini yerleştirmesi önerilmektedir.

4.5. BELEDİYE BAŞKANLARI, MECLİS ÜYELERİ, İL GENEL MECLİSİ ÜYELERİNİN EĞİTİLMESİ

Bu kişiler Mersin il bütünü içinde tüm imar kararlarını veren kitleyi oluşturmaktadır. Master Plan'ın bu kitleye anlatılması ve plan çıktılarının açıklanması, kısa vadede turizme yönelik bir planlama anlayışının benimsenmesinde faydalı olacaktır.

V. PLANIN UYGULANMA SÜRECİ VE EYLEM PLANI

1. UYGULAMA ÖNERİLERİ

1.1. PROJE YÖNETİMİ

Mersin Turizm Master Planı temel olarak kamu tarafından yapılacak plan, proje uygulamalarının özel sektör tarafından gerçekleştirilmesi esasına dayanmaktadır. Bazı yatırımların yapıları gereği, plan, proje uygulamalarının, hatta işletmelerinin tümüden kamu kuruluşları tarafından yapılması kaçınılmazdır. Ancak genel prensip, kamunun, özel sektörün yatırımını yönlendirici ve kolaylaştırıcı çalışmaları yapması, özel sektörün ise uygulama ve işletmeyi yürütmesidir. Bu nedenle proje yönetiminin Vali veya Vali tarafından görevlendirilecek bir Vali Yardımcısı'nda olması, bu kişinin il içindeki muhtelif kamu kuruluşlarını görevlendirerek projeyi yönetmesi yeterlidir. Proje yöneticisi farklı proje konularında geçici süreli teknik müşavirlik alabilmelidir. Proje bütününe geniş bir toplulukla yönetilmesi, işin yavaşlamasına neden olacaktır. Bu yaklaşımın diğer bir sakıncası yönetim sorumluluğunun kaybolmasıdır.

1.2. PROJE UYGULAMA ETAPLAMASI

Projenin ana unsuru il içinde hızla yatak geliştirilmesidir. Çok muhtemel olarak ilk beş yıl içinde sahil yolu ve havaalanı tamamlanacak ve ilin ulaşım sorunu tamamen çözülmüş olacaktır. İl, Türkiye'nin denize cepheli son ikinci konut ve turizm gelişimine müsait arsalarına sahip olduğu için ulaşım sorunu çözüldüğü an, bu iki arazi kullanışı arasında çok güçlü bir rekabet başlayacak ve önceden imar kontrolü yapılamaz ise çok muhtemel olarak bu rekabette ikinci konut kullanışları üstün gelecektir.

İkinci beş yılın sonunda kıyılardaki tüm yapılaşma tamamlanmış olacaktır. Bu nedenle ilk yapılacak uygulama ilk beş yıl içinde kıyı kesiminde tüm imar planlarının turizm ağırlıklı olarak revizyonlarının yapılmasıdır. Bu maksatla, bu planda önerilen yeni turizm merkezlerinin derhal yasalaşması, kıyısı halen boş olan bazı belediyelerin imar planlarının yenilenmesi şarttır. Kıyısı kısmen veya tamamen yapılaşmış Arkum-Kocahasanlı bandının imar planı revizyonları ise bir bütünlük anlayışı içinde Valilik bünyesinde kurulacak bir planlama ekibinin belediyelerle ortak çalışması sonucu gerçekleştirilmelidir. İlk beş yıl içinde ilin tüm kamu kaynakları ve dikkati imar planlarına verilmeli, başka hiçbir konuda zaman ve kaynak harcanmamalıdır.

İkinci beş yıllık dönemde boş kıyıların yapılaşması gerçekleşirken, kamu

kaynakları buralarda oluşacak ek yatakların geri planında yer alacak ikincil harcama mekanlarına çevrilmelidir.

Önemli arkeolojik ziyaret alanlarını çevre düzenlemelerinin yapılması, alışveriş merkezlerinin gerçekleştirilmesi, kentsel tasarım ve peyzaj uygulamalarının yapılması, sokak sağlıklılaştırılmaları, vb. işler kamunun bu dönemde yapacağı temel uygulamalar olmalıdır. Bu suretle, ikinci dönem sonunda ilave yataklar geliştiği zaman buna paralel olarak ikincil harcama noktalarının uygulamaları da gerçekleşmiş olacaktır. Bu etaplamaya tek istisna Tarsus kent merkezindeki uygulamalar olmalıdır. Kazanlı Projesi'nin ilk beş yıllık dönemde uygulanacağı dikkate alınarak, Tarsus Belediyesi'nin ilk beş yıl içinde tüm ikincil harcama alanlarındaki uygulamaları tamamlaması gereklidir.

Üçüncü beş yıllık dönem kıyı yapılaşmasının ve ikincil harcama alanlarının uygulamalarının tamamlandığı dönem olacaktır. Bu dönemde kamu tüm dikkatini çevre kalitesini artırıcı organizasyonel tedbirlerin alınmasına ve tanıtıma yöneltmelidir. Bu dönemde başarılı sonuçlar alınması Mersin'in ikincil harcamaları yüksek kaliteli bir müşteri kitlesine sahip olmasının tek yoludur.

1.3. KURUMSAL ÖRGÜTLENME ÖNERİSİ

Projenin ilk iki beş yıllık döneminde herhangi bir kurumsal örgütlenme önerilmemektedir. Tüm uygulama koordinasyonunun Vali veya görevlendireceği bir Vali Yardımcısı'nda toplanması verimlilik açısından daha sağlıklıdır. Son beş yıllık dönemde tanıtım ve pazarlama açısından Mersin'de iş yapan tüm tesis sahipleri ve turizm acentelerinin kuracağı bir örgüt kanalıyla tanıtımın güçlendirilmesi ve Mersin'in bir marka haline getirilmesi önerilmektedir. Bu dönemde, geliştirilmesi önerilen ikinci bir örgütlenme, il bütününde kalite kontrolü yapabilecek bir sivil toplum kuruluşudur. Böyle bir örgütün henüz Türkiye'de örneği bulunmamaktadır. Bu kuruluşun üyeleri turizm sektöründen gelir temin eden kuruluşların seçeceği temsilciler olup, sektörü kendi kendine denetletmek prensibi esas alınmalıdır.

VI. PROJE ÇIKTILARI

Mersin Turizm Master Planı'nın daha önce belirtilen esaslar çerçevesinde uygulanması halinde plan döneminde aşağıda belirtilen yatak sayılarına ulaşılabilmesi mümkün olacaktır.

Mevcut Yataklar (İş maksatlı konaklamalara hizmet eden yataklar dahil)	: 24.200
Kentsel doku içinde gelişebilecek ilave yataklar (Tahmini) (İş maksatlı konaklamalara hizmet eden yataklar dahil)	: 10.000
Melleç Turizm Merkezi	: 1.800
Anamur Batı Kesimi	: 1.000
Mamure Kalesi Çevresi	: 300
Bozyazı	: 4.000
Tekeli	: 15.000
Aydıncık	: 1.000
İncekum Öneri Turizm Merkezi	: 2.000
Ortaburun Turizm Merkezi	: 2.000
Ovacık Turizm Merkezi	: 11.000
Kargıcık Turizm Merkezi	: 2.700
Taşucu-Boğsak Turizm Merkezi	: 3.000
SEKA Arazisi Kıyı Kesimi	: 500
Göksu Öneri Turizm Merkezi	: 5.000
Narlıkuyu-Akyar Turizm Merkezi	: 1.000
Tarsus Turizm Kültür Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi	: 7.600
Karboğazı (veya Elmalı) Projesi	: 0
TOPLAM	: 92.200

92.200 yatak sayısının büyüklüğü hakkında bir değerlendirme yapılabilmesi için Antalya İli'ndeki yatak sayısının yaklaşık 450.000 olduğunu belirtmek yeterli olacaktır.

Projenin uygulanması ile Mersin 68.000 ilave yatak kazanabilecektir. 68.000 ilave yatağın bölge ekonomisi üzerindeki etkileri aşağıda özetlenmiştir.

A) İnşaat Sektörü

- Yatak başına 25 m² kapalı alan varsayımı ile,
68.000 x 25 = 1.700.000 m² inşaat alanı
- 500 TL/ m² inşaat maliyeti varsayımı ile,
1.700.000 x 500 = **850.000.000 TL** inşaat cirosu

B) Ek İstihdam

- Yatak başına 0.2 personel varsayımı ile,
68.000 x 0.20 = 13.600 kişi
- Ticaret ve hizmetler sektörleri ek istihdamı (konaklama tesisleri dışında) Takriben 3.500 kişi
- Sektörün sağladığı toplam direkt istihdam : 17.100 kişi
- Multiplier Effect (çarpan katsayısı) istihdamı (Türkiye’de Multiplier Effect ekonominin iyi olduğu dönemlerde 7, kriz dönemlerinde 2-3 olmaktadır) 5 kabul edilerek, toplam ilave istihdam,
17.100 x 5 = **85.500 kişi**

C) Projenin Gıda İhtiyaçları

İlave 68.000 yatağın yaratacağı yıllık gıda ihtiyacının saptanabilmesi için aşağıdaki varsayımlar yapılmıştır.

- Yıllık toplam geceleme potansiyeli: 68.000 x 365 = 24.820.000
- İl bazında yıllık doluluk ortalaması: % 45
- İl bazında toplam geceleme: 24.820.000 x 0.45 = 11.169.000

Projenin sadece ilave yataklarının yaratacağı yıllık temel gıda ihtiyacı:

- Süt, 0.25 lt/kişi/gün = 2.792.250 Litre
- Ekmek, 0.5 ekmek/kişi/gün = 5.584.500 Ekmek
- Şişe suyu, 1 lt/kişi/gün = 11.169 Ton
- Et, 250 Gram/kişi/gün = 2.792.250 Kg
- Meyve, sebze, salata, 1 Kg/kişi/gün = 11.169.000 Kg
- Yumurta, ½ adet/kişi/gün = 5.584.500 Adet
- Tavuk 1/6 adet/kişi/gün = 1.861.500 Adet
- Balık 1/3 adet/kişi/gün = 3.723.000 Adet

MERSİN İLİ TURİZM MASTER PLANI

Yukarıda belirtilen yıllık gıda ihtiyacının ne kadarının il içinden, ne kadarının il dışından karşılanacağı, tarım sektöründe alınacak tedbirlere bağlı olacaktır. Bu ihtiyacın il içinden karşılanma oranı arttıkça Multiplier Effect sonucu bulunan il içi istihdam oranı yükselecektir.

Gıda ihtiyaçlarının tüm il nüfusuna ve belediye/belde yöneticilerine net olarak anlatılması halinde sadece kıyı bandında, güneş-deniz turizmi gibi görünen faaliyetin getirilerinin gerçekte tüm ile dağıldığı tam olarak anlaşılacaktır.